

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
“ДЕРЖАВНИЙ ОКЕАНАРІУМ” ІНСТИТУТУ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ
СИЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ”

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

ЩОДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ ВІЙСЬКОВИМИ
ЧАСТИНАМИ ТА ПІДРОЗДІЛАМИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ
СИЛ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ, ЧОРНОМОРСЬКІЙ І
АЗОВСЬКІЙ ОПЕРАЦІЙНИХ ЗОНАХ, РІЧКАХ ДУНАЙ І
ДНІПРО ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ТА
ПОДІЇ У ОДЕСЬКОЇ, МИКОЛАЇВСЬКОЇ, ЗАПОРІЗЬКОЇ,
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ, МІСТІ МАРІУПОЛЬ, АР КРИМ ТА
ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ РЕГІОНІ

Частина IV

(22.09 - 30.09.2024)

Одеса 2024

Голова робочої групи (наказ навчальника ІВМС НУ «ОМА» від 08.07.2024 № 71):

працівник Збройних Сил України Геннадій БІЛОУС

Робоча група:

працівник Збройних Сил України Оксана МАКСИМОВА, працівник Збройних Сил України Олена АРДАКОВСЬКА, працівник Збройних Сил України Олександр СМОЛЯР, головний старшина Артем ФІЛИПЕНКО

Інформаційні матеріали щодо ведення бойових дій військовими частинами та підрозділами Військово-Морських Сил на Південних напрямках, Чорноморській і Азовській операційних зонах, річках Дунай, Дніпро під час російсько-української війни та події у Одеської, Миколаївської, Запорізької, Херсонської області, місті Маріуполь, Ар Крим та Придністровському регіоні:

Вип. 4 : вересень 2024 року / Науково-дослідний центр Збройних Сил України “Державний океанаріум” Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”.– Одеса, 2024. – 309 с

У четвертій частині вересня “Інформаційні матеріали щодо ведення бойових дій військовими частинами та підрозділами Військово-Морських Сил на Південних напрямках, Чорноморській і Азовській операційних зонах, річках Дунай, Дніпро під час російсько-української війни та події у Одеської, Миколаївської, Запорізької, Херсонської області, місті Маріуполь, Ар Крим та Придністровському регіоні ” висвячена інформація з офіційних та не офіційних відкритих джерел щодо подій російсько-української війни у період з 22.09 - 30.09.2024 року. Інформаційні матеріали призначені для курсантів, студентів вищих морських навчальних закладів, військових і цивільних фахівців різного рівня.

ЗМІСТ

1.	Перелік скорочень та умовних позначень	4
2.	Огляд подій у світі, Військово-Морських Силах Збройних Сил України та басейнах Чорного, Азовського морях, річках Дунай, Дніпро.	5
3.	Інформаційні матеріали Генерального Штабу Збройних Сил України щодо хронології подій російсько-української війни, які відбуваються на Південних напрямках	15
4.	Інформаційні матеріали з офіційних та відкритих (неофіційних) джерел, що стосуються подій, які відбуваються у Військово-Морських Сил Збройних Сил України під час російсько-української війни	21
5.	Інформаційні матеріали Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України щодо подій російсько-української війни	73
6.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел про перебіг бойових дій на інших напрямках, що входять до зони відповідальності підрозділів Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України під час російсько-української війни	76
7.	Інформаційні матеріали Оперативного Командування «Південь» Збройних Сил України щодо подій російсько-української війни	77
8.	Інформаційні матеріали Командування Повітряних Сил «Південь» Збройних Сил України щодо подій російсько-української війни	82
9.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел щодо хронології подій російсько-української війни які відбуваються на Південних напрямках.	84
10.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел стосовно знищення Збройними Силами України військових об'єктів, особового складу армії рф на тимчасово окупований території АР Крим та Маріупіль	101
11.	Інформаційні матеріали від військовослужбовців Збройних Сил України про події, які відбувалися під час російсько-української війни на Південних напрямках	103
12.	Інформаційні матеріали від інституту вивчення війни стосовно подій які відбуваються на Південних напрямках.	105
13.	Інформаційні матеріали з офіційних джерел щодо хронології події російсько-української війни, які відбуваються в Запорізькій, Херсонській та Миколаївській області	123
14.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел щодо подій, які відбуваються під час російсько-української війни в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій області, АР Крим та Придністровському регіоні	134

1.ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочується
АКДВС	Автоматичний комплекс далекого візуального спостереження
АРЛК	Артиллерийский радиолокационный комплекс
АІС	Автоматична ідентифікаційна система
АМПУ	Адміністрація морських портів України
АРК	Автономна Республіка Крим
АКРР	Автоматизований комплекс радіорозвідки
БпЛА	Безпілотний літальний апарат
БАК	Безпілотний авіаційний комплекс
БТТЛБ	Багатоцільові транспортери-тягачі легки броньовані
БМД	Бойова машина десанту
БТР	Бронетранспортер
ББМ	Бойова броньована машина
БЕК	Безекіпажний корабель
ВВС	Важка вогнеметна система
ВМС	Військово-Морські Сили
ВПП	Всесвітня продовольча програма
вмф	військово-морський флот
ГУР	Головне управління розвідки
ЗРК	Зенітний ракетний комплекс
ЗРП	Заряд розмінування переносний
ЗСУ	Збройні Сили України
КДВС	Комплекс дальнього візуального спостереження
КШМ	Командно-штабна машина
КВТС	Комплекси відеотепловізійного спостереження
КСВ	Купольна станція відеоспостереження
КР	Крилата ракета
КТК	Каспійський трубопровідний консорціум
КПП	Корабель на повітряній подушці
МКЧХ	Міжнародний комітет Червоного Хреста
МТЛБ	Багатоцільовий транспортер-тягач легкий броньований
МРЛС	Мобільна радіолокаційна станція
МТЗ	Матеріально-технічні засоби
МРК	Малий ракетний корабель
НСКА	Наземні станції керування антенами
НАТО	Північноатлантичний альянс
НВАК	Народно-визвольна армія Китаю

ООН	Організація Об'єднаних Націй
ОВА	Обласна військова адміністрація
ОВТ	Озброєння та військова техніка
ОСК	Об'єднана суднобудівна корпорація
ПММ	Пально-мастильні матеріали
ПТРК	Протитанковий ракетний комплекс
ПТКР	Протитанкова керована ракета
ПЗРК	Переносний зенітно-ракетний комплекс
ПКР	Протикорабельна ракета
ППО	Протиповітряна оборона
ППББ	Польовий пункт боєпостачання боєприпасів
ПРРРБ	Пост радіолокаційної розвідки та радіолокаційної боротьби
РВА	Районна військова адміністрація
РЛС	Радіолокаційна станція
РЕБ	Радіоелектронної боротьби
РСЗВ	Реактивна система залпового вогню
РКРКС	Радіолокаційний комплекс розвідки й контролю стрільби
РНБО	Рада національної безпеки і оборони України
рф	російська федерація
САУ	Самохідна артилерійська установка
СДК	Середній десантний корабель
СНАР	Станція наземної артилерійської розвідки
СПГ	Станковий протитанковий гранатомет
СПП	Судно на повітряній подушці
ск	слідчий комітет
ТОТ	Тимчасово окуповані території
фсб	федеральна служба безпеки росії
чфрф	чорноморський флот російської федерації

2. ОГЛЯД ПОДІЙ У СВІТІ, ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА БАСЕЙНАХ ЧОРНОГО, АЗОВСЬКОГО МОРЯХ, РІЧКАХ ДУНАЙ, ДНІПРО.

Огляд визначних подій

23.09.2024. У Гаазі розпочинаються слухання по суті ініційованої Україною справи про порушення рф Конвенції ООН з морського права.

Палац миру в Гаазі, де розташовується й Постійний Третейський Суд

Фото: Facebook Permanent Court of Arbitration

Постійна палата третейського суду у Гаазі (Нідерланди) 23 вересня почне слухання по суті за позовом України проти росії про порушення права прибережної держави відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року. Як повідомляє Укрінформу, слухання проходять з 23 вересня по 5 жовтня 2024 року в залі Постійної палати третейського суду, що знаходиться у Палаці миру в Гаазі. Під час слухань розглядатимуть суть справи, питання юрисдикції та прийнятності, що залишилися. Слухання розпочнуться 23 вересня о 10:00, за місцевим часом. Першою у суді слово матиме Україна. Другою виступатиме російська федерація. До кінця слухань публічний доступ буде закритий у будь-якій формі. Згодом на сайті Суду буде оприлюднено відкриту інформацію. Проте публічними будуть вступні та заключні заяви сторін. Також відбуватиметься пряма трансляція відкритих частин слухань. Нагадаємо:

14 вересня 2016 року Україна ініціювала в міжнародному трибуналі ООН з морського права арбітражне провадження проти росії для захисту своїх прав як прибережної держави в прилеглих до окупованого Криму зонах Чорного і Азовського морів і Керченській протоці. Україна заявила, що рф порушує її суверенні права користуватися гарантованими правами в своїх морських акваторіях і на континентальному шельфі в прилеглих до АР Крим морських зонах, включаючи права на природні ресурси континентального шельфу;

22 грудня 2016 року в Міжнародному трибуналі ООН з морського права був сформований суд, який буде розглядати позов України до росії щодо порушення Конвенції ООН з морського права в зв'язку з розкраданням рф українських ресурсів на шельфі біля біля окупованого Криму;

22 травня 2017 рік трибунал ООН з морського права затвердив графік розгляду позову України до рф за порушення нею положень Конвенції ООН з морського права.

19 лютого 2018 року Україна подала меморандум в арбітражному провадженні проти рф за Конвенцією ООН з морського права. Документ доводить, що росія порушила суверенні права української держави в Чорному та Азовському морях та у Керченській протоці;

З 10 по 14 червня 2019 року Постійна палата третейського суду в Гаазі проводила слухання щодо попередніх заперечень рф у справі за позовом України щодо порушення права прибережної держави відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року,

стосовно спору між Україною та російською федерацією щодо прав прибережної держави в Чорному і Азовському морях та у Керченській протоці.

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-vlast/270218/>

23.09.2024. Україна в Гаазі наголосила на важливості демонтажу кримського мосту. Росія навмисно обмежує міжнародне судноплавство в акваторії Азовського моря, щоб заволодіти ним і Керченською протокою. Росія незаконно побудувала керченський міст, який створив постійну перешкоду для судноплавства, зокрема для великих міжнародних суден, які перевозять українські товари. Про це заявив посол з особливих доручень МЗС України Антон Кориневич під час виступу в суді в Гаазі, повідомляє РБК-Україна з посиланням на прес-службу Міністерства закордонних справ України. "Бажаючи заволодіти Азовським морем і Керченською протокою, росія побудувала великі ворота біля їх входу, щоб обмежити міжнародне судноплавство, пропускаючи в основному свої невеликі річкові судна. Зараз росія розглядає Керченську протоку, Азовське море і, можливо, навіть частини Чорного моря, як свої власні води. Росія хоче, щоб ці води розглядалися як частина її імперії XXI століття", - заявив він. Кориневич також наголосив на важливості демонтажу кримського мосту та відновлення вільного проходу через Керченську протоку. "РФ незаконно побудувала постійну перешкоду для проходу через цей життєво важливий морський шлях (Керченську протоку - ред.) - надзвичайно низький міст. Міст, що нижчий, ніж вказано в результатах російських досліджень; нижчий, ніж того вимагають власні комерційні інтереси росії; і нижчий за будь-який інший міст, що сьогодні збудований чи навіть запропонований для побудови над міжнародною протокою", - заявив він. Посол підкреслив, що через кримський міст деякі з основних класів суден, які використовуються в міжнародній торгівлі, більше не можуть проходити через протоку. "Ці судна перевозили українську сталь, зерно та інші продукти харчування до решти світу. Сьогодні цей міст не тільки перешкоджає транзитному проходу, але й використовується росією для постійного переправлення озброєння на територію Кримського півострова", - зазначив Кориневич. Крім того, він зазначив, що росія систематично затримує судна, які прямують до українських портів, і забороняє прохід іноземних суден через протоку. Росія, у свою чергу, відкинула звинувачення, заявивши, що вони виходять за рамки Конвенції ООН з морського права та є "безпідставними". Атаки на кримський міст. Кримський міст – це не просто інженерна споруда, а й потужний символ російської агресії проти України та окупації українського Криму. Збудований після незаконної анексії півострова у 2014 році, міст став життєво важливою артерією для постачання російських військ на окуповані території України. Міст є наочним доказом порушення росією міжнародного права та територіальної цілісності України. Він слугує основним шляхом для переміщення російської військової техніки, боєприпасів та інших ресурсів на окуповані території півдня України. Споруда є законною ціллю для українських військових. Для прикладу, міст було успішно уражено 8 жовтня 2022 року та 17 липня 2023 року.

<https://www.blackseanews.net/read/222312>

24.09.2024. Навчання серії «Сі Бриз» успішно проведено в Болгарії. Днями завершилася друга частина щорічних навчань серії «Сі Бриз», які цього разу було проведено у місті Варна, Болгарія. Основною тематикою навчань знову стали

протимінні дії. Учасники тренувань змогли поділитися досвідом з виявлення, ідентифікації та знешкодження мін у воді. Водолазні команди країн-учасниць «Сі Бриз 2024.2» продемонстрували свої навички та мали можливість познайомитися з унікальним досвідом українських водолазів.

Фото з facebook ВМС ЗС України

Два тижні учасники заходу провели в дружній обстановці, відпрацьовуючи спуски під воду, пошук міноподібних об'єктів та їхнє знищення за допомогою сучасних підводних дронів або силами водолазів.

Фото з facebook ВМС ЗС України

Постійно присутній командний дух багатонаціональних екіпажів відчувався незважаючи на спеку, вітер і дощ. Не став на заваді й так званий «мовний бар'єр» - учасники спілкувалися однією мовою. Також під час навчання проводилося оцінювання українських спеціалістів, що є дуже важливим етапом на шляху Збройних Сил України до сумісності з країнами-членами Північноатлантичного альянсу. При набутті достатнього рівня взаємосумісності військовослужбовці українських ВМС матимуть можливість виконувати спільні завдання з підрозділами країн-членів НАТО. Тематика навчань з розмінування акваторії є дуже актуальною в реаліях сучасної війни, яку веде проти України РФ. На жаль, рівень мінної небезпеки досі залишається високим в Азово-

Чорноморському басейні. Саме тому українські ВМС приділяють багато уваги цьому аспекту підготовки своїх підрозділів.

Фото з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

25.09.2024. Володимир Зеленський виступив під час засідання високого рівня Ради Безпеки ООН. Текст виступу Президента був оприлюднений [на його офіційному сайті](#). «Одного дня в цьому залі неодмінно скажуть, що війна росії проти України завершена: не заморожена, не призупинена, не забута — по-справжньому завершена. І це станеться не тому, що хтось стомився від війни. Не тому, що хтось щось виторгував у хуйла. Війна росії проти України завершиться тому, що запрацює Статут ООН. Він має запрацювати. Наше українське право на самооборону має взяти гору. Наша співпраця з народами світу, які цінують життя так само, як і ми. Наша територіальна цілісність. Наш суверенітет, незалежність нашої країни. Ми захищаємо те, що кожна нація, безумовно, хотіла б захистити для себе. І те, що Статут ООН гарантує для всіх», — заявив Володимир Зеленський. За його словами, саме росія завжди має брехати, щоб виправдати свою війну. Не Україна, росія не може посылатися на Статут ООН, щоб пояснити те, що вона робить проти України. Власне, у свій збочений спосіб, у своєму спотвореному світі вона таки посилається на Статут, але це просто безумство. «росія зберігала мовчання, бо не могла пояснити, чому нещодавно російська ракета влучила в судно із зерном, що прямувало до єгипетського порту через Чорне море. росія або мовчить, або бреше про те, чому її дрони й ракети виявляють у повітряному просторі Польщі, Молдови, Румунії. Щодня українці зазнають поранень і гинуть. Щодня. Сьогодні знову російські бомби влучили в житлові будинки. Навіть звичайний хлібозавод став мішенню. Що такого загрозливого для росії у виробництві хліба? хуйло не має відповіді. І росія ніколи не має чесної відповіді на запитання, чому її армія вбиває дітей в Україні, «перемагає» школи й лікарні, б'ється не за справедливість, а за знеструмлення сусідньої нації», — заявив Президент. За його словами, хуйлу нічого сказати, якщо запитати в нього, чому він намагається втягнути білорусь у війну, чому його пропагандисти погрожують народам Кавказу чи Центральної Азії, або чому росія інвестує найбільше не в розвиток людства, а в ненависть. У росії немає жодної законної причини — абсолютно — для того, щоб робити Іран і Північну Корею де-факто співниками у своїй злочинній війні у Європі, коли їхня зброя вбиває українців і допомагає хуйло красти українську землю в українського народу. «Ми знаємо, що дехто

у світі хоче говорити з хуйлом. Ми знаємо це. Зустрічатись, говорити, спілкуватись. Але що саме вони можуть від нього почути? Що він засмучений, бо ми реалізуємо своє право захищати наших людей? Або що він хоче продовжувати війну й терор лише задля того, щоб ніхто не подумав, що він не мав рації? Це теж безумство», — зауважив Володимир Зеленський. Він нагадав, що з першої секунди цієї війни росія робить те, що жодним чином не можна виправдати згідно зі Статутом ООН. Кожне зруйноване українське місто, кожне спалене село — а їх уже сотні й сотні — є доказом того, що росія скоює міжнародний злочин. І саме тому ця війна не може просто «вщухнути». «Ось чому цю війну не можна заспокоїти розмовами. Необхідні дії. І я вдячний усім націям, які справді допомагають у спосіб, що рятує життя наших людей. Хуйло порушив так багато міжнародних норм і правил, що він не зупиниться сам. росію можна лише примусити до миру. І саме це потрібно — примусити росію до миру як єдиного агресора в цій війні, єдиного порушника Статуту ООН», — закликав Президент. Він нагадав, що зараз, із наближенням третьої зими цієї війни, росія знову намагається знищити українську енергетику, і цієї осені діє ще цинічніше. «Вони готуються атакувати наші атомні електростанції, три з них, ми маємо цю інформацію і маємо докази цього. Якщо росія готова зайти так далеко, це означає, що нічого з того, що ви цінуєте, для маскви не має значення. Цей вид російського цинізму продовжуватиме завдавати ударів, якщо йому дадуть хоч якесь місце у світі. Статут ООН не залишає місця для цього. І саме тому Формула миру теж не залишає місця», — запевнив Володимир Зеленський. Він згадав, як у 2022 році, у розпал війни, пропонуючи Формулу миру, пропонував дотримуватися Статуту ООН — зробити ефективним усе те, заради чого була створена ця організація. Кожен пункт Формули миру ґрунтується на принципах, цілях та нормах Статуту ООН — на правах, які він гарантує країнам, і на резолюціях Генеральної Асамблеї, які вже підтримані більшістю країн. «І не існує різних версій Статуту ООН для різних частин світу. Немає регіональних квазістатутів. Немає окремого Статуту ООН для БРІКС чи для «Великої сімки». Немає окремого російсько-іранського Статуту ООН або окремого китайсько-бразильського Статуту ООН. Є лише один Статут ООН, який об'єднує всіх — має об'єднувати всіх. Шлях до справедливого миру один — чіткі кроки, які всі однаково розуміють, і це відображено у Формулі миру. Це виконання Статуту ООН. І ми всі знаємо, що треба зробити, якщо ми чесно оцінюємо ситуацію та справді хочемо зупинити війну росії. А найголовніше — діяти. Разом, звісно. Звісно, у єдності. Без створення нових і непотрібних поділів світу на блоки чи регіональні групи. Єдність завжди працює на користь миру», — запевнив Президент. Він заявив, що потрібно підготувати другий Саміт миру, щоб покласти край війні. Всім разом. І запросив усі принципіві нації приєднатися до України у цьому процесі. Усіх, хто справді поважає Статут ООН. «Ми запрошуємо Китай. Ми запрошуємо Бразилію. Я вже запросив Індію. Ми працюємо з країнами Африки, з усією Латинською Америкою, Близьким Сходом, Центральною Азією, Європою, Тихоокеанським регіоном, Північною Америкою. Усі однаково важливі для миру. Усі. Без винятків. Так само, як Статут ООН має працювати без винятків. Це процес, який приведе нас до миру. До справедливого миру. Справжнього миру. Миру, який буде довготривалим. Усі ми вже знаємо, як його досягти. У нас є Формула миру. У нас є Статут ООН. І в нас є всі сили, необхідні для втілення цього в життя. Потрібна лише рішучість. Дуже дякую вам. Слава Україні!», — заявив Володимир Зеленський.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/25/vijna-rosiyi-proty-ukrayiny-zavershytsya-tomu-shho-zapraczyuye-statut-oon-prezydent/>

26.09.2024. США оголосили про новий пакет військової допомоги Україні на \$375 млн: боєприпаси для HIMARS, снаряди, БТР М1117 та катери. Сполучені Штати оголосили про новий 66-й пакет військової допомоги Україні на 375 млн доларів. До нього, зокрема, увійшли боєприпаси класу «повітря-земля», боєприпаси для систем HIMARS, артилерійські снаряди, ПТРК, БТР М1117 та патрульні катери. Про це повідомляється на сайті Пентагону. «Міністерство оборони США оголосило про надання додаткової допомоги у сфері безпеки, щоб забезпечити Україну інструментами, необхідними для перемоги у боротьбі з російською агресією. Це включає дозвіл на надання пакету президентських повноважень щодо скорочення озброєнь (PDA), який оцінюється у 375 мільйонів доларів США, щоб забезпечити Україну додатковими можливостями для задоволення її найбільш нагальних потреб, включаючи: зброю класу «повітря-земля», боєприпаси для ракетних систем та артилерії, бронетехніку та протитанкову зброю», – йдеться у повідомленні. Новий пакет допомоги включає: боєприпаси класу «повітря-земля»; боєприпаси для високомобільних артилерійських ракетних систем (HIMARS); 155-мм і 105-мм артилерійські боєприпаси; ракети трубного пуску з оптичним відстеженням і проводом наведенням (TOW); протитанкові системи Javelin та AT-4; броньовані машини охорони M1117; бронемашини з захистом від мін і засідок (MRAP); легкі тактичні автомобілі; броньовані мостові системи; стрілецька зброя; **патрульні катери**; підривне обладнання та боєприпаси; запчастини, допоміжне обладнання, послуги, навчання, транспорт. Це 66-й транш обладнання від адміністрації Байдена, який буде надано з запасів Міністерства оборони США з серпня 2021 року. «Сполучені Штати продовжуватимуть працювати разом із близько 50 членами Альянсу та партнерами через Контактну групу з питань оборони України щодо забезпечення можливостей для надання підтримки, необхідної Україні для перемоги у війні», – наголосили у Пентагоні.

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-vlast/270308/>

26.09.2024. Активна робота портів України нормалізувала товаропотоки між Україною та ЄС. Україна, Єврокомісія та сусідні країни – Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія та Болгарія, обговорили становище торгівлі у регіоні. Зустріч відбулася у Брюсселі у межах 14-го Засідання Спільної координаційної платформи з питань експорту і транзиту української аграрної продукції, повідомив торговий представник України та заступник міністра економіки Тарас Качка. За його словами, найбільшим внеском у нормалізацію товаропотоків між Україною та сусідніми державами-членами ЄС є активна робота українських портів: «Південний», «Чорноморськ» та «Одеса». «Вона ж своєю чергою залежить від ефективного захисту цих портів та інфраструктури у регіоні від російських обстрілів. Усі зусилля з налагодження експорту через Дунай зробили цей коридор ефективним з погляду вартості, і він став важливим доповненням до експорту з морських портів України», – зазначив Тарас Качка. Ці зусилля теж дозволили активніше використовувати наземні шляхи експорту – залізницю та автотранспорт. Зокрема, для вивезення інших товарів з України, особливо промислової групи з більшою доданою вартістю, а також для постачання в Україну життєво важливої продукції, наприклад, палива. Він також додав, що зрушила з місця робота над укладенням угод про спільний контроль у пунктах пропуску. Єврокомісія надала свої коментарі до відповідної угоди уряду Польщі. «Цей крок, хоч і є

бюрократичним, але важливим знаком того, що на відміну від попередніх спроб, цього разу ми бачимо налаштованість і ЄС, і Польщі завершити її укладання. Також на фінальній стадії запуск угоди між Румунією і Молдовою. Це означає, що в найближчій перспективі будуть укладені відповідні угоди з усіма сусідніми державами-членами. Крім того, активно запрацювала Угода про спільний транзит. Таким чином реакція на кризові явища дала свої плоди у кращій ефективності роботи кордону між Україною та ЄС», – пояснив торговий представник України. Учасники зустрічі також оцінили прогнози виробництва та споживання зернових та олійних культур. Скорочення виробництва в ЄС та Україні означає, що відкриті кордони мають допомогти і ЄС, і Україні найбільш ефективно забезпечити функціонування своїх продовольчих систем. Заступник міністра підкреслив, що усе це створює можливість для врегулювання залишкових проблем у торгівлі регіону та визначити параметри торгівлі на період після червня 2025 року. «На зустрічах з кабінетами комісарів, залучених у питання торгівлі та представників DG Trade, визначили графік роботи на найближчі місяці з урахуванням формування нової комісії. Параметри торгівлі чутливими товарами та механізми реагування на виклики у регіоні будуть визначені до кінця року», – розповів Тарас Качка. Нагадаємо, станом на 19 вересня за весь час роботи коридору транспортували 70 млн тонн вантажів на 2 577 суднах. З них 46,7 млн т української агропродукції доставили до 48 країн світу.

<https://usm.media/aktivna-robota-portiv-ukrayini-normalizovala-tovaropotoki-mizh-ukrayinoyu-ta-yes/>

26.09.2024. Україну відвідала делегація ВМС Фінляндії. В Одесі командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Олексій Неїжпапа провів зустріч з представниками Військово-Морських Сил Фінляндії на чолі з командувачем ВМС Фінляндії контр-адміралом Туомасом Тілікайненом. Віце-адмірал Олексій Неїжпапа ознайомив членів делегації з поточною безпековою ситуацією на півдні України та в Азово-Чорноморському регіоні, результатами та перспективами застосування сил та засобів ВМС ЗС України у війні з РФ. В ході зустрічі сторони обговорили поточні морські операції, шляхи посилення спроможностей ВМС ЗС України, а також пріоритетні напрямки двостороннього військового співробітництва між ВМС Фінляндії та ВМС ЗС України.

Фото з facebook ВМС ЗС України

Представники вітчизняних ВМС також поділилися з гостями новітнім бойовим досвідом, набутим під час війни. Після офіційної зустрічі командувачі ВМС двох країн вшанували

героїчний подвиг захисників України, запаливши поминальні лампадки біля Пам'ятного знаку загиблим військовослужбовцям. Цього ж дня українські військові моряки ознайомили своїх закордонних партнерів із особливостями застосування у війні з РФ бойових катерів ВМС ЗС України. На завершення командувач національного флоту подякував усьому фінському народу за підтримку та допомогу, особливо ту, яка спрямована на розвиток спроможностей ВМС ЗС України.

<https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>

27.09.2024. "Головним індикатором якісної підготовки є поразка ворога на полі бою" – командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Олексій Неїжпапа. За результатами наради щодо покращення якості підготовки, проведеної нещодавно під керівництвом Головнокомандувача ЗС України генерала Олександра Сирського, у Військово-Морських Силах Збройних Сил України відбулась конференція з питань підготовки особового складу до виконання завдань за призначенням та ведення бойових дій. До участі в заході були залучені командири підпорядкованих військових частин та начальники навчальних закладів. Учасники конференції обговорили наявні проблемні питання щодо підготовки військовослужбовців та шляхи їх вирішення, а також напрямки та методи покращення якості підготовки особового складу. - Окрім практичних навичок якісна підготовка суттєво впливає і на психологічний стан наших воїнів. Їх страх перед участю у бойових діях зменшується, натомість впевненість у власних силах і довіра до побратимів значно зростають, - зазначив Командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Олексій Неїжпапа. Командувач ВМС ЗС України наголосив, що якісна та всеохоплююча підготовка особового складу є одним з найважливіших чинників ефективного виконання підрозділами бойових завдань. Водночас вона безпосередньо впливає на збереження життя і здоров'я військовослужбовців. Тому очільник національного флоту поставив вимогу командирам та начальникам усіх рівнів постійно при плануванні та проведенні заходів з підготовки враховувати поточну оперативну обстановку, зміни у формах і методах ведення бойових дій противником, використовувати тільки актуальний бойовий досвід, як власний, так й інших підрозділів Сил оборони України, здобутий на морі та річках, в повітрі й на суші, а до проведення занять у якості інструкторів залучати найбільш підготовлених та досвідчених військовослужбовців. - Головним індикатором якісної підготовки для нас є не оціночна відомість, а поразка ворога на полі бою, збереження життя і здоров'я підлеглого особового складу під час виконання завдань за призначенням, – наголосив командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Олексій Неїжпапа. Зі свого боку учасники конференції виступили з рядом практичних пропозицій та поділилися власними напрацюваннями, здобутими під час організації та проведення заходів з підготовки особового складу.

<https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>

27.09.2024. Росія втратила в три рази більше військової техніки, ніж Україна – інфографіка. Росія з 24 лютого 2022 року і по сьогоднішній день втратила знищеними, пошкодженими та захопленими мінімум в три рази більше техніки, ніж Україна. Візуально підтвержені втрати російських окупантів склали 17,9 тис. одиниць техніки, України – 6,6 тис. одиниць техніки. Про це пише UA War Infographics. Так, Росія втратила 10334 одиниці бронетехніки проти українських 3740 одиниць. Втрати у військовому

транспорті – 4151 проти 1144, в артилерії – 1860 проти 762, в спецтехніці – 451 проти 159 одиниць. Систем ППО росіяни втратили 326 проти 169 українських. Більш-менш рівними є тільки втрати по БПЛА – 442 проти 431. А втрати в кораблях дивним чином є меншими, ніж українські – 28 проти 41.

Інфографіка UA War Infographics

“Реальні втрати більші, бо не все потрапляє на фото та відео, але логічно припускати, що співвідношення має залишатись приблизно таким же”, – додали аналітики.

<https://flot2017.com/rosiia-vtratyla-v-try-razy-bilshe-vijskovo-tekhniki-nizh-ukraina-infohrafika/>

27.09.2024. ЗСУ підбили підсумки вересня: Олександр Сирський визначив нові пріоритети та стратегічні напрямки на жовтень. Про це інформує Генеральний штаб ЗС України. Захід, під керівництвом Головнокомандувача ЗС України, провели із використанням закритої мережі відеоконференцзв'язку за участі командувачів видів, окремих родів, угруповань військ та начальників органів військового управління. На зібранні було розглянуто низку актуальних питань, зокрема: мобілізаційні аспекти, посилення ефективності управління діями військ, підвищення якості підготовки наших воїнів, необхідність оперативного узагальнення й врахування бойового досвіду та нарощування результативності вогневого ураження противника. Визначені посадові особи Генерального штабу доповіли аналіз виконання оперативних завдань за напрямками діяльності, проблемні питання та шляхи їх вирішення. Головнокомандувачем ЗС України визначено ключові завдання та пріоритети на наступний місяць.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/29/zsu-pidbyly-pidsumky-veresnya-olegsandr-syrskij-vyznchyv-novi-priorytety-ta-strategichni-napryamky-na-zhovten/>

30.09.2024. Експерти новітньої війни в морі — українські моряки діляться досвідом. Українським морякам є чим поділитися з колегами, адже вони мають передовий досвід. Про це в ефірі марафону «Суспільне новини» розповів речник Військово-Морських Сил ЗСУ кзр Дмитро Плетенчук, коментуючи зустріч в Одесі командувача Військово-Морських Сил України віце-адмірала Олексія Неїжапи з командувачем ВМС Фінляндії контр-адміралом Туомасом Тілікайненем. За словами Дмитра Плетенчука, враховуючи те, що зараз Україна веде нову сучасну війна на морі, у нас є чому повчитися. «Ми

перебуваємо у тісній співпраці з нашими партнерами з різних країн. З країнами, які нам допомагають і технічними засобами, матеріально-технічною базою і навчанням нашого особового складу. Тому нам завжди є що обговорити з такими партнерами. Тим більше, як ви знаєте, з Фінляндією у нас дуже схожа історія, враховуючи нашого спільного сусіда у вигляді рф», — зазначив Дмитро Плетенчук. Він додав, що українцям є що розповісти, не тільки розпитати. Тому що досвід українських військових моряків наразі є передовим.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/30/eksperty-novitnoyi-vijny-u-mori-ukrayinski-moryaky-dilyatsya-dosvidom/>

3.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ

Дата	Час	Події які відбуваються на Гуляйпільському, Оріхівському та Придніпровському напрямку
22.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок друга доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Ситуація на фронті залишається складною. Противник, використовуючи свою перевагу в живій силі та техніці, безупинно атакує наші позиції. Українські захисники стійко стримують натиск окупантів, завдаючи ворогу максимальних втрат. На Гуляйпільському напрямку російські загарбники безуспішно атакували в районі Гуляйполя. На Оріхівському напрямку окупаційні війська чотири рази штурмували позиції Сил оборони в районах Роботиного, Новоандріївки та Новоданилівки. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат у живій силі, техніці та активно підбивають наступальний потенціал ворога у тилу.
22.09.2024	16.00	Наші захисники зупиняють ворога, тримають рубежі та руйнують плани росіян. На Гуляйпільському та Оріхівському напрямках активних дій окупантів за сьогодні не відзначено. Противник завдає авіаційних ударів та веде артилерійські обстріли по позиціям наших військ та населеним пунктам. На Придніпровському напрямку нашими захисниками відбито один штурм ворога. Українські війська виснажують ворога вздовж усієї лінії бойового зіткнення та у тилу.
22.09.2024	22.00	Сили оборони спрямовують зусилля на зрив виконання російськими загарбниками планів наступу. Наші воїни завдають ворогу вагомих втрат, виснажуючи їхній бойовий потенціал. Противник активізувався на Оріхівському напрямку, де за день здійснив дві атаки неподалік населеного пункту Роботине.

		Успіху не мав. На Придніпровському напрямку ворожий штурм зазнав невдачі. Сьогодні відзначимо українських воїнів з 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади “Едельвейс” та 28-ї окремої механізованої бригади імені Лицарів Зимового Походу, які стійко стримують навалу переважаючих сил противника на східному фронті.
23.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок третя доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку відбулося два безуспішні для ворога бойові зіткнення неподалік Роботиного. На Придніпровському напрямку ворог провів один невдалий штурм, отримавши відсіч.
23.09.2024	16.00	Противник не припиняє спроб просуватися в глибину території України. На Оріхівському напрямку окупанти атакували біля Новоандріївки, штурм успішно відбито, ситуація контрольована. На Придніпровському напрямку відбито дві ворожі атаки.
23.09.2024	22.00	Сили оборони України продовжують відбивати атаки окупаційних військ на всіх напрямках. Ситуація на Покровському та Курахівському напрямках залишається напруженою. Противник веде активні наступальні дії, намагаючись покращити тактичне положення, наші захисники завдають противнику значних втрат у живій силі та техніці. На Оріхівському напрямку відбулося одне безуспішне для ворога бойове зіткнення неподалік Новоандріївки. На Придніпровському напрямку ворог провів два невдалі штурми, отримав відсіч.
24.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок четверта доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. За минулу добу на Оріхівському напрямку противник проводив одну атаку поблизу населеного пункту Новоандріївка Запорізької області. На Придніпровському напрямку ворог провів чотири невдалі штурми, отримавши відсіч відступив.
24.09.2024	16.00	Сили оборони України стримують наступ російських окупантів та вживають усіх необхідних заходів для недопущення просування противника в глиб української території. На Гуляйпільському напрямку російські загарбники обстріляли НАРАми Білогір'я.
24.09.2024	22.00	Українські захисники продовжують рішуче давати відсіч спробам противника просунути в глибину нашої території, завдаючи йому вогневого ураження. На Придніпровському

		напрямку війська загарбників тричі безуспішно намагалися витіснити підрозділи Сил оборони зі займаних позицій. Зазнали втрат та відступили.
25.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок п'ята доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Ситуація на фронті залишається складною. Противник, використовуючи свою перевагу в живій силі та техніці, безупинно атакує наші позиції. Українські захисники стійко стримують натиск окупантів і завдають ворогу максимальних втрат. На Гуляйпільському напрямку російські загарбники обстріляли НАРАми Білогір'я. Тричі безуспішно війська загарбників намагалися витіснити підрозділи Сил оборони зі займаних позицій на Придніпровському напрямку.
25.09.2024	16.00	Сили оборони тримають рубежі та вживають усі необхідні заходи для недопущення прориву оборони. На Оріхівському напрямку три безуспішні атаки ворога відбито нашими оборонцями. Загарбники активно застосовують авіацію по районам населених пунктів Новоандріївка та Кам'янське. На Придніпровському напрямку окупант завдав авіаційних ударів по Херсону та Бургунці, застосувавши авіабомби та некеровані авіаційні ракети. Командування Збройних Сил України вживає всі необхідні заходи для стримування наступу противника.
25.09.2024	22.00	Сили оборони продовжують мужньо стримувати натиск російських окупантів. Ситуація складна, проте контрольована Силами оборони. Наші воїни докладають зусиль для недопущення просування противника в глибину української території. На Оріхівському напрямку чотири безуспішні атаки ворога відбито нашими оборонцями протягом дня, триває боєзіткнення поблизу Роботиного. На Придніпровському напрямку наші воїни двічі відбивали атаки російських загарбників на позиції українського війська.
26.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок шоста доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку окупанти п'ять разів намагалися просунути на позиції українського війська поблизу Роботиного та Новоандріївки. На Придніпровському напрямку російські загарбники атакували наші позиції двічі. Отримали жорстку відсіч, зазнали втрат. Українські воїни активно завдають окупантам відчутних втрат у живій силі та техніці.

		Виснажують бойовий потенціал ворога по всій лінії фронту та в тилу.
26.09.2024	16.00	російські загарбники продовжують штурмувати позиції українських захисників. Загалом, від початку доби відбулося 106 бойових зіткнень. Ситуація залишається напруженою на Покровському та Курахівському напрямках. На Гуляйпільському напрямку без бойових зіткнень, але із залученням авіації загарбники били НАРами по Білогір'ю та Гуляйполю. На Оріхівському напрямку відбулося два боєзіткнення. Ворог проводив наступальну дію у районі Роботиного. Успіху не мав. На Придніпровському напрямку противник завдав авіаційного удару по Козацькому, застосувавши 10 НАРів.
26.09.2024	22.00	Українські захисники продовжують рішуче давати відсіч спробам противника просунути в глибину нашої території, завдаючи йому вогневого ураження. На Оріхівському напрямку відбулося три боєзіткнення. російські загарбники атакували неподалік Роботиного. На Придніпровському напрямку окупанти зазнали поразки, двічі штурмуючи позиції наших військ.
27.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок сьома доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку відбулося три боєзіткнення. Українські захисники відбили штурми противника неподалік Роботиного. На Придніпровському напрямку окупанти також зазнали поразки, двічі атакуючи оборонні рубежі наших підрозділів. На Гуляйпільському напрямку обстановка без особливих змін. На Волинському та Поліському напрямках ознак формування наступальних угруповань ворога не виявлено. Водночас наші воїни продовжують активними діями завдавати окупаційним військам відчутних втрат у живій силі та техніці, виснажуючи ворога вздовж усієї лінії бойового зіткнення.
27.09.2024	16.00	Ситуація на фронті залишається складною та напруженою. Ворог, незважаючи на значні втрати, які завдають йому наші захисники, продовжує спроби прорвати оборону українських військ. На Гуляйпільському та Оріхівському напрямках окупанти здійснили по одній невдалій спробі атакувати наші підрозділи поблизу Новодарівки та Малих Щербаків. На Придніпровському напрямку противник двічі безуспішно намагався вибити українських воїнів з займаних позицій.

27.09.2024	22.00	Окупанти без успіху спробували провести три атаки на наші позиції на Оріхівському та Гуляйпільському напрямках поблизу Новодарівки, Роботиного та Малих Щербаків. Отримали гідну відсіч. На Придніпровському напрямку противник не полишає спроб вибити наші підрозділи із займаних позицій. Дві невдалі спроби штурмувати позиції українських воїнів було здійснено агресором протягом дня. Сьогодні за ефективну та професійну бойову роботу слід відзначити воїнів 35-тої окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського та 54-тої окремої механізованої бригади імені гетьмана Івана Мазепи, які ефективно знищують ворога, завдають йому вагомих втрат у живій силі та техніці.
28.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок восьма доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському та Гуляйпільському напрямках поблизу Новодарівки, Роботиного та Малих Щербаків отримали гідну відсіч – загалом провели три атаки. Для авіаударів терористи використали понад десяток керованих авіабомб. На Придніпровському напрямку російські загарбники атакували наші позиції два рази. Отримали жорстку відсіч, зазнали втрат. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці і активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
28.09.2024	16.00	Противник не припиняє спроб просуватися в глибину території України. Сили оборони стримують загарбників, завдаючи їм значних втрат. На Оріхівському напрямку ворог застосовує штурмову авіацію, бив по районах Кам'янського та Новоандріївки. На Придніпровському напрямку ворог здійснив одну безуспішну спробу штурму позицій українських підрозділів. Завдав ударів керованими авіабомбами по Дутчанам, Гаврилівці та Саблуківці, некерованими авіаракетами обстріляв Львове.
28.09.2024	22.00	Сили оборони України продовжують стримувати натиск окупаційних військ. На Оріхівському напрямку, неподалік Роботиного, відбито один штурм російських загарбників. На Придніпровському напрямку ворог здійснив три безуспішні спроби штурму позицій українських підрозділів.
29.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сорок дев'ята доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку відбито два штурми загарбниками

		українських позицій в районах Роботиного і Кам'янського. На Придніпровському напрямку окупанти здійснили три безуспішні наступальні дії. Зазнали втрат.
29.09.2024	16.00	російські загарбники продовжують штурмувати позиції українських захисників. На Оріхівському напрямку відбулося три боєзіткнення. Ворог проводив наступальні дії у районі Новоданилівки. Також противник завдав три авіаційні удари по Запоріжжю та Малій Токмачці.
29.09.2024	22.00	Українські захисники продовжують рішуче давати відсіч спробам противника просунути в глибину нашої території, завдаючи йому вогневого ураження. На Оріхівському напрямку відбулося три боєзіткнення. російські загарбники атакували неподалік Новоданилівки. Сьогодні варто відзначити воїнів 25 окремої повітрянодесантної Січеславської бригади, які ефективно нищать ворога, завдаючи йому вагомих втрат у живій силі та техніці.
30.09.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот п'ятдесята доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку відбулося три боєзіткнення. Українські захисники відбили штурми противника неподалік Новоданилівки. На Гуляйпільському та Придніпровському напрямках обстановка без особливих змін. На Волинському та Поліському напрямках ознак формування наступальних угруповань ворога не виявлено. Водночас наші воїни продовжують активними діями завдавати окупаційним військам відчутних втрат у живій силі та техніці, виснажуючи ворога вздовж усієї лінії бойового зіткнення.
30.09.2024	16.00	Ситуація на лінії бойового зіткнення залишається напруженою. Українські захисники продовжують активно протидіяти російському агресору, завдаючи йому втрат у живій силі та техніці. На Оріхівському напрямку противник здійснив одну безуспішну атаку на позиції наших захисників. В той же час ворог завдає авіаційних ударів та веде артилерійські обстріли по позиціям наших військ та населеним пунктам. Всього було застосовано 10 НАРів та 7 авіабомб в районах населених пунктів Мала Токмачка, П'ятихатки та Веселянка. На Гуляйпільському та Придніпровському напрямках на даний час атаквальних дій ворога не зафіксовано.
30.09.2024	22.00	На Оріхівському напрямку противник не полишає спроб вибити наші підрозділи із займаних позицій. Одну невдалу спробу штурмувати позиції українських воїнів було здійснено

		агресором протягом дня. Сьогодні за ефективну та професійну бойову роботу слід відзначити воїнів 25 окремої повітрянодесантної Січеславської бригади, 57 окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка, 425 окремого штурмового батальйону, 118-тої окремої механізованої бригади, 35-тої окремої бригади морської піхоти, які ефективно знищують ворога, завдають йому непоправних втрат в живій силі та техніці.
--	--	--

<https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua>

4.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ОФІЦІЙНИХ ТА ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПОДІЙ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ У ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Хід бойових дій

22.09.2024. "Запаси не нескінченні": вибухи на складах боєприпасів позначаються на діях рф у морях, — ВМС. Противник намагається підтримувати інтенсивність обстрілів, заявляв Дмитро Плетенчук, однак дії української сторони руйнують плани росіян. Снарядний голод в окупантів може настане не одразу, проте наслідки точно будуть. Вибухи на російських складах боєприпасів можуть у певний спосіб вплинути на дії зс рф у Чорному та Азовському морях. Таку думку висловив речник Військово-морських сили ЗСУ Дмитро Плетенчук в ефірі "Еспресо.TV". За його словами, дії з боку України в російському тилу можуть значно змінити перебіг бойових дій як по лінії зіткнення, так і в акваторії морів. "Я сподіваюся, що знищення складів боєприпасів на території рф вплине на дії окупантів у Чорному та Азовському морях. Це просто не може не вплинути на їхні дії. У будь-якому разі, коли знищують тилову логістику, особливо логістику забезпечення, це має вплинути на перебіг бойових дій на лінії зіткнення. Ресурси в росіян не нескінченні. Так, росіяни відразу не відчують снарядний голод, але все одно цей момент настане", — заявив Дмитро Плетенчук. Окремо речник ВМС ЗСУ додав, що хоч війська противника і намагаються підтримувати інтенсивність обстрілів, запаси ракет і ударних дронів не нескінченні. При цьому зс рф можуть спробувати швидко поповнити запаси озброєння. "Ми ж бачимо скільки дронів вони спрямували по нашій території цього місяця. Утім, у будь-якому разі, ці запаси не нескінченні. Тому, я сподіваюся, що на лінії бойового зіткнення і в морі, хай не одразу, вибухи на їхніх складах дуже вплинуть на їхні дії", — підсумував Дмитро Плетенчук. Нагадаємо, 21 вересня 2024 року завдали двох високоточних далекобійних ударів по арсеналах поблизу селища октябрський тверської області та по 719-й базі артилерійських боєприпасів під Тихорецьком у Краснодарському краї.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/669276-zapasi-ne-neskinchenni-vibuhi-na-skladah-boyepripasiv-poznachatsya-na-diyah-rf-u-moryah-vms>

23.09.2024. Сьогодні вночі на півдні України під час повітряної атаки російських окупантів силами та засобами ВМС ЗС України було збито 4 ворожих дрони-камікадзе "shahed-136". Військово-Морські Сили Збройних Сил України разом із підрозділами інших складових Сил оборони продовжують знищувати ворога на землі, в морі і повітрі!

🇺🇦 Військово-Морські Сили

**ПІДРОЗДІЛИ
ВМС ЗС УКРАЇНИ
ЗНИЩИЛИ**

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

23.09.2024. У порту міста азов (ростовська область) пролунав вибух, а опісля спалахнула пожежа. Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на місцеві Telegram-канали. Про вибух та сліди у небі розповіли жителі Західного району міста ростов-на-Дону й азовського району ростовської області, повідомив Telegram-канал Privet-rostov.ru й опублікував фото. Водночас, Telegram-канал "ето ростов новості" написав, що жителі Приазов'я чули звук вибуху. За попередніми даними, спрацювала ПВО. Видання також оприлюднило фото сліду в небі.

Фото: "ето ростов новості" и (t.me/etorostov)

Пізніше Privet-rostov.ru написав про пожежу, що "знову розгорається" в районі азова. Натомість "ето ростов новості" повідомив, що в Азовському районі щось сильно горить. Канали оприлюднили фото пожежі.

Фото: "ето ростов новости" (t.me/etorostov)

Обстріли ростовської області. Сили оборони вже кілька місяців регулярно атакують військові та промислові об'єкти у сусідніх з Україною регіонах рф. Таким чином зменшується бойовий і наступальний потенціал ворога. Так, в ніч на 18 серпня українські військові вразили нафтобазу "ФГКУ комбінат "кавказ", що розташована у місті пролетарськ ростовської області. Операцію організувало ГУР МОУ. Нафтобазу гасили багато днів поспіль. Наступного дня після атаки на її території стався вибух. Постраждали багато пожежників. Згодом на нафтобазі вибухнула ще одна цистерна з паливом.

<https://www.rbc.ua/rus/news/rayoni-portu-azov-rostovskoyi-oblasti-prolunav-1727038410.html>

24.09.2024. Кидають в окопи моряків, пдв і ракетників. Як росія поповнює втрати в Україні. росія активно шукає нові людські ресурси для війни в Україні. Нерідко в окопи кидають "непрофільних" фахівців: моряків, війська пкс і пдв. Але великі втрати — не показник швидкої перемоги над агресором: опитані Фокусом військові аналітики говорять про високий потенціал збройних сил рф. Катастрофічний рівень втрат російської армії під час великої війни в Україні змушує агресора шукати нові ресурси для поповнення живої сили. Часто в зону бойових дій направляють "непрофільні" підрозділи. OSINT-проект Moklasen з'ясував, що військових моряків, які служили на єдиному в рф авіаносці "адмірал кузнецов", перекинули на фронт. Авіаносець не виходив у море вісім років і тепер ніколи не вийде на бойове чергування. Приблизно 1500 моряків перевели до складу сухопутних військ і сформували "фрегатний батальйон", який бере участь у боях у складі 1-ї гвардійської танкової армії зс рф. Спершу підрозділ відправили в Харківську область, але потім передислокували на Покровський напрямок. Щонайменше один військовий зі складу батальйону зник безвісти під час однієї з атак під Харковом 23 липня, повідомили аналітики. Однак це далеко не єдиний приклад поповнення бойових частин зс рф "непрофільними фахівцями". Проект "Важливі історії" писав про відправлення в Україну моряків північного флоту. Один із них служив у військовій частині 69120 і востаннє виходив на зв'язок наприкінці серпня 2024 року з Донецької області. Альтернативою набору екіпажів кораблів може стати загальна мобілізація, але це вкрай ризикований захід для режиму президента росії володимира хуйла,

підкреслюють автори. Курська область "змушує": космічні війська гинуть в окопах. Кадровий голод змусив командування зс рф кинути на оборону Курської області "космічну піхоту". Відомо щонайменше про трьох зниклих військовослужбовців пкс. російські військкори також пишуть, що в мотострілецькі полки переводять операторів РЕБ із військ пкс або рвсп (ракетні війська стратегічного призначення). На озброєнні останніх перебуває міжконтинентальна балістична ракета "сармат". Наразі на Курському напрямку діє щонайменше дві бригади морпіхів: 810-та з Севастополя і 155-та з Владивостока. Туди ж перекинули чотири дивізії пдв: 7-ту, 11-ту, 76-ту і 106-ту. Це доводить проблеми російської армії з боездатними частинами, але не з особовим складом, розповідає Фокус військовий експерт Дмитро Снегирьов. "Сточуються найбільш підготовлені підрозділи, включно з бригадами спецпризначення і кістяком пдв. Йдеться саме про боездатні війська, з бойовим досвідом і злагодженістю. А людського ресурсу у вигляді контрактників і мобілізованих у зс рф багато, але чи потягнуть вони функціонал штурмовиків?" — ставить він запитання. Вкрай невиправданий захід — кидати на забій сили спецоперацій з вельми вузькими вміннями. Підготовка розвідника або морпіха займає не один рік, додає Снегирьов. "Набирають людей із національних республік": як у росії заміщають втрати? Проаналізувавши втрати в лавах зс рф, журнал Forbes доходить висновку, що кремлю треба мобілізувати 30 000 нових військовослужбовців щомісяця, щоб замінити вбитих, поранених або захоплених у полон на полі бою в Україні. Приблизні незалежні дані про втрати в армії росії наводяться в розслідуванні радіостанції ВВС і видання "Медіазона". Встановлено імена понад 70 000 російських військових. Кожен п'ятий загиблий — той, хто підписав контракт із зс рф або росгвардією після початку війни. Понад половину з них не були пов'язані з армією до початку повномасштабної війни. Український Генштаб у щоденному зведенні повідомляє про втрати зс рф і, як правило, цифра перевершує 1 000 осіб за день бойових дій. За 23 вересня втрати росіян склали 1 400 осіб, а з початку повномасштабного вторгнення — понад 645 000. Історія з "адміралом Кузнецовим" і передислокаціями в Україну інших частин зайвий раз доводить рівень великих втрат у лавах армії росії. Люди потрібні терміново, тому на всіх флотах російське командування веде роз'яснювальну роботу, по суті, вербування, для війни в Україні, зазначає в бесіді з Фокусом військовий аналітик Олег Жданов. Генштабу росії більше ніде брати людей: військкомати понад 30 000 людей не видають, а місячні втрати перевищують цей показник, оцінив він ситуацію. Користі від моряків у так званій "зоні спецоперації" мало. Проте через брак кращого доводиться задовольнятися малим. Автоматом користуватися моряка навчили, навчальні стрільби були і гранату він теж кине, пояснює експерт. Однак рівень великих втрат агресора не свідчить про близьку перемогу над ним. Потенціал збройних сил росії, на думку Дмитра Снегирьова, достатній: мобілізувати можуть до 15 млн осіб. Але загальну мобілізацію оголошувати не будуть, адже поки що армії достатньо контингенту з національних республік: Кавказу, південної Осетії, Бурятії, Башкортостану та інших. "Перша хвиля мобілізації торкнулася не корінного російського населення, а саме національних республік. Вбивством чоловічого населення цих регіонів у росії одразу вирішують національне та релігійне питання", — запевняє аналітик.

<https://focus.ua/uk/eksklyuzivny/669436-viyskovy-vtraty-rosiji-v-ukrajini-navishcho-moryakiv-kidayut-v-okopi>

24.09.2024. Моряки з крейсера в окопах: чи чекати в степах України підводного човна? Чи дійсно кремль зняв моряків із крейсера "адмірал Кузнецов" і відправив їх на

фронт? Цю інформацію прокоментував в ефірі марафону «Єдині новини», речник ВМС ЗСУ кЗр Дмитро Плетенчук. За словами Плетенчука підготовка корабельного особового складу потребує багато ресурсів – це рідкісні фахівці та спеціалісти. Однак, звертаючи на величезні втрати рашистів, сценарій переведення моряків в піхоту цілком реальний. «Насправді, ми стикалися з різними фахівцями в окопах, і можна було побачити кого завгодно. Тому таке можливо, хоча насправді російська імперія мала б їх притримати для подальшого придушення бунтів серед цивільного населення. Це буде в традиції: російських моряків відправляти розстрілювати демонстрації», – завершив Дмитро Плетенчук.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/24/moryaky-z-krejsera-v-okopah-chy-chekaty-v-stepah-ukrayiny-pidvodnogo-chovna/>

25.09.2024. Сьогодні вночі на півдні України під час повітряної атаки російських окупантів силами та засобами ВМС ЗС України було збито ворожий дрон-камікадзе "SHANED-136". Військово-Морські Сили Збройних Сил України разом із підрозділами інших складових Сил оборони продовжують знищувати ворога на землі, в морі і повітрі!

🇺🇦 Військово-Морські Сили

**ПІДРОЗДІЛИ
ВМС ЗС УКРАЇНИ
ЗНИЩИЛИ**

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

28.09.2024. Сьогодні вночі під час повітряної атаки російських окупантів силами та засобами ВМС ЗС України було збито ворожий дрон-камікадзе "SHANED-136". Військово-Морські Сили Збройних Сил України разом із підрозділами інших складових Сил оборони продовжують знищувати ворога на землі, в морі і повітрі!

🇺🇦 Військово-Морські Сили

ПІДРОЗДІЛИ ВМС ЗС УКРАЇНИ ЗНИЩИЛИ

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

29.09.2024. Сьогодні вночі під час повітряної атаки російських окупантів силами та засобами ВМС ЗС України було збито ворожий дрон-камікадзе "SHANED-136". Військово-Морські Сили Збройних Сил України разом із підрозділами інших складових Сил оборони продовжують знищувати ворога на землі, в морі і повітрі!

🇺🇦 Військово-Морські Сили

ПІДРОЗДІЛИ ВМС ЗС УКРАЇНИ ЗНИЩИЛИ

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

30.09.2024. північний флот, а горить, як чорноморський — наші дронарі палко зустріли мурманських морпіхів. Бійці 414 батальйону безпілотних авіаційних систем «Птахи Мадяра» у складі морської піхоти влучаннями FPV-дронів привітали на Донеччині окупантів з мурманської бригади морської піхоти північного флоту. Відео уражень з'явилося [на каналі батальйону](https://youtu.be/YS22bgchK1c) (Птахи Мадяра палять мурманських морпіхів - <https://youtu.be/YS22bgchK1c>). «Хороший сигнал. Раз хробак перекидає одне і те саме на різні дірки, значить хробачий ресурс не безмежний», — прокоментував дії російського командування командир «Птахів Мадяра» капітан Роберт Бровді. Мурманських морпіхів легко впізнати по БТР-ах, які дуже красиво горять.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/30/pivnichnyj-flot-a-goryt-yak-chornomorskyj-nashi-dronari-palko-zustrily-murmanskyh-morpihiv/>

Характеристика морської обстановки

22.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 4 ракет; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 0 суден; до Азовського моря – 1 судно. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

22.09.2024. У ВМС ЗСУ пояснили, навіщо росіяни масово виводили ракетноносії в Чорне море минулого тижня. Усі надводні російські ракетноносії залишаються у пункті базування в порту новоросійська. «З пункту базування вони виходили лише минулого тижня, ймовірно за все це було побоювання щодо можливої атаки. Після цього вони одразу повернулися і залишаються там», — сказав Дмитро Плетенчук. Речник пояснив, що для росіян в акваторії Азово-Чорноморського регіону фактично залишається закритою більша частина Чорного моря, повністю закрита акваторія Азовського моря. «Тому вони залишаються в пункті базування, у самій гавані вимушені кораблі періодично переміщувати з метою уникнення можливого ураження з нашого боку», — додав він. Дмитро Плетенчук зазначив, що росіяни виводять кораблі не часто, постійно на зовнішньому рейді перебуває лише підводний човен. Але переважно човен виконує функції з охорони пункту базування, перебуває в морі тижнями без застосування озброєння. «Тому не можна говорити, що це ракетноносії використовуються як носії. Зберігається тенденція, що вони присутні в морі тільки підводним човном. Що стосується решти носіїв, вони перебувають постійно в пункті базування», — сказав він. Загалом у

складі чорноморського флоту РФ залишаються три підводні човни, три ракетні кораблі проекту «буян-М», один з яких у ремонті, і два фрегати. «Тобто п'ять носіїв по вісім ракет і три носії по чотири ракети», — пояснив Дмитро Плетенчук.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/22/u-vms-zsu-poyasnyly-navishho-rosiyany-masovo-vyvodyly-raketonosiyi-v-chorne-more-mynulogo-tyzhnya/>

23.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах РФ прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 4 судна, з них 4 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 5 суден, з них 4 рухалось з протоки Босфор. РФ продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

23.09.2024. У Нафтовій затоці Севастополя помітили десантний катер окупантів. Через неможливість виконувати десантні операції у Чорному морі, російські загарбники використовують такі катери для перевезення зброї та продовольства. У Нафтовій затоці тимчасово окупованого Севастополя пришвартувався десантний катер РФ проекту 11770 (класу «сеерна»). Про це [повідомляє](#) «Кримський вітер». Кораблі цього проекту можуть транспортувати 1 танк, 2 БТР/БМП або 92 десантників. Втім, через неможливість проведення десантних операцій, окупанти використовують судно лише для перевезень по Севастопольській затоці. Спостерігачі «Кримського вітру» також відзначають, що в останні дні у Нефтяній затоці перестали швартуватися великі десантні кораблі. Раніше такі перестановки здійснювалися щодня.

<https://usm.media/w-naftovij-zatoci-sevastopolia-pomityly-desantnyj-kater-okupantiw/>

24.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах РФ прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 8

суден, з них 1 продовжило рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 8 суден, з них 1 рухалось з протоки Босфор. РФ продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

24.09.2024. російські пропагандисти стверджують, що до порту Південний на Одещині прямує судно з озброєнням для винищувачів F-16. У понеділок, 23 вересня, росЗМІ запустили фейк про те, що до порту Південний прямує судно нібито з озброєнням для винищувачів F-16. Пропагандисти стверджують, що таку інформацію вони отримали від «проросійського підпілля». Росіяни не вперше заявляють про те, що цивільні судна перевозять озброєння до України. До прикладу, в червні низка росЗМІ опублікували новини про нібито прибуття до порту Одеси французьких найманців на катерах. Також у 2023 році мзс росії розповсюджувало інформацію, що до портів Одеської області начебто доставили радіоактивні матеріали для провокацій. Такі інформаційні вкиди потрібні росіянам, аби виправдати можливі майбутні атаки по портовій інфраструктурі України перед внутрішньою і, ймовірно, західною аудиторією.

<https://usm.media/rosiyani-vvazhayut-shho-do-portu-na-odeshhini-pryamuye-sudno-z-ozbroyennyam-dlya-f-16/>

24.09.2024. росія тримає у Чорному морі підводний човен для охорони бази в новоросійську – Плетенчук. В акваторії Чорного моря чергує один підводний російський човен. Як передає Укрінформ, про це в ефірі загальнонаціонального телемарафону "Єдині новини" повідомив речник ВМС ЗСУ Дмитро Плетенчук. "Ситуація залишається доволі стабільною. Ми спостерігаємо один підводний човен в акваторії Чорного моря, який, імовірно за все, виконує завдання з охорони пункту базування ("новоросійськ" - ред.) і не більше. Тобто, десь недалеко від "новоросійська" має охороняти цю базу", - сказав він. За словами речника, в акваторії Азовського моря російські кораблі відсутні тривалий час через небезпеку їхнього знищення. "Авіація, на жаль, присутня на західному узбережжі тимчасово окупованого Криму та на півдні від нього. Там вони

(російські військові - ред.) виконують завдання з патрулювання, пошуку дронів, розвідки і, на жаль, іноді намагаються наносити вогневе ураження", - додав він. Як повідомляв Укрінформ, російська армія активно застосовує авіацію в акваторії Чорного моря, її присутність у повітрі постійна.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3909053-rosia-trimae-u-cornomu-mori-pidvodnij-coven-dla-ohoroni-bazi-v-novorosijsku-pletencuk.html>

25.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 10 суден, з них 7 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 8 суден, з них 2 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

25.09.2024. Отримав підозру капітан судна USKO MFU, на якому вивозилася агропродукція із Криму. За процесуального керівництва Прокуратура Автономної Республіки Крим повідомлено про підозру капітану морського судна USKO MFU (ІМО: 7919781) під прапором Камеруну, яке незаконно заходило в закриті порти Криму і вивозило агропродукцію. Раніше це судно було арештовано на Дунаї. Як повідомили в прокуратурі АРК, капітану судна інкриміновано порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї з метою заподіяння шкоди інтересам держави, вчинене повторно (ч. 2 ст. 332-1 КК України). Санкція статті передбачає до 5 років позбавлення волі. "Слідством встановлено, що у жовтні 2023 року іноземний громадянин, керуючи судном «USKO MFU» під прапором Камеруну, у порушення законодавства України та норм міжнародного морського права, здійснив незаконний захід до закритого Україною Севастопольського морського торговельного порту. Там судно було завантажено понад трьома тисячами тон агропродукції, призначеної для однієї з турецьких компаній", – повідомили в прокуратурі. За матеріалами справи, у листопаді 2023 року підозрюваний здійснив незаконний вихід судна «USKO MFU» з

порту м. Севастополя. З метою приховування своєї протиправної діяльності, капітан періодично вимикав «AIS» (Автоматичну ідентифікаційну систему), що є порушенням безпеки мореплавства, та вносив до неї фіктивні відомості щодо курсу слідування судна. Відомо також, що наприкінці травня 2024 року судно вдруге зайшло до закритого порту Севастополя з вимкненою системою AIS, де залишило вантаж з Туреччини і вийшло з порту, вказавши пункт призначення Стамбул. Після ввімкнення системи AIS, 2 липня судно зайшло в один з портів Республіки Молдова. Під час проходження через акваторію порту Рені, що на лівому березі Дунаю, судно-порушник було затримано та на підставі ухвали суду на нього накладено арешт. Тоді ж було повідомлено про підозру іншому капітану цього судна, громадянину Азербайджану, який у червні 2024 року керував ним під час незаконних заходу та виходу з порту м. Севастополя. Нагадаємо: як повідомляв ЦЖР, третина піратського флоту РФ з 14-го пакету санкцій ЄС записана на “фірми одного судна” з Дубаї, ОАЕ.

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-krym/270280/>

26.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 4 ракет; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах РФ прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 8 суден, з них 5 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 17 суден, з них 5 рухались з протоки Босфор. РФ продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

26.09.2024. «Шопопало», яке зводять поруч із керченським мостом, у цьому сезоні вже не добудують. Все через негоду — періодично рештки будівництва опиняються на березі через шторми. Про це 26 вересня в ефірі марафону «Єдині новини» заявив речник ВМС ЗСУ кЗр Дмитро Плетенчук. Мова про загадкову споруду, яку окупанти будують поруч із керченським мостом. Її роль поки що не зрозуміла. Це можуть бути як

гідротехнічна споруда, так і загороджувальні споруди. «Що воно таке буде зрозуміло, коли вони його добудують. А в цьому сезоні вони це, найімовірніше, не зможуть зробити. Тому що починається період штормів, і, відповідно, щось будувати в таких умовах буде дуже складно. Це може бути захисна споруда, це може бути якийсь перехід черговий, але поки що висновки робити, може, трошки зарано. В будь-якому разі побачимо, як вони пройдуть у цей період, який починається восени й закінчується вже навесні», — розповів Дмитро Плетенчук. Також, за словами речника ВМС ЗСУ, є шанси що будівництво взагалі марне — адже час від часу рештки будь-якого будівництва в морі виносить на берег після чергового шторму.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/26/shopopalo-yake-zvodyat-poruch-z-kerchenskym-mostom-v-czomu-sezoni-vzhe-ne-dobuduyut/>

27.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 3 ворожих кораблі, 2 з яких є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 8 ракет; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 6 суден, з них 4 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 2 судна, з них 1 рухалось з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

ВМС ЗС України

27.09.2024. росія розширює балтійські порти, аби знизити залежність від Чорного моря. маска прагне зменшити залежність від портів на Чорному морі та збільшити експорт на 50% до 2030 року. росія активізує розвиток портів у Балтійському морі для диверсифікації шляхів експорту зерна, повідомляє Reuters. Країна планує збільшити експорт сільськогосподарської продукції на 50% до 2030 року, скорочуючи залежність від ризикованих маршрутів через Чорне море, на тлі війни, яку ж сама й розпочала. російська влада та представники бізнесу повідомляють про відкриття нових портів у Фінській затоці — Висоцький та Лугапорт. За словами експертів, ці порти зможуть обробляти до 15 млн т зернових та іншої сільськогосподарської продукції щороку. Це

допоможе країні-терористу диверсифікувати постачання зерна, зокрема, до Латинської Америки та Африки. Масштабне розширення портової інфраструктури є частиною плану президента владіміра хуйла зробити росію ключовим гравцем на світовому ринку сільськогосподарської продукції.

<https://usm.media/rosiya-rozshiryuye-baltijski-porti-abi-zniziti-zalezhnist-vid-chornogo-morya/>

28.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 3 ворожих кораблі, 2 з яких є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 8 ракет; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 7 суден, з них 6 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 7 суден, з них 2 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

29.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 8 ракет; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 13 суден, з них 9 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 10 суден, з них 7 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

30.09.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 4 ракет; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 16 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 3 судна, які продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 10 суден, з них 2 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

30.09.2024. В Румунії тимчасово призупинено морський і річковий рух. Зокрема, робота в портах повіту Констанца і в Бара-Суліні повіту Тулча припинені через сильний вітер. Міністерство внутрішніх справ Румунії оголосило, що через негоду тимчасово призупинено морський і річковий рух, пише ЦТС. Зокрема робота в усіх портах повіту

Констанца і в Бара-Суліні повіту Тулча припинені через несприятливі погодні умови, зокрема сильний вітер. Загалом в країні оголошено найвищий рівень тривоги через нову загрозу повені, особливо в північно-східних повітах, де можливі нові шторми.

https://cfts.org.ua/news/2024/09/30/v_rumuni_timchasovo_prizupineno_morskiy_i_richkoviy_rukh_80616

30.09.2024. Сізіфова праця: оборонні споруди окупантів у Криму не витримують ані штормів, ані хабарів. Про це в ефірі марафону «Суспільне новини» розповів речник Військово-Морських Сил ЗСУ кзр Дмитро Плетенчук. За словами Дмитра Плетенчука, росіяни готуються до всіх можливих сценаріїв, і звільнення Криму, звісно, не буде легкою прогулянкою. Проте, згадуючи про стан оборонних споруд окупантів, не треба забувати про російську корупцію та погоду. «Не слід забувати, що це така чергова годівничка для місцевих чиновників, які, звісно, списують серйозні бюджети на все це. І ви бачите, що вони щороку їх будують, а потім кудись зникають. Тому що це море. Море це стихія і звісно немає нічого постійного, що пов'язано з морем», — розповів речник.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/30/sizifova-pracza-oboronni-sporudy-okupantiv-u-krymu-ne-vytrymuyut-ani-shtormiv-ani-habariv/>

Додатки

1. «Ми знищимо підводний човен, але пізніше». Нові цілі спецпідрозділу «Group 13» ГУР МО України.

Морський дрон Магура і вражені ними цілі чорноморського флоту росії

Колаж Крим.Реалії

Морські дрони – український винахід, який змінив формат ведення війни на морі. Дрон Магура V5 – головна зброя на морі Головного управління розвідки (ГУР) Міноборони України. Зокрема, на рахунку спецпідрозділу «Group 13» зо два десятки вдалих атак по кораблях чфрф. Серед російських втрат : ракетний катер «івановець», десантний корабель «цезар куніков», розвідувальний корабель «іван хурс», швидкісні катери «тунець» та «ріф-75». Спецпідрозділ «Group 13» називають «мисливцями за російськими кораблями». Хто вони? Як вистежують свої цілі та про яку ціль мріють знищити зараз? Спецпідрозділ

«Group 13». Водолаз спускає морський дрон Magura V5 на воду. Командир «Group 13» стає за пульт керування безпілотником, аби показати, на що той здатний. Інформацію про себе він не розкриває. Усе, що про нього відомо – це його позивний «Тринадцятий». Звідси і назва спецпідрозділу «Група тринадцять». «Просто щасливе число. Просто подобається. Без якихось там прихованих мотивів», – пояснює командир. Він один із тих, хто створював групу з нуля. Це зараз їх називають «мисливцями за російськими кораблями», а ще рік тому, згадує командир, окрім ідеї у них нічого не було. «Це була певна авантюра йти на роботу, яку ти не знаєш як почати і ніхто не знає, бо ні в кого такого не було. Був я і ще декілька людей і в нас був кабінет метрів 5 квадратних. У нас більше нічого не було. Зараз це потужний підрозділ, який під прапором ГУР дає результати», – каже «Тринадцятий», командир спецпідрозділу «Group 13» ГУР МО України. Командир вправно керує безпілотником: один джойстик відповідає за курс, інший – за швидкість. Через монітори пілот слідкує за ситуацією на воді: на дроні є дві камери. Він отримує інформацію про стан бойової частини, координати та швидкість. Бачить мапу маршруту свого та інших бортів, які беруть участь у спецоперації. Від дня створення спецпідрозділу – наприкінці лютого 2023 року – і до першої вдалої атаки минуло лише три місяці. Першою ціллю «Тринадцятого» і загалом ГУР торік 24 травня став російський розвідувальний корабель «Іван Хурс». Це сучасний корабель, оснащений різноманітними комплексами радіотехнічної розвідки, радіоелектронної боротьби та системами зв'язку для забезпечення управління флотом. Спецпризначенці його вистежили за 140 км на північний схід від протоки Босфор. Корабель переслідували близько шести годин. Російські військові намагались відбити атаку, з трьох бортів до цілі дійшов лише дрон «Тринадцятого». «Тоді я атакував його тричі, але він у мене втрачав зв'язок перед самим входом на ураження. Тобто, перший раз заходжу на атаку майже вже фініш – зв'язок втрапився. Потім відновився, я зовсім з іншої сторони. Знов беремо борт, знову точно так само відбувається. І тільки на третій раз ми змогли його вразити. Емоції тоді були двоякі, бо якби з одної сторони – це була радість, з другої сторони – він не потонув, було шкода, але це були перші кроки», – згадує «Тринадцятий».

Морський дрон Magura V5 атакує російський розвідувальний корабель «Іван Хурс»

Скріншот відео

Польські науковці назвали безпілотник Magura V5 найефективнішим в російсько-українській війні. Вони опублікували результати свого дослідження, в якому порівнюють

Magura з іншими дронами: «Микола», «Мамай», Sea baby, «Марічка» та «ТОЛОКА». Завдяки морському дрону Magura V5 спецпризначенням ГУР вдалося вразити найбільшу кількість – 18 кораблів чфрф, 9 – було знищено. «Ми розуміли, що потрібно шукати зовсім інші способи щодо враження чорноморського флоту рф, тому що у нас немає власного флоту і ми не можемо покласти велику кількість життів заради того, щоб забезпечити безпеку в Чорноморському регіоні. Тому були прийняті рішення щодо створення програми безпілотних морських засобів», – додає «Шарк», офіцер ГУР МО України. Нова задача – контроль неба. На борту безпілотника в червні цього року вперше зафіксовано ракету «Р-73». Це одна з нових модифікацій Magura V5. «Р-73» – це керована ракета радянського виробництва класу «повітря-повітря» малого радіусу дії з інфрачервоною системою самонаведення. Початково призначена для використання на винищувачах. «Шарк» каже, що такі установки вже застосовували неодноразово. «Тоді якраз після запуску було влучання по гелікоптеру. На жаль, він здійснив аварійну посадку», – додає «Шарк», офіцер ГУР МО України. Російська авіація – одна з найбільших загроз та перепон для українських надводних дронів у Чорному морі. Тож ще одне завдання Головного управління розвідки – це контролювати небо над морем за допомогою дронів. Наявність морських дронів із системами протиповітряної оборони на саміті платформи United 24 підтвердив керівник ГУР – Кирило Буданов. «Пішли шляхом встановлення нових систем на ці вже роботизовані, перш за все, морські платформи. Так з'явилися морські дрони для боротьби з повітряними цілями, з'являються системи для нанесення ударів по узбережжю, по невеликим надводним цілям, тож все це буде розвиватись і надалі. Система модернізується, технології освоюються, з'являються нові технології. З часом ми побачимо, мабуть, повну домінацію безкіпажних морських суден над звичайними бойовими кораблями. Як мінімум в закритих акваторіях або в напівзакритих, таких як Чорне море, як Середземне море і так далі. Це точно шлях розвитку», – заявив Кирило Буданов, керівник ГУР МО України. «Ми зараз дійсно працюємо над тим, щоб обладнати наші борти зенітно-ракетними комплексами. І, до речі, одна з мрій – це гелікоптер, літак. Ми теж до неї прийдемо. Ми дуже близько», – додає «Тринадцятий». Іще одна з цілей та мрій «Group 13» – знищити російський підводний човен. Командир групи каже, це їм це до снаги. «Та ми це зробимо, тільки трошки пізніше. Він не все життя ходить під водою. Він поверху також ходить. Його просто зловимо. «Котова» ми теж зловити не могли, але зловили, зловили. Тут треба трошки довше попрацювати і підготуватися гарно. Можливо, ще треба трошки везіння», – посміхається командир. (Секретний дрон Magura. Як ГУР проникають у кримські бухти та знищують флот рф? | Крим.Реалії - <https://www.youtube.com/watch?v=aGHC4YZZ6MQ>)

<https://www.radiosvoboda.org/a/novi-tsili-spetspidrozdlu-group-13-hur-mo-ukrayiny-v-chornomu-mori/33122316.html>

2. У Балаклаві окупанти за безцінь продають будівлі колишньої прикордонної частини України

Захоплення російськими військовими частини Севастопольського загону морської охорони Держприкордонслужби України у Балаклаві, 1 березня 2014 року

Фото: Reuters

Окупаційна «влада» Севастополя виставила на аукціон кілька об'єктів, в яких до окупації півострова розташовувалась військова частина Севастопольського загону морської охорони Державної прикордонної служби України, захоплена російськими військовими в березні 2014 року. На російських спеціалізованих торговельних майданчиках з'явилися оголошення про продаж в Балаклаві будівель колишньої української прикордонної частини. На аукціон виставлені нежитлові приміщення площею 537,4 кв.м. на вул. Новікова, 1, де, зокрема, розташовувався штаб військової частини. Чотириповерхова будівля знаходиться в центрі Балаклави неподалік від набережної. Її стартова ціна – 18,6 мільйонів рублів.

Будівля колишньої української прикордонної частини в Балаклаві

Фото: вконтакте

На торги виставлені також будівлі на Таврійській набережній, 25. Триповерхове нежитлове приміщення 1917 року площею 394,6 кв. м. продають всього за 3,5 мільйона рублів. За тією ж адресою на продаж виставили ще одну будівлю площею 36,4 кв. м. Її стартова ціна – трохи більше 820 тисяч рублів.

Катери Севастопольського загону морської охорони ДПСУ в Балаклаві, 2012 р.

Фото: forum.pogranichnik.ru

Всі об'єкти продаються без прилеглих земельних ділянок. Торги по всіх трьох лотах призначені на 30 вересня. Таврійська набережна в Балаклаві нині активно забудовується. Її закрили ще в березні 2022 року через будівництво яхтенної марини на 600 місць. Відкриття набережної вже тричі переносилось, нещодавно заборону на пересування по ній продовжили до 1 лютого 2025 року.

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-krym/270164/>

3. Екіпаж "адмірала Кузнецова" складав 1900 осіб, там на кілька батальйонів вистачить, але є нюанс.

рашистський авіаносець "адмірал Кузнецов" стоїть на перманентному ремонті

Ілюстративне фото з відкритих джерел

Наскільки ймовірно, що росіяни списали весь екіпаж свого єдиного авіаносця для боїв на суходолі проти України. Російські окупанти сформулювали механізований батальйон "фрегат" (в/ч 78987), який складається ймовірно із моряків кораблів ВМФ РФ. Цей батальйон російське командування використало в боях на Харківському та Покровському напрямках. Про існування цього підрозділу стало відомо з повідомлень у соцмережах про те, що родичі розшукують такого собі Соседова Олега Ігоревича, котрий зник безвісті під час боїв на Харківщині у липні 2024 року, і який начебто належав взагалі до в/ч 20506 (екіпаж авіаносного крейсера "адмірал Кузнецов"). На перший погляд, цей епізод можна було би сприймати просто як цікавий штрих до загальної картини до питання комплектування російських окупаційних військ для війни проти України. Але при цьому суттєво бентежить той момент, що згаданий вище боєць в оголошенні про розшук фігурує взагалі у картузі з написом "чорноморській флот". Водночас тут є ризик того, що західні аналітики поспішають зробити з цього епізоду занадто далекоглядні та в чомусь хибні висновки, і ці висновки буквально "залетять" в наш інфопростір. Тим більш, уже є відповідний приклад – портал [UK Defense Journal](#) описав цю історію з матросом "Кузнецова" так, наче росіяни прямо весь екіпаж цього авіаносця списали на берег та послали шеренгою воювати на суходолі проти ЗСУ. Тому тут з питанням варто розібратись більш детально, аби уникнути непотрібних викривлень. Бо може бути певна спокуса зробити таку редукцію – "якщо росіяни послали на війну екіпаж свого єдиного авіаносця, значить у них проблеми з набором людей". Почнімо з того, що зараз поняття "екіпаж авіаносця "адмірал Кузнецов"" може бути зовсім умовне. Оскільки, як стверджують самі рашисти, екіпаж цього корабля в кількості 1900 осіб насправді був розформований ще в 2017 році, і тепер в них проблема знову набрати персонал відповідної кваліфікації (на цей раз – у 1500 осіб). Таке рішення для агресора виявилось настільки непродуманим, що справа дійшла навіть до такого – росіяни бідкаються, що їм треба заново вчити пілотів МиГ-29К та Су-33 для "адмірала Кузнецова", а без палубної авіації існування авіаносного корабля взагалі втрачає сенс. Водночас, це не виключає тієї можливості, що росіяни справді могли сформувати військову частину 20506, на базі якої власне й відбувається поступове відновлення екіпажу "адмірала Кузнецова". Але оскільки цей корабель застряг на хронічному ремонті, а планові строки його здачі замовнику постійно зсуваються вправо, то схоже, що військовослужбовці в/ч 20506 отримали "пропозицію, від якої неможливо відмовитись", тобто підписати контракт для участі в боях проти ЗСУ, і частина моряків таки погодилась. Іншими словами – моряки з "Кузнецова" зараз справді можуть воювати проти наших бійців на полі бою, чисельності екіпажу цього корабля має вистачити навіть на кілька батальйонів, але це все аж ніяк не означає, що рашисти "списали на берег" як піхоту прямо весь особовий склад свого єдиного авіаносця.

https://defence-ua.com/news/ekipazh_admirala_kuznetsova_skladav_1900_osib_tam_na_kilka_bataljoniv_vistachit_ale_je_nju_ans-16678.html

4. Небезпечна операція: бійці ГУР після звільнення Зміїного застрягли в морі на 28 годин, — WSJ. У день повернення контролю над островом була погана погода, а коли українські захисники вирішили повертатися на материкову частину, почався шторм. У результаті моторний човен вийшов з ладу і перекинувся. Бійці Головного управління розвідки Міноборони України (ГУР МОУ) після звільнення острова Зміїний 2022 року пливли морем на надувному човні 28 годин. Всьому виною шторм. Про це йдеться в матеріалі [The Wall Street Journal](#). Цього місяця журналісту вдалося відвідати звільнений

острів і поспілкуватися з офіцерами спецпідрозділу "Тимур", які брали участь в операції влітку позаминулого року. Ця подія стала знаменною для української сторони, адже надала рятівне коло економіці. Після цього відновився експорт Чорним морем. Почалося звільнення ще у квітні 2022 року, коли вдалося затопити російський крейсер "масква". Далі Сили оборони постійно завдавали ударів по противнику на острові ракетами, безпілотниками тощо. "Щойно ми почали систематично працювати із середини червня 2022 року, ми змусили їх покинути острів за два тижні", — заявив офіцер ГУР із позивним "Шекспір". У день звільнення військовий "Рамзес" і ще деякі бійці підрозділу Головного управління розвідки висадилися на острові, вивісили прапор і забезпечили повний контроль над територією. Захисники пробиралися крізь будівлі та техніку, яку противнику замінував і під дощем із туманом зробили Зміїний знову безпечним. Також там знайшли деякі документи, які росіяни залишили поспіхом. У цей момент погода погіршилася ще сильніше. Коли спецпризначенці почали повертатися на материк, то хвилі вивели з ладу два мотори човна, а потім і зовсім перевернули його. Це змусило бійців ГУР пересісти на надувний човен без мотора, що значно ускладнило просування. Довелося використовувати виключно весла. Човен почало відносити в море, у напрямку газових бурових установок, де були розміщені російські війська. У результаті бійці так провели ніч, постійно вичерпуючи воду і підтримуючи "транспорт" у надутому стані насосом. Через 28 годин їх врятували.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/669291-nebezpechna-operaciya-biyci-gur-pislya-zvlnennya-zmijinogo-zastryagli-v-mori-na-28-godin-wsj>

5. Біля керченського мосту окупанти встановлюють системи ППО на вежі-трансформери.

Вежа із встановленою системою ППО на південній стороні о.Тузла у керченській протоці.
21.09.2024 р.

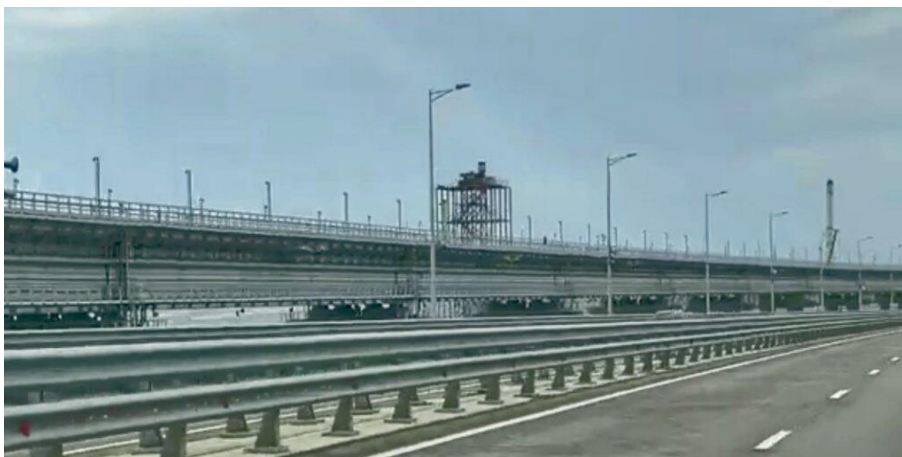

Фото: соцмережі

На острові Тузла поруч з керченським мостом росіяни встановлюють металеві вежі з платформами, на яких розміщують системи протиповітряної оборони (ППО) для захисту незаконно збудованого мосту через Керченську протоку. ЦЖР виявив дві такі башти із зенітними ракетно-гарматними комплексами (ЗРГК) «панцир-С1М», а також розвідав майданчик, де зберігаються ці та інші конструкції. Судячи з фото- та відеоматеріалів, що

знаходяться у відкритому доступі, впродовж тижня окупанти встановили дві металеві вежі обабіч мосту на ділянці, прокладеній по острову Тузла. Візуально їх висота 30 – 35 метрів над рівнем моря.

Вежі на о.Тузла біля керченського мосту,
на яких росіяни встановили ЗРГК «панцир–С1М». Вересень 2024 р.

Фото: соцмережі. Колаж: investigator.org.ua

На вершині кожної вежі росіяни розмістили ЗРГК «панцир–С1М», а точніше – самі бойові модулі. Цей комплекс ППО може розміщуватись на гусеничному та колісному шасі, а також встановлюватися стаціонарно, створюючи над об'єктом «купол» безпеки вистотою 15 км та радіусом 20 км, відповідно до тактико-технічних характеристик цієї системи. Крім того, «панцирі» здатні об'єднуватись у групи, збільшуючи радіус захисного покриття. Вперше ЗРГК «панцир–С1М» ЦЖР помітив на керченському мосту на початку вересня. Нагадаємо, це експортний варіант ППО із броньованою кабіною, встановленою на шасі камАЗ-53958, забарвленою у пустельний камуфляж, модель має збільшену дальність та висоту ураження повітряних цілей. Схоже, росіяни продовжать встановлювати такі вежі вздовж мосту, адже на будмайданчику зі сторони м. Керч помічено з десятків аналогічних секцій-трансформерів.

Секції на будмайданчику біля керченського мосту для монтажу додаткових веж-трансформерів із системами ППО.

Фото: соцмережі. Колаж: investigator.org.ua

Окрім того, на свіжому відео вдалося краще роздивитися металевих «їжаків», які окупанти також встановлюють у морі для захисту від атак морських дронів. (Окупанти встановили біля керченського мосту металеві вежі із системами ППО - https://youtu.be/CKcuHg7_mq4)

Металеві конструкції для антидронового захисту керченського мосту.
Вересень 2024 р.

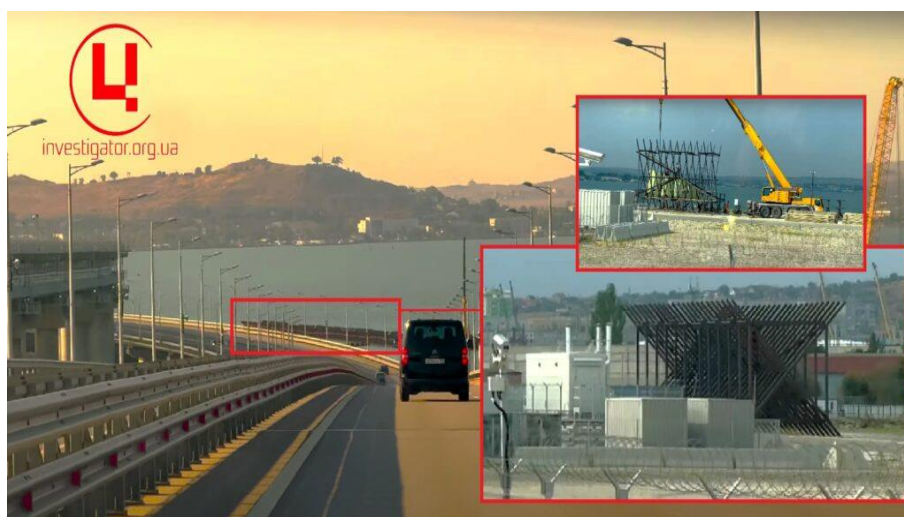

Фото: соцмережі. Колаж: investigator.org.ua

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-krym/270199/>

6. Окупанти вивезли українського зерна на понад 30 млрд грн. Унаслідок російських атак на зернову та портову інфраструктуру під загрозою опинилися країни Африки та Азії, які отримували українське зерно. РФ привласнила українське зерно на суму, що перевищує 30 млрд грн, однак ці цифри ще не остаточні. Про це повідомили в Офісі генпрокурора. Так, росія намагається позбавити українців засобів для існування: або краде зерно, або його знищує. Крадіжки українського зерна можна розглядати як прояв геноциду, спрямованого на фізичне знищення нації шляхом позбавлення її засобів до виживання, наголосив начальник Департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту Юрій Белоусов. Також у Прокуратурі відзначили дві фази атак росії на агропромислову інфраструктуру, що мають зв'язок із «зерновою угодою». До підписання угоди обстріли відбувалися здебільшого у прифронтових зонах: найбільше постраждали об'єкти у Миколаївській та Херсонській областях. Після того, як РФ перестала виконувати умови «зернової угоди», обсяги атак значно зросли. Зокрема, окупанти спрямували удари на Одеську область. Зараз ворог використовує широкий арсенал засобів ураження, зокрема безпілотники shahed, ракети «іскандер» та ракети морського й наземного базування. Це свідчить про добре скоординовану політику, рішення щодо атак ухвалюються на найвищому військово-політичному рівні РФ. Напередодні росіяни атакували припортову інфраструктуру та цивільне судно в Одесі. Четверо цивільних людей поранені. Їм надають всю необхідну допомогу.

<https://usm.media/okupanty-vyvezly-ukrajinsjkocho-zerna-na-ponad-30-mlrd-hrn/>

7. Росія захищає кримський міст діжками з-під індійських огірків (фото). Російські окупанти прикривають кримський міст спеціальними боновими загородженнями, виготовленими з пластикових ємностей. Причому для цього використовують бочки, в яких РФ купує огірки в Індії. Росія пристосувала порожні діжки для захисту керченського мосту від ударів надводними дронами. Про це повідомляє Telegram-канал "Кримський вітер". На каналі опублікували фото бочок, з яких окупанти облаштовують бонові загородження біля споруди.

Фото з ТГ-каналу "Кримський вітер"

Як виявилось, ці бочки як тару для солоних огірків поставляють у Краснодарський край Росії зі столиці штату Карнатака в південній Індії, міста Бенгалуру.

Фото з ТГ-каналу "Кримський вітер"

Оскільки, як зазначається на етикетці, діжки не підлягають поверненню, їх стали використовувати для виготовлення плавучих загороджень, що розміщуються біля мосту.

Фото з ТГ-каналу "Кримський вітер"

Однак, як пишуть на каналі, їх регулярно розриває штормом і викидає на берег Керченської протоки.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/669586-rosiya-zahishchaye-krimskiy-mist-bochkami-z-pid-indiyskih-ogirkiv-foto>

8. Корвети типу ADA – чого варто боятись ворогу: про потужну систему ППО, стратегію ВМС ЗСУ та спільні навчання з НАТО

Колаж Сергія Поліщука / АрміяInform

У Туреччині для потреб ВМС ЗС України будують два корвети типу ADA «Іван Мазепа» та «Іван Виговський». Що це за кораблі, які бойові завдання можуть виконувати та як вони здатні вплинути на безпекову ситуацію в Азово-Чорноморському регіоні, АрміяInform розпитала офіцера ВМС ЗС України, капітана 1 рангу у відставці, кандидата військових наук Степана Яким'яка. Боротьба з повітряним, надводним і підводним противником. Степан Яким'як відзначає, ці кораблі є новітніми зразками багатоцільових кораблів ближньої морської зони, здатними успішно боротися з повітряним, надводним і підводним противником. Корвети сконструйовані з урахуванням технологій малої помітності, що

може знижувати дальність їх виявлення противником. Також ці корвети мають необхідні засоби радіоелектронного, протиповітряного, протикорабельного і протичовнового захисту. Окрім того, кораблі оснащують авіаційними комплексами, які суттєво збільшують радіус бойового впливу, та сучасним ударним ракетним комплексом для знищення надводних цілей. Це дуже вдалі рішення, які значно розширюють ударні можливості корабля та його внесок у сприяння діям об'єднаних сил на суші. Аналіз тактико-технічних характеристик корветів типу ADA, їх основного озброєння та тактичних властивостей демонструє значні потенційні спроможності цих кораблів. Система ППО кораблів має знищувати надзвукові ракети рф «онікс». Воєнний експерт акцентує на озброєнні систем ППО цих корветів. Наприклад, спільне застосування зенітно-ракетного комплексу (з дальністю стрільби до 20 км), зенітно-артилерійської 35-мм установки (з дальністю стрільби до 4 км) та двох 12,7-мм кулеметів мають забезпечити достатньо щільну протиповітряну оборону корабля. Це дозволить ефективно протидіяти групі повітряних цілей, яку здатен сформувати противник з надзвукових протикорабельних ракет берегового, морського та повітряного базування та ударних БПЛА. Очікується, що зенітні ракети корабельного комплексу повинні знищувати надзвукові протикорабельні ракети рф. Йдеться, зокрема й про ракети типу «онікс», що є на озброєнні берегових ракетних комплексів типу «Бастіон» чфрф. Нагадаємо, декілька разів ці ракети безуспішно застосовувались противником для ураження берегових цілей на Одеському узбережжі. Степан Яким'як пояснює, наявність на корветах сучасного протичовнового озброєння створює значні спроможності в боротьбі з підводними човнами росії. — Передбачається, що новітні зразки протичовнової зброї (гідроакустичний комплекс та торпедна зброя. — Ред.), забезпечать випереджувальне виявлення та знищення сучасних підводних човнів. Навіть таких, як проєкт 636.3, які є на озброєнні чф рф. Нагадаю, ці човни, оснащені крилатими ракетами комплексу «калібр», завдають систематичних ракетних ударів по об'єктах на території України. 150–300 км або більше — дальність ураження ворожих кораблів. Наші корвети озброють ударною ракетною зброєю. Якщо ракетний комплекс матиме дальність застосування 150–300 або більше кілометрів, це дасть змогу нашим кораблям знищувати (уражати) надводні цілі противника на цю ж дистанцію. Це дуже важливо на сьогодні, адже росіяни мають у своєму складі значну кількість бойових надводних кораблів основних класів. — Змоделюємо ситуацію. Використання лише одного боекомплекту в кількості 8 ракет за різних умов обстановки дозволить уразити в середньому від двох до чотирьох надводних цілей. Тобто можна буде вивести з ладу 1–2 тактичні групи кораблів противника. Воєнний експерт каже, корвети типу ADA мають сучасні засоби зв'язку та бойову інформаційно-управляючу систему: — Це може забезпечити перевагу над противником не тільки в оперативності ухвалення рішень та дій, але й у так званій інтелектуальній перевазі. Стратегія ВМС ЗС України 2035: флоту потрібні ці кораблі. Які ж завдання зможуть виконувати корвети «Іван Мазепа» та «Іван Виговський» у конкретних умовах, наприклад, у Чорному та Середземному морях або інших визначених районах? Насамперед Степан Яким'як нагадав про погляди на створення та завдання корветів для національного військового флоту, які існували до цього часу. — Як відомо, керівництво і фахівці Військово-Морських Сил ЗС України впродовж усієї новітньої історії держави надавали відповідні обґрунтування і прагнули мати у складі флоту подібні кораблі. Зрештою, у 2010 році було закладено в Миколаєві національний корвет проєкту 58250. Згідно зі Стратегією ВМС ЗС України 2035 (оголошена у 2018 році. — Ред.), передбачалось упродовж другого етапу розвитку флоту, 2025–2030 рр., прийняти

на озброєння серію таких корветів. Нагадаємо, Стратегію розробляли спільно з фахівцями країн-членів НАТО, зокрема й США.

Власне, на корвети можуть покладатися два блоки завдань: завдання щодо участі в бойових діях на морі, тобто безпосередня збройна боротьба з противником; коаліційні завдання — зі стримування спільного противника, миротворчі та безпекові завдання на морі. — Якщо аналізувати гіпотетичну ситуацію стосовно залучення корветів до дій в умовах тривалої війни РФ проти України, то треба враховувати, новозбудовані кораблі перебувають у Мармуровому морі. Вони не можуть бути долучені під час війни до українського угруповання сил, яке діє в Чорному морі. Оскільки, згідно з Конвенцією Монтре, протоку Босфор закрито для проходу військових кораблів, рашисти переважають у повітрі та корабельних засобах ураження. Не варто забувати, розповідає воєнний експерт, що угруповання сил РФ мають ще значні можливості стосовно боротьби з надводними кораблями. У ворога є достатньо сил для завдання ударів по надводних цілях. Рашисти наразі все ще володіють перевагою в повітрі. Співвідношення у протикорабельній зброї, тобто симетричних засобах протистояння на морі та ведення морського бою, все ще не на користь України. Саме через це ВМС України була обрана і реалізована концепція асиметричних дій у війні на морі: — Тому логічно буде стверджувати, що в теперішніх умовах гіпотетичне застосування нових корветів у Чорному морі проти ворога не є раціональним варіантом дій. Про спільні навчання з НАТО в Середземному морі. Багато вітчизняних і закордонних експертів стверджують, що в сучасних умовах корвети типу ADA можуть виконувати так звані коаліційні завдання. Йдеться про залучення до спільних завдань (навчань) із силами НАТО поза межами Чорного моря: — Ми не тільки демонструватимемо вірність спільним цінностям, але й реально підсилюватимемо угруповання Альянсу на морі. І це в умовах, коли значні ресурси наших партнерів витрачаються для забезпечення бойових дій та досягнення успіху Сил оборони України в тривалій війні з ворогом. Степан Яким'як акцентує, найкращим варіантом застосування новозбудованих корветів і тральщиків, що нині базуються у Великій Британії, є якраз відпрацювання спільних завдань та навчань з партнерами по НАТО за межами акваторії Чорного моря. — Безумовно, треба враховувати, що в разі розгортання корветів у Середземному морі та інших акваторіях можна очікувати провокацій і, можливо, навіть диверсійних дій з боку РФ. Водночас у разі виконання корветами спільних завдань у складі сил НАТО ризик таких дій ворога буде значно менший. Корвети ADA як пункти управління тактичної групи (угруповання) різнорідних сил флоту. Воєнний експерт наголошує: у перспективі — усі можливі завдання корветів обов'язково будуть з урахуванням імовірних сценаріїв дій і виконання завдань з різними підрозділами Сил оборони України та залежатимуть від спроможностей противника на морі. Вкрай важливо наголосити, що корвети мають навчитися спільно діяти в загальній системі бойового застосування Сил оборони України. — Зокрема, з підрозділами, оснащеними береговими ракетними комплексами, винищувально-бомбардувальною авіацією, насамперед F-16, морськими безкіпажними та безпілотними авіаційними комплексами, засобами розвідки, зокрема сил НАТО в Чорному морі. Тому, на думку Степана Яким'яка, ймовірними перспективними завданнями корветів типу ADA є: використання як пункту управління тактичної групи (угруповання) різнорідних сил флоту, зокрема діючого з віддаленого району; як елемент комплексної системи розвідки;

патрулювання у визначених районах Середземного моря та інших районах у складі сил НАТО, а також під час дій зі стримування, зокрема проти сил РФ у Середземному морі. Що робитимуть корвети у Чорному морі. Якщо говорити про Чорне море, то в перспективі, у разі виникнення кризової ситуації та воєнного конфлікту, корвети можуть ефективно залучатися до виконання таких завдань: участь у діях зі стримування противника на морі; боротьби з ворожою авіацією за панування у повітрі як елемент системи сил протиповітряної оборони; завдання спільних ударів з береговими протикорабельними ракетними комплексами, ударною авіацією по надводних кораблях ворога — носіях крилатих ракет морського базування та важливих об'єктах противника в глибині континентальної частини, на узбережжі, на морі; ведення корабельною авіацією (вертольоти, БПЛА) розвідувальних дій та завдання ударів по надводних і берегових цілях противника, підтримка дій військ на узбережжі тощо. — Підкреслюю, ефективність дій корветів у Чорному морі значною мірою залежатиме від вирішення проблем із забезпечення прихованості та бойової стійкості цих кораблів. Це ключовий момент. Це потрібно, насамперед, під час процесу розгортання корветів до районів бойових дій та під час активних бойових дій. Далі, звісно, у разі повернення до пунктів базування та перебування там кораблів для відновлення та поповнення запасів.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/24/korvety-typu-ada-chogo-varto-boyatys-vorogu-pro-potuzhnu-systemu-ppo-strategiyu-vms-zsu-ta-spilni-navchannya-z-nato/>

9. В порту в Одесі під час ракетного удару загинув капітан корабля: деталі. Того дня окупанти використали ракету "іскандер" і вдарили нею про портову інфраструктуру. Володимир Ковальчук під час обстрілу дістав несумісні із життям травми.

кЗр Володимир Ковальчук

В порту в Одесі під час ракетного удару, який російські окупанти завдали 20 вересня, загинув капітан судна морської охорони ДПСУ. Про це повідомили у Нерубайській сільській територіальній громаді. "Нерубайська громада знову втратила свого Героя. Внаслідок ворожого ракетного обстрілу по припортовій інфраструктурі загинув командир корабля морської охорони, кЗр Ковальчук Володимир Петрович", — йдеться в повідомленні. Захисника ховатимуть 24 вересня. З міркувань безпеки, детальна інформація щодо місця та часу поховання Героя не розголошується. Нагадаємо, що 20 вересня російські війська "іскандером" завдали ракетного удару по Одесі. Відомо про два вибухи.

Після прильоту над містом здійнявся величезний стовп диму. Російські ЗМІ стверджували, що удару нібито було завдано по складу зі снарядами і ракетами в порту Одеси.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/669594-v-portu-v-odesi-pid-chas-rakethogo-udaru-zaginu-v-kapitan-korablya-detali>

10. Щорічний сумарний експорт рф через порти Краснодарського краю перевищує 250 млн т. Номенклатура вантажів, що перевалюються, представлена нафтою, вугіллям, газом, мінеральними добривами, зерном, маслом та ін. На порти Кубані припадає чверть всього зовнішнього вантажообігу рф, пише російський сайт [ПортНьюс](#). У регіоні цілий рік працюють найбільші морські порти. Так, порт новоросійськ є першим за вантажообігом у росії та третім у Європі. Через нього проходять нафта та нафтопродукти, залізорудна сировина, зерно та олія. Товари імпортуються з 35 країн світу та експортуються до 65 держав. Порт тамань за підсумками 2022 року посів шосте місце по росії, переваливши понад 42 млн т. У порту обробляються навантажувальні вантажі, нафтопродукти, зріджені вуглеводневі гази. 2023 року тут ввели в експлуатацію найбільший у світі склад сірки на 300 тис. т одноразового зберігання. Основні напрямки експорту включають класичні маршрути: країни Південно-Східної Азії та Туреччину, а також нові ринки збуту: Індію, Шрі-Ланку, Бразилію та ін. вугілля.

<https://www.blackseanews.net/read/222350>

11. Всупереч санкціям: росія постачає нафту до Європи на небезпечних танкерах, — Greenpeace. За даними організації, танкери, які проходять через Балтійське море, в поганому стані, не повністю застраховані та йдуть небезпечними шляхами. Тому незрозуміло, хто буде відшкодовувати збитки у надзвичайних ситуаціях. Попри санкції танкери з російською сировою нафтою продовжують прямувати до європейських портів в Балтійському морі. Про це стало відомо із дослідження міжнародної природоохоронної організації Greenpeace. З липня 2024 року було помічено близько 15 танкерів. Вони прямували безпосередньо до європейських портів із російських портів Балтійського моря Приморськ, Усть-Луга та **новоросійського нафтового порту** на Чорному морі. Кожен із танкерів завдовжки близько 250 метрів може перевозити понад 150 мільйонів літрів сирової нафти. Спочатку судна були повні на завантажені. Зміна осадки суден після прибуття в порти призначення свідчить про їх повну або часткову викачку. В цілому організація зазначає, що з січня 2021 року кількість рейсів танкерів із сировою нафтою з російських портів Балтійського моря вздовж німецького узбережжя Балтійського моря збільшилася на 70%. Зокрема, у 2023 році через Балтійське море пройшли 1000 нафтових танкерів. При цьому середній вік нафтових танкерів, що використовуються, збільшився з 8,9 року у 2021 році до 16,6 року у 2024 році. До того ж багато танкерів недостатньо застраховані, а проходять вони особливо небезпечними шляхами. На цей час незрозуміло, хто буде платити за збитки у надзвичайній ситуації. В організації додають, що пакет санкцій країн G7 забороняє західним судноплавним компаніям та компаніям зі страхування судів брати участь в експорті російської сирової нафти вартістю понад 60 доларів за барель. Росія обходить ці санкції, використовуючи для експорту судна інших країн. Зазначимо, що в росії доходи від нафти та газу покривають витрати рф на війну з Україною. Завдяки переорієнтації продажів нафти на Китай та Індію, а також тіньовому флоту за 8 місяців

2024 року профіцит рахунку поточних операцій рф склав 40,5 млрд доларів. Нагадаємо також, що Угорщина домовилась про постачання російської нафти через Україну.

<https://focus.ua/uk/world/669643-vsuperech-sankciyam-rosiya-postavlyaye-naftu-do-yevropi-na-nebezpechnih-tankerah-greenpeace>

12. Згідно з інформацією, опублікованою ASFAT¹ 20 вересня 2024 року, Туреччина офіційно розпочала будівництво свого першого вітчизняного есмінця протиповітряної оборони TF-2000.

Художнє зображення турецького міноносця ППО TF-2000

Джерело фото: ASFAT

Есмінець, розроблений проектним бюро ВМС Туреччини та очолюваний ASFAT, будуватиметься на Стамбульській військово-морській верфі, історичному об'єкті, відомому своїми передовими можливостями в суднобудуванні. TF-2000 слугуватиме ключовою платформою для регіональної протиповітряної оборони з передовими сенсорними системами, включаючи розроблену ASELSAN радіолокаційну систему з фазованою решіткою (ÇAFRAD), яка забезпечуватиме спостереження в радіусі 300 км. Цей військовий корабель буде оснащений потужною зброєю, включаючи ракети ППО Siper і Nisar, а також протикорабельні ракети Atmaca. Крім того, корабель буде оснащений крилатою ракетою Gezgın, призначеною для далекого наступу. При довжині 149 метрів і водотоннажності 8300 тон TF-2000 може розвивати швидкість понад 26 вузлів. Його 96-осередкова система вертикального пуску (MİDLAS) значно підвищує його вогневу міць. Судно також має надійні протичовнові можливості, з гідроакустичними системами та торпедним захистом, вбудованими в його конструкцію. Коментарі. Акцент Туреччини на розробці передових можливостей морської протиповітряної оборони зумовлений декількома взаємопов'язаними факторами. Стратегічне розташування країни з життєво важливими морськими інтересами в Середземному, Егейському та Чорному морях ставить її в регіон, який часто позначений геополітичною напруженістю та викликами безпеки. Ці води, що прилягають до зон конфлікту та спірних регіонів, наражають турецькі військово-морські сили на різні повітряні загрози, включаючи ракетні атаки та атаки безпілотників. Як наслідок, забезпечення захисту військово-морських активів має важливе значення для захисту морських комунікацій і підтримки домінування на морі. Крім того, ширша оборонна стратегія Туреччини все більше зосереджується на самозабезпеченні, що

стимулюється зовнішніми обмеженнями. Обмеження на придбання таких систем, як американський Patriot, і наслідки придбання російської системи протиповітряної оборони С-400 підкреслили вразливість покладатися на іноземних постачальників. У відповідь Туреччина прискорила свої зусилля з внутрішнього виробництва передових оборонних технологій, таких як система ППО SIPER, щоб відстоювати свій суверенітет у питаннях оборони. Потреба в цьому прогресі також відображає прогалину у військово-морських можливостях Туреччини. До цього часу турецькому флоту не вистачало спеціальних кораблів протиповітряної оборони, здатних захистити від високошвидкісних ракет великої дальності.

https://armyrecognition.com/news/navy-news/2024/turkish-firm-begins-construction-of-its-first-indigenous-air-defense-destroyer-tf-2000#google_vignette

13. Росія щомісяця витрачає на виробництво крилатих ракет «калібр» близько 228 мільйонів доларів. Окупанти щомісяця витрачають \$1,1 млрд на виробництво ракет, і близько \$100 млн — на виробництво дронів, повідомляє [Forbes](#). За словами співрозмовника видання, сумарно росія виробляє 132-171 ракет на місяць. На першому місці по вартості — крилаті ракети Х-101 (\$585 млн на місяць). Крилаті ракети морського базування «Калібр» обходяться країні-терористу в \$228 млн щомісяця. Росія на місяць виробляє в середньому 45 ракет Х-101 та 35 «калібрів». На дрони-камікадзе Shahed-136, якими росія атакує припортову інфраструктуру України, витрачають близько \$100 млн та виробляють їх у кількості понад 500 одиниць.

<https://usm.media/rosiya-vitrachaye-na-raketi-kalibr-majzhe-230-mln-shhomisyaczya/>

14. Чим є показовим, що у Китаю атомний човен втонув біля причалу ще літом, а відомо про це тільки зараз.

Пошуково-рятувальні роботи на місці аварії з китайською субмариною

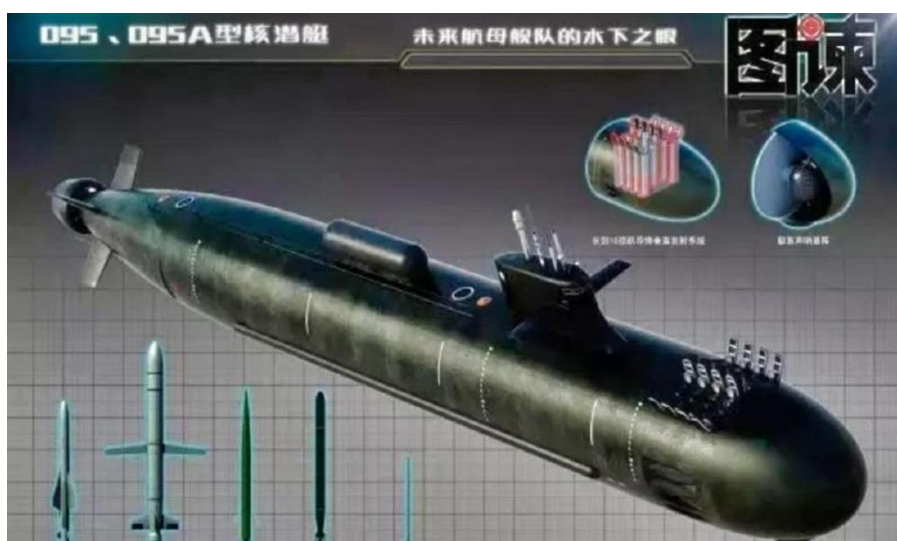
Супутниковий знімок від Planet Labs, наводить WSJ

Якщо узагальнити усі наявні деталі та невідоме у цій історії, результат буде явно ширшим чим просто невдача китайських корабелів. Влітку 2024 року в Китаї на території верфі в Ухані затонув новітній атомний підводний човен, першим сигналом про що стала нетипова

поява плавучих кранів на місці ймовірної стоянки цієї субмарини у проміжок з 12 по 17 червня 2024 року. Сама по собі ця подія має настільки нетиповий характер, що для опису ймовірності такого навіть складно підібрати підходящий приклад. Але тут ще більше може дивувати те, що інформація про цей інцидент Китаю із затонувим атомним човном «сплила» у західних ЗМІ лише зараз. Приводи дивуватись на цьому насправді не вичерпуються, оскільки якщо підсумувати усі наявні деталі по цьому інциденту, то можемо побачити явний дефіцит даних. І це все здавалось би на тлі того, що сам факт втрати атомного човна та відповідну активність китайців по спробі його врятувати було зафіксовано на відповідних супутникових знімках. Почнімо із того, що для початку виявилось доволі непростим завданням встановити тип човна, який затонув. У даній історії наприклад портал [The War Zone](#) оперує позначенням Type 041 Zhou, по підводним кораблям цього класу у відкритому доступі можна знайти лише графічні рендери, які демонструють орієнтовний зовнішній вигляд (що можна вважати цілком логічним, оскільки вважається, що у цій історії затонув перший підводний човен проекту Type 041 Zhou). Водночас, можемо побачити вказівки й на те, що спочатку робочою версією було взагалі те, що там у китайців біля причалу на верфі в Ухані затонув взагалі неатомний підводний човен проекту Type 039C, який відрізняється від своїх попередників надбудовами за "стелс-технологіями".

Західні джерела подають це як можливий зовнішній вигляд китайської атомної субмарини Type 041 Zhou

Зображення з відкритих джерел

Але далі стає відкритим питання про те, як саме розвідувальним структурам США та інших західних країн могло стати відомо про те, що там затонув саме атомний підводний човен. Оскільки наприклад не фіксувались сліди витоку радіації у даному випадку, і теж доволі показово, що кількість ймовірних жертв у результаті цього інциденту, причина та масштаб пошкоджень на втраченому китайському підводному кораблі на даний момент публічно не наводяться. Ба більше, як і західні ЗМІ, так і ми від Defense Express тут можемо поки оперувати лише самим фактом, що китайський атомний підводний човен проекту Type 041 Zhou затонув, і що самому Китаю не вдалось приховати факт настільки відчутної для себе втрати. Але водночас, наразі не є публічно відомим головне – а чи зміг Китай підняти цей підводний човен або хоча би в якомусь обсязі провести необхідні пошуково рятувальні роботи. Якщо узагальнити усі наведені вище деталі та "білі плями" у цій історії, то можемо

дійти до такого висновку: при роботі з відкритими джерелами даних наявність навіть максимально детальних супутникових знімків не може дати необхідної повноти картини, тому доволі часто розвідувальним структурам доводиться все ж опиратись на агентурні дані саме як інструмент детальнішого тлумачення даних з відкритих джерел. **На ось цей специфічний момент варто робити поправку в наступному по всім моментам, які стосуються роботи із супутниковими знімками у відкритому доступі та іншим подібним даним, особливо в контексті повномасштабної війни РФ проти України.**

https://defence-ua.com/people_and_company/chim_je_pokazovim_scho_u_kitaju_atomnij_choven_vtonuv_bilja_prichalu_sche_litom_a_vidomo_pro_tse_tilki_zaraz-16734.html

15. російські «застарілі» лінійні крейсери типу «кіров» мають бути списані. Лінійний крейсер типу «кіров», атомний військовий корабель радянської епохи, колись був розроблений, щоб конкурувати з авіаносцями ВМС США та стверджувати радянське панування на морі. З передовими радіолокаційними системами, важким озброєнням і ядерним двигуном він представляв передову технологію холодної війни. Що вам потрібно знати: лінійний крейсер типу «кіров», ядерний бойовий корабель радянської епохи, колись був розроблений, щоб конкурувати з авіаносцями ВМС США та затверджувати радянське панування на морі. З передовими радіолокаційними системами, важким озброєнням і ядерним двигуном він представляв передову технологію холодної війни.

Лінійний крейсер «кіров»

Фото з відкритих джерел

Однак із розпадом радянського союзу технічне обслуговування та модернізація були знехтувані, залишивши в робочому стані лише один корабель типу «Кіров». У міру того як сучасна морська війна переходить до стратегій протидії доступу/відмови в зоні (A2/AD), великі надводні військові кораблі, такі як «Кіров», стають уразливими для зграй безпілотників і ракет. Рішення росії вивести ці кораблі з експлуатації відображає зниження їх корисності в сучасному морському середовищі, яке швидко змінюється. Лінійний крейсер типу «кіров» настав час зняти. Проект 1144 «Орлан» - атомний лінійний крейсер радянської розробки. Ці кораблі отримали позначення лінійних крейсерів типу «кіров». Це був один із найамбітніших військово-морських проєктів холодної війни, і він був

розроблений, щоб поставити під сумнів панування ВМС США на морі. Крейсера типу «кіров» є найбільшими надводними бойовими кораблями, що діють сьогодні. Вони є апофеозом військово-морських доктрин радянського союзу, а саме заборонити ВМС США та флотам їхніх союзників доступу до ключових морських регіонів поблизу Європи та Росії та справді конкурувати з домінуючим флотом надводних військових кораблів ВМС США. Вони були задумані наприкінці 1960-х років і продовжували проектуватися в наступне десятиліття під наглядом відомого радянського адмірала ВМФ Сергія Горшкова. «Червоний адмірал» запропонував надводний бойовий винищувач, який міг би переслідувати американську авіацію та її підводні кораблі. Спочатку проект мав на меті просто створити новий капітальний корабель, здатний протистояти труднощам морської війни холодної війни. Конструкція лінійного крейсера типу «кіров» включала ядерну русійну установку, що представляло собою справжню еволюцію радянського флоту від традиційних нафтових або вугільних військових кораблів.

Лінійний крейсер класу «кіров»

Фото з відкритих джерел

Бортове обладнання. З цією метою кожен лінійний крейсер типу «кіров» був оснащений двома ядерними реакторами, які забезпечували швидкість до 31 вузла (близько 35 миль на годину). Незважаючи на таку масу, наявність цих подвійних ядерних реакторів означала, що лінійні крейсери типу «кіров» були найшвидшими надводними бойовими кораблями свого розміру на момент свого дебюту. Ці масивні військові кораблі також мали вражаюче озброєння. На них було 20 протикорабельних ракет П-700 «Граніт». Ця потужність дозволяла лінійним крейсерам типу «кіров» вступати в бойові дії з авіаносними групами противника на значних відстанях. Що стосується протиповітряної оборони, то ці човни були оснащені ракетними системами С-300Ф, а також різними CIWS (системи озброєння близького розташування), такими як АК-630. Корабель типу «кіров» має передові радіолокаційні мережі, такі як «Top Dome» для управління вогнем С-300Ф і «Bass Tilt» для CIWS. Існує більше систем, таких як засоби електронної протидії для припинення вхідних ракетних атак. Як клас, «кірови» були введені в експлуатацію в 1980 році, ознаменували початок флоту, призначеного для посилення можливостей радянського флоту в синій воді, тобто він може надійно працювати у відкритому океані. (Здатність використовувати зелену воду означає, що флот, про який йде мова, може діяти в прибережних зонах, з обмеженою компетенцією в діях в оточенні. Військово-морський флот обмежений річками та

мілководдям.) Коли ВМС США злякалися. Коли корабель класу «кіров» вийшов у відкрите море, ВМС США вийшли з нього. Америці не вистачало масивної, швидкої, важкоброньованої та озброєної платформи у своєму надводному флоті, подібному до класу кіров. Щоб протистояти цій загрозі, військово-морський флот відновив свої лінкори типу «Айова». У 1980-х роках дві наддержави почали шукати натхнення в епоху лінкорів, щоб протистояти одна одній на морі, а не дивитися на авіаносці, які домінували в океанах з 1945 року. Проте після розпаду радянського союзу та закінчення холодної війни російська федерація була розбита. Обслуговуванням і модернізацією лінійних крейсерів типу «кіров» роками не займалися. Масква офіційно відмовилася від старого радянського плану великого флоту типу «кірова». Вони скасували п'ятий корабель цього класу та і врешті-решт вивели з експлуатації більшість кораблів цього класу, замість того, щоб витратити гроші на їх обслуговування та модернізацію. Один лінійний крейсер типу «кіров» залишається в строю, інший, «Петро Великий», нібито проходить модернізацію. Але Майя Карлін повідомила, що росія розглядає можливість виведення з експлуатації цього єдиного лінійного крейсера через витрати та необхідність перерозподілу ресурсів на ведення наземної та повітряної війни в Україні. Росія не може придумати, що робити з рештою кірових. Масква намагалася посилити «адмірал нахімов», інтегрувавши нові ракетні системи та, можливо, гіперзвукову крилату ракету «циркон». Але тоді на службі росії залишиться лише один кіров. Це зменшення важливості лінійного крейсера типу «кіров» має змінити думку військових спостерігачів, які наполягають на тому, що величезний надводний флот все ще є ключем до прогнозування потужності, і стверджують, що ми повинні повернутися до епохи лінійного корабля. Причина росіян, чому законсервували решту «кіровців», полягає в тому, що в епоху заборони доступу/відмови в зоні (A2/AD) надводні військові кораблі будь-якого розміру особливо вразливі для зграї безпілотників і протикорабельних ракет. Усі великі держави сьогодні повинні усвідомити, що підводні човни та безпілотні підводні апарати є єдиними вірними способами розповсюдження сили на спірне морське середовище. Лінійні крейсери типу «кіров» застаріли і не мають великої користі, окрім того, що є цілями A2/AD. Навіть якщо кораблі класу «кіров» будуть оснащені передовими можливостями гіперзвукової зброї, ці вони стануть легкою мішенню для протикорабельних ракетних систем, які зможуть подолати будь-який захист, яким володіють ці кораблі від протикорабельних ракет. Досвід і знання автора: Брендон Дж. Вейчерт - аналітик з питань національної безпеки National Interest, колишній співробітник Конгресу та геополітичний аналітик, який є автором The Washington Times, Asia Times і The-Pipeline. Він є автором книг «Витрати космос: як Америка залишається наддержавою», «Біохаки: гонка Китаю за контроль над життям» і «Війна тіней: прагнення Ірану до переваги». Його наступна книга «Лихо, яке ми створили: як Захід втратив Україну» має вийти 22 жовтня від Encounter Books. Слідкувати за Weichert можна через Twitter @WeTheBrandon.

<https://nationalinterest.org/blog/buzz/russias-obsolete-kirov-class-battlecruisers-needs-be-scrapped-212968>

16. Росіяни посилюють захист кримського мосту тепер вже під водою. Окупанти почали встановлювати підводні захисні конструкції у Керченській протоці. Російські загарбники встановлюють біля кримського мосту підводні захисні конструкції. Це окупанти почали робити трохи більше ніж місяць тому, пише «Кримський вітер».

Конструкції виготовляють на заводі «Залив» у тимчасово окупованій Керчі. Їх перевозять на баржах і понтонах, а тоді опускають у воду за допомогою плавучого крану.

<https://usm.media/rosijany-posyliujutj-zaxyst-krymsjkoho-mostu-teper-wzse-pid-vodoju/>

17. Загарбники не встигнуть добудувати захисні споруди для керченського мосту цього року — Плетенчук. Це вже не перша спроба окупантів побудувати захисні споруди для мосту. російські загарбники будують біля мосту через Керченську протоку невідому споруду, однак у цьому сезоні вони не стануть завершити роботу через погоду. Про це в етері телемарафону заявив речник ВМС ЗСУ Дмитро Плетенчук. Він заявив, що дізнатись про те, що саме будуть загарбники, можна буде лише після завершення будівництва. "Але цього сезону, найімовірніше, вони це не зможуть зробити, бо починається період штормів, і, відповідно, будувати в таких умовах буде дуже складно. Це може бути захисна споруда, черговий перехід - висновки робити зарано", - розповів Плетенчук. Він заявив, що це вже не перша спора росіян побудувати захисні споруди для цього мосту, але щоразу вони зазнавали невдач. "Побачимо, як вони пройдуть цей період, який починається восени та закінчується навесні. Вони постійно намагаються у Керченській протоці щось нове розмістити, збудувати різноманітні гідротехнічні чи загороджувальні споруди. Але періодично вони опиняються на березі після чергового шторму", - наголосив речник ВМС.

<https://tsn.ua/ukrayina/zagarbniki-ne-vstignut-dobuduvati-zahisni-sporudi-dlya-kerchenskogo-mostu-cogo-roku-pletenchuk-2668023.html>

18. Блокпости, бліндажі на пляжах та «мангали» на залізничних переїздах. росіяни продовжують окопуватися в Криму.

Фортифікації біля залізниці неподалік окупованої Євпаторії. Вересень 2024 р.

Фото: читачі ЦЖР

російські окупанти не припиняють облаштовувати інженерно-фортифікаційні споруди в Євпаторійському регіоні та на південно-західному узбережжі Кримського півострова. Про це повідомляють читачі Центру журналістських розслідувань, моніторингові групи і підтверджують супутникові знімки. росіяни продовжують будувати фортифікації на західному узбережжі Чорного моря, по трасі Саки – Євпаторія та вздовж залізничної колії і посилювати захист залізниці. Окупанти почали встановлювати антидронові «мангали» на об'єктах залізничної інфраструктури.

Металеві ґрати на залізничному переїзді в Євпаторії. Вересень 2024 р.

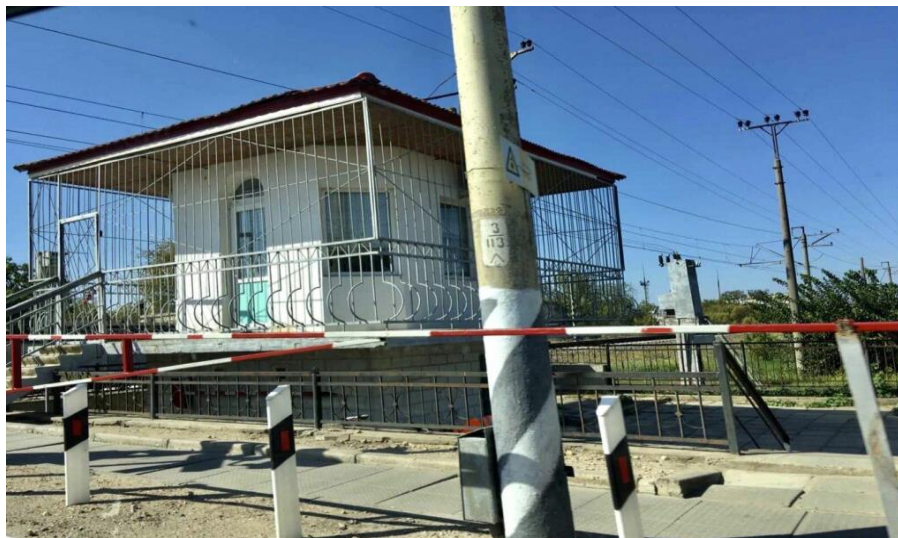

Фото: ЦЖР

При цьому окупаційний бізнес продовжує продавати в забороненій пляжній зоні апартаменти, зведені просто поруч із окопами. «Взагалі сюр якийсь. Там, де колись був Сакський пляж, будують і продають елітні апартаменти з басейном в першій лінії від моря. Поруч – окопи з мішками з піском, а через дорогу, біля залізничної колії – заборонена зона і таблички з попередженням, що стрілятимуть», – пишуть читачі ЦЖР.

Фортифікаційні споруди на ділянці між містами Саки та Євпаторія. Вересень 2024 р.

Фото: ЦЖР. Колаж: investigator.org.ua

Місцеві мешканці вже на собі перевірили серйозність застережень не підходити до фортифікаційних споруд. «Знайомі пішли поплавати на море, на пляжі немає кабінок, де можна було б переодягнутися. Залізли в бліндаж, там нікого немає, але є напис, що ведеться відеоспостереження», – розповіли читачі ЦЖР з окупованого півострова. На пляжах північної сторони Севастополя російські військові розмістили опорні пункти з

мішків із піском та дерев'яного бруса, всередині – інструкції для особового складу та схема секторів обстрілу, повідомив телеграм-канал «Кримський вітер».

Фото: t.me/Crimeanwind Колаж: investigator.org.ua

У населених пунктах південно-західного узбережжя Криму російські окупанти встановлюють бетонні конструкції – чи то блокпости, чи то укриття.

Мобільний блокпост у селі Віліно Бахчисарайського району. 25.09.2024 р.

Фото: t.me/Crimeanwind. Колаж: investigator.org.ua

Масове будівництво інженерно-фортифікаційних споруд на західному узбережжі Кримського півострова російські окупанти розпочали у 2023 року, а навесні 2024-го їхня довжина вже сягала понад 100 кілометрів.

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-krym/270351/>

19. Окупанти бояться висадки українського десанту в Криму і готуються до оборони – "Атеш".

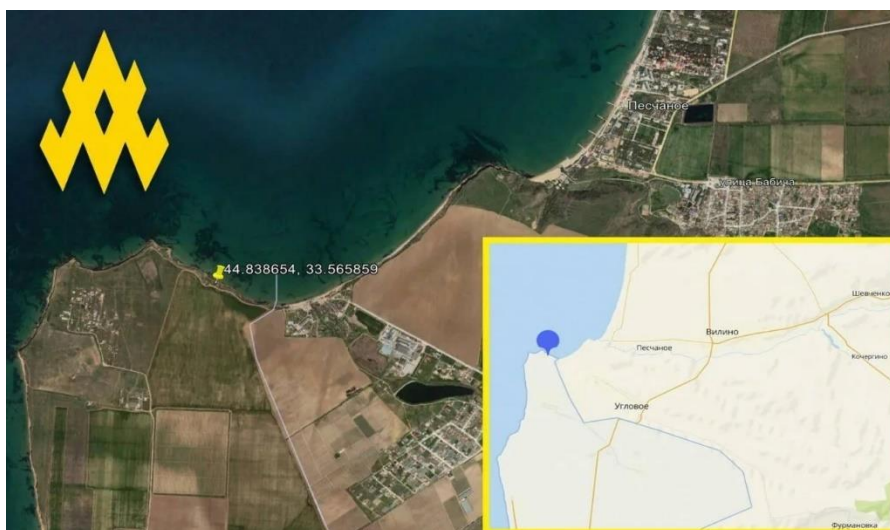
російські загарбники у тимчасово окупованому Криму бояться висадки українського десанту

Зображення з ресурсу "Атеш"

На півострові вони продовжують обладнувати вогневі точки та оборонні споруди. Також росіяни ставлять огороження вздовж узбережжя, закриваючи людям вихід до моря. Про це повідомляють агенти військового руху українців та кримських татар "Атеш". Продовження підготовки до "висадки українського десанту", зокрема, було зафіксовано у районі Андріївки-Углового у Бахчисарайському районі.

В "Атеші" також вказали координати виявлених "свіжих" укріплень: 44.838654, 33.565859

Зображення з ресурсу "Атеш"

"Агент "Атеш" провів розвідку у Бахчисарайському районі біля н.п. Андріївка – Кутове, де зміг виявити нові вогневі точки та обладнані оборонні споруди на узбережжі Чорного моря. Ставлять загородження вздовж узбережжя, закриваючи прохід до моря. Ми давно писали про те, що зс рф бояться висадки українського десанту, що штовхає їх на залучення якнайбільшої кількості особового складу до зведення фортифікаційних споруд та вогневих точок", – зазначено у повідомленні. Нагадаємо, раніше "Атеш" повідомляв, що окупанти у Севастополі використовують цивільних для зведення фортифікацій. Встановлено також місця будівництва таких рубежів за допомогою спеціальної техніки.

<https://war.obozrevatel.com/ukr/okupanti-boyatsya-visadki-ukrainskogo-desantu-v-krimu-i-gotuyutsya-do-oboroni-atesh.htm>

20. «адмірал кузнецов»: росія не виведе з експлуатації найгірший авіаносець. Єдиний російський авіаносець «адмірал кузнецов » роками страждав від механічних проблем, аварій і поганих характеристик. Спочатку розроблений, щоб конкурувати з американськими авіаносцями під час холодної війни, побудований у радянському союзі корабель мав на меті створити морську потужність і захистити радянські стратегічні активи. Деякі експерти вважають цей військовий корабель найгіршим авіаносцем через його жахливу історію.

«адмірал кузнецов»

Зображення є Creative Commons або Shutterstock

Однак він став символом військово-морських недоліків росії. Незважаючи на часті невдачі, росія продовжує підтримувати невдалий авіаносець у строю, а не зосереджуватися на своїх більш боєздатних підводних силах. Останні звіти показують, що екіпаж корабля було переведено на бойові дії в Україні, залишивши після себе розчарування та невдачі в порту. Проблемний російський «адмірал кузнецов» : чому настав час звільнити цей авіаносець. «адмірал кузнецов» — російський авіаносний кошмар, який не закінчиться. З новинами про те, що екіпаж російського трагічного авіаносця «адмірал кузнецов» був переведений у «бригаду фрегатів» і відправлений на поля вбивств України, важливо поглянути на військовий корабель, який вони залишають у порту. Колись «адмірал кузнецов» став фундаментальною зміною в поведінці старого радянського союзу у відкритому морі. Зрушення відбулося наприкінці 1970-х — на початку 1980-х років. Радянський флот хотів вийти за рамки простої відмови ВМС США в доступі до ключових водних шляхів навколо Європи та росії. Він хотів кинути виклик американцям на морі. «адмірал кузнецов» був першою реальною спробою червоних побудувати власну порівнянну силу авіаносців, покликаних протистояти авіаносній перевазі ВМС США. Як показує продуктивність «адмірала кузнецова», зусилля не вдалися. Було багато різних причин, чому радянський союз шукав власний авіаносець. Окрім протидії передбачуваній загрози американських авіаносців у відкритому морі, радянський союз хотів утвердити панування у морській сфері за межами свого флоту, орієнтованого на підводні човни. Чому росія цього хотіла? «адмірал кузнецов» мав на меті розширити потужність радянських військово-морських

сил за межі потужних радянських підводних сил. Крім того, вважалося, що посилення радянського надводного військового флоту матиме благотворний ефект, захищаючи стратегічні ракетні підводні підводні кораблі від мисливців за підводними човнами НАТО в Північній Атлантиці. Цікаво відзначити, що, незважаючи на те, що було справжнє бажання кинути виклик американському флоту на морі, стара радянська доктрина військово-морської війни все ще гуділа в умах радянських військово-морських планувальників. «адмірал кузнецов» , за всіма ознаками, є авіаносцем. Однак радянський союз не класифікував його як авіаносець. Замість цього вони називали його «важким авіаносним крейсером». Це було зроблено, щоб заплутати конкуруючі розвідувальні служби та обійти певні вимоги договору. Що ще важливіше, у той час як американські авіаносці явно створені для демонстрації військово-морської потужності США, «адмірал кузнецов» розглядався як платформа для прикриття більших радянських підводних сил. З часом, однак, якби радянський союз вижив і якби «адмірал кузнецов» довів свою успішність, радянський союз розширив би свою авіаносну силу і, ймовірно, розглядав би свій авіаносний флот як інструмент проєкції сили. Подібно к The Sopranos, It's Over (клану Сопрано, усе закінчено). «адмірал кузнецов» мав служити символом зростаючої технічної та військової могутності радянського союзу. Як доречно, що навіть на початку свого існування це було кошмарне судно. Донині адмірал К є вічним приниженням для росіян. Мені незрозуміло, чому вони наполягають на тому, щоб зберегти цю невдалу фабрику. Можна лише припустити, що це задовольнити яесь залишкове бажання продемонструвати ті ж можливості, що й їхні американські суперники. Якби маска була розумною, вони б вивели з експлуатації цей корабель і замість цього зосередилися б на посиленні вражаючих підводних сил росії. (Russian Aircraft Carrier: Admiral Kuznetsov In Action | Admiral Kuznetsov Modernisation - <https://youtu.be/8GK3hDM4yoQ>) Досвід і знання автора: Брендон Дж. Вейчерт - аналітик з питань національної безпеки National Interest , колишній співробітник Конгресу та геополітичний аналітик, який є автором The Washington Times, Asia Times і The-Pipeline. Він є автором книг «Виграти космос: як Америка залишається наддержавою», «Біохаки: гонка Китаю за контроль над життям» і «Війна тіней: прагнення Ірану до переваги». Його наступна книга «Лихо, яке ми створили: як Захід втратив Україну» має вийти 22 жовтня від Encounter Books. Слідкувати за Weichert можна через Twitter @WeTheBrandon.

21. "Боятся руйнування": рф стягує до кримського мосту додаткові системи ППО, — Риженко (відео - <https://www.youtube.com/watch?v=Z9EOSchAyK0>).

Катер, кримський міст

Фото: 3 відкритих джерел | кримський міст (ілюстративне фото)

За словами к1р у запасі ВМС ЗСУ Андрія Риженка, наразі росіяни також побудували захисні споруди й на воді, щоб перешкодити атакам українських морських дронів. Росія відновила рух Кримським мостом, але боїться нового потужного удару по ньому, тому стягує туди додаткові системи протиповітряної оборони. Про це в етері каналу FREEDOM заявив колишній заступник начальника штабу Військово-морських сил України Андрій Риженко. Він пояснив, що наразі рф активно використовує кримський міст для перекидання зброї на окуповані території у бік фронту. "Наразі загальна кількість вантажів, які перевозяться через міст до Криму, оцінюється у 25%. Решта перевозиться через Приазовський перешийок, де будується і залізниця, і так далі", — зазначив Риженко. Натомість Україні дуже важливо зруйнувати цей логістичний ланцюжок. За його словами, противник відчуває, що ЗСУ можуть завдати потужного удару по мосту, тому ворог активно перекидає до керченського мосту додаткову кількість сил ППО. Андрій Риженко також заявив, що росіяни побудували захисні споруди й на воді, щоб перешкодити атакам морських дронів. "Противник дуже боїться руйнування Керченського мосту. І його страхи обґрунтовані", — наголосив Риженко.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/670431-boyatsya-ruynuvannya-rf-styaguye-do-krimskogo-mostu-dodatkovyi-sistemi-ppo-rizhenko-video>

22. Росія спустила на воду перше безпілотне військове судно для автономних операцій. Згідно з інформацією, опублікованою «сделано у нас» 23 вересня 2024 року, російський машинобудівний завод у Кінгісєппі лєнінградської області розпочав серійне виробництво першого в країні безпілотного військового судна. Цей важкий багатофункціональний гідрографічний безпілотний човен розроблений для автономних операцій, покладаючись на штучний інтелект і попередньо запрограмовані інструкції, а не на людей-операторів.

російське безпілотне надводне судно

джерело фото: «сделано у нас»

Безпілотний наземний апарат КМЗ (кінгісепський машинобудівний завод) — це універсальний морський безпілотник, здатний виконувати різноманітні функції, такі як розвідка, транспортування вантажів або нанесення бойових ударів. Човен оснащений гібридним двигуном, який забезпечує енергозберігаючий рух на низьких швидкостях і може розганятися до 80 км/год. Його запас ходу досягає до 600 км при повільній роботі, хоча він зменшується на більших швидкостях. У озброєній конфігурації КМЗ USV може бути оснащений важкими кулеметами, легкими ракетами і навіть корисним навантаженням до 600 кг вибухівки, що робить його потенційним безпілотником у стилі камікадзе. Адаптивність судна дозволяє переконфігурувати його для таких завдань, як дослідження прибережних зон або морського дна, транспортування гідролокаційного обладнання або навіть використання як платформи для радіоелектронної боротьби. Росія все більше визнає стратегічну важливість безпілотних надводних кораблів (USV) для військово-морських операцій, особливо в світлі останніх невдач у Чорному морі. Успіх українських атак USV на російські військово-морські кораблі, включаючи чорноморський флот, підштовхнув росію до зосередження уваги на розробці та закупівлі таких систем. USV пропонують такі переваги, як недороге виробництво, автономність і здатність використовуватися у формуваннях «вовчої зграї», що робить їх придатним інструментом для військово-морської стратегії росії, що розвивається. Незважаючи на значні втрати свого надводного флоту, росія продовжує надавати пріоритет глобальній морській присутності, а інтеграція USV розглядається як крок до збереження сучасних, стійких сил. Враховуючи поточні тенденції, USV, ймовірно, відіграватимуть дедалі більшу роль у морських операціях росії не лише для прямих бойових дій, але й для спостереження та захисту стратегічних активів. Це означає зміну у морській війні, де безпілотні системи стають центральними як для наступальних, так і для оборонних стратегій.

<https://armyrecognition.com/news/navy-news/2024/russia-launches-first-unmanned-military-vessel-for-autonomous-operations>

23. У росії спустили на воду нового носія гіперзвукових ракет «циркон» — фрегат проєкту 22350 «адмірал флоту радянського союзу ісаків». Про це [повідомляють](#) російські ЗМІ.

офіційна церемонія спуску фрегата «адмірал флоту радянського союзу ісаків»

Фото: Sudostroenie.info, колаж «Мілітарний»

Церемонія спуску на воду четвертого фрегата проєкту 22350 відбулася 27 вересня 2024 року у Санкт-Петербурзі на заводі ОСК «Северная верфь». Треба зазначити, що спуск на воду відбувся через 11 років після офіційної закладки корабля в листопаді 2013 року, коли за планом корабель мав бути добудований до 2018 року. Фрегати проєкту 22350 — це найсучасніші представники багатоцільових кораблів у складі ВМФ РФ, які мають вирішувати великий спектр завдань як у прибережній зоні, так і в океанській. Фрегат здатний нести до 16 крилатих ракет «Калібр», «Онікс» або гіперзвукових ракет «Циркон». Від атак із повітря судно захищає зенітний ракетний комплекс «Полімент-редут» на 32 ракетні комірки, що здатен перехоплювати повітряні та балістичні цілі на відстані до 150 км. Артилерійське озброєння корабля представлене 130 мм артилерійською установкою А-192М. Поряд з гелікоптерним ангаром побортно встановлені два бойові модулі ЗАК ЗМ89 «Палаш» з двома шестиствольними поворотними блоками 30-мм гармат. У рамках проєкту 22350 російський флот планує збудувати вісім фрегатів. Окрім вже чотирьох спущених на воду суден на різних стадіях побудови на підприємстві «Северная верфь» знаходяться ще чотири фрегати: «адмірал Амелько», «адмірал Чичагов», «адмірал Юмашев», «адмірал Спиридонов». Треба зазначити, що новий фрегат увійде до складу Тихоокеанського флоту приблизно у 2027 році, після завершення добудови та випробувань.

<https://mil.in.ua/uk/news/u-rosiyi-spustily-na-vodu-novogo-nosiya-giperzvukovyh-raket-tsyrkon/>

24. В обхід росії: сім країн створюють асоціацію «Середній коридор». Незабаром у країн-учасниць нової транспортної артерії, що з'єднає Китай із країнами Європи, Середнього коридору, з'явиться Асоціація зі штаб-квартирою у столиці Азербайджану. Представники семи зацікавлених країн домовилися про створення Асоціації "Середній коридор", повідомляє Telegram-канал "Торгівля без кордонів", пише сайт [Вісник Кавказу](#).

Учасниками нового об'єднання будуть Китай, Туреччина, Австрія, Азербайджан, Узбекистан, Киргизстан та Таджикистан. Організація має назву "Міжнародна асоціація "Євразійський транспортний шлях". Штаб-квартира нової Асоціації розмішуватиметься у столиці Азербайджану місті Баку. Нагадаємо, Серединний коридор (Транскаспійський маршрут, ТМТМ) проходить від Китаю до країн Європи. Основна його частина - залізнична, також перевезення ведуться Каспійським морем. У 2024 році коридором буде перевезено 2 млн т вантажів, очікується, що до 2025 року його потужність зросте як мінімум у п'ять разів - до 10 млн т.

<https://www.blackseanews.net/read/222513>

25. російський чорноморський флот тренується застосовувати FPV-дрони з гелікоптера для протидії українським морським дронам. Відповідне відео (Пуски FPV-дронів з гелікоптера чфрф - <https://youtu.be/rQwf5Br9aKk>) оприлюднив російський Telegram-канал «13 TACTICAL». росіяни використовують гелікоптер Ми-8/17 у якості повітряного командного пункту для розрахунку зовнішніх пілотів FPV-дронів. Судячи з інтер'єру гелікоптера, можна припустити, що використовується не бойовий, а спеціалізований борт. Дрон скидають із бортових дверей Ми-8/17, для стійкості зв'язку зовнішній пілот знаходиться навпроти відкритих дверей. Ефективність такої тактики залишається невідомою, однак можна припустити, що це може бути ефективніше та безпечніше за використання бортового озброєння. Таким чином російський чорноморський флот намагається випрацювати ефективний спосіб протидії українським надводним дронам різного призначення. російські гелікоптери проти українських морських дронів. росіяни постійно використовують морську авіацію для захисту флоту й прибережних об'єктів від українських безкіпажних суден, щобільше, не всі борти повертаються із здавалось б безпечних для них завдань. У червні повідомлялося, що під час відбиття однієї з українських атак, росіяни втратили гелікоптер Ка-29.

Детонація українського морського дрона внаслідок ураження російським гелікоптером Ка-29, 6 травня 2024 року

Тоді збиття сталося через помилку операторів зенітного ракетного комплексу «панцир-С1», які сплутали борт з українським безпілотником. Також повідомлялося, що Україна застосувала морські дрони із ракетами Р-73.

Морський дрон Magura з пусковою установкою для ракет Р-73, 6 травня 2024 року

Тоді росіяни оприлюднили фото цього дрона зняте з гелікоптера, де видно, що одна ракета відсутня. За їх словами, дрон встиг випустити її по російському гелікоптеру Ми-8, однак не влучив.

<https://mil.in.ua/uk/news/rosijskyj-chornomorskyj-flot-trenuyetsya-vykorystovuvaty-fpv-drony-z-bortu-gelikoptera/>

26. Дальність до 2 600 км: що відомо про крилаті ракети калібр. Війська рф регулярно застосовують крилаті ракети калібр проти України від початку повномасштабної війни. Що відомо про ракети калібр, якими війська рф обстрілювали мирні українські міста й села, а також про їхні характеристики – далі в матеріалі.

Крилата ракета Калібр

Фото: Depositphotos

Призначення та модифікації ракетних комплексів калібр. калібр – це сімейство крилатих ракет, розроблених російським конструкторським бюро новатор. Публіці ракети сімейства

калібр були вперше представлені на Міжнародному авіаційно-космічному салоні в 1993 році (МАКС-93), який проходив у московській області рф. Ракети розроблялися переважно як озброєння для підводних човнів та кораблів. Однак існують і варіанти пуску ракет з бойових літаків (калібр-А) та наземних пускових установок. Так, на озброєнні рф є (далі позначення та аббревіатура російською, вибачте):

ракетні комплекси калібр для озброєння підводних човнів (калібр-ПЛЭ, експортне позначення Club-S); ракетні комплекси для озброєння бойових надводних кораблів (калібр-НКЭ, експортне позначення Club-N); мобільні ракетні комплекси калібр-М (експортне позначення Club-M); комплекси ракетної зброї авіаційного базування калібр-А (експортне позначення Club-A).

Ракетні комплекси калібр призначені для ураження наземних, морських підводних та надводних цілей. До складу систем калібр входять: універсальна система керування, пускові установки, комплект засобів навантаження, ракети різного призначення. Тобто комплекси мають єдині вогневі засоби: протикорабельні ракети ЗМ-54Э, ЗМ-54Э1; високоточні крилаті ракети для ураження наземних цілей ЗМ-14Э; протичовнові ракети 91РЭТ2 та 91РЭ1.

Згідно із задумом російських розробників, наявність у складі комплексів калібр різних ракет дає змогу змінювати боєкомплект на носіях залежно від завдань та бойових умов. На підводних човнах ракети стартують із торпедних апаратів калібру 533 мм з глибини 30-40 м. А на надводних кораблях – з підпалубних уніфікованих вертикальних пускових установок або з палубних установок.

Пуск крилатої ракети калібр з корабля рф у Каспійському морі, 2017 рік

Мобільний ракетний комплекс калібр-М призначений як для протикорабельної оборони, так і для ураження стаціонарних наземних цілей у будь-який час доби. До складу цього комплексу входять: самохідна пускова установка; транспортно-зарядні машини; крилаті ракети в пускових контейнерах (протикорабельні та для ураження наземних цілей); машина техзабезпечення; машина зв'язку та управління; обладнання для зберігання ракет. Комплекс калібр-А входить, зокрема, до складу озброєння ударного літака Су-35. Ракета ЗМ-14АЭ, яка використовується в цій конфігурації, не має стартового двигуна. Вона розміщується в транспортно-пусковому контейнері, з якого стартує після скидання з

літака-носія. Цілями для високоточної крилатої ракети ЗМ-14АЭ є наземні пункти управління військами, склади озброєнь та палива, аеродроми, портові споруди тощо. Крім того, існує модифікація системи калібр: контейнерний комплекс ракетної зброї калібр-К (експортне позначення Club-K). Він призначений для ураження крилатими ракетами надводних та наземних цілей. Цим комплексом можуть оснащуватися об'єкти берегової інфраструктури, надводні кораблі, залізничні та автомобільні платформи. Комплекс розміщується в 40-футовому контейнері. Club-K складається з універсального стартового модуля, модуля бойового керування, модуля енергоживлення. До боекомплекту одного стартового модуля комплексу Club-K входять 4 ракети. Ключові характеристики крилатих ракет калібр. (Club-K Container Missile System - <https://youtu.be/Ch2Rqte6XOs>). Тактико-технічні характеристики ракет сімейства калібр, які є на озброєнні російської армії, достеменно не відомі. Згідно з інформацією, яка є у відкритих джерелах, дальність стрільби ракетами калібр по морських цілях досягає 375 км, а по наземних – 2 600 км. В експортній модифікації дальність польоту обмежується 300 км. Крилата ракета ЗМ-14Э, яка використовується для ураження наземних цілей, має: довжину 6,2 м та розмах крил 3,08 м; стартову масу 1770 / 1400 кг; бойову частину масою 450 кг; дальність пуску 2 600 км (300 км в експортній модифікації); висоту польоту 20 м над поверхнею моря та 50 – 150 м над поверхнею землі; швидкість 180 – 240 м/с.

ракета калібр

Особливістю крилатих ракет калібр є можливість польоту на малих висотах, що ускладнює роботу для протиповітряної оборони (ППО). Ракета оснащується стартовим твердопаливним двигуном. Керування ракетою в польоті є автономним, а сам політ здійснюється за заздалегідь визначеним маршрутом. Ракета оснащена 450-кілограмовою фугасною бойовою частиною, яка має опцію повітряного підриву. Також існує варіант з касетною бойовою частиною, укомплектованою осколковими, фугасними або кумулятивними елементами. Застосування ракет калібр під час війни в Україні. Війська рф застосовують ракети калібр з першого дня повномасштабної війни в Україні. Ціллю калібрів стали цивільні об'єкти в нашій державі. Як інформував головнокомандувач Збройних сил України Валерій Залужний, протягом 24-28 лютого (тобто за п'ять днів) рф випустила 113 оперативно-тактичних ракет наземного і морського базування типу іскандер і калібр по українських містах і селах. За ці п'ять перших днів путінські війська здійснили 56 ракетних ударів по території України, використавши 35 ракет калібр. Станом

на 31 грудня 2023 року рф випустила 834 оперативно-тактичні ракети типу іскандер і 154 калібр за населеними пунктами України. Силами ППО знищено 397 та 62 відповідно. А ще 17 березня 2022 в Генеральному штабі ЗСУ поінформували, що ворог використав майже весь комплект крилатих ракет морського базування калібр протягом двадцяти діб війни. Через це керівництво рф вирішило перевести на цілодобовий режим роботи підприємства російського військово-промислового комплексу, які залучені до виробництва калібрів. Відомо, що путінські війська запускали ракету калібр по базі 95 окремої десантно-штурмової бригади в Житомирі, однак вона влучила у житлові будинки у приватному секторі. Під обстріл калібрами також потрапив Миколаїв, де загинули військові. Крім того, ворог випустив ракети калібр з кораблів чорноморського флоту рф по центру міста Харків. Крім того, ворог використовував крилаті ракети калібр під час масованого обстрілу України 10-11 жовтня 2022 року. За два дні ворог випустив по Україні близько 110 ракет, серед них були і калібр. 26 січня 2023 року росія завдала чергового масованого ракетного удару по території України. Зокрема, противник здійснив 55 пусків ракет повітряного та морського базування. Серед випущених ракет Х-101, Х-555, Х-47 кинджал, калібр, Х-59. Ракети були випущені з літаків Ту-95, Су-35, МіГ-31К та кораблів з акваторії Чорного моря. Протягом 2023 року та у 2024-му окупанти продовжували запускати калібри під час обстрілів України.

<https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20240929-vrazhaye-czili-za-sotni-kilometriv-shho-vidomo-pro-rakety-kalibr-yakymy-rf-bombyt-ukrayinu/>

27. Запустити з вертольота FPV-дрон для того, щоб знищити Magura V5: у рф відпрацьовують нову тактику. Саме таким чином російські вертолітники убезпечують себе від ракет Р-73 на українських надводних дронах. У рф показали, як тренуються виконувати перехоплення морських українських дронів типу Magura V5 з використанням нової тактики та засобів у вигляді FPV-дронів та транспортних вертольотів Ми-8 (<https://twitter.com/i/status/1840637039793889399>). Її суть максимально просто, у вертольоті знаходиться розрахунок FPV-шок, які запускають їх просто з відкритої двері гелікоптера. А далі оператор дрона має вже атакувати ціль. Попри простоту рішення мова дійсно йде про нову тактику, яка дозволяє значно зменшити чи взагалі нівелювати загрозу від використання надводних зенітних дронів із ракетами типу Р-73 на Magura V5. Справа в тому, що дальність польоту FPV-дрону в умовах відсутності РЕБ, перешкод у вигляді рельєфу та ще за рахунок розміщення антени на висоті легко може становити 20-30 км. Дальність пуску Р-73 з нульової висоти - до 12 км. А в умовах необхідності захопити ціль у вигляді ворожого вертольоту інфрачервоною головою самонаведення в умовах хитавиці ще менше. Таким чином використання цього засобу протидії дозволяє "працювати" поза межами навіть гіпотетичної загрози. І така тактика ворога - це про черговий виток протистояння технологій та рішень. Бо ракети на українських морських дронах з'явилися через те, що ворог почав полювати на них з вертольотів, розстрілюючи дрони з бортового чи особистого стрілецького озброєння. Таку тактику було помічено ще у грудні 2023 року. А це означає, що вже з боку України треба знаходити засоби, як нівелювати таку нову російську тактику. І одним з найочевидніших засобів буде встановлення на морські дрони відповідних засобів РЕБ. А загалом це вже означає, що атаку українських Magura необхідно проводити "зграєю", коли в одній групі рухаються не лише "камікадзе", а

платформи із зенітними та протидроновими комплексами. І саме якось так і виглядає реальна війна дронів.

https://defence-ua.com/news/zapustiti_z_vertolota_fpv_dron_dlja_togo_schob_znischiti_magura_v5_u_rf_vidpratsovujut_novu_taktiku-16757.html

28. Ставки фрахту балкерів з українських портів зросли. Ставки фрахту «хендісайзів» та «костерів» у глибоководних портах дещо зросли. За підсумком минулого тижня фрахтові ставки «хендісайзів» зросли. Про це [ПОВІДОМИВ](#) аналітик ASAP Agri та фрахтовий брокер Atria Brokers Павло Лисенко. Так, вартість фрахту «хендісайзів», що перевозять кукурудзу з глибоководних портів до східного узбережжя Італії, зросла на 2 USD/т і тепер складає 23-24 USD/т. Підвищення відбулося завдяки збільшенню замовлень на перевезення зернових вантажів. Власникам «костерів» вдалося підвищити ставки на 1 USD/т на всіх маршрутах завдяки постійному попиту. Фрахт «костерів», що транспортують кукурудзу з українських дунайських портів до східного узбережжя Італії, зріс до 28-30 USD/т. Фрахтові ставки «панамаксів» залишаються стабільними. Судновласники намагаються підвищити ціни, але відсутність достатньої кількості замовлень з портів Великої Одеси ускладнює це. Ставки фрахту «панамаксів», що перевозять кукурудзу або пшеницю до південного Китаю, перебувають на рівні 48-50 USD/т. Ринок барж продовжує залишатися непривабливим для судновласників через обмежену кількість вантажів з українських дунайських портів. Наразі вартість транспортування кукурудзи з Рені або Ізмаїла до Константи становить 9-10 EUR/т. Як писав USM, нещодавно в Міністерстві аграрної політики заявили, що Україна постачає продовольство для 600 мільйонів людей у світі.

<https://usm.media/stawky-fraxtu-balkeriw-z-ukrajinsjkyx-portiw-zrosly/>

29. Чекають на український десант щоночі: Братчук розповів про переживання росіян у Криму (відео - <https://youtu.be/adRrL2AVc8A> - 31 хвилина). За словами спікера УДА "Південь", противник на захопленому півострові постійно стежить за діями України і боїться, що незабаром може розпочатися операція зі звільнення захоплених територій, зокрема і в Запорізькій області. російські окупанти на тимчасово захопленому Кримському півострові проводять навчання, адже очікують, що українські війська спробують звільнити територію. Речник Української добровольчої армії "Південь" Сергій Братчук в ефірі "24 каналу" розповів детальніше про дії противника. За його словами, насамперед дії росіян у Криму є демонстрацією так званого "глави" анексованого півострова сергія аксьонова «гобліна» того, що він нібито керує процесами. Мова про навчання "барс-крим", спрямовані на "захист" території від українських захисників. "Також спроби залякати людей. Виставляли блокпости, навіть намагалися там стріляти, демонструвати напіввійськові речі. Але я думаю, що це демонструє саме невпевненість аксьонова «гобліна» в тому, що для нього все може закінчитися цього разу добре, як у 2014 році", — заявив Сергій Братчук. Окремо речник Української добровольчої армії "Південь" додав, що сергій аксьонов «гоблін» прекрасно розуміє неминучість звільнення півострова від російської окупації і Україна доб'ється свого. Є ймовірність, що в такий спосіб він намагається підготувати собі відхідні шляхи для своєї евакуації. Інший варіант — "глава" Криму показує центральній владі росії, що все під контролем, але це далеко не так. "Партизанський рух діє на території тимчасово окупованого Криму. Результати його роботи для ворога є вибуховими. Тому що Сили оборони працюють, зокрема, у тісній

взаємодії з нашим підпільним українським партизанським рухом... Вони очікують на десант фактично щоночі. Те ж саме відбувається з регулярними частинами на Запорізькому напрямку", — продовжив Сергій Братчук. Нагадаємо, 26 вересня повідомлялося, що на пляжах Криму відбуваються масштабні навчання і війська противника готуються до десанту з моря. Ініціював навчання т. зв. "глава" півострова сергій аксьонов «гоблін». Кримські партизани вважають, що він створює армію, альтернативну силовикам.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/670667-chekayut-na-ukrajinskiy-desant-shchonochi-bratchuk-rozpoviv-pro-perezhivannya-rosiyan-u-krimu-video>

30. У НАТО зауважують, що дрони становлять дедалі більшу загрозу для кораблів – *GospodarkaMorska.pl*. Північноатлантичний альянс визнає, що дедалі більше спеціалізованих дронів становлять дедалі більшу загрозу для кораблів. Доказом цього стала війна росії проти України в Чорному морі. «Без сумніву, це було попередження для НАТО та військово-морських сил, пов'язаних з Альянсом», – каже Майкл Стюарт зі штаб-квартири НАТО. Стюарт, який є головою Групи військово-морських озброєнь НАТО (NNAG), поспілкувався з кількома журналістами, включаючи РАР, під час навчань *PERMUS* у Португалії. Це щорічні навчання, які організовують і проводять ВМС Португалії та НАТО за участю іноземних збройних сил, університетів і компаній, які набувають все більшого масштабу. У Португалії зустрілися представники країн НАТО, щоб перевірити можливості повітряних, надводних і підводних безпілотників. Штучний інтелект відіграє все більшу роль у їх роботі. У розмовах з учасниками навчань багато хто говорить, що розробка безпілотників повністю змінила уявлення про те, як флот має діяти на сучасному полі бою. Стюарт сказав журналістам, що війна росії проти України стала уроком для союзників щодо загрози, яку відносно недорогі безпілотні системи становлять для кораблів ВМС. «Інноваційне використання Україною безпілотних систем у Чорному морі демонструє стратегічну цінність безпілотників у спірних водах. Це, безсумнівно, було попередженням для НАТО та асоційованих з ним військово-морських сил. Здатність відносно невеликих, маневрених, недорогих безпілотників впливати на морські операції підвищили зацікавленість НАТО в зміцненні морських безпілотних можливостей Альянсу», – сказав він. Він додав, що досвід України у війні на морі за останні 18 місяців «був вирішальним для змін підходу НАТО». Стюарт також підкреслив, що НАТО усвідомлює проблеми, пов'язані з дешевими безпілотними системами, включаючи витрати на запуск дуже дорогих ракет з корабля, щоб збити атакуючий дрон. «Ми можемо це кількісно оцінити, (...) НАТО і, звичайно, Сполучені Штати надають цьому великого значення», — визнав Стюарт. На його думку, майбутнє морської війни багато в чому залежатиме від того, як НАТО інтегрує безпілотні системи з морськими операціями, як поєднає дані з різних джерел і як використовує штучний інтелект для аналізу цих даних і прийняття точних рішень. Військово-морські сили Португалії, один із найстаріших флотів у світі, також усвідомлюють, який вплив на військово-морські сили має розвиток технологій безпілотників – як у повітрі, під водою, так і над водою. Його командир, адмірал Енріке Едуардо Пассалаква де Гувейя-е-Мело, заявив під час навчань, що відносно дешеві системи створюють виклик дорогим пілотованим військовим кораблям, підкресливши, що використання дорогих ракет класу «земля-повітря» з обмеженим запасом не є економічним способом перемогти це. загроза. Як приклад успіху розвитку технологій він навів

діяльність українських військово-морських безпілотників, яким вдалося успішно атакувати російські кораблі (судна) в Чорному морі і таким чином послабити росію. За словами адмірала, важко відповісти на питання, яка технологія буде найкращою для знищення безпілотників. Він додав, що, ймовірно, це буде поєднання різних систем, включаючи радіоелектронну боротьбу для відсічення команди безпілотників противника або пошкодження системи за допомогою керованої енергетичної зброї, а також знищення за допомогою звичайних ракет і, в майбутньому, нових видів зброї, таких як лазери. Група військово-морських озброєнь НАТО (NNAG)², очолювана Стюартом, була створена в 1958 році в штаб-квартирі НАТО. Його місія полягає у посиленні військово-морського потенціалу союзників. Він сприяє співробітництву в галузі озброєнь, стандартизації та розвитку технологій у сфері морської зброї та безпілотних літальних апаратів шляхом спільної діяльності та обміну інформацією.

<https://www.gospodarkamorska.pl/nato-dostrzega-ze-drony-stanowia-coraz-wieksze-zagrozenie-dla-okretow-80802>

Примітки

1. ASFAT Inc. (турецька: ASFAT, аббревіатура: As keri Fa brika ve T ersane İşletme, управління військовою фабрикою та суднобудівним підприємством) є турецьким державним оборонним підрядником. Компанія під юрисдикцією Міністерства національної оборони Туреччини, яка розробляє, управляє та використовує потужності та можливості 27 заводів боєприпасів і 3 державних військово-морських верфі у Туреччині, які раніше очолювали Міністерство національної оборони країни, забезпечує проектування, виробництво, обслуговування, підтримку та навчання для глобального ринку оборони. Продукти - бойові машини, військові кораблі, плавучі сухі доки, аерокосмічна продукція. Послуги - технічне обслуговування літаків; будівництво ангарів. У 2019 році ASFAT співпрацює з компанією Vard Marine з Канади для виробництва кораблів ВМС і берегової охорони для міжнародного ринку. Також на Міжнародному ярмарку оборонної промисловості 2019 ASFAT підписала Меморандум про взаєморозуміння з Damen Group.

<https://en-m-wikipedia-org.translate.google/wiki/ASFAT? x tr sl=en& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc>

2. NNAG (Група військово-морських озброєнь НАТО) була створена в 1958 році і є однією з трьох основних груп озброєнь (MAG), що базується під егідою Конференції національних директорів з питань озброєнь (CNAD), найвищого органу НАТО, що відповідає рішенням, спеціально присвяченому питанням озброєнь. Наша місія сприяє посиленню військово-морських можливостей членів НАТО, щоб вони могли краще вирішувати цілі врегулювання кризи, боротьби з тероризмом і розповсюдженням зброї масового знищення, іншого. Група несе відповідальність за сприяння співробітництву у сфері озброєння, стандартизації та розвитку технологій у сфері військово-морського озброєння та безпілотних літальних апаратів шляхом спільної діяльності та обміну інформацією. У тісному співробітництві з відповідними агентствами Група НАТО проводить політику стандартизації, спрямовану на досягнення максимальної оперативної сумісності, насамперед між військово-морськими силами Альянсу, а також з країнами, які не входять до НАТО.

<https://diweb-hq-nato-int.translate.goog/nag/Pages/default.aspx? x tr sl=en& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc>

Висновки

1. Україна в Гаазі наголосила на важливості демонтажу кримського мосту.
2. "Запаси не нескінченні": вибухи на складах боєприпасів позначаються на діях рф у морях, — ВМС.
3. кремль зняв моряків із крейсера "адмірал кузнецов" і відправив їх на фронт.
4. Біля керченського мосту окупанти встановлюють системи ППО на вежі-трансформери.
5. Окупанти вивезли українського зерна на понад 30 млрд грн.
6. росія захищає кримський міст діжками з-під індійських огірків.
7. Щорічний сумарний експорт рф через порти краснодарського краю перевищує 250 млн т.
8. Окупанти бояться висадки українського десанту в Криму і готуються до оборони – "Атеш".
9. Війна росії проти України завершиться тому, що запрацює Статут ООН – Президент Володимир Зеленський.
10. Активна робота портів України нормалізувала товаропотоки між Україною та ЄС.
11. "Головним індикатором якісної підготовки є поразка ворога на полі бою" – командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Олексій Неїжпапа.
12. росія втратила в три рази більше військової техніки, ніж Україна.
13. Українським морякам є чим поділитися з колегами, адже вони мають передовий досвід.
14. Сізіфова праця: оборонні споруди окупантів у Криму не витримують ані штормів, ані хабарів.
14. У НАТО зауважують, що дрони становлять дедалі більшу загрозу для кораблів.

5.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

22.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. За уточненими даними у період з 16.09.2024 по 22.09.2024, морські піхотинці знищили: 259 російських військових (вбитими та пораненими); 5 одиниць автомобільної техніки; міномет; гаубицю "Д-30"; 7 човнів; 2 БПЛА "Supercam"; БПЛА "Орлан"; БПЛА "Мерлін"; 4 БПЛА "Zala". Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 672 FPV дронів.

23.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 23 вересня, морські піхотинці знищили: 26 російських військових (вбитими та пораненими); БПЛА "Supercam"; БПЛА "Zala"; гаубицю "Д-20"; гаубицю "Мста-Б"; 1 одиниць автомобільної техніки. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 158 FPV дронів.

24.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 24 вересня, морські піхотинці знищили: 54 російських військових (вбитими та пораненими); 2 одиниці автомобільної техніки. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 150 FPV дронів.

25.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 25 вересня, морські піхотинці знищили: 45 російських військових (вбитими та пораненими); гаубицю Д-30; 2 човни; БПЛА "Zala"; 2 одиниці автомобільної техніки. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 149 FPV дронів.

26.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 26 вересня, морські піхотинці знищили: 53 російських військових (вбитими та пораненими); човен; 1 одиницю автомобільної техніки. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 112 FPV дронів.

27.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 27 вересня, морські піхотинці знищили: 16 російських військових (вбитими та пораненими); БМ-21 «Град»; польове сховище з боєприпасами. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 91 FPV дрон.

28.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 28 вересня, морські піхотинці знищили: 22 російських військових (вбитими та пораненими); БПЛА "Supercam"; 1 одиницю автомобільної техніки. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 126 FPV дронів.

29.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. За уточненими даними у період з 23.09.2024 по 29.09.2024, морські

піхотинці знищили: 220 російських військових (вбитими та пораненими); 7 одиниць автомобільної техніки; гаубицю "Д-30"; гаубицю "Д-20"; гаубицю "Мста-Б"; 3 човнів; 2 БПЛА "Supercam"; 2 БПЛА "Zala"; БМ-21 «Град»; польове сховище з боєприпасами. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 943 FPV дронів.

30.09.2024 Військові частини та підрозділи Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 30 вересня, морські піхотинці знищили: 21 російських військових (вбитими та пораненими); БПЛА "Supercam"; 2 човни; 1 одиницю автомобільної техніки. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 113 FPV дронів.

<https://www.facebook.com/uafmarines?locale=uk>

Загальні бойові втрати противника з 22.09.2024 по 30.09.2024													
Дата д/м/р	Ліквідовано												
	Особового складу	Автотехніки	Спецтехніки	Бронетехніки	РСЗВ	Гармат	Мінометів	Човнів	БПЛА	FPV дронів	Станцій РЕБ	Польових сховищ з боєприпасами	Польових сховищ ПММ
22.09.24	43	2	-	-	-	1	-	2	2	125	-	-	-
23.09.24	26	1	-	-	-	2	-	-	2	158	-	-	-
24.09.24	54	2	-	-	-	-	-	-	-	150	-	-	-
25.09.24	45	2	-	-	-	1	-	-	1	149	-	-	-
26.09.24	53	1	-	-	-	-	-	1	-	112	-	-	-
27.09.24	16	-	-	-	1	-	-	-	-	91	-	1	-
28.09.24	22	1	-	-	-	-	-	-	1	126	-	-	-
29.09.24	4	-	-	-	-	-	-	2	1	157	-	-	-
30.09.24	21	1	-	-	-	-	-	2	1	113	-	-	-
Всього за тиждень	284	10	-	-	1	4	-	7	8	1181	-	1	-

Загальні бойові втрати противника з 01.09.2024 по 30.09.2024													
Дата д/м/р	Ліквідовано												
	Особового складу	Автотехніки	Спецтехніки	Бронетехніки	РСЗВ	Гармат	Мінометів	Човнів	БПЛА	FPV дронів	Станцій РЕБ	Польових сховищ з боєприпасами	Польових сховищ ПММ
01.09-07.09.24	243	10	-	1	-	-	3	6	6	732	-	-	-
08.09-14.09.24	224	8	-	-	-	3	7	11	10	885	-	1	-
15.09-21.09.24	229	4	-	-	-	-	1	6	6	585	-	-	-
22.09-30.09.24	284	10	-	-	1	4	-	7	8	1181	-	1	-
Всього за місяць	980	32	-	1	1	7	11	30	30	3383	-	2	-

6.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ ПРО ПЕРЕБІГ БОЙОВИХ ДІЙ НА ІНШИХ НАПРЯМКАХ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО ЗОНИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

23.09.2024 Українські морпіхи взяли у полон російських військових у Курській області. Відео із захопленням росіян опублікували на офіційній сторінці ВМСУ у твіттері у понеділок, 23 вересня.

Фото: novynarnia.com

Успішну операцію здійснив 501 батальйон морської піхоти України в одному з селищ на Курщині. “Морські піхотинці 501-го окремого батальйону морської піхоти продовжують допомагати молодій Курській республіці очиститись від путінського режиму та поповнюють обмінний фонд”, – йдеться в повідомленні.

<https://novynarnia.com/2024/09/23/morpihy-501-go-bataljonu-nabraly-polonenyh-u-kurskij-oblasti-video/>

25.09.2024 Полювання на техніку рашистів триває.

Фото: techno.bigmir.net

Пілоти підрозділу ГРИФОН 501 окремий батальйон морської піхоти «змалювали» вороже БМД і просто на ходу спалили його за допомогою одного FPV.

<https://www.facebook.com/36obmp/videos/1594386394841693/>

7.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ОПЕРАТИВНОГО КОМАНДУВАННЯ «ПІВДЕНЬ» ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

22.09.2024 Сили оборони Півдня надалі завдають вогневого ураження по місцях дислокації, вогневих позиціях і тилах ворога. Втрати російських загарбників за минулу добу склали 118 осіб. Уражено: 11 бліндажів, 1 місце зберігання боєприпасів, 1 пункт управління, 4 спостережні пости, 3 вогневі позиції, 1 генератор та 3 цистерни з паливом.

23.09.2024 В операційній зоні Сил оборони Півдня триває щоденна контрбатарейна боротьба та відбиття ворожих штурмів. Окупанти тиснуть артилерійськими обстрілами, завдають авіаційні удари, застосовують велику кількість ударних дронів різних типів, ведуть аеророзвідку. За минулу добу ворог застосував 301 FPV-дрон, 2 ударних БпЛА типу «Ланцет», скинув з БпЛА різних модифікацій 396 осколкових боєприпасів. Сили оборони Півдня надалі завдають вогневого ураження по місцях дислокації, вогневих позиціях і тилах ворога. Втрати російських загарбників за минулу добу склали 111 осіб. Уражено: 13 бліндажів, 2 місця зберігання боєприпасів, 3 спостережні пости, 1 місце зльоту БпЛА.

24.09.2024 Сили оборони Півдня надалі завдають вогневого ураження по місцях дислокації, вогневих позиціях і тилах ворога. Втрати російських загарбників за минулу добу склали 107 осіб. Уражено: 7 місць зберігання боєприпасів, 18 бліндажів, місце запуску БпЛА, 5 спостережних пунктів, вогневу позицію, трансформатор, радіолокаційну станцію.

25.09.2024 В операційній зоні Сил оборони Півдня триває щоденна контрбатарейна боротьба та відбиття ворожих штурмів. Окупанти тиснуть артилерійськими обстрілами,

завдають авіаційні удари, застосовують велику кількість ударних дронів різних типів, ведуть аеророзвідку. За минулу добу ворог застосував 366 FPV-дронів, 15 ударних БпЛА типу «Ланцет», скинув з БпЛА різних модифікацій 395 осколкових боєприпасів. На Дніпропетровщині ворог продовжує тероризувати Нікополь, Мирівську, Марганецьку та Покровську громади. Пошкоджено об'єкти інфраструктури, приватні житлові будинки, господарські споруди, гараж та автомобілі. Сили оборони Півдня надалі завдають вогневого ураження по місцях дислокації, вогневих позиціях і тилах ворога. Втрати російських загарбників за минулу добу склали 124 осіб. Уражено 2 місця зберігання боєприпасів, 10 бліндажів, 3 спостережні пункти та 2 генератори.

26.09.2024 В операційній зоні Сил оборони Півдня триває щоденна контрбатарейна боротьба та відбиття ворожих штурмів. Окупанти тиснуть артилерійськими обстрілами, завдають авіаційні удари, застосовують велику кількість ударних дронів різних типів, ведуть аеророзвідку. За минулу добу ворог застосував 352 FPV дрони, 10 ударних БпЛА типу «Ланцет», скинув з БпЛА різних модифікацій 388 осколкових боєприпасів. На Дніпропетровщині ворог продовжує тероризувати Нікополь, Червоногригорівську, Марганецьку та Покровську громади. Пошкоджено приватні житлові будинки, господарські споруди, навчальний заклад та лінії електропередач. Люди не постраждали. Сили оборони Півдня надалі завдають вогневого ураження по місцях дислокації, вогневих позиціях і тилах ворога. Протягом доби втрати серед особового складу противника становлять 103 особи. Також ворог втратив: 10 одиниць автомобільної та броньованої техніки, 4 розвідувальних БпЛА, 24 БпЛА типу "Shahed", 6 гармат, 2 міномети, 1 комплекс відеоспостереження "Муром", 2 мотоцикли, 2 човни. Силами оборони Півдня вражено: 17 бліндажів, 1 місце зберігання боєприпасів, 2 спостережні пункти, 2 вогневі позиції.

27.09.2024 Розпочалась 947-ма доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Окупанти тиснуть артилерійськими обстрілами, завдають авіаційних ударів, застосовують ударні БпЛА різних типів, ведуть аеророзвідку. За минулу добу ворог застосував 291 FPV-дрон, 3 ударних БпЛА типу «Ланцет», скинув з БпЛА різних модифікацій 418 уламкових боєприпасів. На Дніпропетровщині ворог продовжує тероризувати Нікополь, Марганецьку та Покровську громади, наносячи удари з артилерії та дронами-камікадзе. Пошкоджено приватні житлові будинки, господарські споруди, понівечена інфраструктура. Люди не постраждали. Протягом доби втрати серед особового складу противника становили 83 особи. Також ворог втратив 62 одиниці озброєння та військової техніки, з них: 28 одиниць автомобільної та броньованої техніки, 2 танки; 1 реактивну систему залпового вогню "Град", 5 розвідувальних БпЛА, 1 систему радіоелектронної боротьби, 17 гармат, 2 міномети, 1 комплект відеоспостереження "Астрон 4к", 4 мотоцикли, 1 човен. Уражено: 13 бліндажів та місце зберігання БП.

28.09.2024 Розпочалась 948-ма доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Окупанти тиснуть артилерійськими обстрілами, завдають авіаційних ударів, застосовують ударні БпЛА різних типів, ведуть аеророзвідку. За вчора ворог застосував 323 FPV-дрон, 8 ударних БпЛА типу «Ланцет», скинув з БпЛА різних модифікацій 374 уламкових боєприпасів. На Дніпропетровщині ворог атакував Нікопольщину артилерією та БпЛА. Потерпали райцентр, Мирівська, Марганецька та Покровська громади. Поранено 2 людей. У Кривому Розі продовжуються аварійно-рятувальні роботи. Протягом доби втрати серед особового складу противника становили 62 особи. Також ворог втратив 38 одиниць озброєння та військової техніки, з них: 19 одиниць автомобільної та броньованої техніки, 1 реактивну систему залпового вогню

25.09.24	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.09.24	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	-	-
27.09.24	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-
28.09.24	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-
29.09.24	-	-	-	1	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1	-	-
30.09.24	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Всього за тиждень	-	-	-	1	1	-	-	20	-	-	-	-	-	2	-	10	3	34	2	1	10

Загальні бойові втрати противника з 01.09.2024 по 30.09.2024 на південному напрямку України

Дата д/м/р	Ліквідовано																						
	Особового складу	ЗРК	Засобів ППО	БпЛА розвідників	Станцій управління БпЛА	Пунктів управління БпЛА	Пускових установок БпЛА	Місце запуску БпЛА	Артилерійських систем	Авто-бронетехніки	Мінометів	РСЗВ	ПТРК	Вогнеметних систем	Човнів	Мототехніки	Мотоциклів	Багі	Гідрокутерів	Квадроциклів	Електростанцій	Генераторів	Трансформаторів
01.09-07.09.24	451	-	-	15	-	-	-	1	32	51	-	-	-	-	12	-	2	-	2	1	-	2	1
08.09-14.09.24	504	-	2	31	-	-	-	3	59	85	-	-	-	-	22	-	2	-	-	1	-	1	-
15.09-21.09.24	547	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
22.09-30.09.24	848	-	-	21	-	-	-	4	44	75	7	3	-	-	5	-	11	-	-	1	-	3	2
Всього за місяць	2350	-	2	67	-	-	-	10	135	211	7	3	-	-	39	-	15	-	2	3	-	7	3

Загальні бойові втрати противника 01.09.2024 по 30.09.2024 на південному напрямку України

Дата д/м/р	Ліквідовано																						
	Ретрансляторів зв'язку	Станцій супутникового зв'язку	Вузлів зв'язку	Телекомунікаційних комплексів	Оптико-електронних комплексів	Радіопеленгаційний	Комплекс антен	РЛС	Станцій РЕБ	Портативних станцій РЕБ	Контрольно-пропускних пунктів	Пунктів управління	Спостережних пунктів	Спостережних позицій	Командно спостережних пунктів	Комплексів відеоспостереження	Систем відеоспостереження	Камер відеоспостереження	Канатних переправ	Бліндажів	Блок постів	Вогневих позицій	Взводних опорних пунктів
01.09-07.09.24	-	1	-	-	1	-	-	-	-	7	-	-	19	-	-	5	-	1	-	41	1	3	-

08.09-14.09.24	-	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	9	-	2	1	-	1	-	75	-	6	-
15.09-21.09.24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	53	-	9	-
22.09-30.09.24	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6	6	-	-	3	-	-	-	136	-	8	-
Всього за місяць	-	2	-	-	1	-	-	1	2	9	-	6	40	-	2	9	-	2	-	305	1	2	6

Загальні бойові втрати противника з 01.09.2024 по 30.09.2024 на південному напрямку України																					
Дата д/м/р	Ліквідовано																				
	Місце проживання особового	Укриття особового складу ворога	Складів ПММ	Місце зберігання ПММ	Місце зберігання МТЗ	Складів МТЗ	Місця зберігання ОВТ	Місце зберігання боєприпасів	Місце зберігання ВТМ	ППББ	Відеокамер	Наземних дронів	Фортифікаційних споруд	Танків	Станцій зв'язку	Спостережних постів	Цистерн з паливом	БпЛА	Систем РЕБ	Комплексів супутникового зв'язку	Автомобільної техніки
01.09-07.09.24	2	1	-	3	-	-	-	1	1	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
08.09-14.09.24	-	4	-	-	1	-	-	2	-	9	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
15.09-21.09.24	-	-	-	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
22.09-30.09.24	-	-	-	1	1	-	-	20	-	-	-	-	2	-	10	3	34	2	1	10	
Всього за місяць	2	5	-	6	2	-	-	33	1	17	1		1	3	1	14	3	34	2	1	10

8.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ КОМАНДУВАННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ «ПВДЕНЬ» ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

24.09.2024 Упродовж минулої доби, 24 вересня 2024 року, знищено 5 розвідувальних безпілотників, з яких чотири «ZALA» та один «Орлан-10», а також 11 ударних БпЛА «Ланцет».

25.09.2024 Проти ночі 25 вересня 2024 року протиповітряною обороною півдня України збито 4 керовані авіаційні ракети Х-59/69, якими ворог атакував Одещину з акваторії Чорного моря, та 3 ударні безпілотники «Shahed-136/131» (район пусків Приморсько-Ахтарськ, рф). По Херсонщині російські окупанти завдали авіаудару із застосуванням КАБів. Також, 25 вересня 2024 року, знищено 4 розвідувальні БпЛА, з яких два «ZALA» та по одному «Орлан-10» і «Supercam».

26.09.2024 Проти ночі 26 вересня 2024 року протиповітряною обороною півдня України збито 4 керовані авіаційні ракети Х-59/69, якими ворог атакував Одещину з

28.09.24	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.09.24	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30.09.24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього за тиждень	2	1	11	-	-	61	7	-	-	-	-	-	-	8	-	-

Силами та засобами протиповітряної оборони повітряного командування "Південь" у період з 01.09.2024 - 30.09.2024																
Дата д/м/р	Знищено															
	Розвідувальний БпЛА "Орлан-10"	Розвідувальний БпЛА "Supersam"	Ударних БпЛА типу "Лансет"	Ударно-розвідувальний БпЛА "Форпост"	Розвідувально-ударний БпЛА "Mohajer-6"	Ударних БпЛА типу "Shahed-136/131"	БпЛА типу "ZALA "	БпЛА "Картограф"	БпЛА типу "Мерлін-ВР"	Крилаті ракети типу "Калібр"	Крилаті ракети типу "Іскандер"	Крилатих ракет Х-101/Х-555/Х-55	Крилатих ракет Х-22	Крилатих ракет Х-59/69	Прогірадіолокаційні ракети Х-31П	БпЛА ОТР
01.09-07.09.24	3	2	5	-	-	40	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
08.09-14.09.24	1	5	6	-	-	72	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.09-21.09.24	1	1	7	-	-	52	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.09-30.09.24	2	1	11	-	-	61	7	-	-	-	-	-	-	8	-	-
Всього за місяць	7	9	29	-	-	225	23	-	-	-	-	-	-	8	-	-

9.ІНФОРМАЦІЙНИ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ.

Оріхівський напрямок

22.09.2024 Підрозділ ОМЕГА успішно знищив ворожий транспорт разом з особовим складом окупантів! Не слід думати, що на Запорізькому напрямку зараз спокій і наші бійці можуть розслабитися. Ворог намагався підвезти боєкомплект та особовий склад на позиції але не вдалось. Оперативні дії НГУ вкотре підтверджують, що підрозділ ОМЕГА завжди діє швидко та ефективно, не залишаючи ворогу шансів на успіх.

Скріншот з відео: t.me/etozp

Скріншот з відео: t.me/etozp

<https://t.me/etozp>

22.09.2024 Рашисти перекидають на Курщину десантників зі тимчасово окупованої частини Запорізької області. Про це повідомляє Evocation.info. За інформацією джерела, росіяни перекидають у Курську область терористів з 237 та 247 десантно-штурмових полків, які воюють на Запорізькому напрямку. "Цими підрозділами рашисти збираються посилити 56 десантний полк у селі Коренево, де зараз тривають активні бої. Заступник командира 7 десантної дивізії (у складі якого знаходиться 247 дшп) особисто перевіряв полк перед маршем", - йдеться у повідомленні.

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyeyu-rf-perekidae-desantnikiv-zi-zaporizhzhya-na-kurshchinu>

22.09.2024 Екіпаж ударних дронів "Вампір" РУБАКа 65 ОМБР шедеврально знищив чергову русняву ворожу групу штурмовиків під Роботине

Фото: t.me/etozp

Фото: t.me/etozp

Фото: t.me/etozp

Фото: t.me/etozp

Фото: t.me/etozp

Фото: t.me/etozp

<https://t.me/etozp>

23.09.2024 Українська тактична авіація завдала удару коригованою бомбою JDAM по місцю розташування окупантів на Запоріжжі. Кадри удару оприлюднив телеграм-канал «Соняшник». Для операції була залучена авіація 831-ї бригади тактичної авіації, на озброєнні якої перебувають важкі винищувачі Су-27 та Су-27УБ. Автор відео зазначив, що удар був завданий по командно-спостережному пункту росіян, де також базувалися зв'язківці окупантів. Місце розташування окупантів було геолоковане у Василівському районі Запорізької області за 12 кілометрів від лінії бойового зіткнення. окупанти базувалися на території одного з промислових об'єктів на околицях тимчасово окупованого міста Василівка.

Скріншот з відео: телеграм-канал «Соняшник»

Скріншот з відео: телеграм-канал «Соняшник»

Скріншот з відео: телеграм-канал «Соняшник»

<https://mil.in.ua/uk/news/povitryani-syly-urazyly-punkt-zv-yazku-okupantiv-na-zaporizhzhii/>

23.09.2024 Речник Української добровольчої армії "Південь" Сергій Братчук розповів про модернізовані авіабомби росіян, які тепер досягають Запоріжжя. Про це він розповів у етері Еспресо. "Ворог почав використовувати КАБи уже безпосередньо по обласному центру, по місту Запоріжжю. І це, на жаль, очікувана ситуація, яка відображає ворожу формулу: ФАБи перетворюються на КАБи. Вся справа в тому, що ворог модернізував ці свої авіаційні бомби (ФАБи), яких у нього дуже багато. І використовує так званий УМПК - це універсальний модуль планування і корекції тих самих бомб, які можуть тепер летіти далі, тобто авіація їх застосовує і до цього часу але відстань змінилася, стала більшою, фактично до 80 кілометрів", - сказав він. Братчук наголосив, що на відміну від крилатих ракет КАБи неможливо збити, тож закликав запоріжців не нехтувати сигналами повітряної тривоги. "Засоби, які можуть протидіяти сьогодні використанню ворогом саме КАБів, мають Сили оборони і вони діють відповідно. Працює, звичайно, і наша розвідка, а також спецпризначенці. Завдяки засобам вогневого ураження вони знищують склади, яких у ворога достатньо", - зазначив Братчук. Тож, за словами речника Української добровольчої армії, протидіяти КАБам можна, або збиваючи літаки, які їх запускають, або знищуючи склади, де ці бомби безпосередньо зберігають. "Те, чим можна сьогодні протидіяти, звичайно, це знищення носіїв авіабомб, - як я вже сказав, авіаційні бомби, на жаль, перехопити неможливо, а от носії - літаки - потрібно знищувати. Чи потрібно їх знищувати в повітрі - звичайно. Але мова йде про те, що перш за все це знищення буде на летовищах. Це знищення інфраструктури цих військових летовищ, і для цього Україні необхідні дозволи на використання далекобійної зброї. Тому роботи дуже багато, вона надзвичайно складна", - додав він.

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyeyu-vorog-pochav-vikoristovuvati-kabi-bezposeredno-po-zaporizhzhyyu-rechnik-uda-pivden-bratchuk>

24.09.2024 Дані розвідки військовий свідчать, що російські військові формують на Півдні штурмові групи й готуються до активізації бойових дій. Про це в ефірі національного телемарафону «Суспільне Новини» повідомив речник ОУВ «Таврія»

Владислав Волошин. Ворог почав активізацію. Наша розвідка говорить про те, що ворог накопичував сили і можлива ще більша активізація в недалекому майбутньому. Військовий розповів, що на Півдні зібраний конгломерат з різних підрозділів збройних сил російської федерації — є «вагнерівці», є загони «штурм зет», є повітряно-десантні війська. “Наша розвідка дає такі дані, що російська армія на нашому напрямку збирає деякі штурмові групи. По-друге, вона отримала також певні транспортні засоби. Це говорить про те, що готуються штурми, будуть вестись штурмові дії», — зауважив речник. Командування російської окупаційної армії використовує всі зібрані на Півдні підрозділи для того, щоб тримати лінію бойового зіткнення у постійній напрузі. Натомість Сили оборони України повсякчас дають відсіч ворогу і готові до ймовірної активізації його наступальних дій.

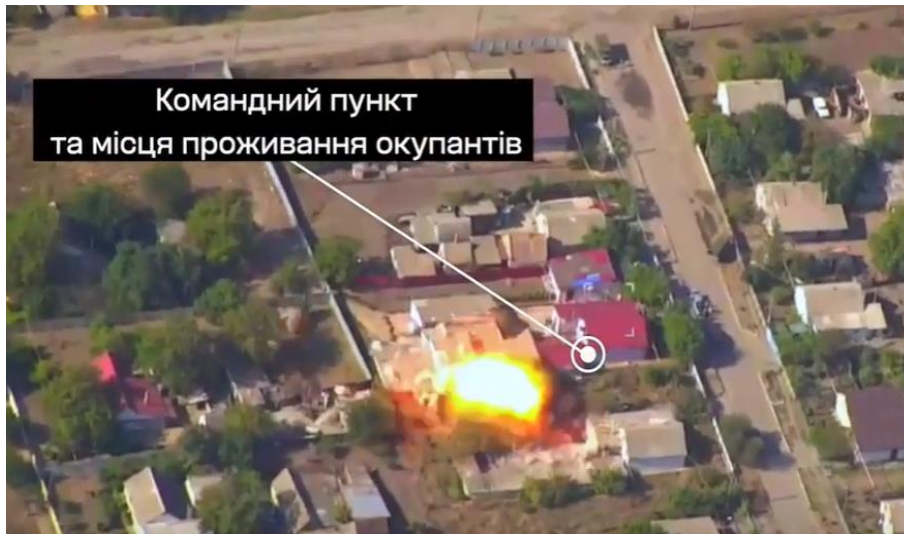
<https://armyinform.com.ua/2024/09/24/shtormy-gotuyutsya-v-shturmy-na-pivdni-vorog-pidtyagnuv-rezervy-ta-nakopychiv-syly>

25.09.2024 В Запорізькій області російські окупанти підтягують резерви та готуються до штурмів, які можуть розпочатися найближчим часом - речник Сил оборони півдня України Владислав Волошин розповів, що відбувається на Оріхівському напрямку, та як загарбники бомбардують Запоріжжя. "Протягом кількох останніх днів ворог застосовує саме по Запоріжжю керовані авіаційні бомби, які несуть потужну силу, несуть чимало руйнувань, є жертви та постраждалі серед мирного населення, є руйнування будівель, руйнування інфраструктури", - сказав речник в етері "Еспресо". За його словами, з керованими авіабомбами, з літаками набагато простіше боротися, коли вони ще на землі. Як пояснив Волошин, зараз ворог вносить зміни у конструкцію авіаційних бомб, що дозволяє бомбардувати Україну на більшій відстані від лінії бойового зіткнення. "На жаль, у нього є достатня кількість запасів... Якщо раніше він застосовував ці авіаційні бомби по населених пунктах Запорізької області, таких як Оріхове, Гуляйполе, Комишуваха, то зараз, внісши певні зміни в конструкції для того, щоб вони летіли далі, вже влучають прямо в середмістя Запоріжжя", - констатував речник. За його даними, на Оріхівському та Гуляйпільському напрямках зараз починається нова ескалація – ворог активізується – збираються резерви, особовий склад. Також, за інформацією розвідки, противник отримав з автомобільних складів Південного військового округу рф вже 25 багі (невеликих легких автомобілів високої прохідності). Волошин наголосив: "Це свідчить про те, що готуються штурмові дії, які можуть розпочатися з дня на день". Він пояснив, що багги та мотоцикли - транспорт, яким можна швидко рухатися по полю бою. Крім того, вони легкі та тому долають смуги загороджень – за рахунок невеликої ваги не підриваються на протитанкових мінах. Волошин додав, що такий транспорт досить швидко долає необхідну відстань по бездоріжжю. "Наприклад, штурмова група пішки пересувається доволі повільно, адже штурмовик несе на собі озброєння, певний бойовий комплект. Маючи такий легкий та швидкий транспорт ця відстань долається набагато швидше до траншей... Та потім штурм відбувається набагато швидше. Тому такі засоби пересування як багги та мотоцикли стали доволі популярні...", - сказав військовий.

<https://www.unian.ua/war/otrimali-baggi-ta-gotuyutsya-do-shturmiv-viyskoviy-rozpoviv-shcho-vidbuvayetsya-na-zaporizhzhzi-12768636.html>

25.09.2024 Комплекс розвідувального БпЛА "Шарк" 128-ої гірсько-штурмової Закарпатської бригади вистежив командний пункт окупантів на Запоріжжі. Як

повідомляє Цензор.НЕТ, по командному пункту росіян спочатку відпрацювала українська авіація, а потім прилетіла ракета HIMARS з касетним боєприпасом/

Скріншот з відео: Цензор НЕТ

Скріншот з відео: Цензор НЕТ

Скріншот з відео: Цензор НЕТ

Скріншот з відео: Цензор НЕТ

https://censor.net/ua/video_news/3511752/zsu_znyschyly_vorojyyi_komandnyyi_punkt_na_zaporijji

26.09.2024 Сили оборони відстежують всі пересування ворога, який намагається зібрати сили для штурмів, і завдають по ньому ударів. російські окупанти на Запорізькому напрямку заходилися проводити заміну підрозділів, що може свідчити про ймовірну підготовку до штурмів. Про це в ефірі "Київ24" повідомив командир батальйону 31-ї окремої механізованої бригади ЗСУ "Ріддік". За його словами, останні 2 тижні в Запорізькій області відбувається заміна підрозділів, які перебувають на передовій. "Противник збільшив своє пересування, постійно здійснює переміщення від позицій до позицій, здійснює всі заходи, щоб наростити свої сили на передовій", — заявив "Ріддік". Він наголосив, що Сили оборони відстежують всі пересування ворога, який намагається зібрати сили для штурмів, і завдають по ньому ударів. "Насамперед, це жива сила. Значно підвищився їхній професійний рівень. Вони в будь-який момент готуються до штурмових дій. Якщо виявляємо такий особовий склад, то це перша ознака, що вони планують здійснити якісь штурмові дії по наших позиціях", — розповів військовий.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/670010-zavezli-bilsh-profesiyini-kadri-zs-rf-gotuyutsya-do-shturmiv-u-zaporizkiy-oblasti-boyec-zsu>

27.09.2024 російська армія проводить у Запорізькій області розвідку боєм групами до 10 осіб, боєприпасів у зс рф достатньо. Інтенсивність роботи авіації зросла, що свідчить про плани командування зс рф на регіон. Фокус дізнався, які шанси на відкриття нового фронту. Українське військове командування та розвідка помічають скупчення ворожих сил у Запорізькій області, очікується нова спроба штурмових дій. Тривожну тенденцію підтверджує речник Сил оборони Півдня Владислав Волошин: ворог концентрує особовий склад у районі Приютного. Проводиться розвідка боєм малими групами від 5 до 10 осіб, снарядного голоду в російських військових немає. Бойові дії тривають у районі Роботиного і Новоандріївки: завдають ударів коректованими авіабомбами (КАБ), артилерією і дронами-камікадзе. Кількість застосованих боєприпасів — до двох тисяч штук. За словами Волошина, за 25 вересня противник використав понад 350 дронів, які скинули близько 400 снарядів. російські військкори зазначають, що наразі в найуразливішому становищі через інтенсивну роботу авіації та плануючі бомби

перебувають Оріхів і Гуляйполе. Дальність ураження цілей КАБ дозволяє окупантам бомбити будь-які об'єкти на Запорізькому фронті, включно з обласним центром. Призначений кремлем "губернатор" Запорізької області євген балицький також заявляв, що російські війська перебувають на околиці міста Гуляйполе в Пологівському районі Запорізької області. Судячи з карти команди аналітиків DeepState, атаки ворога простежуються не тільки з Приютного, а й розташованого поруч Старомайорського Донецької області. Негативний розклад бойових дій описала і народний депутат України Мар'яна Безугла. Політикиня вважає, що цієї осені росіяни створюватимуть плацдарми поблизу п'яти українських обласних центрів: Запоріжжя, Дніпра, Харкова, Херсона та Сум. Останнє місто стало плацдармом для активних дій ЗСУ в Курській області. "Ви бачите, наскільки складна ситуація в США, а також неадекватність військового керівництва, яке зайняте "курською пісочницею" і забирає туди бригади", — позначила вона позицію.

<https://focus.ua/uk/eksklyuzivny/670221-zaporizkiy-napryamok-pid-udarom-rosiji-chi-bude-noviy-nastup>

28.09.2024 На Запорізькому напрямку український дрон успішно вразив російський танк, незважаючи на наявність додаткового захисту. Антидронна сітка, яка мала забезпечити безпеку техніки, не спрацювала. 128-ма окрема гірсько-штурмова бригада поділилась відео цього удару. Військові продемонстрували ефективність застосування дронів у боротьбі з бронетехнікою ворога.

Скріншот з відео: t.me/andriyshTime

Скріншот з відео: t.me/andriyshTimeСкріншот з відео: t.me/andriyshTime

<https://t.me/andriyshTime>

28.09.2024 Підготовку до штурмових дій загарбники здійснюють на Запорізькому напрямку, зокрема в районі Приютного. Про це в ефірі національного телемарафону «Єдині новини» розповів речник ОУВ «Таврія» полковник Владислав Волошин. «Підготовка росіян до проведення штурмових дій ведеться сьогодні на Запорізькому напрямку. Зокрема, в районі Приютного, за даними нашої розвідки, ворог зосереджує особовий склад, який планує задіяти у штурмових діях. Це ознаки підготовки до того, що на Запорізькому напрямку будуть в недалекому майбутньому проводитись штурмові дії. Крім того, на передньому краї вже зараз на передових позиціях ворог зосереджує особовий склад штурмових груп. Тому чекатимемо на те, що ворог почне активізацію на цьому напрямку», — сказав він. Офіцер зауважив, що ворог, швидше за все, буде намагатися покращити своє поточне тактичне положення щоб створити умови для масштабніших наступальних дій. Тож наразі на Півдні йдеться саме про підготовку до штурмів, а не до масштабного наступу.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/28/okupanty-gotuyutsya-shturmuvaty-na-pivdni-de-same-planuye-vdaryty-vorog-povidomyly-v-zsu/>

29.09.2024 110-та бригада ТрО продовжує впевнено тримати оборону на Запорізькому напрямку. Наші захисники ефективно використовують FPV-дрони для

знищення російської техніки, перешкоджаючи просуванню ворога. Кадри демонструють точність та професіоналізм наших операторів дронів, які безперервно працюють на передовій.

Скріншот з відео: t.me/giamelitorolua

Скріншот з відео: t.me/giamelitorolua

Скріншот з відео: t.me/riamelitopolua

Скріншот з відео: t.me/riamelitopolua

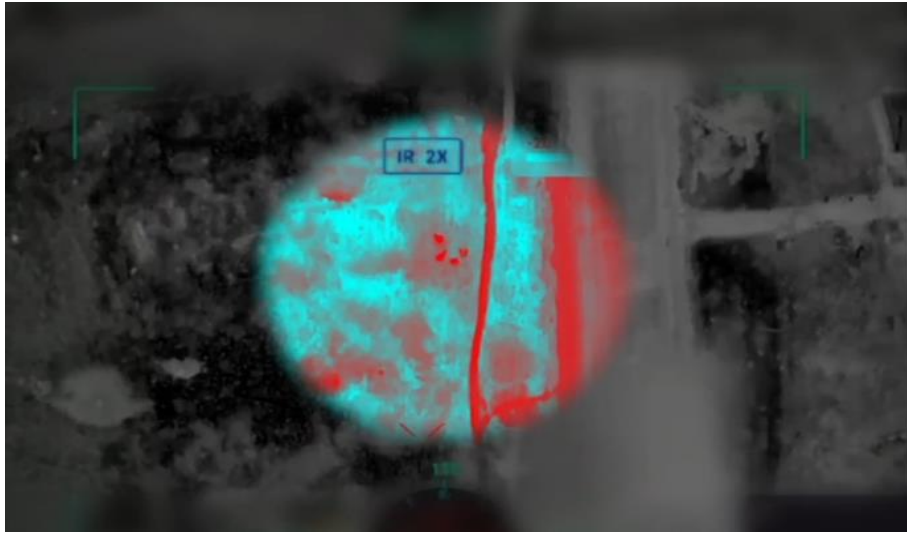

Скріншот з відео: t.me/riamelitopolua

<https://t.me/riamelitopolua>

29.09.2024 Дрон ЗСУ ефективно знищує групу заблукалих орків на Запорізькому напрямку. Точний скид гранати – мінус кілька окупантів на нашій землі.

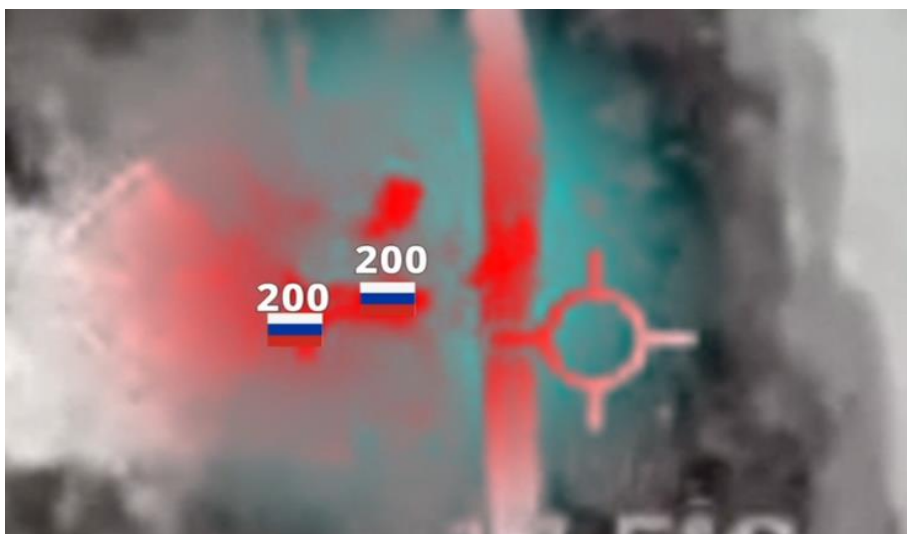

Скріншот з відео: t.me/info_zp

Скріншот з відео: t.me/info_zp

Скріншот з відео: t.me/info_zp

https://t.me/info_zp

30.09.2024 Оператори дронів одного із підрозділів Сил Оборони України. виявили російську 203-мм САУ «Пион», яка вела обстріли позицій українських підрозділів на Запорізькому напрямку, та навели на неї реактивну артилерію.

Скріншот з відео: t.me/etozp/42955

Скріншот з відео: t.me/etozp/42955

Скріншот з відео: t.me/etozp/42955

<https://t.me/etozp/42955>

30.09.2024 Армія рф перекинула сили в Донецьку операційну зону й на сьогодні не здатна на великий наступ у Запорізькій області. Про це сьогодні, 30 вересня, в ефірі телеканалу FREEDOM розповів речник Української добровольчої армії “Південь” Сергій Братчук. Він підтвердив, що російські окупанти готуються до штурмів у районі села Приютне Запорізької області. “Інтенсивність штурмових дій може зростати й змінюватися щодня. Штурмові дії відбуваються в будь-якому випадку. Певні сили дійсно накопичуються. Знову-таки ми говоримо про інтенсивність штурмових дій, не наступу. На великий наступ сьогодні ворог не спроможний, тим паче всі свої сили перекинув на Донецьку операційну зону. “Збільшили вони дальність польоту цих КАБів, тактична авіація працює з 80 кілометрів, складно їх дістати. Теж рецепт протидії може бути на сьогодні один — знищення саме носіїв, тобто літаків, знищення аеродромної інфраструктури. Це все те, що має відбуватися на території російської федерації”, — сказав речник він.

<https://uatv.ua/uk/armiya-rf-gotuyetsya-do-shturmiv-u-zaporizkij-oblasti-ale-na-velykyj-nastup-ne-zdatna-spiker-ukrayinskoyi-dobrovolchoyi-armiyi-yug>

30.09.2024 російські війська не зможуть прорватися на Запорізькому напрямку. Про це повідомив депутат Запорізької міської ради Дмитро Кирильчук в етері телеканалу "Еспресо". "На Запорізькому напрямку характерним є певне підсилення російських підрозділів. Наші захисники відпрацювали по їхнім, наприклад, "Шторм-Z", які фактично стають приватною армією рф. Зараз вочевидь, що хтось підтримує ці загони. Щодо екіпірування, зустрічаються кадри повністю в кевларовому захисті. Те, що ворог підсилює свої штурмові проходи, підтягує підготовлене "професійне м'ясо", становить певну небезпеку", - зазначив він. Коментуючи заяву речника ОУВ "Таврія" Волошина про те, що російські війська готуються до штурмових дій на Запорізькому напрямку, Кирильчук заявив, що наразі про наступ не йдеться. "Як відомо, на Запорізькому напрямку росіяни продовжують накопичувати сили. У них все відбувається в плановом порядку, зокрема, ротації, підтягування резервів тощо. Але ключове — вони готуються саме до штурмових дій, а не до наступу. Зараз росіяни активізувалися на Роботинському виступі, а також на ділянці Кам'янського. Але для наступу їх не вистачить. ЗСУ приведені у відповідну готовність. Ситуація не є такою, що ворог на межі прориву. Прорватися вони ні в якому разі там не зможуть. Загалом ситуація контрольована. росіяни продовжують штурмувати, але завдяки ЗСУ успіху не мають", - сказав він.

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyeyu-na-zaporizkomu-napryamku-rf-pidsilyue-pidrozdili-ale-dlya-nastupu-tsogo-ne-vistachit-deputat-kirilchuk>

Придніпровський напрямок.

27.09.2024 Як зазначив волонтер Сергій Стерненко, "історичний випадок" стався у водах Дніпра. Один із росіян намагався втекти, але марно. Сили оборони України вперше уразили військових збройних сил російської федерації, які пересувалися на гідроциклах. Відповідне відео опублікував український волонтер Сергій Стерненко у своєму Telegram-каналі. Нестандартна ліквідація російських окупантів мала місце на південному

напрямку — зс рф рухалися Дніпром, але були помічені операторами БПЛА. Після цього українські військові направили FPV-дрон по рухомій цілі. На гідроциклі рухалися одразу двоє окупантів. Один із них загинув одразу, а другий спробував врятуватися. Однак ще один український FPV-дрон завадив планам — окупанта ліквідували. "Сили оборони Півдня ліквідували на Дніпрі гідроциклістів. Здається, такого ще не було", — прокоментував подію Сергій Стерненко.

Скріншот з відео: Спільнота Стерненко

Скріншот з відео: Спільнота Стерненко

Скріншот з відео: Спільнота Стерненко

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/670358-takogo-shche-ne-bulo-zsu-znishchili-gidrocikl-zs-rf-fpv-dronom-nihto-ne-vizhiv-video>

30.09.2024 Екіпаж 35-ї бригади морської піхоти успішно знищив ворожий безпілотний літальний апарат "Орлан", який був завчасно виявлений на межі Запорізької та Херсонської областей.

Скріншот з відео: t.me/andriyshTime

<https://t.me/andriyshTime>

10.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ СТОСОВНО ЗНИЩЕННЯ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВИХ ОБ'ЄКТІВ, ОСОБОВОГО СКЛАДУ АРМІЇ РФ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИЙ ТЕРИТОРІЇ АР КРИМ ТА МАРІУПОЛЬ

23.09.2024 Перш ніж ставити задачі підлеглим, військовий командир повинен заслужити авторитет. При цьому для командира дуже важливо мати повагу серед

побратимів, а також ставитися відповідально до своєї роботи. Таку думку висловив командир відділення взводу безпілотних літальних апаратів Андрій Кисельов, який став гостем чергової програми проєкту Укрінформу «Командири нашої перемоги». «Як би ти себе не бив у груди, що "я вчився, я офіцер" – якщо як людина ти погана, то до тебе не буде ніякого відношення. Хоч на голові стрибай, тебе слухати ніхто не буде. Командир завжди має бути поруч. А якщо є змога, ти маєш побувати сам на точці, все подивитися своїми очима і потім повернутися, розказати хлопцям та повести їх за собою», – запевняє Кисельов. Військовослужбовець взяв у руки зброю ще у 2014 році, а з перших днів повномасштабного вторгнення РФ в Україну знов став на захист країни. Брав участь у визволенні Херсонщини, на півдні ж і отримав важке поранення, але повернувся на фронт й опанував нову спеціальність. Перші миті звільнення обласного центру військовий пригадав у студії Укрінформу. «Ми приїхали на центральну площу в Херсон. Я не встиг навіть роздивитися по сторонах, мені з натовпу хлопчинка років вісім-дев'ять виносить кавун – отак от просто на пікап, на машину. Я не знаю, де він його взяв, як він його зберіг до того часу», – розповів Кисельов. За його словами, для контрнаступальної операції ЗСУ зі звільнення Херсона було задіяно різноманітні підрозділи. Військовий також розповів, як росіяни тікали від Сил оборони. «Відведення військ росіянами було завчасно спланованою операцією. Все було дуже добре заміноване. Дуже добре. І штатне, і дистанційне мінування в них також на високому рівні. Заходили просто по асфальту, ніхто по посадках не йшов. Дуже небезпечно. Найтяжче було штурмувати, тому що вони дуже гарно копаються. Дуже гарно використовували наші ресурси для лінії оборони», – ділиться військовослужбовець.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3908588-komandir-zavzdi-mae-but-i-poruc-iz-bijcami-vijskovij-andrij-kiselov.html>

23.09.2024 Ігор Халус працював у логістичній компанії та мав власну музичну студію, а нині пише пісні та нищить ворога на фронті. Дев'ять днів разом із бійцями вони воювали у Кринках. Вижили лише завдяки диву. Після цього український захисник написав нову пісню. Більше про операцію на Херсонському лівобережжі і про творчість на війні дивіться в сюжеті телерадіостудії Міноборони "Бриз" у випуску новин. Командир роти 220-го батальйону 126-ї окремої бригади ТРО Ігор Халус пише пісні, знищує ворога і вважає, що головне на війні – темп, справедливість і повага один до одного. У Кринках, за словами офіцера, разом із бійцями йому доводилося веслувати, забирати човнами поранених і загиблих під щільним ворожим вогнем. "Це диво, що ми вижили. Ми коли звідти вийшли, люди нас зустрічали, всі плакали. Після такого ти просто кайфуєш, що живий", – розповів Халус. Після операції на Херсонщині музикант написав пісню про Кринки, яку присвятив усім, хто пройшов через пекло війни, і тим, хто вже ніколи не повернеться звідти. "Хтось пам'ятає село Кринки як рай на землі, але ми запам'ятаємо його іншим", – додав військовий.

<https://www.5.ua/regiony/cherez-ne-mozhu-boloto-i-tilo-pobratymiv-muzykant-i-viiskovi-ihor-khalus-pro-operatsiu-v-krynkakh-i-pro-tvorchist-na-viini-video-334982.html>

11.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ВІД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ ПРО ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУВАЛИСЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ

Оріхівський напрямок

25.09.2024 Біля села Роботине офіцери з суміжних бригад не могли налагодити взаємодію між собою, поділився воїн.

Фото: "Українська правда"

Подекуди у підрозділах української армії трапляються "совкові" командири, яким важливіше отримати зірочки на погони, аніж домогтися перемоги. Про таку проблему розповів 33-річний пілот FPV-дронів із Сил спеціальних операцій Збройних сил України Андрій Вергуленко (позивний "Бунтар"), говорячи про те, як працював біля села Роботине Запорізької області, пише "Українська правда". За словами співбесідника, він закінчив підготовку наприкінці грудня минулого року, в січні 2024-го поїхав у Авдіївку, а навесні цього року його підрозділ стояв під Роботиним. "Були ситуації, що офіцери з суміжних бригад не могли налагодити взаємодію між собою. Хтось не хотів нормально попросити допомоги в розвідці, а інші не збирались допомагати тим, хто на них "бикував", - поділився воїн. "Бунтар" додав, що у самому селі Роботине "були випадки, коли командири, які відповідали за оборону цієї ділянки доволі довгий час, не знали, працює їхній РЕБ (засоби радіоелектронної боротьби, - Ред.) чи ні, чим заважали літати нашим дронам, або ж наказували своїм пілотам уразити якийсь підвал, а вже в процесі польоту починали дізнаватись - є там наші бійці чи нема". Вергуленко підкреслив, що не може сказати, що це масове явище, але такі ситуації трапляються: "Адже подекуди у військових підрозділах "совкові" командири, яким важливіше отримати зірочки на погони, ніж перемогти. І ніхто про це не говорить, бо бояться, що їх пошлють на "задачу 200", тобто в один кінець".

Придніпровський напрямок.

24.09.2024 Під час звільнення тимчасово окупованого лівобережжя Херсонської області особливу небезпеку становитимуть не стільки люди, скільки міни. Про свої враження та пережите під час звільнення Херсонщини та обласного центру поділився в черговій програмі проекту «Командири нашої перемоги» командир відділення взводу безпілотних літальних апаратів Андрій Кисельов. Військовий безпосередню брав участь у звільненні Херсона і одним із перших зайшов у деокуповане місто, яке було сильно заміноване. «Дуже сильно заміновано. Плюс у нас місцевість там така: болото, комиш, плавня, все. Після підриву дамби затопило, все намочило, трава росте. Міни навкруги. Потужно буде перейти на ту сторону. Дуже потужно. У нас ще на тій стороні специфічна земля – вона може втягувати в себе і потім з часом просто випльовувати наверх, як торф», – розповів командир. На Херсонщині Кисельов отримав важке поранення та попри це повернувся на фронт. Після реабілітації військовий опанував іншу спеціальність. «Після поранення почав шукати собі альтернативну посаду, якесь заняття в розвідці. І так як у нас все дуже швидко розвивається – дрони. Спочатку аеророзвідка, потім стало цікаво знищувати ворога за допомогою дронів. Я перевівся в інший підрозділ, взагалі в іншу бригаду. І почали працювати. Розвідка, дорозвідка, знищення ворога саме дронами», – зазначив військовий командир.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3908732-pid-cas-zviltenna-livoberezza-hersonsini-osoblivu-nebezpeku-stanovitimut-mini-vijskovij.html>

27.09.2024 Спецпризначенці розповіли, як у районі Кринок в Херсонській області вони зробили засідку на російського командира з позивним "Панда". У документальному фільмі "Плацдарм в Кринках: Як проходила спецоперація ССО на островах Дніпра" захисники поділилися подробицями операції. Захисники розповіли, що зафіксували двох окупантів, які намагалися набрати води з річки. Та згодом вони зрозуміли, що окупантів насправді четверо. Один з них – командир з позивним "Панда", який ховався за деревом. Однак робив він це недовго. Спецпризначенець розповів, що "Панда" пішов помочитися якраз недалеко від місця, де ховалися наші військові. При цьому про себе окупант бідкався, як він втопився. Він ще не знав, що зовсім скоро його страждання закінчатся назавжди й чекати залишилося недовго. Цього окупанта, який був доволі впливовим у російському війську, поставили командувати позиціями на посадці. Однак завдяки ССО він побув там командиром лише 2 дні. Це не остання людина була серед окупантів. Дуже багато перехоплень, які ми слухали... там він фігурував. Виявилося, що його поставили командиром по позиціях на посадці, але він побув ним тільки два дні, – розповіли військові. Також, за словами спецпризначенців, були випадки, коли ліквідували окупантів, які в Україні були першу ніч. Загалом ССО опублікували 43-хвилинний документальний фільм зі свідченнями тих, хто працював у районів Кринків і унікальними кадрами зі спецоперації, яка дозволила нашим воїнам закріпитися на цих позиціях. Загалом боротьба там точилася весь 2023 рік. Це важливе місце, оскільки той, хто його контролює, має змогу створювати плацдарми на лівому березі.

https://24tv.ua/situatsiya-krinkah-vijskovi-ss0-likvidovali-rosiyskogo-komandira_n2650892

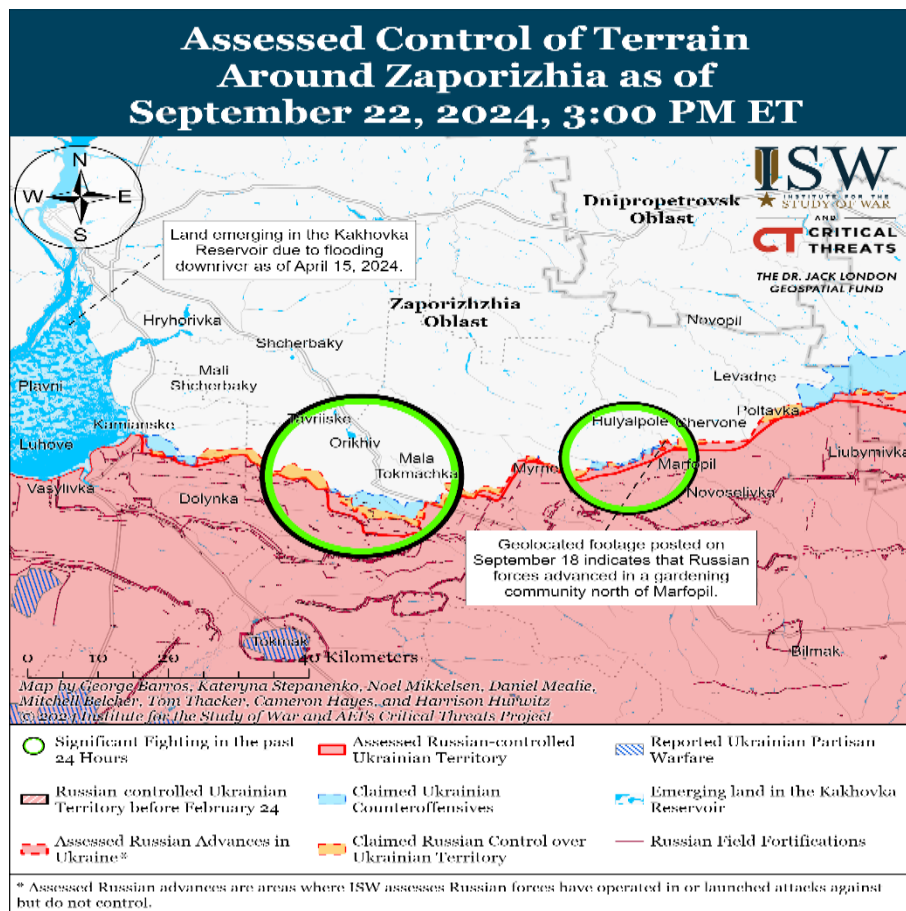

12.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ВІД ІНСТИТУТУ ВИВЧЕННЯ ВІЙНИ СТОСОВНО ПОДІЙ ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ

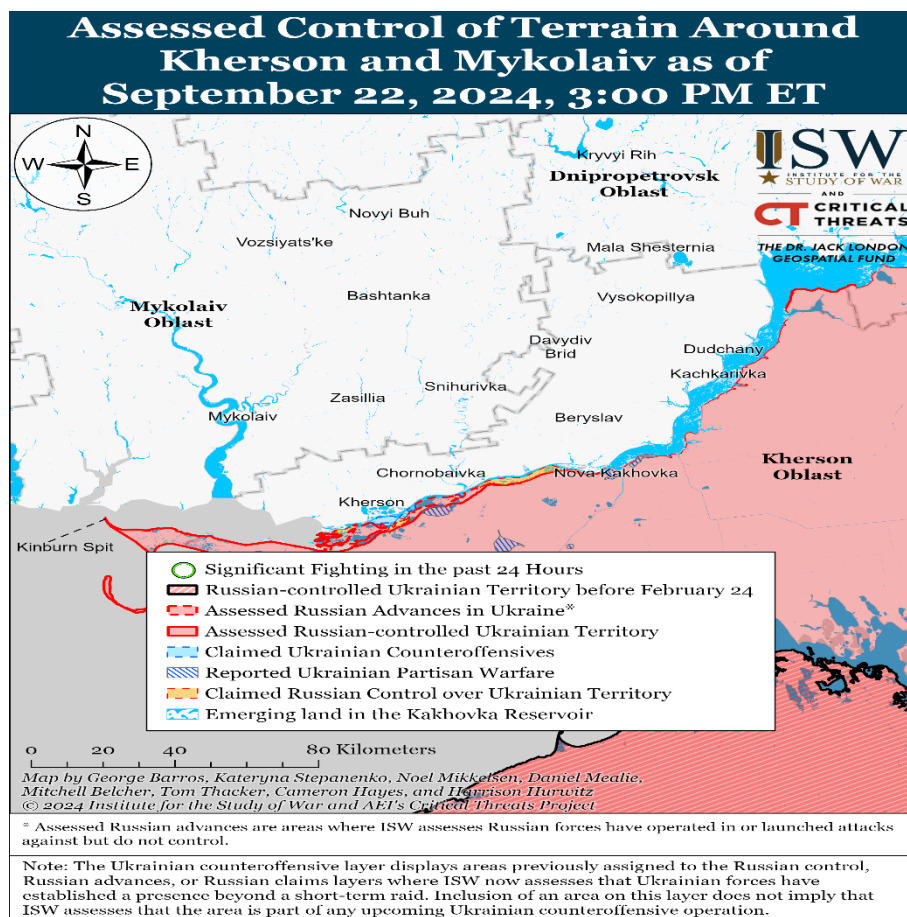
Оцінка російської наступальної кампанії, 22 вересня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

22 вересня російські війська продовжили наземні наступи на сході Запорізької області поблизу Гуляйполя, але не досягли жодних підтверджених досягнень. 21 і 22 вересня російські війська продовжували атакувати на заході Запорізької області в районі Роботиного, на північ від Роботиного в районі Новоданилівки та на північний захід від Роботиного в напрямку Новоандріївки, але не зробили жодного підтверженого наступу.

У Генштабі України повідомили, що російські війська 22 вересня здійснили наступ у невстановленому районі на херсонському напрямку. Повідомляється, що українські війська завдали ракетного удару по невизначеній російській військовій цілі в окупованому Криму ввечері 21 вересня. російський мілблогер стверджує, що підрозділи російської 31-ї дивізії протиповітряної оборони (4-ї гвардійської армії вчс і ППО південного військового округу і повітряно-космічні сили росії) перехопили невстановлену українську ракету, а російське опозиційне видання Astra повідомило, що російська ППО активізувалась біля окупованого Джанкоя.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-22-2024>

Оцінка російської наступальної кампанії, 23 вересня

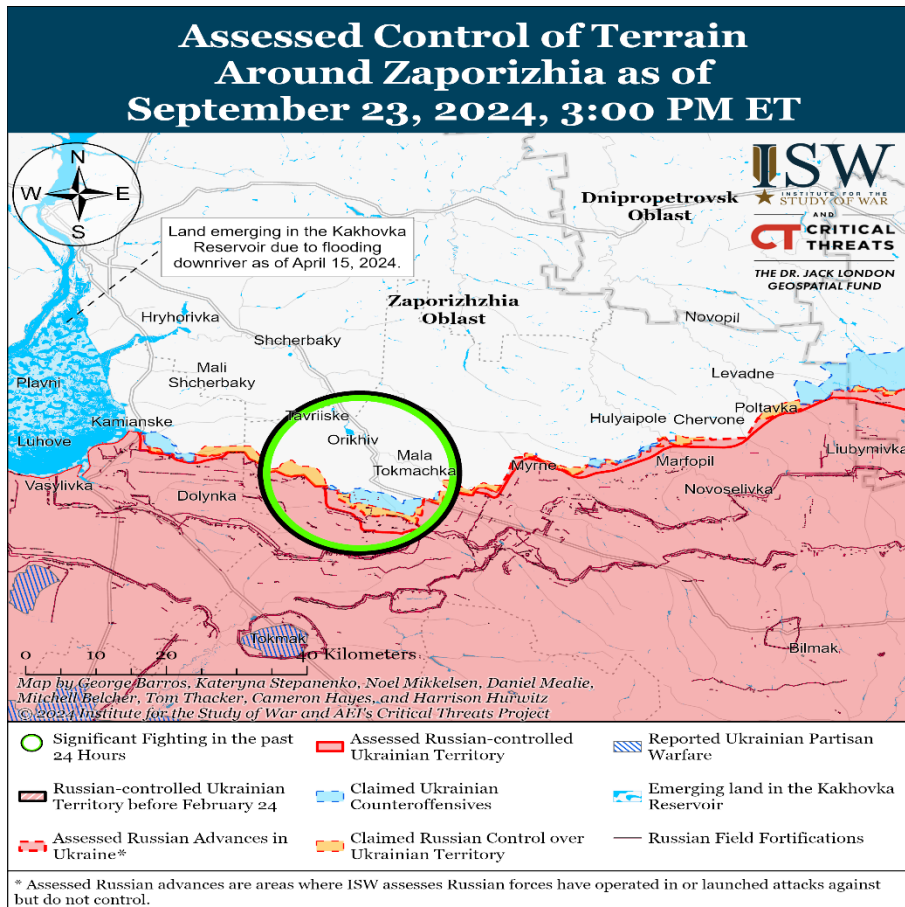
У ніч з 22 на 23 вересня російські війська вперше завдали плануючих бомбових ударів по місту Запоріжжя.

Українські офіційні особи повідомили, що російські війська протягом ночі завдали сім авіаударів плануючими бомбами КАБ по місту Запоріжжя, пошкодивши 13 житлових будинків і два навчальних заклади, поранивши щонайменше 21 цивільного населення. Голова Запорізької обласної військової адміністрації Іван Федоров заявив, що 23 вересня російські війська завдали чергового удару по об'єкту критичної інфраструктури в місті Запоріжжя, але не уточнив, чи російські війська застосували плануючі бомби чи іншу зброю. Деякі російські та українські джерела стверджували, що російські війська не використовували плануючі бомби КАБ, які в основному є керованими, а скоріше використовували бомби ФАБ-250, оснащені уніфікованими модулями планування та корекції (UMPC). Варіанти бомб радянської епохи FAB здебільшого некеровані, а інші ітерації російських FAB з UMPC були некерованими, хоча незрозуміло, чи мали системи наведення плануючі бомби, які вдарили по місту Запоріжжя. російські плануючі бомби мають дальність планування 40-60 кілометрів, а місто Запоріжжя знаходиться приблизно в 25-35 кілометрах від поточної лінії фронту в західній Запорізькій області. російські мілблогери відзначили цей удар як зміну російських ударних можливостей і закликали російські війська атакувати матеріально-технічні засоби поблизу міста, включно з мостами через річку Дніпро. Українські сили здатні протистояти загрозі російських плануючих бомб, лише збиваючи літаки, які їх запускають, що ще більше демонструє

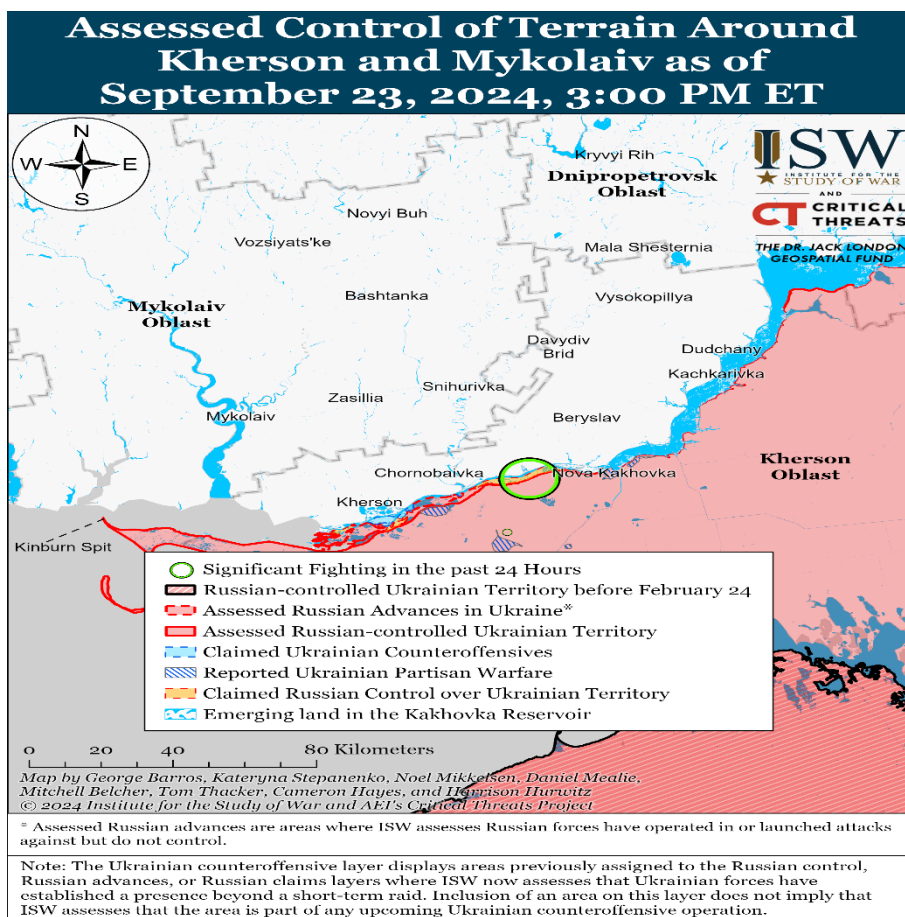
потребу України у посиленні можливостей протиповітряної оборони на лінії фронту та в ближньому тилу.

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

22 і 23 вересня тривали позиційні бої на заході Запорізької області в районі Роботиного та Новоандріївки (на північний захід від Роботиного), але жодних підтверджених змін на лінії фронту не було.

22 і 23 вересня на східному (лівобережному) Херсонщині тривали обмежені позиційні бої.

Український центр журналістських розслідувань 22 вересня повідомив, що російська влада будує металеві вежі на острові Тузла (острів у Керченській протоці, через який проходить Керченський міст) для установок ППО «Панцир». Центр журналістських розслідувань оприлюднив зображення цих веж, які, за даними Центру, мають висоту від 30 до 35 метрів із системами «Панцир-С1М» на вершині. Раніше в Центрі заявляли, що російські війська вперше розгорнули в окупованому Криму ЗРК "Панцир" у вересні 2024 року і розмістили ці комплекси разом із засобами РЕБ, спостережними пунктами та кулеметними гніздами на північному та південному боках острова Тузла.

Зусилля росії з мобілізації та формування сил (російська ціль: розширити бойову міць без проведення загальної мобілізації)

російські регулярні та іррегулярні формування проводять військово-патріотичні вишколи з українськими дітьми в окупованому Маріуполі. 22 вересня міністерство оборони росії повідомило, що російські військовослужбовці східного угруповання військ тренували дітей з окупованого Маріуполя, які навчаються в юнарії (військово-патріотичний рух, який прищеплює проросійські та мілітаризовані ідеали молоді в росії та окупованій Україні). У мо рф зазначили, що в тренуваннях також брали участь представники російського Донбаського козацтва, які навчали українських дітей уникати нерозірваних боєприпасів і мін.

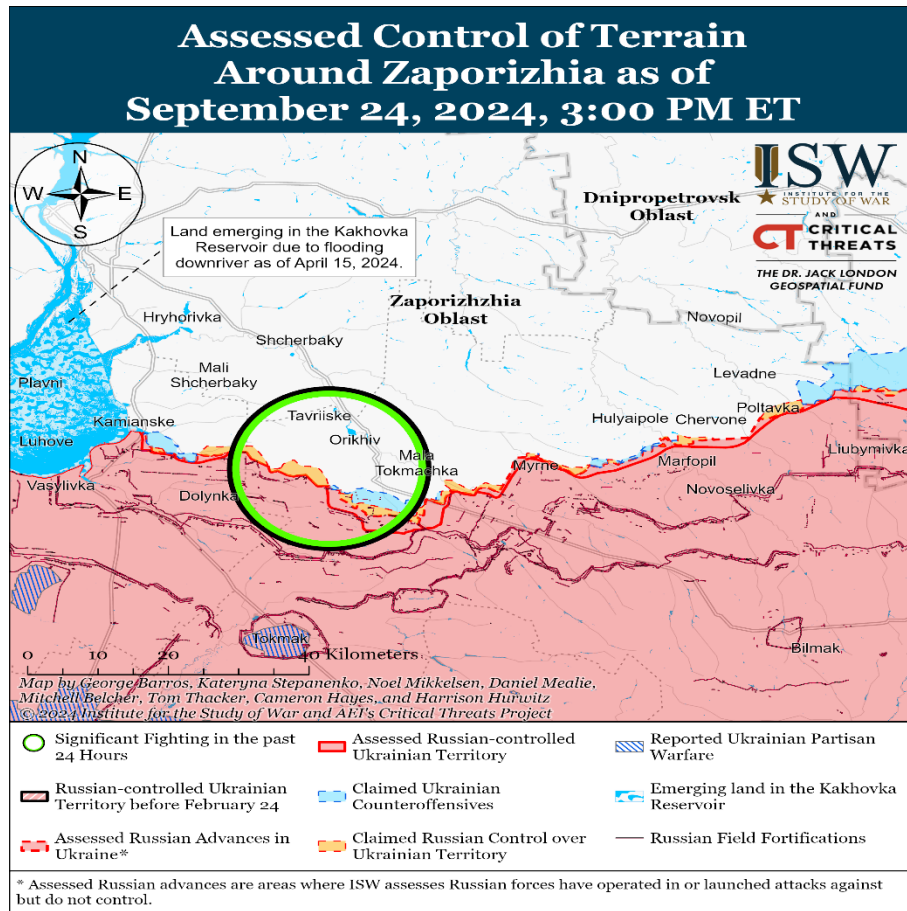
<https://www.understandingwar.org/backgrounders/russian-offensive-campaign-assessment-september-23-2024>

Оцінка російської наступальної кампанії, 24 вересня

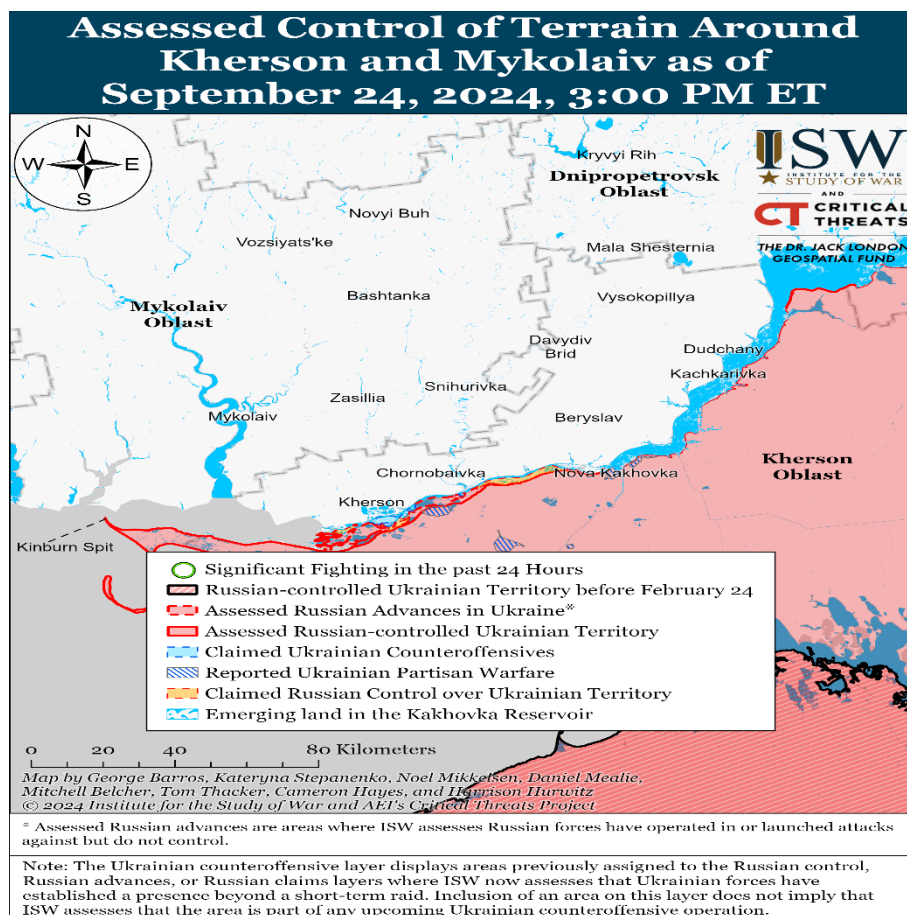
російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

23 і 24 вересня на заході Запорізької області в районі Новоандріївки (на північний захід від Роботиного) тривали позиційні бої, однак підтверджених змін лінії фронту не було. Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють підрозділи російського загону барс-11 «кубань» (бойовий резерв вс рф) і підрозділи північноосетинського батальйону «аланія».

Генштаб України повідомив, що 23 і 24 вересня російські війська провели кілька невдалих штурмів східного (лівобережного) Херсонщини. Речник українського Таврійського угруповання військ полковник Владислав Волошин 24 вересня заявив, що російські війська почали консолідацію сил, зокрема Групи Вагнера, Шторм-3 і ВДВ, на окупованому півдні України, ймовірно, у рамках підготовки до наступальної операції «найближчим часом». Повідомляється, що підрозділи російської 76-ї дивізії ВДВ продовжують наносити удари по українських позиціях на західному (правому) березі Дніпра.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

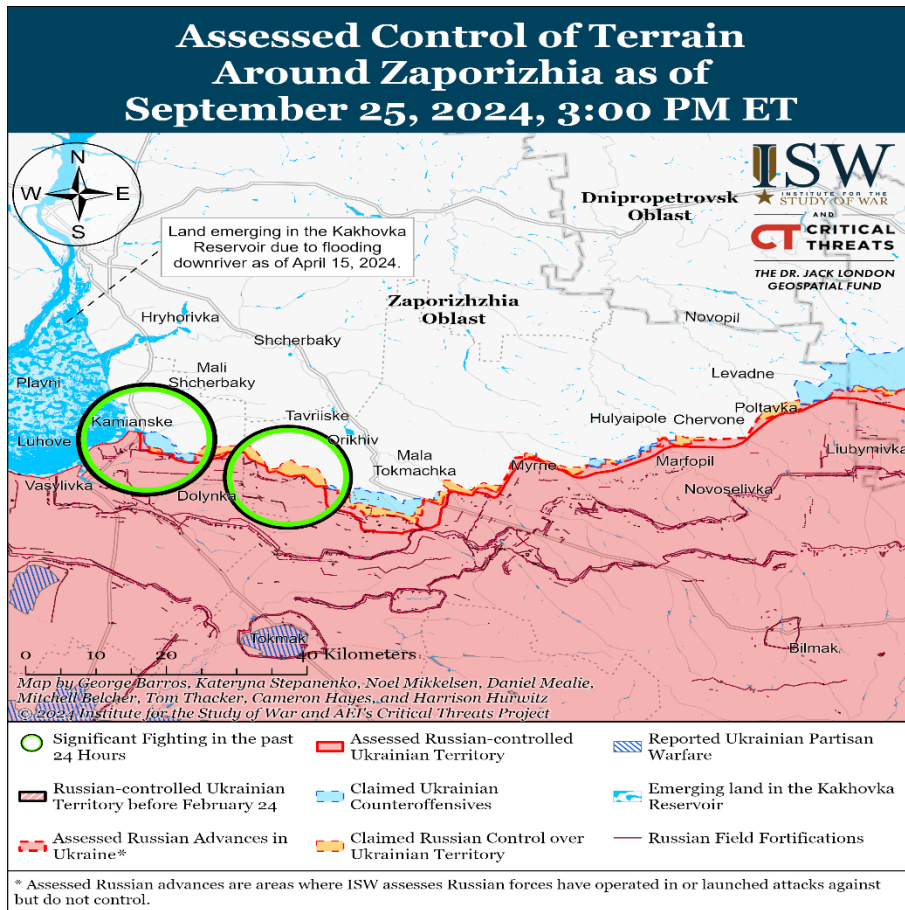
російські війська завдали серії ракетних і безпілотних ударів по Україні в ніч з 23 на 24 вересня. Голова Запорізької облвійськкадміністрації Іван Федоров повідомив, що в Запоріжжі вночі в результаті ракетного удару рф було пошкоджено об'єкти житлової та цивільної інфраструктури.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-24-2024>

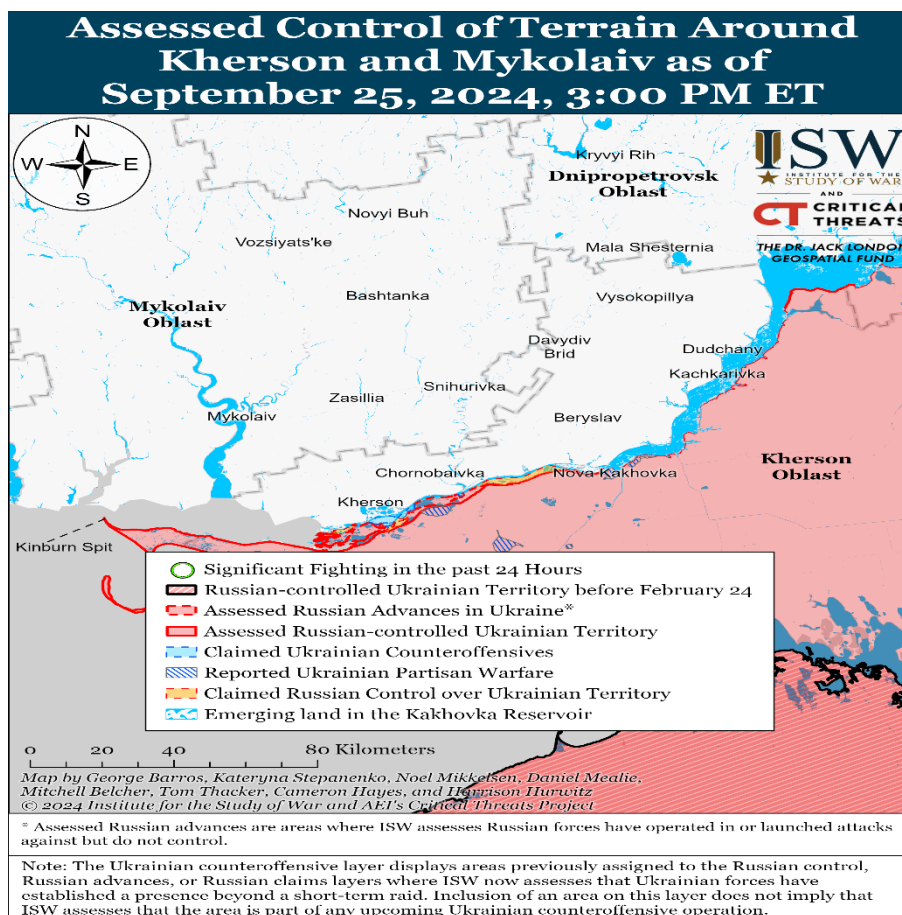
Оцінка російської наступальної кампанії, 25 вересня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

25 вересня на заході Запорізької області в районі Новоандріївки (на північний захід від Роботиного) та Кам'янського (на захід від Роботиного) тривали позиційні бої, але підтверджених змін лінії фронту не було. Повідомляється, що 25 вересня українські сили завдали удару з HIMARS по російському командному пункту в невизначеному місці в окупованій Запорізькій області. Підрозділи російської 42-ї мотострілецької дивізії (58-а загальновійськова армія гівденного військового округу), як повідомляється, діють поблизу Оріхова.

Генштаб України 24 і 25 вересня заявив, що російські війська кілька разів атакували на херсонському напрямку, ймовірно, по лівому (східному) березі Херсонської області та островам у дельті річки Дніпро.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

російські війська в ніч з 24 на 25 вересня завдали по Україні комбінованого ракетно-ракетного удару середнього розміру. російські мілблогери стверджували, що удари стосувалися інфраструктури порту в Южному Одеської області, але ISW не знайшло підтвердження цих тверджень.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-25-2024>

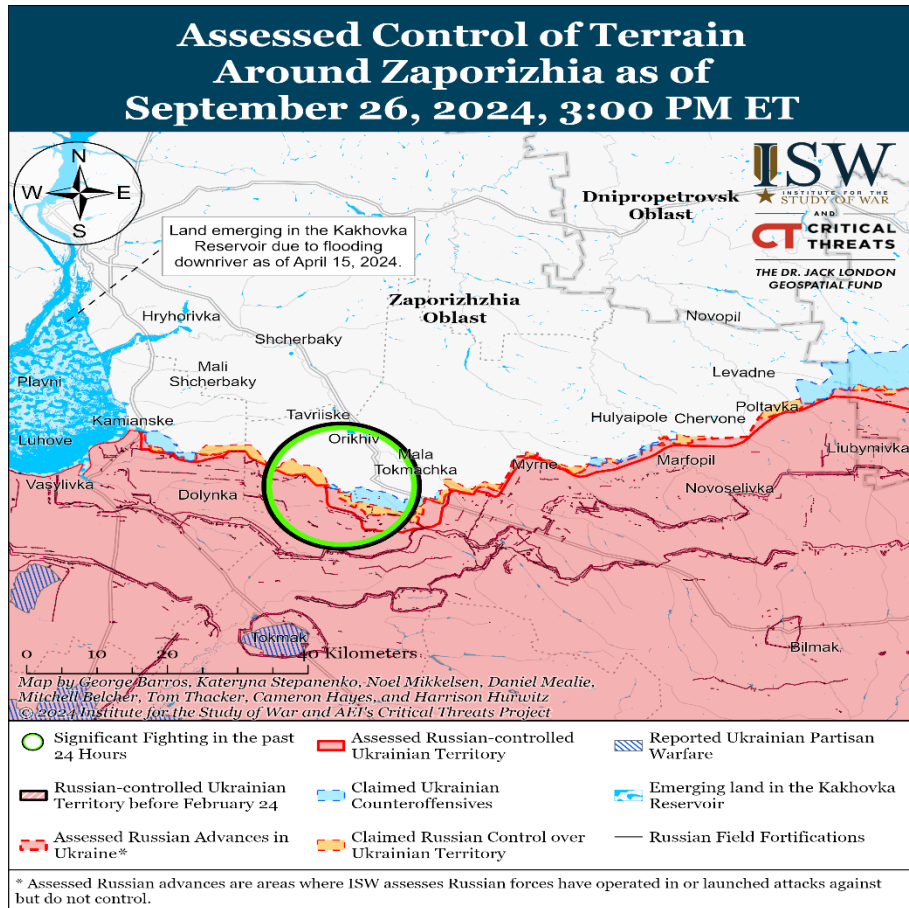
Оцінка російської наступальної кампанії, 26 вересня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

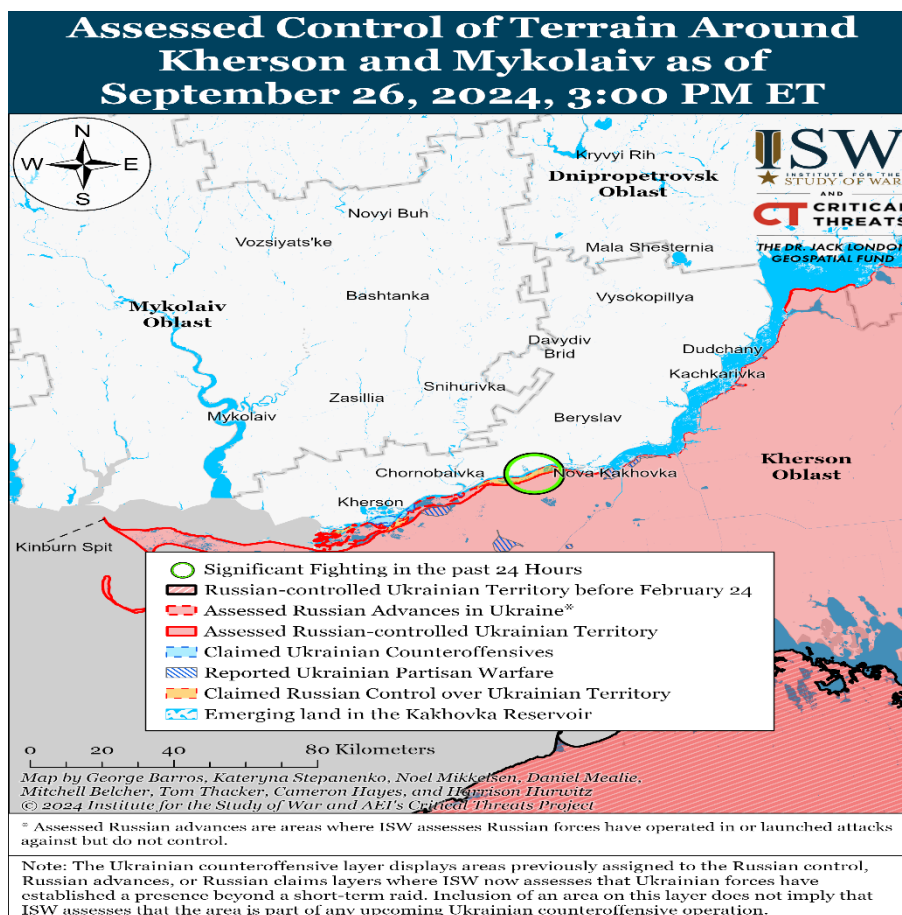
25 і 26 вересня тривали позиційні бої на заході Запорізької області в районі Роботиного та Новоандріївки (на північний захід від Роботиного), але жодних підтверджених змін на лінії фронту не було. російські мілблогери стверджували, що підрозділи російського 503-го мотострілецького полку (19-ї мотострілецької дивізії 58-ї загальновійськової армії південного військового округу), 239-го окремого розвідувального батальйону (ймовірно, у складі 19-ї мотострілецької дивізії) та Північноосетинський батальйон «Аланія» наступав на північ від Нестерянки (на північний захід від Роботиного). російський мілблогер зазначив, що підрозділи російської 42-ї мотострілецької дивізії вдосконалюють невизначені тактичні позиції на заході Запорізької області. Мілблогер також стверджував, що великі прифронтові оборонні райони України в Запорізькій області — Орхів і Гуляйполе — майже повністю беззахисні перед ударами російських плануючих бомб і що російська авіація може легко нанести удари плануючими бомбами аж до міста Запоріжжя. Повідомляється, що на

запорізькому напрямку діють підрозділи 2-ї роти російського 70-го мотострілецького полку (42-ї мотострілецької дивізії). Геолокаційні кадри, опубліковані 25 вересня, показують, що українські війська завдали ударів по російському командному пункту та житловим приміщенням у Новоградівці (на північний захід від Токмака).

24 і 25 вересня український Генштаб заявив, що російські війська кілька разів атакували на Дніпровському (Херсонському) напрямку, ймовірно, стосовно східного (лівого) берега Херсонської області та островів у дельті річки Дніпро.

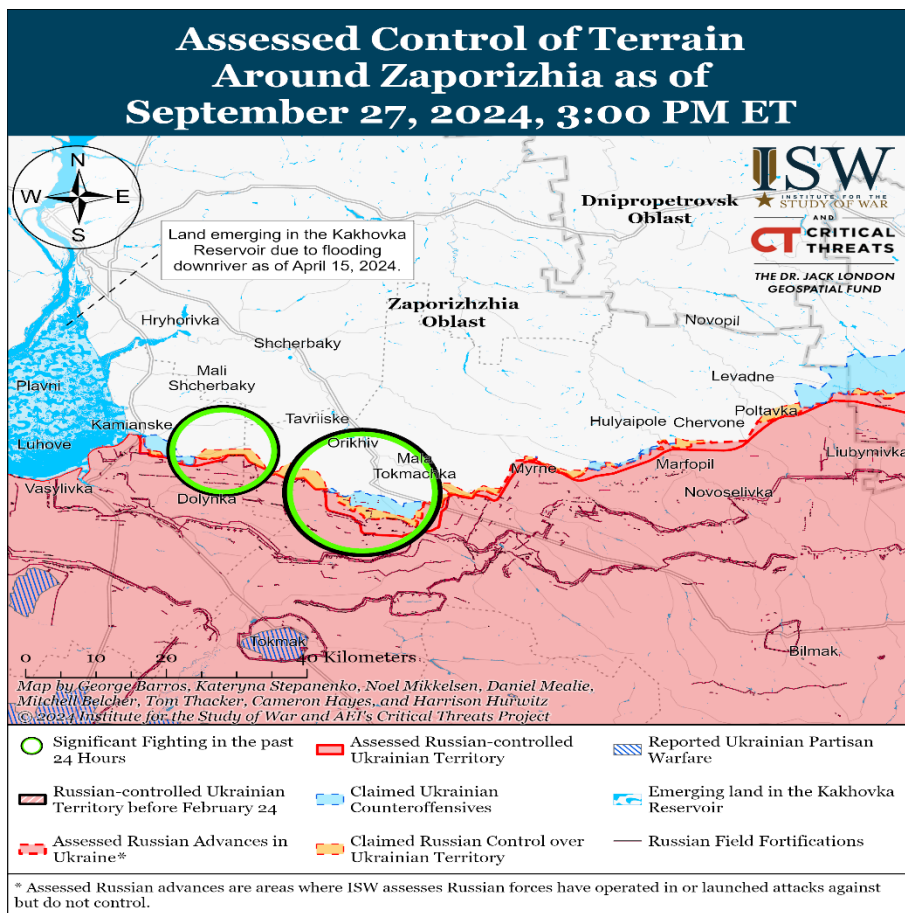
26 вересня речник ВМС України капітан третього рангу Дмитро Плетенчук заявив, що російські війська продовжують будівництво «загадкової» споруди біля Керченського мосту. Плетенчук припустив, що споруда може бути як гідротехнічної, так і загороджувальної, а призначення споруди буде зрозуміло після її завершення. Плетенчук додав, що російські сили навряд чи завершать це будівництво до початку штормового сезону, що ускладнює будь-яке будівництво.

<https://www.understandingwar.org/background/russian-offensive-campaign-assessment-september-26-2024>

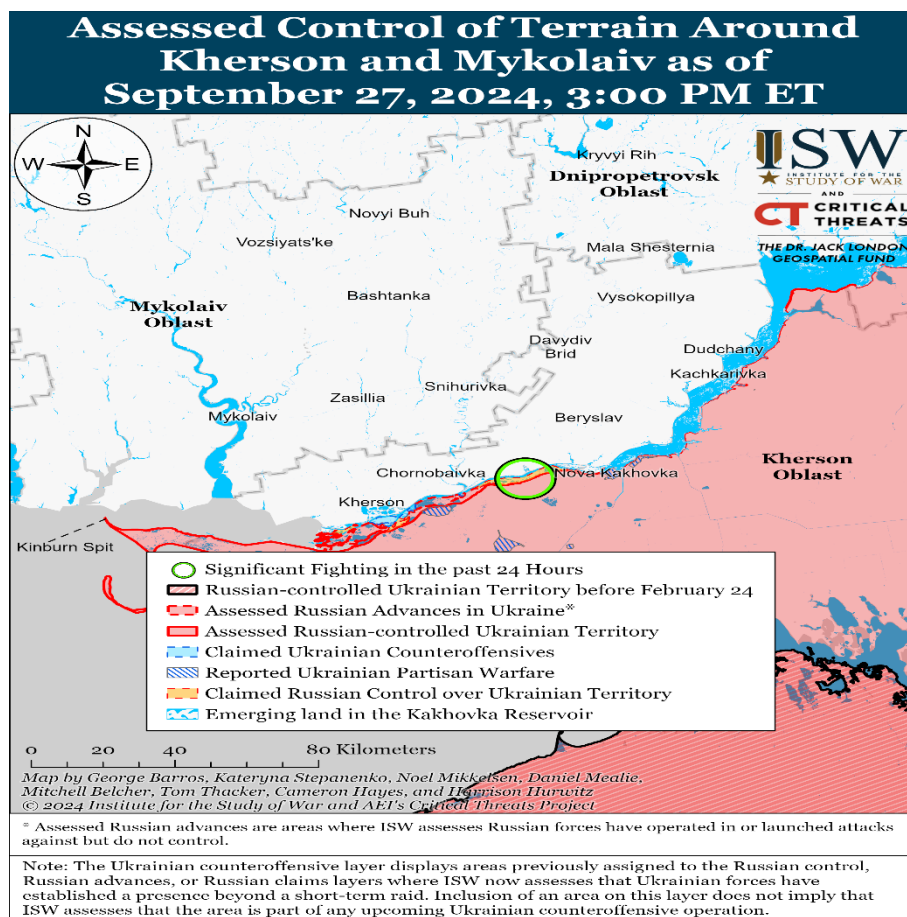
Оцінка російської наступальної кампанії, 27 вересня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

Позиційні бої тривали в західній Запорізькій області 26 і 27 вересня в районі Новоандріївки та Малих Щербаків (обидва на північний захід від Роботиного) і поблизу Роботиного, але підтверджених змін на лінії фронту не було. Повідомляється, що підрозділи російського спецзагону «валькірія» (4-а військова база 58-ї загальновійськової армії південного військового округу) коригують вогонь російської артилерії по українських позиціях поблизу Кам'янського (на північний захід від Роботиного). російські джерела стверджували, що українські сили обстріляли Токмак із РСЗВ. 26 вересня речник Таврійського угруповання військ України полковник Владислав Волошин заявив, що великий контингент російських військ, у тому числі особовий склад розгвардії, використовує окуповану ЗАЕС як тренувальну базу для екіпажів безпілотників, щоб прикрити російські сили від українських військ. ISW докладно повідомляв про милітаризацію росією ЗАЕС, включаючи візуальні докази того, що російські сили зберігають та використовують зброю на території ЗАЕС.

27 вересня український Генштаб повідомив, що російські війська неодноразово атакували на Дніпровському (Херсонському) напрямку. Повідомляється, що в Херсоні діють підрозділи 61-ї окремої морської піхотної бригади рф (ленінградський військовий округ, колишній північний флот). напрям.

Українське кримське партизанське угруповання «Атеш» опублікувало фотографії та повідомило 27 вересня, що російські війська будують нові оборонні споруди вздовж пляжу поблизу окупованої Андріївки-Углове (на північ від Севастополя), Крим.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

російські війська в ніч з 26 на 27 вересня завдали обмеженої серії ударів з безпілотників і ракет по Україні. Військово-повітряні сили України повідомили, що з окупованого Криму російські війська здійснили запуск балістичної ракети «Іскандер-М/КН-23», двох крилатих Х-22. ракети з повітряного простору над Чорним морем і 32 безпілотника Шахед-136/131 з Приморсько-Ахтарська Краснодарського краю. Військово-повітряні сили України повідомили, що українські війська збили 24 безпілотника Shahed над Дніпропетровською, Миколаївською та Одеською областями, один безпілотник Shahed увійшов у повітряний простір Румунії, а інший безпілотник був "втрачений" через неуточнені заходи протидії українським безпілотникам. Міністерство оборони Румунії заявило, що російський безпілотник ненадовго перетнув повітряний простір Румунії в ніч з 26 на 27 вересня, але не підтвердило, чи впав безпілотник на території Румунії. Голова Одеської обласної військової адміністрації Олег Кіпер повідомив, що російські війська також завдали ударів по житлових кварталах Ізмаїла Одеської області.

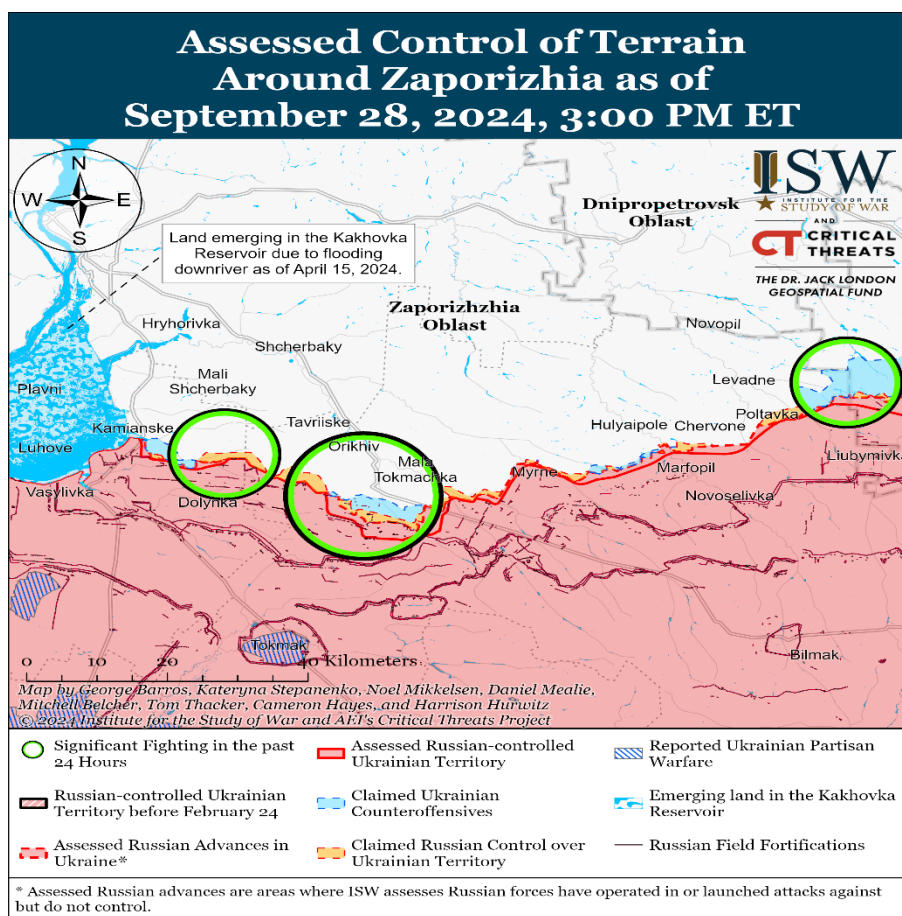
<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-27-2024>

Оцінка російської наступальної кампанії, 28 вересня

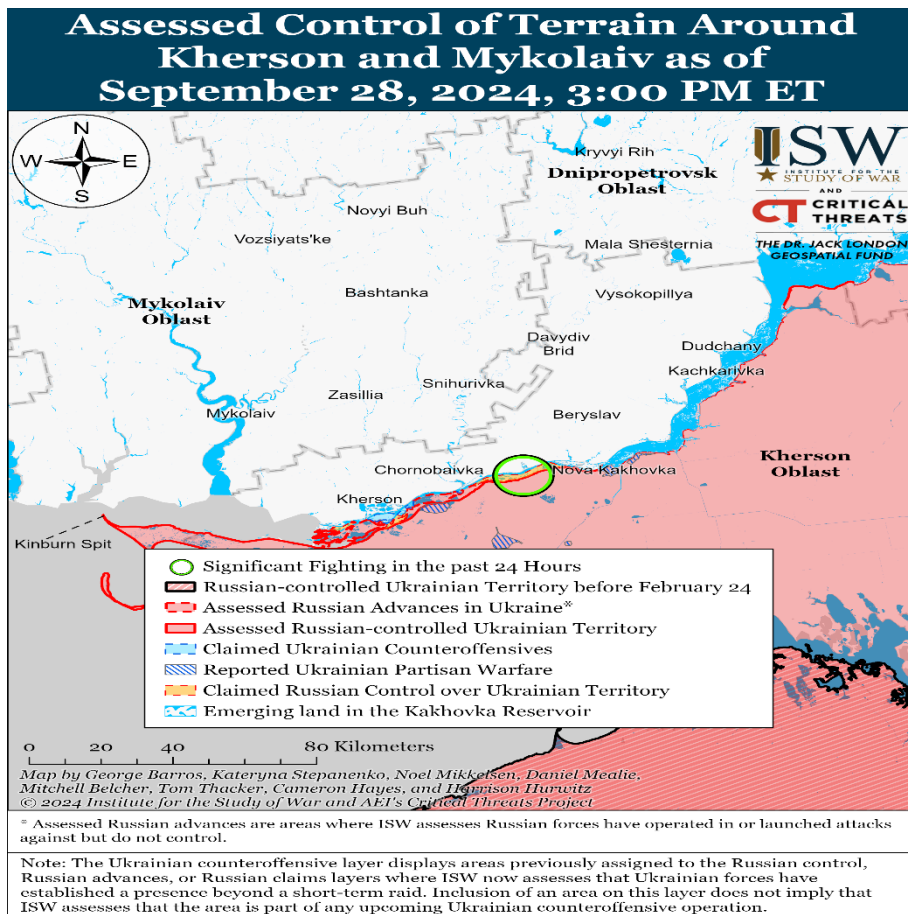
російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

27 вересня російський мілблогер заявив, що російські війська просунулися до околиць Гуляйполя на сході Запорізької області, але ISW не знайшло підтвердження цієї заяви. 28 вересня російські війська вели наступальні дії на заході Запорізької області, однак підтверджених змін лінії фронту не було. Генштаб України повідомив, що 28 вересня російські війська атакували поблизу Роботиного та Малих Щербаків (на північний захід від Роботиного). російський мілблогер стверджував, що російські війська навряд чи будуть проводити великі наступальні операції на запорізькому напрямку і що значні українські та російські оборонні рубежі в цьому районі зроблять будь-який напад дорогим і навряд чи призведуть до значних здобутків. На Оріхівському напрямку, як повідомляється, діють підрозділи російського 503-го мотострілецького полку (19-та мотострілецька дивізія 58-ї загальновійськової армії, Південний військовий округ).

Генштаб України повідомив, що 27 і 28 вересня російські війська здійснили численні обстріли на Дніпровському (Херсонському) напрямку. російський мільйон блогер стверджував, що російські сили витіснили українські сили з невизначених великих островів у дельті річки Дніпро, але українські сили продовжують діяти у невизначених районах дельти. Повідомляється, що частини російської 76-ї повітряно-десантної дивізії очищають Кринки на східному (лівому) березі Херсонської області.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

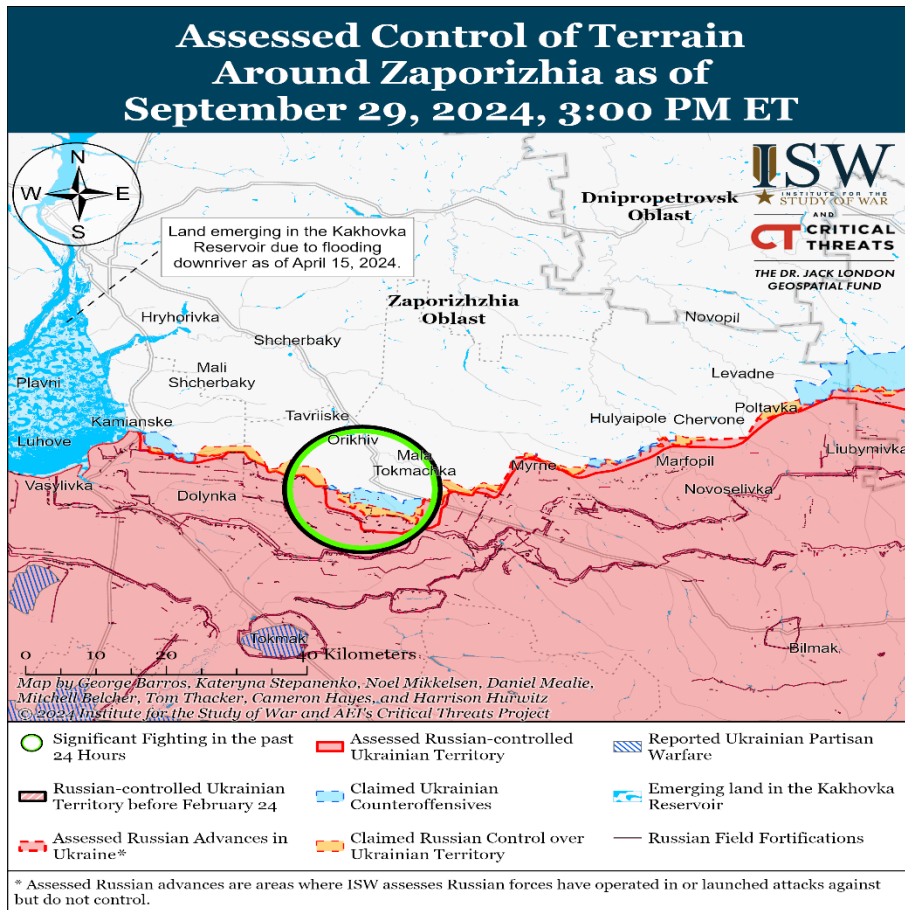
Голова Одеської обласної військової адміністрації Олег Кіпер 28 вересня повідомив, що російські війська обстріляли базу відпочинку в Білгород-Дністровському районі Одеської області з неуточної ракети.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-28-2024>

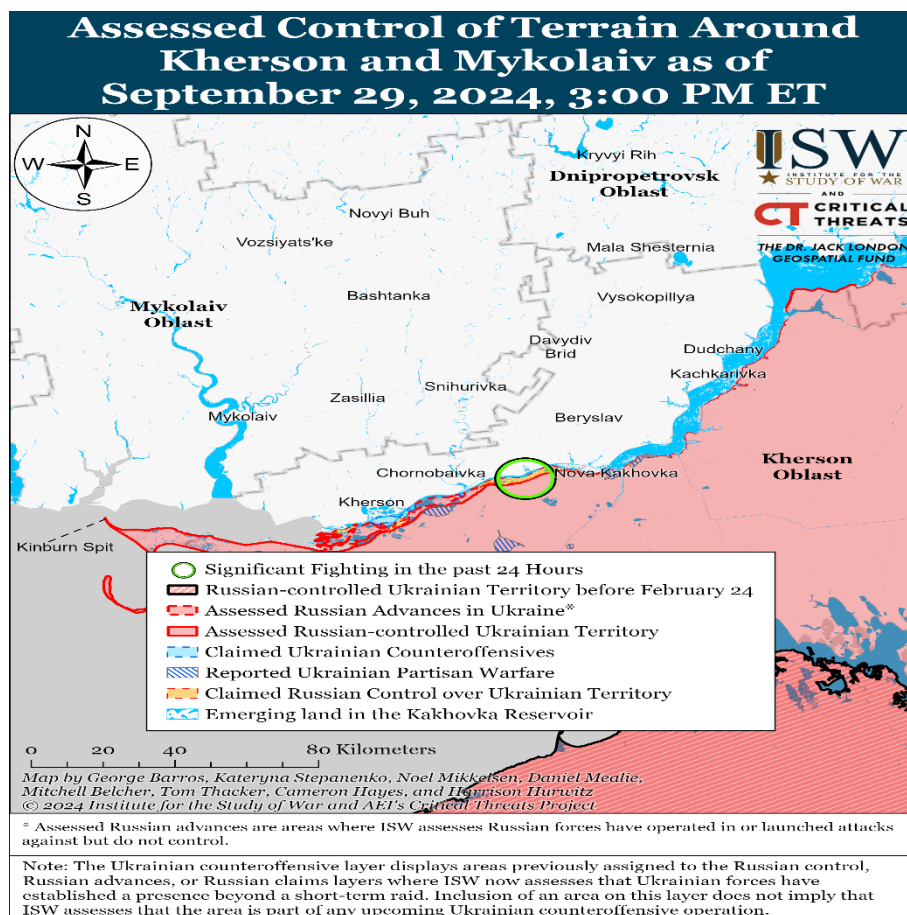
Оцінка російської наступальної кампанії, 29 вересня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиліві райони від українських ударів)

28 і 29 вересня російські війська продовжували наступ на західній Запорізькій області, зокрема поблизу Роботиного та на північний захід від Роботиного біля Кам'янського, але жодних підтверджених змін лінії фронту в цьому районі не було. Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють підрозділи російського загону барс-11 «кубань» та підрозділи 4-ї російської військової бази (58-а загальновійськова армія південного військового округу). Як повідомляється, діють поблизу Кам'янського.

У Генштабі України повідомили, що 28 і 29 вересня російські війська наступали на Дніпровському (Херсонському) напрямку, але підтверджених змін на лінії фронту немає.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

російські війська в ніч з 28 на 29 вересня завдали серії ударів з безпілотників по Україні. 29 вересня ВВС України повідомили, що російські війська запустили 22 безпілотники Шахед-136/131 з Краснодарського краю, Курської області та окупованого Криму. Військово-повітряні сили України повідомляють, що українські війська збили 15 безпілотників "Шахед" над Сумською, Миколаївською та Одеською областями. Українські чиновники повідомили, що російські безпілотники пошкодили школу в Шевченківській громаді Миколаївської області та будівлю в Одеському районі Одеської області. Українська влада повідомила, що вранці 29 вересня російські сили також завдали великого удару плануючою бомбою по місту Запоріжжя та знищили кілька будівель.

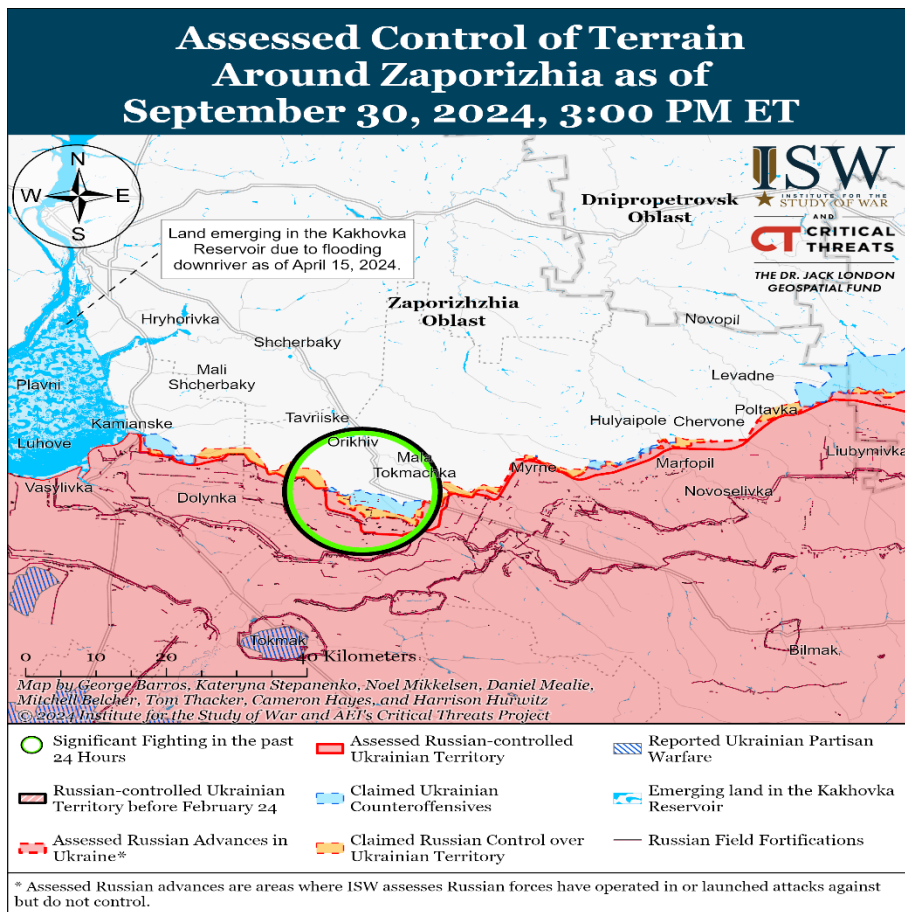
<https://www.understandingwar.org/background/russian-offensive-campaign-assessment-september-29-2024>

Оцінка російської наступальної кампанії, 30 вересня

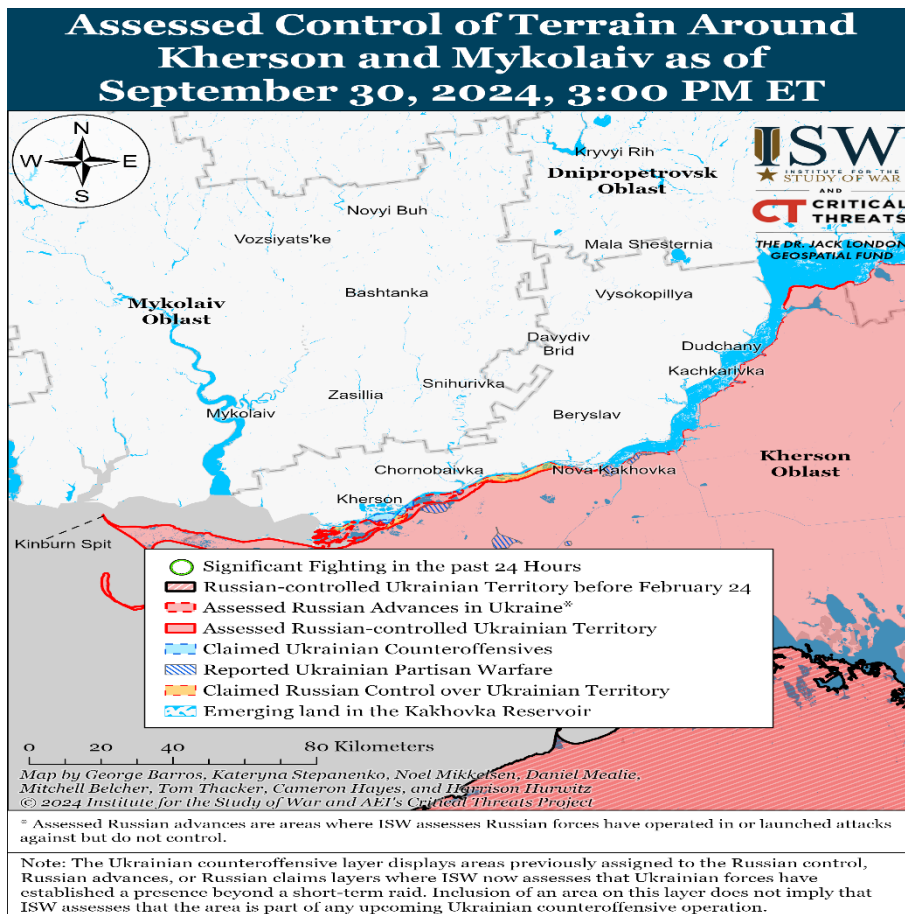
російська підтримка — Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та убезпечити тиліві райони від українських ударів)

29 і 30 вересня російські війська проводили наступальні операції в західній Запорізькій області, в тому числі поблизу Новоданилівки (на північ від Роботиного), але жодних підтверджених змін лінії фронту не було. Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють підрозділи російського 70-го мотострілецького полку (42-а мотострілецька дивізія 58-ї загальновійськової армії південного військового округу), а також підрозділи спеціального загону «валькірія» (4-та в/база), 58-а ОАА), як повідомляється, діють біля Кам'янського (на північний захід від Роботиного).

Ні українські, ні російські джерела не повідомляли про бої на херсонському напрямку 30 вересня. російський мілблогер поскаржився на недостатнє забезпечення російськими військами безпілотників на островах у дельті Дніпра.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

російські війська в ніч з 29 на 30 вересня завдали серії ракетно-безпілотних ударів по Україні. ВВС України повідомили, що російські війська запустили одну балістичну ракету «Іскандер-М» з окупованого Криму; одна крилата ракета Х-59/69 з окупованої Запорізької області; одна протирадіолокаційна ракета Х-31П над Чорним морем; і 73 безпілотної Шахед-136/131 з Курської, Орловської областей і Сійська Краснодарського краю. У ЗСУ повідомили, що українські війська збили Х-59/69 і 67 Шахед над Київською, Черкаською, Вінницькою, Кіровоградською, Житомирською, Полтавською, Чернігівською, Сумською, Харківською, Дніпропетровською та Миколаївською областями; що один дрон летів у бік Білорусі; і що три безпілотної були «втрачені» через українські засоби РЕБ. У Миколаївській обласній військовій адміністрації заявили, що українські сили знищили три шахида над Миколаївською областю та внаслідок удару безпілотної почалася пожежа на об'єкті критичної інфраструктури в Баштанському районі. міністерство оборони росії заявило, що російська балістична ракета «Іскандер-М» вразила пункт розвантаження боєприпасів залізничного потягу в Казанці Миколаївської області.

російські інформаційні операції та наративи

російські ультранационалістичні мілблогери продовжують виступати за повне знищення української держави. 30 вересня президент росії володимир путін виступив із промовою, присвяченій дворіччю незаконної анексії росією Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей. Численні російські мілблогери привітали своїх співвітчизників з ювілеєм і скористалися нагодою, щоб виступити за те, щоб росія продовжувала війну з метою повного демонтажу української держави та встановлення контролю над усією

Україною. Ці заяви свідчать про те, що значні верстви російського суспільства навряд чи сприймуть будь-який результат війни росії в Україні менше, ніж капітуляцію України.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-september-30-2024>

13.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ОФІЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ В ЗАПОРІЗЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ ТА МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Запорізька область

22.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 367 ударів по 12 населених пунктах Запорізької області. 196 БпЛА різної модифікації атакували Гуляйполе, Новоданилівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Левадне та Малинівку. 5 обстрілів РСЗВ накрили Левадне, Новоданилівку та Новоандріївку. 161 артобстріл завдано по території Гуляйполя, Новоданилівки, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 8 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 22.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год ; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

23.09.2024 Впродовж доби окупанти нанесли 363 удари по 12 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 9 авіаційних ударів по Запоріжжю, Комишувасі, Зарічному, Кам'янському та П'ятихатках. 209 БпЛА різної модифікації атакували Гуляйполе, Новоданилівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Левадне та Малинівку. 4 обстріли РСЗВ накрили Гуляйполе, Новоандріївку, Новодарівку та Роботине. 146 артобстрілів завдано по території Гуляйполя, Новоданилівки, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 95 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 23.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год ; с. Біленьке – 0,14 мкЗв/год в межах норми.

24.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 321 удар по 10 населених пунктах Запорізької області. Ворог завдав 3 ракетні удари по Запоріжжю та Ростущому. Війська рф здійснили 15 авіаційних ударів по Запоріжжю, Кушугуму, Комишувасі та Левадному. 175 БпЛА різної модифікації атакували Гуляйполе, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Малинівку та Левадне. 6 обстрілів РСЗВ накрили Новоандріївку, Малу Токмачку та Роботине. 122 артобстріли завдано по території Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 314 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 24.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,10 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,14 мкЗв/год в межах норми.

25.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 397 ударів по 8 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 7 авіаційних ударів по Запоріжжю, Левадному, Білогір'ю та Новоандріївці. 239 БпЛА різної модифікації атакували Гуляйполе,

Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Левадне та Малинівку.7 обстрілів РСЗВ накрили Гуляйполе, Новоандріївку, Малу Токмачку, Малинівку та Роботине.144 артобстріли завдано по території Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 202 повідомлення про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 25.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

26.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 424 удари по 11 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 8 авіаційних ударів по Запоріжжю, Кам'янському, Малинівці та Левадному. 232 БпЛА різної модифікації атакували Біленьке, Приморське, Гуляйполе, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Левадне та Малинівку.8 обстрілів РСЗВ накрили Гуляйполе, Малу Токмачку та Роботине.176 артобстрілів завдано по території Приморського, Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки, Верхньої Терси та Левадного. Надійшло 126 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури.Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 26.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,13 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,12 мкЗв/год в межах норми.

27.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 362 удари по 9 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 6 авіаційних ударів по Гуляйполю та Темирівці. 225 БпЛА різної модифікації атакували Приморське, Гуляйполе, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку, Малинівку та Левадне.4 обстріли з РСЗВ накрили Новоандріївку та Новоданилівку.127 артобстрілів завдано по території Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 99 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали.Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 27.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

28.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 429 ударів по 8 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 3 авіаційних удари по Гуляйполю та Новодарівці. 254 БпЛА різної модифікації атакували Гуляйполе, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку, Малинівку та Левадне. 8 обстрілів з РСЗВ накрили Гуляйполе, Малу Токмачку та Новоданилівку.164 артобстріли завдано по території Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 29 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 28.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,10 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

29.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 345 ударів по 9 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 7 авіаційних ударів по Кам'янському, Новодарівці, Малій Токмачці та Новоандріївці.160 БпЛА різної модифікації атакували Біленьке, Гуляйполе, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку, Малинівку та Левадне. 7 обстрілів РСЗВ накрили Гуляйполе, Новоданилівку та Роботине. 170 артобстрілів завдано по території Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 19 повідомлень про

руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 29.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,10 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

30.09.2024 Впродовж доби окупанти завдали 393 удари по 10 населених пунктах Запорізької області. Війська РФ здійснили 26 авіаційних ударів по Запоріжжю, Гасанівці, Гуляйполю, Новодарівці, Рівнопіллю, Малій Токмачці та Малинівці. 170 БПЛА різної модифікації атакували Гуляйполе, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Малинівку та Левадне. 18 обстрілів РСЗВ накрыли Гуляйполе, Малу Токмачку, Роботине та Малинівку. 179 артобстрілів завдано по території Річного, Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 163 повідомлення про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 30.09.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

https://www.facebook.com/zoda.gov.ua?locale=uk_UA

Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів здійснених по Запорізької області з 22.09.2024 - 30.09.2024									
Дата д/м/р	Загальна кількість ворожих обстрілів здійснених по області протягом доби	Кількість авіаційних ударів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів по яких було здійснено авіаудари протягом доби	Кількість БПЛА якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані БПЛА протягом доби	Кількість обстрілів РСЗВ якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані РСЗВ протягом доби	Кількість артобстрілів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів, по яких було завдано арт обстрілів протягом доби
22.09.24	367	-	-	196	7	5	3	161	7
23.09.24	363	9	5	209	7	4	4	146	7
24.09.24	321	15	4	175	6	6	3	122	6
25.09.24	397	7	4	239	6	7	5	144	6
26.09.24	424	8	4	232	8	8	3	176	8
27.09.24	362	6	2	225	8	4	2	127	7
28.09.24	429	3	2	254	7	8	3	164	7
29.09.24	345	7	4	160	8	7	3	170	7
30.09.24	393	26	7	170	6	18	4	179	7
Всього за тиждень	3401	81	32	1860	63	67	30	1389	62

Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів здійснених по Запорізької області з 01.09.2024 - 30.09.2024									
Дата д/м/р	Загальна кількість ворожих обстрілів здійснених по області протягом доби	Кількість авіаційних ударів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів по яких було здійснено авіаудари протягом доби	Кількість БПЛА якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані БПЛА протягом доби	Кількість обстрілів РСЗВ якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані РСЗВ протягом доби	Кількість артобстрілів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів, по яких було завдано арт обстрілів протягом доби
01.09-07.09.24	1835	23	13	971	47	33	21	807	57
08.09-14.09.24	2061	37	18	1056	46	31	17	935	69
15.09-21.09.24	1565	37	22	689	51	64	23	775	53
22.09-30.09.24	3401	81	32	1860	63	67	30	1389	62
Всього за місяць	8862	178	85	4576	207	195	91	3906	241

Херсонська область

22.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Веселе, Тягинка, Понятівка, Одрадокам'янка, Берислав, Нововоронцовка, Білозерка, Новоберислав, Антонівка, Садове, Придніпровське, Комишани, Томина Балка, Бобровий Кут, Зміївка та місто Херсон. російські військові поцілили в адмінбудівлі та банківську установу; житлові квартали населених пунктів області, зокрема багатоповерхівку та 20 приватних будинків. Також окупанти пошкодили газогін, автобуси та приватні автомобілі. Через російську агресію 1 людина загинула, ще 7-дістали поранення.

Інформація щодо відновлення території

Працюємо, аби повернути нормальне життя на звільнену Херсонщину. Детальніше про те, що зроблено 22 вересня. Для відновлення світла на Херсонщині працювали 5 бригад – це 12 робітники та 6 одиниць техніки. Минулої доби енергетики виконували аварійно-відновлювальні роботи на лініях, що живлять Високопілля, Велику Олександрівку, Нововоронцовку, Нововоскресенське, Херсон та Білозерку. Над відновленням понівечених російськими ударами будівель у Херсоні працювали 10 робітників Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби та ДСНС. Першочергові ремонтні роботи проведено за 5 адресами у житлових будинках, де OSB-листами закрили 22 вікна. Загалом на деокупованій Херсонщині сапери обстежили 369 663,7 гектарів територій, з них 335 504,3 гектарів – землі сільськогосподарського призначення. На цих територіях виявлено та знешкоджено понад 204 тис. вибухонебезпечних предметів. Триває видача гуманітарної допомоги жителям Херсонщини. Учора мешканці звільнених територій від міжнародних громадських

організацій, благодійників та волонтерів отримали 250 порцій гарячих обідів, 763 буханки хліба та 6034 пляшки питної води.

23.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Садове, Придніпровське, Понятівка, Наддніпрянське, Ромашкове, Велетенське, Білозерка, Кізомис, Станіслав, Гончарне, Томина Балка, Новодмитрівка, Берислав, Милове, Нововоронцовка, Золота Балка, Качкарівка, Новоберислав, Михайлівка, Заможне, Козацьке та місто Херсон.російські військові поцілили в житлові квартали населених пунктів області, зокрема 3 багатоповерхівки та 16 приватних будинків. Також окупанти пошкодили газогони, автівку "швидкої" та приватні автомобілі.Через російську агресію 13 людей дістали поранення.

Інформація щодо відновлення території

Працюємо, аби повернути нормальне життя на звільнену Херсонщину. Детальніше про те, що зроблено 23 вересня. Для відновлення світла на Херсонщині працювали 28 бригад – це 153 робітники та 46 одиниць техніки. Минулої доби енергетики виконували аварійно-відновлювальні роботи на лініях, що живлять Архангельське, Високопілля, Велику Олександрівку, Петропавлівку, Новодмитрівку, Херсон, Правдине, Комишани та Східне.Над відновленням понівечених російськими ударами будівель у Херсоні працювали 38 робітників Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби та ДСНС. Першочергові ремонтні роботи проведено за 13 адресами у житлових будинках, де OSB-листами закрили 321 вікно. Загалом на деокупованій Херсонщині сапери обстежили 370 307 гектарів територій, з них 336 053,4 гектарів – землі сільськогосподарського призначення. На цих територіях виявлено та знешкоджено понад 204 тис. вибухонебезпечних предметів. З деокупованих територій Херсонщини евакуювали 21 жителя, з них – 2 дитини. Поїздом виїхали 15 людей, автотранспортом – 6.Триває видача гуманітарної допомоги жителям Херсонщини. Учора мешканці звільнених територій від міжнародних громадських організацій, благодійників та волонтерів отримали 1249 продуктових наборів, 250 порцій гарячих обідів, 2310 буханок хліба та 2450 пляшок питної води.

24.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Берислав, Білозерка, Бургунка, Велетенське, Станіслав, Садове, Понятівка, Томина Балка, Широка Балка, Золота Балка, Зміївка, Одрадокам'янка, Новорайськ, Нова Кам'янка, Суханове, Хрещенівка, Михайлівка, Монастирське та місто Херсон.російські військові поцілили в об'єкт критичної інфраструктури, освітні та медичний заклади, банківську установу, офісне приміщення; житлові квартали населених пунктів області, зокрема багатоповерхівку та 16 приватних будинків. Також окупанти пошкодили газогін, гараж, сільгосптехніку та приватні автомобілі.Через російську агресію 1 людина загинула, ще 18 - дістали поранення.Під час нічної дронавої атаки Сили протиповітряної оборони над територією нашої області знищили 1 "Shahed-131/136".

Інформація щодо ворожих обстрілів

Працюємо, аби повернути нормальне життя на звільнену Херсонщину. Детальніше про те, що зроблено 24 вересня. Для відновлення світла на Херсонщині працювали 28 бригад – це 153 робітники та 46 одиниць техніки. Минулої доби енергетики виконували аварійно-відновлювальні роботи на лініях, що живлять Іванівку, Новодмитрівку, Малу Олександрівку, Велику Олександрівку, Петропавлівку, Херсон та Білозерку. Над відновленням понівечених російськими ударами будівель у Херсоні працювали 37 робітників Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби та ДСНС. Першочергові ремонтні роботи проведено за 9 адресами у житлових будинках та соціальних об'єктах, де ОСВ-листами закрили 151 вікно. Загалом на деокупованій Херсонщині сапери обстежили 371 136,9 гектарів територій, з них 336 758,8 гектарів – землі сільськогосподарського призначення. На цих територіях виявлено та знешкоджено понад 204,5 тис. вибухонебезпечних предметів. З деокупованих територій Херсонщини автотранспортом евакуювали 7 жителів. Триває видача гуманітарної допомоги жителям Херсонщини. Учора мешканці звільнених територій від міжнародних громадських організацій, благодійників та волонтерів отримали 250 порцій гарячих обідів, 5750 буханок хліба, 1073 продуктових набори та 3750 пляшок питної води.

25.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Придніпровське, Білозерка, Комишани, Станіслав, Садове, Музиківка, Наддніпрянське, Зимівник, Томина Балка, Широка Балка, Інженерне, Токарівка, Новодмитрівка, Берислав, Монастирське, Шляхове, Михайлівка, Золота Балка, Велика Олександрівка, Гавриїлівка, Томарине, Одрадокам'янка та місто Херсон. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, адмінбудівлю, заклад культури та медичні установи, сільгоспприємства та магазини; житлові квартали населених пунктів області, зокрема 9 багатоповерхівок та 20 приватних будинків. Також окупанти пошкодили стільникову вежу, газогін, складське приміщення, гаражі, сільгосптехніку, службовий та приватні автомобілі. Через російську агресію 2 людини загинули, ще 14 - дістали поранення. Під час нічної дронавої атаки Сили протиповітряної оборони над територією нашої області знищили 2 "Shahed-131/136".

Інформація щодо відновлення територій

Працюємо, аби повернути нормальне життя на звільнену Херсонщину. Детальніше про те, що зроблено 25 вересня. Для відновлення світла на Херсонщині працювали 28 бригад – це 153 робітники та 46 одиниць техніки. Минулої доби енергетики виконували аварійно-відновлювальні роботи на лініях, що живлять Іванівку, Новодмитрівку, Малу Олександрівку, Велику Олександрівку, Петропавлівку, Херсон та Білозерку. Над відновленням понівечених російськими ударами будівель у Херсоні працювали 36 робітників Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби та ДСНС. Першочергові ремонтні роботи проведено за 14 адресами у житлових будинках, де ОСВ-листами закрили 83 вікна. Загалом на деокупованій Херсонщині сапери обстежили 371 136,9 гектарів територій, з них 336 758,8 гектарів – землі сільськогосподарського призначення. На цих територіях виявлено та знешкоджено понад 204,5 тис. вибухонебезпечних предметів. З деокупованих територій Херсонщини евакуювали 21 жителя, з них – 3 дитини. Поїздом виїхали 16 людей, автотранспортом – 5. Триває видача

гуманітарної допомоги жителям Херсонщини. Учора мешканці звільнених територій від міжнародних громадських організацій, благодійників та волонтерів отримали 972 продуктових набори, 250 порцій гарячих обідів, 3150 буханок хліба та 4020 пляшок питної води.

26.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Станіслав, Одрадокам'янка, Тягинка, Веселе, Козацьке, Томина Балка, Костирка, Велетенське, Новодмитрівка, Новоолександрівка, Широка Балка, Софіївка, Зміївка, Новорайськ, Берислав, Антонівка, Нововоронцовка, Білозерка, Придніпровське, Садове, Новотягинка, Архангельське, Бургунка та місто Херсон. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, освітній заклад; житлові квартали населених пунктів області, зокрема 3 багатоповерхівки та 22 приватних будинки. Також окупанти пошкодили господарчі споруди, гараж, сільгосптехніку, автівку "швидкої" та приватні автомобілі. Через російську агресію 1 людина загинула, ще 19-дістали поранення.

27.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Садове, Комишани, Кізомис, Станіслав, Велетенське, Інгулець, Федорівка, Ульяновка, Софіївка, Микільське, Ясна Поляна, Червоний Маяк, Монастирське, Зміївка, Томарине, Бургунка, Дудчани, Гаврилівка, Нова Кам'янка, Саблуківка та місто Херсон. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, адмінбудівлю, освітні заклади та магазин; житлові квартали населених пунктів області, зокрема 2 багатоповерхівки та 63 приватні будинки. Також окупанти пошкодили господарчі споруди, сільгосптехніку та приватні автомобілі. Через російську агресію 19 людей дістали поранення, з них - 2 дитини.

Інформація щодо відновлення території

Працюємо, аби повернути нормальне життя на звільнену Херсонщину. Детальніше про те, що зроблено 27 вересня. Для відновлення світла на Херсонщині працює 28 бригад – це 153 робітники та 46 одиниць техніки. Минулої доби енергетики виконували аварійно-відновлювальні роботи на лініях, що живлять Архангельське, Новодмитрівку, Малу Олександрівку, Нововоскресенське, Велику Олександрівку, Білозерку та Херсон. Над відновленням понівечених російськими ударами будівель у Херсоні працювали 38 робітників Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби та ДСНС. Першочергові ремонтні роботи проведено за 15 адресами у житлових будинках та соціальних об'єктах, де OSB-листами закрили 63 вікна і 1 дверний отвір. Також плівкою перекрыли 42,75 квадратних метрів покрівлі. Загалом на деокупованій Херсонщині сапери обстежили 373 984,1 гектарів територій, з них 339 909,3 гектарів – землі сільськогосподарського призначення. На цих територіях виявлено та знешкоджено понад 205 тис. вибухонебезпечних предметів. З деокупованих територій Херсонщини евакуювали 27 жителів, з них - 8 дітей. Триває видача гуманітарної допомоги жителям Херсонщини. Учора мешканці звільнених територій від міжнародних громадських організацій, благодійників та волонтерів отримали 3100 буханок хліба, 250 порцій гарячих обідів, 1737 продуктових наборів.

28.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Берислав, Велетенське, Гаврилівка, Дудчани, Придніпровське, Широка Балка, Новодмитрівка, Станіслав, Ромашкове, Трифонівка, Кізомис, Ясна Поляна, Одрадокам'янка, Садове, Шляхове, Михайлівка, Нововоронцовка, Томарине, Нова Кам'янка, Саблуківка та місто Херсон. російські військові поцілили в заклад культури; житлові квартали населених пунктів області, зокрема багатоповерхівку та 30 приватних будинків. Також окупанти пошкодили господарчу споруду, автобус та приватні автомобілі. Через російську агресію 4 людини загинули, ще 10 - дістали поранення.

29.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Садове, Білозерка, Благовіщенське, Кізомис, Широка Балка, Станіслав, Токарівка, Інженерне, Микільське, Нововоронцовка, Михайлівка, Одрадокам'янка, Томарине, Зміївка, Веселе та місто Херсон. російські військові поцілили в об'єкт критичної інфраструктури, адмінбудівлю; житлові квартали населених пунктів області, зокрема 18 приватних будинків. Також окупанти пошкодили газогін, господарчу споруду, гараж, автобуси та приватні автомобілі. Через російську агресію 1 людина загинула, ще 12 - дістали поранення.

30.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Бургунка, Велика Олександрівка, Широка Балка, Станіслав, Антонівка, Нововоронцовка, Незламне, Томина Балка, Шляхове, Микільське, Токарівка, Велетенське, Кізомис, Качкарівка, Білозерка, Милове, Дар'ївка, Придніпровське, Садове, Берислав, Старосілля, Золота Балка, Первомайське та місто Херсон. Також ворог скерував два ракетні удари по Бериславському району. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, освітні заклади; житлові квартали населених пунктів області, зокрема 40 приватних будинків. Також окупанти пошкодили господарчу споруду, вантажівку гуманітарної допомоги та приватні автомобілі. Через російську агресію 17 людей дістали поранення.

Інформація щодо відновлення території

Працюємо, аби повернути нормальне життя на звільнену Херсонщину. Детальніше про те, що зроблено 30 вересня. Для відновлення світла на Херсонщині працювали 28 бригад – це 153 робітники та 46 одиниць техніки. Минулої доби енергетики виконували аварійно-відновлювальні роботи на лініях, що живлять Архангельське, Світлівку, Велику Олександрівку, Нововоскресенське, Новорайськ, Херсон та Білозерку. Над відновленням понівечених російськими ударами будівель у Херсоні працювали 38 робітників Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби та ДСНС. Першочергові ремонтні роботи проведено за 12 адресами у житлових будинках, де OSB-листами закрили 105 вікон. Загалом на деокупованій Херсонщині сапери обстежили 375 860,7 гектарів територій, з них 341 504,3 гектарів – землі сільськогосподарського призначення. На цих територіях виявлено та знешкоджено понад 206 тис. вибухонебезпечних предметів. З деокупованих територій Херсонщини автотранспортом евакуювали 8

жителів. Триває видача гуманітарної допомоги жителям Херсонщини. Учора мешканці звільнених територій від міжнародних громадських організацій, благодійників та волонтерів отримали 250 порцій гарячих обідів, 1480 буханок хліба , 118 продуктових наборів та 2560 пляшок питної води.

<https://www.facebook.com/zoda.gov.ua?locale>

Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів Херсона та Херсонської області з 22.09.2024 - 30.09.2024						
Дата д/м/р	Кількість населених пунктів області, які потрапили під ворожи обстріли	Кількість пошкоджених та зруйнованих будівель та будинків	Кількість поранених		Кількість загиблих	
			Дорослих	Дітей	Дорослих	Дітей
22.09.24	16	21	7	-	1	-
23.09.24	23	19	13	-	-	-
24.09.24	20	17	18	-	1	-
25.09.24	24	29	14	-	2	-
26.09.24	24	25	19	-	1	-
27.09.24	22	65	17	2	-	-
28.09.24	22	31	10	-	4	-
29.09.24	17	18	12	-	1	-
30.09.24	25	40	17	-	-	-
Всього за тиждень	193	265	127	2	10	-

Зведена інформація, щодо евакуації мешканців Херсона та Херсонської обл. до інших міст України 22.09.2024 - 30.09.2024					
Дата д/м/р	Всього	З них		Евакуйовано	
		Діти	Маломобільні люди	Потягом	Автотранспортом
22.09.24	-	-	-	-	-
23.09.24	21	2	-	15	6
24.09.24	7	-	-	-	7
25.09.24	21	3	-	16	5
26.09.24	-	-	-	-	-
27.09.24	27	8	-	-	27
28.09.24	-	-	-	-	-
29.09.24	-	-	-	-	-
30.09.24	8	-	-	-	8
Всього за тиждень	84	13	-	31	53

Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів Херсона та Херсонської області з 01.09.2024 - 30.09.2024						
Дата д/м/р	Кількість населених пунктів області, які потрапили під ворожи обстріли	Кількість пошкоджених та зруйнованих будівель та будинків	Кількість поранених		Кількість загиблих	
			Дорослих	Дітей	Дорослих	Дітей
01.09-07.09.24	113	130	31	6	2	-
08.09-14.09.24	127	105	64	-	5	-

15.09-21.09.24	102	102	36	-	4	1
22.09-30.09.24	193	265	127	2	10	-
Всього за місяць	535	602	258	8	21	1

Зведена інформація, щодо евакуації мешканців Херсона та Херсонської обл. до інших міст України 01.09.2024 - 30.09.2024					
Дата д/м/р	Всього	З них		Евакуйовано	
		Діти	Маломобільні люди	Потягом	Автотранспортом
01.09-07.09.24	100	10	-	36	64
08.09-14.09.24	74	13	-	29	45
15.09-21.09.24	94	2	-	26	68
22.09-30.09.24	84	13	-	31	53
Всього за місяць	352	38	-	122	230

Миколаївська область

22.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

У ніч на 22 вересня на Миколаївщині силами та засобами протиповітряної оборони велась бойова робота.

Миколаївський район:

22 вересня, о 08:25, 10:43, 11:00, 11:43, 15:50, 17:18, 19:03 та 19:21 ворог атакував дронами типу FPV Куцурубську громаду. Внаслідок чого у с. Солончаки пошкоджено два приватних будинки, у с. Дмитрівка – автомобіль. Також у громаді, на відкритій території, відбулося займання сухої трави, яке було оперативно ліквідовано вогнеборцями. Постраждалих немає. Крім того, 22 вересня, о 13:20 під ворожими артилерійськими обстрілами перебувала акваторія Очаківської громади. Постраждалих немає.

23.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Миколаївський район:

23 вересня, о 14:57, 15:59, 17:16 та 20:17 ворог атакував FPV–дронами Куцурубську громаду. Постраждалих немає. За інформацією районних військових адміністрацій, ГУ ДСНС у Миколаївській області та оперативного командування «Південь».

24.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

У ніч на 24 вересня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено чотири БпЛА типу «Shahed 131/136». У Миколаївському районі внаслідок падіння уламків одного зі збитих БпЛА, пошкоджено неексплуатуєму господарчу споруду та виникла пожежа сухої трави, яка була оперативно ліквідована вогнеборцями. Постраждалих немає.

Миколаївський район:

24 вересня, о 14:25 ворог атакував дроном типу FPV легковий автомобіль у Куцурубській громаді. Внаслідок чого тілесні ушкодження отримала пасажирка та водій авто. Водієві допомогу надано на місці, 63-ти річну жінку - госпіталізовано. Наразі стан постраждалої стабільний, середньої тяжкості. Надається вся необхідна медична допомога.

25.09.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**

У ніч на 25 вересня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено два БпЛА типу «Shahed 131/136».

Миколаївський район:

25 вересня, о 13:15, 13:50, 16:10 та 18:00 ворог атакував дронами типу FPV Куцурубську громаду. Внаслідок чого, у с. Дмитрівка пошкоджено два автомобілі. Постраждалих немає.

26.09.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**

У ніч на 26 вересня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено сім БпЛА типу «Shahed 131/136». Ворог атакував об'єкт енергетичної інфраструктури в області, є відключення абонентів. Більшу частину вже заживлено енергетиками, роботи продовжуються. Постраждалих немає.

Миколаївський район:

26 вересня, о 14:27, 14:52, 15:02, 15:44, 16:30, 18:23, 18:58, 20:05 та 23:36 ворог атакував дронами типу FPV Куцурубську громаду. Внаслідок одного з обстрілів відбулося займання автомобіля, яке було оперативно ліквідовано вогнеборцями. Постраждалих немає.

27.09.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**

У ніч на 27 вересня на Миколаївщині силами та засобами протиповітряної оборони велась бойова робота

Баштанський район:

27 вересня, близько 06:00 ворог завдав удару по району, попередньо - КАБ. Постраждалих немає.

Миколаївський район:

27 вересня, ворог протягом дня 15 разів атакував Куцурубську громаду дронами типу FPV. Постраждалих немає.

28.09.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**

У ніч на 28 вересня на Миколаївщині силами та засобами протиповітряної оборони велась бойова робота

Миколаївський район:

28 вересня, об 11:02 та 12:55 ворог атакував Куцурубську громаду дронами типу FPV. Внаслідок одного з обстрілів, у с. Дмитрівка пошкоджено житловий будинок. Тілесних ушкоджень зазнали двоє мешканців будинку – подружжя пенсіонерів. Постраждалих госпіталізовано до Миколаєва. Наразі їх стан стабільний. Надається вся необхідна медична допомога. Внаслідок нічної ворожої атаки ударними дронами типу «Shahed-131/136» в Шевченківській громаді пошкоджено заклад освіти. Сталася пожежа, яку оперативно ліквідували вогнеборці. Більш детальна інформація уточнюється. Постраждалих немає.

29.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

У ніч на 29 вересня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено чотири БПЛА типу «Shahed 131/136».

Миколаївський район:

Учора, 29 вересня, о 07:27 та 14:03 ворог атакував Куцурубську громаду дронами типу FPV. Внаслідок чого у с. Дмитрівка пошкоджено два житлових будинки. Також внаслідок обстрілу на відкритій території відбулося займання сухої трави, яке було оперативно ліквідовано вогнеборцями. Постраждалих немає.

30.09.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Миколаївський район:

30 вересня, о 13:13, 13:58, 16:36, 18:01 ворог атакував Куцурубську громаду дронами типу FPV. Внаслідок чого, у с. Дмитрівка пошкоджено вантажний автомобіль. Постраждалих немає.

Баштанський район:

Сьогодні вночі, 30 вересня, у районі, внаслідок ворожої атаки виникла пожежа на об'єкті критичної інфраструктури. Залучені всі необхідні служби для ліквідації наслідків. Інформація про постраждалих уточнюється.

14.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ ЩОДО ПОДІЙ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В ОДЕСЬКІЙ, МИКОЛАЇВСЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ, ЗАПОРІЗЬКІЙ, ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ, АР КРИМ ТА ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ РЕГІОНІ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА

Одеська область

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України на території Одеси та Одеської області

24.02.2024 664 тисячі гривень - таким є відповідно до розрахунків екологічної інспекції загальний розмір збитків внаслідок падіння уламків БПЛА в ніч на 3 серпня 2024 року в Приморському районі Одеси. Загальна площа пожежі склала 3 тисячі квадратних метрів, маса викидів діоксиду вуглецю, які потрапили в атмосферне повітря, склала майже 214 тонн. Інформацію передано до Оперативного штабу при Державній

екологічній інспекції України для формування єдиного реєстру збитків, що завдали докільця в результаті збройної агресії.

<https://sw.dei.gov.ua/post/664-tisyachi-griven-zbitok-cherez-padinnya-ulamkiv-bpla-u-nich-na-3-serpnya>

26.09.2024 25 вересня в лікарні помер один із поранених унаслідок російської атаки по Одесі 20 вересня. Чоловіку було 58 років. Про це 26 вересня повідомив голова Одеської обласної військової адміністрації Олег Кіпер. За даними ОВА, через цю атаку поранення 20 вересня отримали четверо цивільних. У цей день армія РФ атакувала Одесу балістичною ракетою, ймовірно "Іскандер-М". Уламки пошкодили припортову та цивільну інфраструктуру, а також цивільне судно під прапором Антигуа. Також речник ВМС ЗС України Дмитро Плетенчук повідомляв, що унаслідок атаки поранені цивільні, які пов'язані з роботою над завантаженням судна.

<https://suspilne.media/odesa/844937-ataka-rf-po-odesi-20-veresna-u-likarni-pomer-58-ricnij-colovik>

29.09.2024 Жахливу ніч з 26 на 27 вересня мешканці міста Ізмаїл запам'ятають на все життя – три життя було обірвано, понад десяток поранених, а цілі сім'ї залишилися на вулиці, бо їх будинки вигоріли. Однією з таких сімей стала молода родина військовослужбовця Назара та його дружини Аліни. Про це повідомляє інтернет-видання "Махала". Коли родина лягала спати у свої ліжка ввечері 26 вересня, вони й уявити не могли, що через декілька годин втратять усе. Коли почав лунати сигнал повітряної тривоги та на місто полетів табун шахедів, господар сімейства усіх розбудив та змусив побігти до укриття, лише це врятувало їхні життя. "Я спочатку не хотіла нікуди йти, думала перечекати у ванній кімнаті, але чоловік був дуже наполегливим, тож я зібрала доньку Поліну, розбудила маму, яка також живе із нами, та ми пішли до укриття, яке знаходиться через декілька будинків від нас", – поділилася спогадами тієї ночі Аліна. Коли пролунав відбій, родина вийшла з укриття та побачила, що у боці, де знаходиться їхній будинок, вирує пожежа. Підійшовши ближче вони побачили, що їхня квартира палає. Вогонь пішов знизу, спочатку загорілися квартири на першому поверсі, а потім вогонь піднявся на другий і знищив нашу квартиру. В нашому під'їзді було 4 квартири та жодна не вціліла, а з ними й речі, і гроші, і документи. Усе, що в нас було", – поділилася Аліна. Зараз родину прихистили та допомогли речами та засобами гігієни, однак довго в гостях жити не вийде. Оскільки всі накопичення було знищено, на новий "старт" потрібні кошти.

<https://mahala.com.ua/aktualne/moloda-rodyna-z-mista-izmail-vtratyla-use-cherez-ataku-shakhediv-na-misto-potribna-dopomoha-nebayduzhykh-nbsp>

30.09.2024 Остання дронна атака на Ізмаїл, внаслідок якої загинуло три людини, залишила без житла чималу кількість містян. Серед них Жукови – родина вимушених переселенців з окупованого Маріуполя, які приїхали у столицю Придунав'я, аби врятуватися від війни. Як виявилось, з окупації на Ізмаїльщину сім'я потрапила не випадково. Тетяна народилася та проживала у селі Нова Некрасівка, аж доки вже у дорослі роки не наважилася поїхати за кордон на заробітки. Там познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком Ігорем, уродженцем Маріуполя, та невдовзі народила йому первістка – Микиту. Коли у 2008 році синові виповнилося три роки, Тетяна та Ігор переїхали жити на малу батьківщину чоловіка. Вже там у пари народився другий син –

Єгор. У Маріуполі декілька років родина жила майже безтурботним життям. В січні 2021 року голова сім'ї, на жаль, несподівано помер через серцевий напад. Ранок 24 лютого 2022 року для Тетяни та її синів був просто жахом, бо вони нічого не розуміли. Жінка була вдома, коли їй зателефонували та просто прокричали у слухавку, що росіяни бомблять Україну. Вона чимдуж побігла на роботу, аби попередити, що на зміни більше не вийде, адже в неї вдома діти залишилися одні. З перших днів бомбардувань родина ховалася від постійних прильотів у підвалі свого будинку. За словами пані Тетяни, вулиці міста бомбардували цілодобово, але, на щастя, будинок родини нещастя оминало. З кожним днем вона з дітьми виходила на подвір'я все рідше та лише, аби швидко приготувати поїсти та трохи подихати свіжим повітрям, адже ворожа авіація просто не давала спокою, скидаючи на місто смертоносні бомби. Вже у кінці березня родина вирішила терміново від'їжджати з пекельного Маріуполя, адже відчували, що сильні бойові дії стають все ближчими до їхнього будинку. Та й закінчувалися запаси. В окупованому Бердянську родині Жукових довелося ночувати на полу в кінотеатрі. Їх нагодували лише бутербродами. І ось через три десятки блокпостів Тетяні та її синам вдалося дістатися до Запоріжжя. Тетяна була дуже здивована, як українські волонтери зустріли їх. Годували прекрасно: три страви на вибір! Розмістили ночувати сім'ю в теплому дитячому садочку. Згодом безкоштовно допомогли доїхати до Одеси, знайшовши автобус. Родина приїхала до обласного центру 30 березня о десятій годині вечора, під час комендантської години. Тетяну з синами зустріли поліція та волонтери. Теж розмістили переночувати, нагодували, дали із собою теплий одяг у якості гуманітарної допомоги. Наша співрозмовниця підкреслила, що одеські волонтери ще декілька днів дзвонили, цікавилися, як себе почувають діти, та чи потрібно щось. Але тільки на Ізмаїльщині родина Жукових нарешті усвідомила, де перебувала понад місяць. Після блокади в Маріуполі у всієї родини розпочалася страшна депресія. Психологи призначили Жуковим антидепресанти, які вони припинили пити лише нещодавно. Сім'я почала прилаштовуватися до нового життя у селі.

Фото: bessarabiainform.com

Фото: bessarabiainform.com

В ніч на 27 вересня Єгор під час повітряної тривоги залишився з мамою Тетяною, старшим братом Микитою в квартирі, сподіваючись, що чергова дронна атака їх омине. «Ми з братом сиділи у ванній кімнаті. Мама знаходилася в коридорі. Тоді чули ми тільки «прильоти» – не сильно страшно було. Коли в цей раз дрони запустили з усіх боків, ми з другої години ночі чули біля дев'яти вибухів з періодичністю десь в п'ять секунд. Приблизно о пів на четверту вибухи почастишали. Я сидів просто на краю унітаза, бо не міг вже стояти. Дивився в телефоні інформацію про безпілотники. Тут такий потужний вибух, від якого зникло світло. Відкриваємо з братом двері з ванної кімнати – і тут раптово падає лампа та розбивається вщент. Все розбите навкруги, здійнявся пил, запах горілого... Ми босоніж вдягнулися, я взяв телефон. Це єдине, що я зміг винести. Мама винесла документи, свою сумку. У нас заблокувало двері. Де мама знайшла сили, щоб їх відкрити? Тільки ми вибігли з квартири, як за нами впав металевий щит в під'їзді», – ділиться споминами хлопчина. Майже за хвилину масштабна пожежа перекинулася на другий поверх будинку, де повністю вигоріла двокімнатна квартира родини з усім майном та паспортом Єгора. Наразі родина Жукових знову повернулася до Нової Некрасівки. Там знайомі їм віддали будинок, де вони можуть проживати, скільки буде необхідно. Місцеві стараються допомогти Тетяні та її дітям, адже сім'я вже вдруге втратила все через війну.

<https://bessarabiainform.com/2024/09/dvichi-vtratyty-vse-pid-chas-dronovoi-ataky-na-izmail-postrazhdala-rodyna-z-mariupolya/>

Інформація щодо наслідків екогеноциду рф у Одеської області

29.09.2024 Чим довше триває війна, тим більше шкоди вона завдасть довкіллю, і тим більше наслідків матимемо в майбутньому не лише Україна, а сусідні з нею держави. І нині країни, які безпосередньо межують з Україною, усвідомлюють, що розв'язана росією війна має транскордонний характер впливу на природу. Адже ні атом, ні викиди хімічних речовин у повітря та воду не реагують на жодні кордони. «Через кордон пролягають ліси. Вода тече в сусідню країну. Водонесні артерії з'єднані під землею, і морське середовище знаходиться там, де йому хочеться. Вітри віють так, як віють. Я

думаю, що є розуміння цього не в останню чергу тому, що транскордонні впливи, очевидно, викликають занепокоєння в низці країн, які безпосередньо межують з Україною», — каже Інгер Андерсен, заступниця генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, виконавча директорка Програми ООН з довкілля. Вона зауважує, що забруднення Чорного моря, річки Дніпро чи повітря має викликати занепокоєння у всіх, хто потенційно може зазнати такого впливу. «Навколишнє середовище не розуміє кордонів, тому що кордони є конструктом людей, а не середовища», — додає пані Андерсен. За словами посадовиці саме тому Програма ООН з довкілля працюватиме з дружніми країнами, щоб вивчати транскордонні впливи, де це можливо. Для кращої картографії того, що може відбуватися в повітрі, воді та підземних водних шляхах... Портову інфраструктуру Одеської області також постійно обстрілюють росіяни. Зокрема, об'єкти, що розташовані неподалік від кордону з Молдовою. Подібні російські обстріли мають серйозний екологічний вплив, що негативно позначається на сусідніх Молдові та Румунії. Чорне море від самого початку повномасштабного вторгнення росії в Україну постійно зазнає катастрофічних транскордонних наслідків війни. Активні бойові дії у його акваторії вже призвели до масової загибелі дельфінів. Саме Чорне море зазнає додаткового забруднення, викликаного знищенням інфраструктури таких великих міст, як Маріуполь. Сюди потрапляють води з Херсонської, Запорізької, Дніпропетровської областей, частина яких отруєна внаслідок бойових дій. Значної шкоди чорноморській акваторії завдало й знищення Каховської ГЕС та Каховського водосховища. Страждають від постійних обстрілів та застосування військової техніки і розташовані на берегах Чорного та Азовського морів природоохоронні території. Тому поки що складно проаналізувати всі екологічні наслідки війни для Чорного моря. Очевидно лише, що вони зростатимуть та впливатимуть на довкілля усіх країн Чорноморського регіону.

<https://nsirogozy.city/articles/383190/transkordonna-zagrozi-dlya-susidnih-derzhav-abo-yak-vijna-v-ukraini-vplivaye-na-dovkillya-yevropi>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами рф по місту Одеса та населених пунктів Одеської області

24.02.2024 Пізно ввечері 24 вересня російські окупанти випустили по території Одеської області чотири авіаційні ракети. В ОВА повідомили, що в Одеському районі ракета, попередньо, Х-59/69 влучила по відкритій території. Відбулося загоряння сухої трави на площі 100 метрів квадратних. Пожежу оперативно ліквідували. Уламками пошкоджено дві вантажівки, що рухалися поруч. Загиблих та постраждалих немає. Правоохоронці фіксують наслідки атаки. Вибухи в Одесі пролунали приблизно о 22:50. Перед цим Повітряні Сили повідомляли про активність ворожої тактичної авіації в акваторії Чорного моря. Військові попередили про загрозу застосування авіаційних засобів ураження, а згодом зафіксували рух ракет у напрямку Одещини.

<https://intent.press/news/war/2024/vijskovi-rozkrili-podrobici-raketnoyi-ataki-po-odesi>

25.09.2024 62-річна жінка загинула внаслідок атаки окупантів по Одеському району ввечері 25 вересня. Як повідомив голова ОВА Олег Кіпер, сили протиповітряної оборони працювали надзвичайно напружено, більшість ворожих цілей було знищено. «Внаслідок ракетної атаки в Одеському районі загинула 62-річна жінка... Пошкоджено будівлі та автомобілі. Також сталося загоряння сухої трави, рятувальники оперативно ліквідували

пожежу», — зазначив Олег Кіпер. Також, як повідомляють місцеві пабліки, у деяких районах Одеси після ракетної атаки ворога зникла електрика.

<https://dumskaya.net/news/v-rezultate-ataki-okkupantov-v-odesskom-rayone-p-186078/ua/>

<https://newformat.info/news/u-deiakikh-rajonakh-odesy-pislia-raketnoi-ataky-voroha-znykla-elektryka>

26.09.2024 Одеська обласна прокуратура показала наслідки ракетної атаки по Одеському району.

Фото: culturemeter.od.ua

Фото: culturemeter.od.ua

За даними слідства, 25 вересня близько 22:20 збройні сили рф завдали ракетних ударів ракетами типу Х-59/Х-69. Внаслідок атаки загинула 62-річна жінка. Пошкоджено адміністративні будівлі та автомобілі. За процесуального керівництва прокурорів Одеської обласної прокуратури розпочато досудове розслідування за фактом порушення законів та звичаїв війни (ч. 2 ст. 438 КК України). Огляд триває, повний перелік руйнувань та пошкоджень встановлюється.

<https://culturemeter.od.ua/uk/v-odeskiy-prokuraturi-pokazaly-naslidky-raketnoyi-ataky-221085>

27.09.2024 Минулої ночі близько 2:30 рашисти розпочали атаку на Ізмаїл, внаслідок якої, як вже офіційно зазначено, загинуло троє людей. Загалом внаслідок обстрілу

постраждало чотири багатоповерхових будинки, пошкоджено більше 50 приватних будинків (покрівля, вибиті вікна та двері, паркани).

Фото: dumskaya.net

Фото: dumskaya.net

Фото: dumskaya.net

“Бессарабія Інформ” стало відомо, що відбулося влучання зокрема у будинок по вулиці С.Левченка (Ломоносова), внаслідок чого сталося його руйнування. Поранення отримали

два чоловіки, їхній стан легкий. На цій же вулиці сталося ще одне влучання у приватний будинок, який зазнав серйозних руйнувань. Ушкодження отримали мешканці, зокрема трирічний хлопчик, дві дівчини 19 та 14 років, а також 44-річна жінка. Їх госпіталізовано. Ще постраждало майно приватного будинку по цій же вулиці, де дрон впав у городі. Пошкоджено газову трубу, сталася пожежа. Потерпілих немає. По вулиці Топольна також є влучання у двоповерховий квартирний будинок. Внаслідок цього виникла сильна пожежа, яка спровокувала сильне руйнування. У цьому будинку було виявлено труп 90-річної жінки. Горіли, попередньо, й два будинки по вул. Придунайська (кол. Нахімова). Теж є часткове руйнування другого поверху. В одному з них виявили загиблого 73-річного чоловіка. В сусідніх будинках повилітали вікна. Влучило і в житловий будинок по вулиці Добролюбова, внаслідок чого відбулося часткове руйнування, зокрема даху, вікон та вікон сусідніх будинків. Ще один будинок постраждав по вул. Відродження. Є часткові руйнування. На одному з об'єктів загинула також 69-річна жінка. Серед постраждалих є тяжкі, середні та легкі випадки. Зокрема 24-річна дівчина отримала нейрогенний шок та тупу травму спини, її сестра – ЗЧМТ та струс головного мозку. Мешканка цього ж будинку – закритий перелам передпліччя, її чоловік – відкритий перелом руки та масивну кровотечу, 19-річний хлопець – травму живота. В інших загалом незначні струси мозку та осколкові пораненням кінцівок. Частина з постраждалих ушпиталили до лікарні. Що цікаво, в основному удар рашистів прийшовся на мирне населення. Особливих руйнувань критичної інфраструктури не зафіксовано.

Фото: suspilne.media

Жителька Ізмаїла Світлана розповіла, що під час тривоги, близько 02:40 ночі, стояла з телефоном біля вікна на першому поверсі. Жінка бачила, як безпілотники пролітали над містом: "Останній шостий "шахед", який підряд йшов, він дзижчав, дзижчав, кружляв, і, буквально, секунд 15 він потух, і чорний падає. Вибух, вогонь, мене відкинуло, сина в стінку. Він кричить, вогонь... Ми всі вибігати по склу. Це жах. Серйозно. Я вибігла на вулицю... стала кричати: "Дядя Вітя вбитий тут лежить". За словами Світлани, її квартира зазнала пошкоджень через атаку, наразі вони намагаються забрати з неї усе цінне: "Ми зараз туди заходимо, але воно може обвалитися. Там стеля згоріла у туалеті, в кухні, в коридорі. У кімнаті всі балки вже згоріли. І меблі важкі давлять, воно все намокло.

ДСНСники сказали, що якщо ми туди входимо без дозволу й впадуть балки, то вони не несуть за це відповідальності.... Це ми зараз на свій страх й ризик заходимо без дозволу. Хочеться врятувати хоч щось".

Фото: suspilne.media

Ще одна місцева жителька Марина розповіла, що коли, почалась тривога, вони пішли спати, оскільки прочитали, що до них нічого не летіло. Пізніше посеред ночі їй зателефонувала сусідка й сказала, що треба швидко збиратись і йти в укриття: "Уже два шахеди пролетіли, а ми тільки вийшли. Ми чуємо у підвалі, що летить над нами. Поки перебували там, то почули сильний вибух. Скло посипалось... Потім мені чоловік каже, виходь, там біля нашого будинку горить. У мене постраждали стіни, стелі, батареї усі зірвало, вікна". Голова ОВА Олег Кіпер повідомив, що соціальним службам доручено максимально на місцях надавати допомогу постраждалим з будь-якого питання: приймаються заяви від громадян, з'ясовується необхідність у наданні тимчасового житла, надаються консультації. Вже прийнято 165 заяв від постраждалих. Для розселення родин, які залишилися без даху над головою, передбачені дві локації: Центр соціальної реабілітації та дитячий садок. 8 поранених перебувають у лікарні, з них одна людина у важкому стані, інші у стані середнього ступеня важкості. Ще вісім постраждалих продовжують лікування амбулаторно. В Ізмаїлі оголошена жалоба по загиблим.

<https://bessarabiainform.com/2024/09/v-izmaili-rashysty-vbyly-troh-lyudey-ta-znyschyly-kilka-budynkiv-vlasni-podrobytsi/>

<https://t.me/odeskaODA>

<https://suspilne.media/odesa/845511-naslidki-dronovoi-ataki-rf-po-pivdnu-odesini-so-kazut-miscevi-ziteli/>

28.09.2024 У ніч на 28 вересня російські війська знову атакували Одеську область двома балістичними ракетами, ймовірно "Іскандер-М". Цього разу під удар потрапив Білгород-Дністровський район, де внаслідок ракетного обстрілу сталася пожежа на базі відпочинку.

Фото: dilova.com.ua

За даними Одеської обласної військової адміністрації, частина бази відпочинку була зруйнована, а пожежа охопила площу близько 600 квадратних метрів. Крім того, дві легкові автівки, що стояли поруч, повністю вигоріли. На щастя, обійшлося без жертв і постраждалих. Правоохоронні органи продовжують документувати наслідки атаки та вивчають обставини події.

https://dilova.com.ua/ukrnet/nichna-ataka-na-bilgorod-dnistrovskij-rajon-zrujnovano-bazu-vidpochynku-foto/#google_vignette

29.09.2024 В ніч на 29 веренся ворог атакував Одещину ударними безпілотниками. В Одеському районі внаслідок падіння БПЛА пошкоджено дах та скління житлового будинку, паркан та три поруч припаркованих вантажівки. У Роздільнянському районі декілька безпілотників впали на відкриту територію без послідуочого загорання. Загиблих та постраждалих, на щастя, немає.

<https://t.me/s/odeskaODA>

Інформація про відновлення території, житлових будинків інших об'єктів інфраструктури, які були зруйновані під час війни в місті Одеса та в населених пунктах Одеської області

25.09.2024 У ніч на 1 липня 2022 року російська ракета Х22 поцілила в будинок у Сергіївці на Одещині. Ракета вдарила у цокольний поверх і вбила всіх мешканців під'їзду від першого до четвертого поверху. Не стало 22-х людей, серед них діти. Пані Оксани з донькою у той фатальний день вдома не було. Саме це і вберегло їхні життя. Матір Оксани, яка мешкала у цьому ж будинку, отримала серйозні поранення. Багатоповерхівка, в яку поцілили, зазнала серйозних пошкоджень, одна секція була практично знищена. З 106 квартир зруйновані 105. Навіть у помешканнях, які встояли, не залишилося практично нічого. Однак 1 грудня 2023 року Агентство відновлення взялося за ремонт будинку. Більш ніж за пів року будівельникам вдалося виконати найскладніші роботи. Тепер за планом — фасади та оздоблення.

Фото: recovery.win

Петро Ласінський, технічний директор: «за півроку вдалося виконати всі конструктивні елементи по підсиленню будинку і всі інженерні мережі – електричні, сантехнічні прокладено, відремонтовано, заведено в будинок». Водночас працівники скаржаться, що роботи були складними, адже багатоповерхівка від самого початку була зведена неправильно. Тож її треба було не просто відремонтувати, а й зміцнити. Зараз тут кипить робота, фарбують стіни, кладуть плитку, утеплюють фасад. Серед робітників чимало мешканців самого будинку, мовляв мешканців в Сергіївці небагато, а відбудуватися потрібно. Велика рана, яку залишила тут російська федерація залікувати не вдасться, та попри все відновлення триває. Зокрема, цю багатоповерхівку обіцяють завершити уже цього листопада.

<https://recovery.win/novyny/yak-vidbudovuyut-bagatopoverhivku-v-sergiyvci-i-shho-radyt-postrazhdalym-u-razi-obstrilu-yurystka-video>

28.09.2024 «Війна торкнулася абсолютно всіх сфер життя, зокрема й будівельної, — повідомив заступник Одеського міського голови Олександр Філатов під час науково-практичної конференції, присвяченій проблемам і перспективам розвитку будівельного комплексу Одеси — Ми все частіше говоримо про відновлення, аналізуємо масштаби пошкоджень замість планового будівництва і зведення нового житла. З початку повномасштабного вторгнення в місті постраждало 711 будівель, зокрема 116 пам'яток архітектури. Професорсько-викладацький склад будівельної академії бере активну участь у комісіях під час огляду пошкоджених об'єктів. Спільними зусиллями вдалося врятувати і відновити постраждалі житлові будинки на Військовому узвозі, на вулиці Середній, на проспекті Добровольського та інші». Ректор вишу Анатолій Ковров розповів, що академія активно працює над підготовкою фахівців, які формуватимуть майбутнє будівельної галузі України. Серед складних об'єктів, над якими працювали фахівці академії, ректор виокремив відновлення будинків у Сергіївці, ЖК «Тірас» на Люстдорфській дорозі, житлові будинки на Середній та проспекті Добровольського. Особливо значущою була робота над Спасо-Преображенським кафедральним собором, де науковці розробили науково-технічний супровід і забезпечують геодезичний моніторинг. Ключовим викликом, на думку більшості учасників конференції, може стати дефіцит кваліфікованих кадрів. Це буде серйозною проблемою при післявоєнному відновленні країни.

<https://dumskaya.net/news/vosstanovlenie-povrezhdennyh-zdaniy-protivoraket/ua/>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Одеса та населеним пунктам Одеської області з боку країн партнерів

26.09.2024 Завдяки хакатонам і тренінгам понад 50 ветеранів отримали фінансову підтримку та допомогу в реалізації бізнес-ідей. Ці заходи проводились за фінансової підтримки Європейського Союзу та громадських організацій (ГО “Час дії”, ГО “Смарт Медіа”, ГО “Українські ветерани” та ГО “SOS Ukraine”). Ця інформація була озвучена під час круглого столу “Покращення умов для бізнесу вразливих категорій: молодих ветеранів війни та ВПО”.

<https://oda.od.gov.ua/pokrashhennya-umov-dlya-biznesu-veteraniv-ta-vpo-v-odesi>

29.09.2024 У Миколаєві працює мобільна пекарня, яка виготовляє хліб для населення з прифронтових селищ півдня. Пекарню придбали волонтери з Bake for Ukraine у 2023 році. Ініціатива з’явилася на початку повномасштабного вторгнення та наразі має авторитет у пекарському ком’юніті у всьому світі. Усі ресурси волонтери збирають за межами України, більшість членів команди також знаходяться за її межами. Гроші представники організації спочатку витрачали на підтримку стаціонарних пекарень в Україні, а згодом почали купувати мобільні пекарні. Також волонтери займаються популяризацією українського хліба Паляниця у світі – вони впевнені, що скоро наша випічка потіснить всім відомий багет.

Фото: usionline.com

Перша мобільна пекарня, яку придбали волонтери, спочатку випікала хліб в Одесі, а зараз стоїть у Миколаєві та забезпечує хлібом деякі села півдня. Пекарня обладнана на базі спеціальних автотранспортерів, що дозволяє їм швидко переміщатися і бути автономними. У кожній встановлені сучасні печі, які здатні випікати до кількох сотень буханців за день. Такі пекарні були побудовані для швейцарської армії в 50-х роках минулого століття. Вони можуть працювати на вугіллі, дровах, дизельному пальному, на газу, тож це “Rolls-Royce” серед пекарень. Зараз волонтери придбали ще дві такі установки, вони перебувають на ремонті в Одесі, а після проведення робіт відправляться випікати хліб на схід України. Хліб в мобільній пекарні випікають за спеціальною

технологією – на заквасці без дріжджів та консервантів, тому він дуже корисний. Це дуже важливо, адже люди, для яких випікається цей хліб, перебувають у складній ситуації і не мають змоги повноцінно харчуватися. Він корисний як йогурт, чи кефір, – кажуть волонтери. Стоїть пекарня на території однієї з церков в Миколаєві, яка сплачує за воду та світло для роботи. Віряни ж і випікають хліб та потім доставляють туди, де він потрібен. Борошно та інші необхідні для випічки компоненти купують волонтери з Bake for Ukraine.

<https://usionline.com/mobilna-pekarnia-zabezpechuie-khlibom-meshkantsiv-pryfrontovikh-zon-mykolaivshchyny-ta-khersonshchyny-foto/>

Інформація, що стосується роботи портів міста Одеси та Одеської області

24.02.2024 Фрахтові ставки, за якими працює ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство», зменшилися порівняно з минулим роком приблизно на 30%. Наступного року середня ставка може зменшитися на 50%. Про це розповів заступник директора з економіки та фінансів УДП Владислав Беллах. «Ринок річкових перевезень у глибокій кризі. Обсяги скоротилися в декілька разів. Але проблема навіть не в обсягах, а в ставках. Ставки також впали в рази. Багато флоту — мало вантажу. У такій ситуації учасникам ринку треба сідати разом і домовлятися. Але поки що кожен грає у свою гру, як наслідок маємо демпінг, від якого страждають усі», — сказав він. Владислав Беллах зауважив, що флот УДП розрахований на роботу великими караванами по 6–9 тис. т. Утім, партії товарів стають меншими, їх вигідніше експортувати залізницею та автотранспортом. Статистика Дунайської комісії свідчить про стійке зниження обробки вантажів дунайськими портами. «В Україні ми завжди відчували, так би мовити, тиск нового врожаю. Наразі цього немає. Новий врожай не відновив експорт через Дунай», — додав заступник директора УДП.

<https://www.railinsider.com.ua/novyj-vrozhaj-ne-vidnovyv-eksport-dunayem-udp/>

25.09.2024 Питання безпеки українських морських портів та морських маршрутів обговорили представники України, Єврокомісії, Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Болгарії в межах 14-го засідання Спільної координаційної платформи з питань експорту і транзиту української аграрної продукції у Брюсселі. «Порти Великої Одеси відіграють ключову роль в нормалізації товаропотоків та збільшенні українського експорту. Їхня стабільна робота прямо залежить від того, наскільки надійно порти будуть захищені від обстрілів державою-агресором», — наголосив заступник Міністра України — Торговий представник України Тарас Качка. Він зазначив, що важливим доповненням до експорту з морських портів є експорт через Дунай. «Сьогодні цей напрямок є надзвичайно ефективним з огляду на вартість. Крім того, збільшення товарообігу через Дунай та налагодження морського експорту дозволило більш активно використовувати наземні шляхи для експорту товарів з високою доданою вартістю», — розповів Тарас Качка.

<https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-obhovoryla-z-ievrokomisiieiu-ta-krainamy-susidamy-rezhym-torhivli-ta-ukladannia-uhod-pro-spilnyi-kontrol-v-punktakh-propusku>

Миколаївська область

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України на території Миколаївської області

30.09.2024 Слідчі поліції завершили розслідування щодо командира розвідувальної роти рф, який знущався з цивільних під час окупації Баштанщини. У ході досудового розслідування слідчі встановили 32-річного військовослужбовця 205-ї окремої мотострілецької козацької бригади рф, який на момент скоєння злочинів перебував на посаді командира відділення 2 розвідувального взводу 1 розвідувальної роти. Окупант скоїв злочини у червні, вересні та жовтні 2022 року в селах Баштанського району, які на той час були тимчасово окуповані. Військовий рф ув'язнив чотирьох місцевих жителів і застосовував щодо них фізичне та психологічне насильство, принижуючи честь і гідність, створював неналежні умови тримання, одному з постраждалих погрожував згвалтуванням з метою отримання відомостей про колишніх учасників АТО (ООС) та факти їхньої взаємодії з ВСУ. У липні поточного року за процесуального керівництва Миколаївської обласної прокуратури слідчі поліції відділу розслідування злочинів, скоєних в умовах збройного конфлікту, заочно повідомили окупанту про підозру у жорстокому поводженні з цивільним населенням, скоєним за попередньою змовою групою осіб ((ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 Кримінального Кодексу України). Наразі слідчі завершили досудове розслідування та направили кримінальне провадження до прокуратури, яка направила обвинувальний акт до суду для розгляду по суті. За скоєний злочин військовому рф загрожує до 12 років ув'язнення.

<https://novosti-n.org/ua/news/Rosijskomu-rozvidnyku-yakyj-katuvav-meshkancziv-sil-Bashtanshyny-ogolosyly-pro-pidozru-ale-poky-shho-ne-zatrymaly-300693>

Інформація щодо екогеноциду рф у Миколаївській області

23.09.2024 Фахівці Міністерства оборони України обстежили забрудненість ґрунтів на трьох вже розмінованих ділянках Миколаївської області — з околиці міста Снігурівка та району села Киселівка Первомайської селищної громади, які зазнали значних пошкоджень внаслідок обстрілів та окупації. Проби ґрунтів відібрали у місцях із найбільш пошкодженими генетичними шарами ґрунту. Для точного визначення координат військові екологи використовували геодезичний GPS-приймач GNSS HiPer SR. За допомогою методу рентгенофлуоресцентної спектроскопії та приладу ProSpektor-3 проведено експрес-аналіз на наявність важких металів. Військові екологи виявили наступні елементи: стронцій, цирконій, залізо, калій, кальцій, титан, магній, барій та інші хімічні елементи. «Більш детальний аналіз відібраних зразків ґрунту буде проведено в стаціонарних умовах лабораторії Центру досконалості протимінної діяльності та екологічної безпеки за відповідними методиками», — йдеться в повідомленні. Начальник Головного управління протимінної діяльності, цивільного захисту та екологічної безпеки полковник Руслан Берегуля зазначив, що дослідження проводяться відповідно до рішення Національного органу з питань протимінної діяльності, затвердженого прем'єр-міністром України. «На основі отриманих результатів Кабінет Міністрів України

розробить рекомендації щодо подальшого використання розмінованих земель в агропромисловому комплексі країни. Ми маємо забезпечити безпечне повернення цих територій до господарського обігу», — додав він. У дослідженнях забрудненості ґрунтів беруть участь представники Національної академії наук України, Мінагрополітики, Міндовкілля, ДСНС та інших центральних органів виконавчої влади.

Фото: armyinform.

Фото: armyinform.

<https://armyinform.com.ua/2024/09/23/u-mou-rozpovily-shho-vijskovi-ekology-vyyavyly-na-dilyankah-rozminovanoyi-mykolayivshhyny/>

23.09.2024 Впродовж серпня фахівцями Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу зафіксовано 26 випадків пожеж на Миколаївщині через військові дії. Вогонь завдавав шкоди як у екосистемах, на відкритих територіях, так і на територіях житлових забудов, інфраструктурних об'єктів, фермерських господарств та підприємствах області. Загальний розмір шкоди від неорганізованих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Миколаївщини - майже 40 мільйонів гривень. У тому числі було здійснено 6 розрахунків збитків на суму 21 мільйон гривень

за наслідками обстрілу 26 серпня 2024 року – одного з наймасовіших, коли під ударом перебувало 15 областей України.

<https://sw.dei.gov.ua/post/40-mln-grn-zbitkiv-zavdano-cherez-pozhezhi-sprichineni-obstrilami-mikolaivs>

26.09.2024 Кричущим актом екоциду став підриг греблі Каховської ГЕС... – пише у своїй статті «Екологічне спустошення від війни: проблеми, які будуть вирішуватись поколіннями» народний депутат України Дмитро Нальотов.

**Через підриг Каховської ГЕС
під загрозою:**

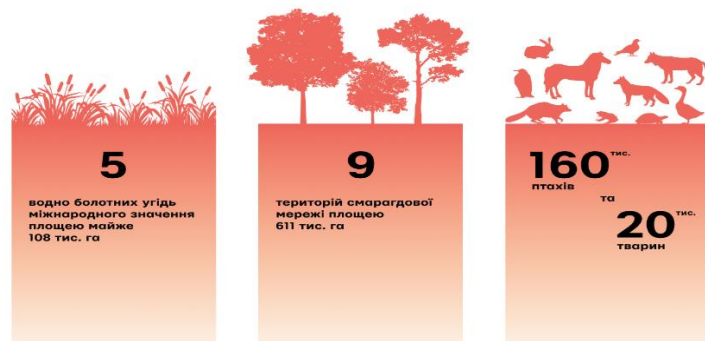

Фото: www.pravda.com.ua

«Внаслідок підригу Каховської ГЕС щонайменше 150 тонн нафтопродуктів потрапили в Дніпро, а після й у Чорне море. На узбережжях України, а також Болгарії та Туреччини було зафіксовано 1000 смертей дельфінів і понад 120 смертей китоподібних...»

<https://www.pravda.com.ua/columns/2024/09/26/7476908/>

27.09.2024. Вчений зоолог та еколог Олексій Василюк наголошує, що говорити про безпосереднє вимирання видів тварин внаслідок війни чи дій російської Федерації, що можуть до цього призвести, поки рано. Він підкреслює, що наразі не йдеться про вимирання видів, такі роздуми є поспішними, оскільки статус вимерлого виду означає, що 50 років спрямованих пошуків не дали результату. Водночас рідкісні види на те і рідкісні, щоб їх там не просто було знайти. Хоча в науковому середовищі уже припускають зникнення судака морського, хохулі руської, сліпака піщаного, на що безпосередньо вплинули підриг дамби Каховського водосховища та викид отруйних речовин у річку Сейм. Для деяких видів тварин війна створила менш сприятливі умови для проживання чи навіть знищила їхні ареали проживання. Однак деякі з цих тварин ще проживають за межами України, як-от їжак вухатий, хом'як європейський чи хохітва. Певні тварини отримали більш сприятливі умови для життя під час російсько-української війни. Серед них здичавілі собаки, лисиці, вовки, миші та навіть сипуха.

Судак морський — риба, що в природі трапляється тільки в гирлі Дніпра

У професійному науковому середовищі згадують лише про один вид як імовірно зниклий, — це судак морський. Він проживає на межі солоності, де Дніпро впадає в Чорне море. "Коли стався оцей катастрофічний викид води, по-перше, там вся вода стала прісна, і найімовірніше, що вона прісна стала аж до Дунаю, на сотні кілометрів море, і, звичайно, що його явно викинуло значно далі. Він навряд чи зміг би повернутися, або

триматися в межі солоності, а потім з'явитися в Дніпрі. Але це настільки рідкісний вид, що, ну, я не спеціаліст із риб морських, але колеги розповідають, що його до цього знаходили інколи раз на 5–10 років", — говорить вчений. Згідно з даними екологічного ресурсу моніторингу видів Gbif у 2019-му судака морського знаходили на південному боці Кінбурнського півострова в Ягорлицькій затоці. На платформі зареєстровано всього два випадки, коли рибу вдалося побачити, більше ніде у світі її не фіксували. Василюк говорить, що з 2008 по 2018 рік судака морського взагалі не зустрічали. Та науковець сумнівається, що судак морський міг вимерти: "Дивлячись, наприклад, на опубліковані дані, я теж вже сумніваюся, чи судак морський вимер. От, тому що, ну якщо логіка цих тверджень, що він вимер через те, що його повністю викинуло в море з лиману, то там не було цих подій [ред. — руху води з Каховської ГЕС], от там, з іншого боку Кінбурнської коси. Тому я думаю, що, в принципі, є підстави думати, що він може залишитися досі". Василюк додає, що все ж цей судак перебуває під загрозою зникнення: "І сто відсотків, що внаслідок цих подій цьому виду стало набагато гірше".

Судак морський — риба, що в природі трапляється тільки в гирлі Дніпра

У професійному науковому середовищі згадують лише про один вид як імовірно зниклий, — це судак морський. Він проживає на межі солоності, де Дніпро впадає в Чорне море. "Коли стався оцей катастрофічний викид води, по-перше, там вся вода стала прісна, і найімовірніше, що вона прісна стала аж до Дунаю, на сотні кілометрів море, і, звичайно, що його явно викинуло значно далі. Він навряд чи зміг би повернутися, або триматися в межі солоності, а потім з'явитися в Дніпрі. Але це настільки рідкісний вид, що, ну, я не спеціаліст із риб морських, але колеги розповідають, що його до цього знаходили інколи раз на 5–10 років", — говорить вчений. Згідно з даними екологічного ресурсу моніторингу видів Gbif у 2019-му судака морського знаходили на південному боці Кінбурнського півострова в Ягорлицькій затоці. На платформі зареєстровано всього два випадки, коли рибу вдалося побачити, більше ніде у світі її не фіксували. Василюк говорить, що з 2008 по 2018 рік судака морського взагалі не зустрічали. Та науковець сумнівається, що судак морський міг вимерти: "Дивлячись, наприклад, на опубліковані дані, я теж вже сумніваюся, чи судак морський вимер. От, тому що, ну якщо логіка цих тверджень, що він вимер через те, що його повністю викинуло в море з лиману, то там не було цих подій [ред. — руху води з Каховської ГЕС], от там, з іншого боку Кінбурнської коси. Тому я думаю, що, в принципі, є підстави думати, що він може залишитися досі". Василюк додає, що все ж цей судак перебуває під загрозою зникнення: "І сто відсотків, що внаслідок цих подій цьому виду стало набагато гірше".

Дельфіни та як їх виснажують гідролокатори російських підводних човнів

"Звичайно, їм стало значно гірше", — каже Василюк. Та покликається на українського зоолога й еколога Павла Гольдіна, який у своїх оцінках стверджує, що під час війни дельфіни в Чорному морі почали значно частіше гинути. Безперечно, їм заважає мінування Чорного моря, вибухи, що перешкоджають ссавцям орієнтуватися. Це стається нечасто, однак якщо вибух стається безпосередньо поруч із тваринами — вони можуть оглухнути, а для них це дуже критично і вони можуть через це загинути. "Дельфіни орієнтуються за ехолокацією, тобто орієнтуються на звук. Вони чують, де пропливає риба. Тобто вибухи — це одне. Найнебезпечніше — це підводні човни. Тому що вони спілкуються між собою на тих самих частотах, що і дельфіни, а ці сигнали значно потужніші, дельфіни просто глухнуть. Ну, не чують своїх сигналів між цим. І тому виходить, що вони якимось «сліпнуть» у воді, не можуть полювати та дезорієнтуються. Висновок про це виходить від того, що всі знайдені мертві дельфіни були виснажені.

Тобто вони, найімовірніше, загинули від голоду. Без сумніву, це військовий вплив і саме російський. У нас кораблів військових немає на цей час, тим більше немає підводних човнів", — говорить науковець. За його словами, у цих тварин зараз найгірші умови за всю історію. "Море забруднено, десь там щось вибухає, всюди ці підводні човни, маса військових суден, запуски ракет, це все забруднює, ще і якісь там нафтові плями постійно з'являються, зокрема після каховських подій. Це дуже погано. І вони зараз в найгірших умовах, а головне — що, наприклад на відміну від птахів, дельфінам нікуди втекти. Тобто з моря морські тварини не можуть вийти, наприклад, бо їм там погано, в інше море", — пояснює зоолог.

Чи може вимерти кінь Пржевальського в Україні

Коні Пржевальського — вид диких коней. Вони мають невеликий зріст та є єдиними дикими конями, що збереглися в природі. Вид був майже повністю винищений у ХХ столітті. Його штучно привели з монгольських степів в Україну в ХІХ столітті, тож він не може тут вимерти. Зустрічається лише на лівобережжі Херсонщини, де ведуть активні бойові дії, а всі відомі місця, де його зустрічали науковці, затопило під час підриву Каховської ГЕС. Малі групи також заселяють Чорнобильську зону відчуження, їхня популяція була в "Асканії-Нова", яка зараз перебуває на окупованій частині Херсонської області та є під загрозою. Росія планувала вивести коней Пржевальського та інших тварин із заповідника "Асканія-Нова" до Кримського сафари-парку "Тайган". Це суперечить конвенції СИТЕС. У серпні 2024 року голова Херсонської ОВА Олександр Прокудін заявив в інтерв'ю виданню "РБК-Україна", що як такого заповідника "Асканія-Нова" більше не існує, оскільки окупанти вже встигли вивести тварин: "Це правда, вони його знищують. Останнє, що я чув — вони вивозять тварин до Криму і до Росії. Тобто можна сказати, що заповідника більше немає. Пограбували вони його капітально", — зазначив він для "РБК-Україна". Однак директор заповідника "Асканія-Нова" Віктор Шаповал у коментарі Суспільному запевнив, що фраза Прокудіна про те, що заповідника більше немає, вирвана з контексту. Факти вивезення тварин дійсно є, але про знищення заповідника на сьогодні не йдеться, каже Шаповал. Вчений Василюк стверджує, що попри "суперрідкісність" коня Пржевальського, він не є нашим видом, а є завезеним із монгольських степів, тож він не може вимерти в Україні, однак тварина перебуває під загрозою зникнення в Україні. Кінь мешкає в Чорнобильському біосферному заповіднику і в біосферному заповіднику "Асканія-Нова": оселившись як на півночі України, так і на півдні, тварина змогла прижитися і там, і там. "Кожна особина — на обліку. Умовно кажучи, всі в «Асканії» коні Пржевальського мають вже півтора століття родовід. Відомо повністю дерево роду кожного з цих коней і схрещується тільки так, щоб максимально його зберегти. Зараз це неможливо через окупацію, але взагалі через всякі там програми між зоопарками їх схрещують, щоб не було виродження. Це дуже суворо". З "Асканії-Нова" частину цих тварин вивезли в Росію. Василюк переконує, що це найдорожчі тварини, які є в заповіднику, тому росіяни їх украли, оскільки російські зоопарки не можуть собі дозволити купити таких дорогих тварин. Вчений наголошує, що в деокупованій Чорнобильській зоні, де також проживають коні Пржевальського, були випадки, коли ці коні підривалися на мінах.

Чи пережив сліпак піщаний Каховську катастрофу

Сліпак піщаний — унікальний вид гризунів, який мешкає в компактному регіоні на півдні України в пониззі Дніпра тільки на лівому березі. Ареал проживання цього виду зазнав нищення від підриву росіянами дамби Каховської ГЕС 6 червня 2023 року і ведення активних бойових дій на Дніпрі та його берегах. "Це найбільш хрестоматійний вид, який постраждав внаслідок війни. Він якраз таки проживає в зоні підтоплення Каховської ГЕС. Це вид, який живе лише в зоні активних бойових дій в Херсонській області. Його просто більше ніде на планеті немає", — говорить Василюк. За його словами, половина всіх відомих місць знахідок була затоплена після підриву дамби. "Все інше — це два роки вже зона активних бойових дій. В принципі, вони ще не вимерли. От кому це загрожує, так це сліпаку піщаному: він живе під землею, орієнтується на слух, як він орієнтується — годі уявити. Ніхто не вивчав, як вони можуть реагувати на вибухи, за цей час там не було спеціалістів", — додає він. Василюк розповів, що на свіжих супутникових знімках бачив доріжки сліпака: "Вони риють нору, роблять таку доріжку з викидів землі, і там, де це пісок, посеред зеленої трави виходять білі купки землі — їх видно, зокрема, на супутникових знімках. Ми змогли знайти, якісь сліпаки залишилися досі. Тобто ми вважаємо, що вони досі не вимерли. Але враховуючи, що половину всіх сліпаків із великою ймовірністю змилло 6 червня минулого року, а всі інші в зоні активних бойових дій, то, звичайно, це дійсно приклад виду, за якого реально є сенс боятись". Водночас стверджує, що варто боятися за інший вид — хом'яка європейського, адже на його існування впливають як фермери, так і війна. "Скільки їх залишиться? Чи вистачить тих, хто залишився, щоб відновитися на цій території? Я без поняття. І, звичайно, це може призвести до вимирання. Але, знову ж таки, такі потужні висновки можна буде робити, якщо робити якісь обстеження. Але такої можливості у нас, звичайно, немає", — запитує Василюк. Зникнення внаслідок затоплення Каховської ГЕС також загрожує мишівці Нордмана, що проживає в зоні підтоплення, як зазначає еколог Михайло Русін.

Види, яким покращало

Осетер руський — цінний осетер, який знову з'явився після руйнування Каховського водосховища. Після того як не стало цього водосховища, вони змогли підійматися далі по Дніпру. Сипуха, яка гніздує в зруйнованих будівлях. Адже тепер зруйнованих будівель сотні тисяч, а і мишей, якими харчується ця сипуха, стільки, скільки в Україні не було ніколи. Тому потенційно на таких післявоєнних ландшафтах, замінованих, зруйнованих, для сипухи буде просто рай. Сипуха може мати якийсь історичний сплеск чисельності. Вчений присукає, що стане дуже багато лисиць, шакалів: шакали у нас вже з'явилися, здичавілі собаки, птахи, миші — їх мільярди. А потім їх стане менше, знову все почне змінюватися. Тому це все тема для досліджень."Але це не точно. Скажімо, маючи таку зоологічну ерудицію, можна розказувати, але насправді, наприклад, як з Каховкою вийшло, ну стався теракт — всі чекали пустелю, а вийшов ліс", — пояснює Василюк.

<https://suspilne.media/culture/815187-najgirsi-umovi-za-vsu-istoriu-aki-tvarini-strazdaut-vid-rosijskoi-agresii>

27.09.2024. «Миколаївська область одна з найбільш постраждалих від російської збройної агресії. Збитки докільню Миколаївщини внаслідок бойових дій станом на сьогодні складають майже 96 млрд гривень. Останні обстріли показують, що ворог продовжує цілеспрямовані атаки на інфраструктуру, прагнучи зробити ці території непридатними для життя. Тому важливо оперативно вирішувати нагальні питання, як-от забезпечення питною водою, вже зараз, не чекаючи завершення бойових дій», -

наголосила Міністр захисту довкілля та природних ресурсів Світлана Гринчук під час робочої поїздки до Миколаївської області.

<https://www.facebook.com/EnvironmentalofUkraine>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами РФ по місту Миколаїв та населених пунктів Миколаївської області

30.09.2024 У понеділок вночі, 30 вересня, у Баштанському районі, внаслідок ворожої атаки виникла пожежа на об'єкті критичної інфраструктури. Про це повідомив голова ОВА Віталій Кім. "Залучені всі необхідні служби для ліквідації наслідків. Інформація про постраждалих уточнюється, повідомив Віталій Кім", – йде мова у повідомленні. В той же час, як повідомили в "Укрзалізниці", у зв'язку з ворожим обстрілом у Миколаївській області, перегін "Долинська — Миколаїв" закрито для руху поїздів з міркувань безпеки. Поїзд 121/122 Київ — Миколаїв буде курсувати до ст. Долинська. "Пасажирів просимо у будь-якому випадку перебувати у вагоні до ранку та чекати на автобусний трансфер Долинська — Миколаїв, організацією якого ми займаємося прямо зараз", - повідомила вночі "Укрзалізниця". Зранку в компанії додали, що пасажири поїзда №122/121 Київ — Херсон дісталися станції Долинська, звідки о 08:00 вирушив перший автобусний трансфер до Херсона та Миколаєва. За повідомленням ГУ ДСНС в Миколаївській області, через бойові дії двічі виникали пожежі — одна — у Миколаївському, одна — у Баштанському районах. Обидві пожежі оперативно ліквідовані вогнеборцями.

<https://news.pn/uk/RussiaInvadedUkraine/315648>

https://news.pn/uk/incidents/315660#google_vignette

Інформація щодо відновлення території, житлових будинків та інших об'єктів інфраструктури які були зруйновані під час війни у місті Миколаїв та населених пунктах Миколаївської області

26.09.2024 Уряд затвердив програму з фінансування проекту водогону, який забезпечить Миколаїв питною водою. Орієнтовна вартість реалізації проекту — приблизно 8,8 мільярда гривень. Також будуть залучені донорські гроші. Про це 26 вересня 2024 року повідомив прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, під час робочої поїздки на Миколаївщину. російська армія зруйнувала водогін Дніпро-Миколаїв у квітні 2022 року. Для міста знайшли технічне рішення — воду почали постачати з річки Інгулець. У 2024 році Уряд виділив загалом 384 мільйони гривень для фінансування стабільної подачі технічної води до Миколаєва, зазначив прем'єр-міністр. "Тепер доручаємо Міністерству розвитку громад та територій визначити джерела фінансування та за рахунок коштів з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії розпочати роботи за принципом "Проектуй та Будуй", — розповів Денис Шмигаль. Проект передбачає водозабір з річки Південний Буг.

<https://suspilne.media/mykolaiv/845177-dostup-do-pitnoi-vodi-urad-zatverdiv-programu-budivnictva-novogo-vodogonu-dla-mikolaeva/>

26.09.2024 Прем'єр-міністр України Деніс Шмигаль під час візиту до Миколаївської області ознайомився з процесом установки двох когенераційних установок потужністю 1,5 МВт кожна, які мають забезпечити теплом понад 200 багатоквартирних житлових будинків, 5 медичних та 24 освітніх закладів. «Загалом до нового опалювального сезону «Миколаївоблтеплоенерго» зобов'язалося побудувати 5 об'єктів розподіленої генерації на базі газопоршневих когенераційних установок загальною потужністю 5,5 МВт». – наголосив Деніс Шмигаль.

https://t.me/Denys_Smyhal/8522

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Миколаїв та населеним пунктам Миколаївської області з боку країн партнерів

24.09.2024 Начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім розповів про співпрацю з міжнародними партнерами та ситуацію з енергопостачанням в регіону. Як повідомив посадовець, Миколаївщина отримала допомогу від міжнародних партнерів на суму понад 300 мільйонів євро, зокрема від Данії – понад 130 мільйонів євро, з додатковим пакетом на наступний рік. Також підтримку, за його словами, надають Німеччина та Нижня Саксонія, з якими було підписано меморандум про співпрацю. Їхні бюджети також включають кошти для допомоги регіону. Кім наголосив, що Миколаївщина шукає нові партнерські відносини для майбутнього розвитку економіки, культурного та технологічного обміну, а також отримання доступу до вигідних фінансових ресурсів. Для цього за наказом президента було створено Офіс міжнародного співробітництва, що сприяє децентралізації таких зусиль. Відкриті офіси у громадах Первомайська, Вознесенська та інших регіонах вже навчилися самостійно працювати з донорами та укладати договори з іншими містами та областями. Очільник ОВА пояснив, що координація з міжнародними фондами здійснюється спеціалізовано, оскільки кожен фонд зосереджений на певній сфері – розмінуванні, медицині, освіті, дитячому здоров'ї тощо. Фахівці аналізують програми фондів та планують співпрацю на один-два роки вперед, пропонуючи проекти, які відповідають наявному фінансуванню. "Ми вивчаємо їх програми, наповнені грошима і в рамках цих програм надаємо пропозиції. Ми плануємо на рік-два вперед. Тобто ми не просто тут хочемо Ейфелеву башту побудувати, ми дивимося, на що є у них фінансування і так співпрацюємо", - розповів Віталій Кім. Він також торкнувся енергетичної ситуації в області, заявивши, що Миколаївщина виробляє в десять разів більше електроенергії, ніж споживає, що дозволяє регіону бути енергонезалежним завдяки власним джерелам виробництва, включаючи вітрову, сонячну та теплову генерацію. Однак область працює на єдиний енергетичний ринок України, відповідно до урядових планів з децентралізації енергетики. Для захисту критичної інфраструктури на випадок форс-мажорних ситуацій, таких як обстріли, область забезпечена дизельними генераторами. Крім того, впроваджуються альтернативні рішення, зокрема котли на альтернативному паливі на випадок відсутності газу. Також активно встановлюються сонячні панелі та акумулятори, зокрема нещодавно отримані накопичувачі енергії, які вже використовуються для забезпечення критичної інфраструктури.

<https://intent.press/news/localgovernment/2024/kim-ozvuchiv-sumu-dopomogi-mikolayivshini-vid-mizhnarodnih-partneriv>

24.09.2024 Напередодні зими, коли Україна стикається з постійними атаками на енергосистему, Данія робить новий внесок на суму у 130 мільйонів данських крон (понад 16 мільйонів євро) для зміцнення енергостійкості України. «росія порушує правила ведення війни, завдаючи масованих ударів по енергетичній та тепловій системах України. З настанням зими багато українських домівок ризикують залишитися без світла та тепла. І це не все — звичайні енергетики, які невтомно працюють та ремонтують об'єкти енергетичної інфраструктури, також стають мішенями цих атак. Ми повинні зробити все можливе, щоб зробити енергосистему України максимально стійкою», — зазначає данський міністр клімату, енергетики та комунального господарства Ларс Огор.

Цей внесок буде спрямований на нагальні потреби, включаючи закупівлю критично важливого обладнання та запчастин, щоб забезпечити українців електроенергією та теплом у складні зимові місяці. Крім того, Данія продовжує підтримку енергетичної безпеки в місті Миколаїв, передаючи газопоршневі установки для забезпечення доступу до електрики та тепла навіть під час відключень. Ця підтримка є частиною ширшої дансько-української програми енергетичного партнерства (UDEPP) - співпраці між Данським енергетичним агентством та українськими міністерствами, сфокусованого на енергетичній політиці, плануванні та інтеграції відновлювальної енергії. Партнерство акцентує увагу на енергетичній ефективності, централізованому опаленні та нарощуванні потенціалу, при цьому данські експерти допомагають Україні зміцнити її енергетичну систему для повної інтеграції в Європейський Енергетичний Союз.

<https://www.facebook.com/DenmarkinUkraine/posts/pfbid08ZoRbCA53vzx6s3QcLUuoDFt6VoqyaPeF8PLmnc3yTYkHM6Ds1myMqcjxbRLpsVI>

26.09.2024 Первомайська громада отримала суттєву підтримку у покращенні умов життя своїх мешканців завдяки співпраці з міжнародними партнерами. Адміністрація КП «Первомайського управління водопровідно-каналізаційного господарства» уклала угоду з Фондом ООН «UNICEF», що дозволило отримати матеріальну допомогу для вдосконалення послуг водопостачання та водовідведення. Про це інформують у Первомайській міськраді. Міська влада активно сприяла цьому процесу, і, за результатами переговорів, місцевий водоканал отримав необхідні матеріали та техніку.

Фото: bug.rayon.in.ua

Важливо зазначити, що наявне технічне оснащення, яке використовується для очищення та постачання води, потребувало термінового ремонту через критичний стан. 25 вересня

заступник міського голови Володимир Рябченко разом із виконуючим обов'язки начальника КП «ПУВКГ» Євгеном Шевцовим та іншими фахівцями оглянули доставлені матеріали. Це вже другий транш допомоги від UNICEF; раніше водоканал отримав сучасний генератор, який може використовуватися не лише для зварювальних робіт, а й як резервна електростанція для живлення електроінструментів. Наразі в рамках другого етапу програми допомоги були доставлені муфти та поліетиленові труби, які відповідають найвищим стандартам якості. Це допоможе працівникам комунального підприємства ефективніше виконувати аварійно-ремонтні роботи.

<https://bug.rayon.in.ua/news/745367-pervomayska-gromada-pokrashchue-vodopostachannya-zavdyaki-spiivpratsi-z-unicef>

27.09.2024 Нещодавно делегація Міністерства закордонних справ Данії та представники Посольства відвідали Снігурівку на Миколаївщині, де просуваються активні роботи з відновлення навчальних закладів, аби діти могли безпечно повернутися до навчання. У складі керівника проєктів з відновлення України Анни Каль, менеджер проєктів Сахіля Аднана, головний радника Суне Гудніца, керівника офісу Посольства в Миколаєві Якоба Хансена та керівника відділу з питань співпраці Посольства Торбена Ларсена, команда відвідала ключові місця відбудови задля моніторингу робіт з відновлення соціальної інфраструктури.

Фото: www.facebook.com/DenmarkinUkraine

У Снігурівському ліцеї № 3, де на цей момент завершилося відновлення спортивної зал, делегація ознайомила з ходом будівництва нового притулку та оглянула місце, де невдовзі має з'явитись новий модульний ЦНАП. Представники Посольства також мали змогу на власні очі побачити наслідки російських обстрілів у Снігурівській опорній школі та зустрілися з учнями та викладачами місцевого професійно-технічного ліцею. Проєкт за підтримки DANIDA реалізується спільними зусиллями благодійної організації ADRA Ukraine, данського представництва ADRA Danmark та DanChurchAid (DCA) та є важливим кроком у створенні безпечного навчального середовища для дітей області.

<https://www.facebook.com/DenmarkinUkraine/posts/pfbid02cJ92RboF5LVdSVfyuD5mpLJPDfXSRV56ynwMFPboXkroLH3XYrxCAQZN4Md95XQXI>

28.09.2024 Завдяки співпраці Баштанської громади з фондом «HEKS EPER Ukraine» в селищі відкрито новий бювет питної води. Він стане важливим джерелом чистої води для кожного жителя у селі Явкіне та навколишніх населених пунктах. Про це на своїй сторінці в Facebook повідомив мер Баштанки Олександр Береговий.

Фото: www.nikpravda.com.ua

Бювет оснащено сучасними системами очищення, що гарантує безпечну і якісну воду. Його потужність складає 800 літрів на годину і це вже доступного для кожного жителя громади.

<https://www.nikpravda.com.ua/v-seli-bashtanskoyi-gromady-z-yavyvsya-byuвет-z-pytnoyu-vodoyu>

30.09.2024 У селищі Первомайське, що на Миколаївщині, поспішають до зими відремонтувати три понівечені російськими обстрілами багатоповерхівки. Ремонтувати житло допомагають міжнародні партнери. Про це йдеться у сюжеті телеканалу «Рада». Зазначається, що місцеві чекали на ремонти будинків понад два роки, весь цей час боролися з вологою і намагались хоч якось зберегти свої квартири. Через складні ушкодження панелей перекриття в будинках люди не мали змоги отримати волонтерську допомогу на ремонт. Наразі знайшли донорів та ремонтують будинки. «Донорами виступила польська гуманітарна організація, уряд Тайваню. З їхньою допомогою ми реалізували такий проєкт. Я думаю, що він матиме продовження у вигляді ремонтів під'їздів і ремонтів квартир», — розповів перший заступник голови Первомайської селищної військової адміністрації Валерій Ліщук. Загалом у Первомайській громаді зазнало руйнувань майже 3400 об'єктів, з них більшість житлові будинки. Наразі вдалося відновити приблизно половину пошкодженого житла місцевих.

<https://nikvesti.com/news/public/295368-remont-poshkodzenikh-bahatopoverkhivok-v-pervomaisku>

30.09.2024 Миколаївським громадам надійшла допомога від Німеччини. Двом громадам передали мікроавтобуси та важку техніку. У понеділок, 30 вересня, для потреб Очаківської та Софіївської громад передано два екскаватора-навантажувача Hidromek. Також два мікроавтобуси отримали Миколаївська обласна комунальна комплексна

дитячо-юнацька спортивна школа №1 та обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву з вітрильного спорту "Обласний яхт-клуб".

Фото: intent.press

Це черговий результат міжнародної співпраці між Агенцією регіонального розвитку Миколаївської області та німецьким федеральним агентством з надання технічної допомоги Technisches Hilfswerk (THW).

<https://intent.press/news/society/2024/v-ramkah-mizhnarodnoyi-spivpraci-nimechchina-peredala-dopomogu-mikolayivskim-gromadam>

Інформація щодо розмінування території Миколаївської області

22.09.2024 Одеські піротехніки працюють над очищенням територій. Вони щодня докладають максимум зусиль для того, щоб очистити нашу країну від залишених «подарунків». Про це повідомляє ДСНС України в Одеській області.

Фото: informer.od.ua

За вересень обстежено понад 47 гектарів деокупованих територій Херсонщини та Миколаївщини. Виявлено та знищено понад 70 одиниць вибухонебезпечних предметів.

<https://informer.od.ua/news/odeski-pirotehniky-pratsyuyut-nad-ochyshhennyam-terytorij>

24.09.2024 «Ком, сек», — ствердно й голосно каже сапер Держслужби із надзвичайних ситуацій. Норвезькою він кличе до себе собаку, який допомагає розмінювати землі на Миколаївщині. Цих собак ДСНС передали партнери з Норвегії, тому вони розуміють основні команди: «сидіти», «лежати», «до мене», «шукай» — лише норвезькою мовою. Перед початком кожного робочого дня собака проходить перевірку працездатності на спеціальному майданчику. «Нам важливо побачити, що собака змотивований перед роботою, що він детально може пронюхувати ділянку, на якій працює, а потім починаємо працювати вже на бойовій ділянці», — каже начальник мінно-пошукових робіт Дмитро. До розмінування у ДСНС почали залучати собак іще під час війни на сході України. Тоді вони шукали боєприпаси, гранати й інші вибухонебезпечні предмети. З початком повномасштабного вторгнення пошукові собаки допомагали розмінювати землі Сумщини та Харківщини.

Фото: hromadske.ua

Фото: hromadske.ua

«Ми розділяємо територію на квадрати, наприклад 10 на 10 метрів, і кожен із цих квадратів собака пропрацює. Після цього ми знаємо, що ділянка безпечна й ми можемо рухатися далі. Собака робить це швидше, ніж людина з металодетектором», — пояснює Дмитро. Крім того, металодетектор реагує лише на боєприпаси з металевим корпусом, водночас собака може виявити та вказати на місце, де розташований снаряд із пластиковим корпусом.

<https://hromadske.ua/viyna/231693-sobaka-pratsiuye-shvydshe-niz-liudyna-z-metaloshukachem-iak-rozminovuiut-mykolayivshchynu>

27.09.2024 На Миколаївщині з 30 тисяч гектарів, що підлягають розмінуванню, очищено майже половину. Про це у своєму Telegram-каналі повідомив прем'єр-міністр України Денис Шмигаль. За його словами уряд активізує розмінування Миколаївщини. Вже обстежено 133,6 тисяч гектарів сільськогосподарських земель. «З 30 тисяч гектарів, що підлягають розмінуванню, очищено майже половину», — зазначив Денис Шмигаль.

<https://nikvesti.com/news/public/295263-Rozminuvannia-Mykolaivshchyny-ochyscheno-maizhe-polovynu-zaminovanykh-poliv>

Херсонська область

Інформація щодо злочинів та геноциду проти громадян України які знаходяться на тимчасово окупованій території Херсонської області

22.09.2024 Злочини, вчинені військовими РФ під час повномасштабного вторгнення в Україну (станом на 22.09.2024).

Фото: Поліція Херсонської області

<https://www.facebook.com/khersonpolice.official>

22.09.2024 Світлана Панкова, відома своєю сміливістю жителька Генічеська, більше не в окупації! Жінка, яка стала символом нескореності, більше не піддаватиметься переслідуванням та залякуванням російської окупаційної влади. Про це редакції Район.Генічеськ стало відомо з місцевих телеграм-каналів. Світлана стала відомою на всю країну після її сміливого вчинку у березні 2022 року, коли вона не побоялася підійти до російського солдата і сказала йому: «Ви прийшли на мою землю, ви окупанти і з цієї миті прокляті. Покладіть собі в кишеню насіння соняшнику, щоб вони проросли, коли ви тут поляжете!». Ці слова облетіли інтернет, а відео з цією сміливою жінкою переглянули мільйони. На жаль, через цей відважний вчинок Світлана Панкова потрапила під пильний нагляд російських спецслужб. У липні 2023 року окупанти розповсюдили відео, на якому видно, як жінку змусили вибачитися за її слова перед камерою. Проти Світлани було відкрито кримінальну справу за статтею про «екстремізм», і окупанти навіть збиралися відправити її до росії на показовий суд. Відомо, що це сталося через донос місцевих

колаборантів, які зрадили її російським спецслужбам. Проте зараз ми маємо чудову новину: Світлана Панкова змогла вирватися з окупації і тепер в безпеці. Її мужність і незламність стали справжнім прикладом для всіх українців. Вона не зламалася під тиском окупантів і залишилася вірною своєму народу та своїм переконанням.

Фото: Соцмережі

<https://khersonline.net/top/340286-smliva-zhnka-z-gencheska-yaka-radila-okupantam-poklasti-nasnnya-v-kishen-teper-na-vol.html>

23.09.2024 У тимчасово окупованому Генічеську Херсонської області поліцейські слідчого комітету рф провели для школярів пропагандистську вікторину "росія — батьківщина моя." Про це в Telegram 23 вересня інформує Центр національного спротиву. Окупанти систематично впроваджують у навчальний процес заходи, націлені на мілітаризацію дітей, яким нав'язують російські наративи, йдеться у дописі. За повідомленням ЦНС, подібні "уроки" також покликані виявляти учнів із сімей з проукраїнськими поглядами. Для цього до заходів долучають педагогів, які пройшли спеціальний вишкіл і можуть визначити, хто з дітей "потенційно підтримує Україну."

Фото: Центр національного спротиву

<https://suspihne.media/kherson/842587-rosijski-policejski-proveli-patrioticnu-viktorinu-dla-ucniv-na-tot-hersonsini>

23.09.2024 Окупанти атакували дроном автомобіль швидкої допомоги, постраждали двоє цивільних — розпочато провадження. За процесуального керівництва Олешківської окружної прокуратури розпочато досудове розслідування за фактом порушення законів та звичаїв війни (ч. 1 ст. 438 КК України). За даними слідства, 23 вересня 2024 року, близько 6:20, російські військові скинули вибуховий пристрій з дрона на автомобіль швидкої медичної допомоги, який їхав на виклик у Херсонському районі. Травмовані водій та фельдшер, обох госпіталізовано. Прокурори спільно з іншими правоохоронними органами документують наслідки атаки.

Фото: Херсонська ОДА

<https://t.me/phogovua/5162>

24.09.2024 Окупаційна адміністрація рф на Херсонщині в першу чергу незаконно привласнила ті елеватори, на яких зберігалась велика кількість зерна аграріїв, які вимушено покинули тимчасово окуповану територію. Однак без свого майна залишились й ті їхні колеги, які погодились на співпрацю з ворогом і зареєстрували свої аграрні підприємства в російській юрисдикції. Про це на умовах анонімності Центру журналістських розслідувань розповів керівник одного з аграрних підприємств Каховського району. За словами підприємця, російські загарбники та їхні посіпаки захоплювали в 2022 році в першу чергу ті елеватори, на яких зберігалось зерно аграріїв, котрі змушені були покинути окуповану територію. «Їх цікавило зерно, яке можна було незаконно привласнити собі. Приміром, на Новоолексїївському елеваторі в Генічеському районі зберігалось багато пшениці, зокрема, все зерно підприємств, до яких мала відношення Ірина Барах, дружина колишнього головного військового прокурора Анатолія Матіоса», – повідомив співрозмовник ЦЖР. Елеватор в селищі Сірогози Генічеського району належить холдингу «ОптімусАгро Трейд» із Дніпра, одному із

найбільших виробників та експортерів рослинної олії та шроту в Україні. “За дуже приблизними оцінками, там зберігалось насіння соняшнику щонайменше на 1,5 млрд гривень. Лише у ПрАТ «Фрідом Фарм Інтернешнл» було насіння соняшника приблизно на 300 млн грн! При цьому прокуратура окупантів заявляє, що внаслідок неправомірного використання елеваторів у Сірогозах і Новоолексіївці Херсонщині нанесли збитки в сумі понад 10 млн. рублів. Тобто, вони «не помітили» величезну кількість викраденого зерна», – каже аграрій. Керівник підприємства також повідомив ЦЖР, що представники окупаційної влади Херсонщини також розграбували розташовані у місті Таврійську Новокаховський комбінат хлібопродуктів і Новокаховський річковий порт, а також склади аграрних підприємств у Каховці. Звідти у великій кількості вивозили і зерно, і добрива. Утім, за його словами, без свого майна залишилися й ті аграрії, які пішли на співпрацю з ворогом і зареєстрували в російському держреєстрі свої підприємства. «Я знаю «колег», які завезли своє збіжжя на зберігання до Партизанського елеватора в селищі Рикове Генічеського району, який згорів у червні 2023 року. Вони залишилися без зерна і без грошей. Окупанти нічого їм не компенсували. Аграрії намагаються відсудити собі хоч щось, але безрезультатно». – додало джерело ЦЖР.

<https://khersonline.net/top/340423-na-zahopenih-okupantami-elevatorah-hersonschini-zbergalos-zerno-nasnnya-sonyashniku-na-mlyardi-agrariy-dodav-vazhliv-fakti-do-rozsliduvannya-czhr.html>

25.09.2024 Пропагандистські медіа повідомили про затримання жителя тимчасово окупованого міста Олешки. фсб інкримінує йому "участь в екстремістській організації". Окупанти заявили, що затриманий нібито в 2007 році був завербований Службою безпеки України. До цього часу чоловік підтримував зв'язок з українською спецслужбою через месенджер Telegram. За даними так званого "слідства", житель Олешок займався екстремістськими акціями на території тимчасово окупованої території Херсонської області. Тепер чоловіку загрожує до 6 років ув'язнення в російській в'язниці. Простими словами - полон в кремлівських катівнях. На відео, що оприлюднили в мережі представники російської фсб, затриманий чоловік розповідає, що був очільником обласної організації Конгресу українських націоналістів. Через це можна встановити особу бранця окупаційних силовиків. Ймовірно, затриманим рашистами є житель міста Олешки Іван Реуцький - відомий у місті громадський діяч, краєзнавець та працівник Олешківського центру культури та дозвілля. Про його викрадення окупантами стало відомо ще наприкінці липня цього року. До цього часу його місцезнаходження було невідомим. Варто додати, що, судячи з оприлюдненого окупантами відео, Івана Реуцького катували та змусили читати на камеру завчений текст "визнання провини". Особливо кидається у вічі явний монтаж та підставлене аудіо зі словами про "екстремістські організації". Чи відкрито українськими правоохоронцями кримінальне провадження про викрадення жителя Олешок та його катування російськими окупаційними силовиками, наразі невідомо.

Фото: Соцмережі

<https://kherson.rayon.in.ua/news/745011-v-oleshkakh-rosiyski-okupanti-zatrimali-mistsevogo-kraeznavtsya>

26.09.2024 Представники незаконних правоохоронних органів затримали на ТОТ Херсонщини Гусейна Гусейнова за те, що він нібито причетний до діяльності збройного формування, забороненого на території рф. Про це повідомляють підконтрольні окупаційній владі ЗМІ. За їх даними, у 2015 році чоловік вступив до Кримськотатарського батальйону імені Номана Челебіджихана, який визнаний у рф терористичною організацією. Також окупаційні медіа опублікували відео, на якому чоловік визнає свою провину. Чоловіка засуджено до 3 років 6 місяців позбавлення волі, з яких 1 рік — у в'язниці, решта строку — в колонії суворого режиму, з обмеженням свободи на 1 рік.

<https://most.ks.ua/news/url/na-livoberezhzhi-hersonschini-okupanti-zasudili-cholovika-jakij-nibito-je-chlenom-zaboronenogo-zbrojnogo-formuvannja>

27.09.2024 Окупанти посилюють ідеологічний контроль через молодіжний рух. Про це журналістам Район.Херсон стало відомо з окупаційних ресурсів. В школі села Брилівка провели так звані збори осередку «Двіженіє первих». Цей рух, заснований у 2022 році, є частиною комплексної кампанії з ідеологічного, політичного та соціального впливу на молодь. На пропагандистському заході були присутні колаборанти з Генічеська, під проводом яких обрали так зване керівництво «Совета первих» Брилівської школи. Організація «Двіженіє первих» слугує інструментом для формування у дітей та підлітків прокремлівських ідеалів. Мета полягає у вихованні нової генерації, яка буде підтримувати ідеї та цінності кремлівського режиму. Окупанти прагнуть створити образ «великої росії», підкреслюючи її силу і вплив у світовій політиці. Це нагадує радянські організації, такі, як піонери, що виховували лояльність до комуністичної влади. «Двіженіє первих» дає змогу окупантам здійснювати контроль над інформацією та освітнім процесом. Через цю організацію поширюють політичні наративи, які відповідають інтересам росії. Організація також впливає на те, яку інформацію та знання отримують діти, що дозволяє маніпулювати їхнім світоглядом і формувати позитивне ставлення до агресивної політики кремля.

<https://khersonline.net/lenta/340583-v-osvtnomu-zaklad-okupovanoyi-hersonschini-rosyani-proveli-propagandistskiy-zahd.html>

27.09.2024 Пацієнти геріатричного пансіонату в селі Чумацький Шлях, що в окупованій Новотроїцькій громаді, змушені плести маскувальні сітки для російських військових. У закладі проходять лікування люди похилого віку, багато з яких до того ж мають інвалідність. Окупанти не лише не заперечують цього факту, навпаки, вони вихваляються “небайдужістю старих” та планують розширяти виробництво. Про це повідомляють кореспонденти “ІРС-Південь” з посиланням на російські джерела. “У плетінні бере участь 10 осіб, самі сітки завширшки від двох метрів і завдовжки до п’яти метрів. Використовуємо основу із пластику та стрічку спанбонд двох відтінків. Передають готові сітки солдатам через кожні 2-4 тижні, за готовністю. Бійці з передової Херсонського спрямування вже неодноразово надсилали відеосюжети зі словами подяки небайдужим старим”, – повідомляє так призначений росіянами “директор” пансіонату андрій ситников. З фото, опублікованих російськими журналістами, можна встановити, що плетінням маскувальних сіток для окупантів займаються не лише пацієнти пансіонату, а й персонал, що обслуговує, та місцеві діти. Ініціатором такої безоплатної праці пенсіонерів та людей з інвалідністю стала російська організація “Мы вместе”. Саме активісти цього руху надають пансіонату необхідні матеріали для плетіння маскувальних сіток.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/lenta/340595-okupanti-zmushuyut-meshkancv-geratrichnogo-pansonatu-nahersonschin-plesti-dlya-yihnh-vyskovih-maskuvaln-stki.html>

28.09.2024 Понад 23 тисячі українських громадян російські окупанти утримують у пунктах тимчасового розміщення у різних регіонах рф. З них 6127 – це діти. Здебільшого наші люди були вивезені з України у віддалені регіони під приводом “евакуації”. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Насправді ж про безпеку та комфорт росіяни абсолютно не переймалися. Головна ціль окупантів – якомога більше українців

асимілювати в російське суспільство, використовувати як дешеву але надійну робочу силу. Більше того, кремль планує найближчим часом збільшити кількість таких пунктів тимчасового розміщення з 314-ти до понад 400. Для цього закладено відповідну суму у “федеральному” бюджеті країни-терориста. Кричущим злочином путінського режиму на тимчасово окупованих територіях України є вивіз в росію українських дітей. Один із багатьох прикладів – уповноважена з прав дитини рф марія львова-белова разом з окупаційною владою вивезли до Пензи чотирьох вихованців Олешківського будинку-інтернату для дітей з особливостями розвитку, розташованого в Херсонській області. Міжнародне право забороняє переміщення людей з окупованих територій, незалежно від їхнього віку чи стану здоров'я. Примусове переміщення цивільних без вагомих причин може вважатися воєнним злочином, а в окремих випадках – злочином проти людяності.

<https://khersonline.net/top/340649-pd-viglyadom-evakuacyi-okupanti-vivozyat-lyudey-z-tot-ukrayini-u-vddalen-regoni-rf.html>

28.09.2024 Окупанти покарали літнього чоловіка за нібито участь у батальйоні імені Номана Челебіджихана. В окупованому Генічеську жертвою російського правосуддя став місцевий мешканець Гусейн Гусейнов, якого звинуватили в участі в так званій «терористичній організації». Про це передає Район.Генічеськ. За інформацією фсб, Гусейнову було призначено суворе покарання за його нібито причетність до «Кримськотатарського батальйону ім.Номана Челебіджихана», який російська влада заборонила на своїй території та оголосила терористичним. За версією окупантів, Гусейнов з 2015 року брав активну участь у діяльності батальйону, який виступав за блокаду Криму та повернення його до складу України. Окупаційний суд у Генічеську засудив його до 3,5 років позбавлення волі. Частину цього терміну він має провести в тюрмі, а решту — у виправній колонії суворого режиму. На відеокадрах, оприлюднених фсб, видно, що Гусейнов — людина літнього віку.

Скріншот з відео фсб

<https://khersonline.net/lenta/340668-okupanti-pokarali-ltnogo-cholovka-za-nbito-uchast-u-batalyon-men-nomana-chelebdzihana.html>

29.09.2024 росіяни на окупованих територіях, зокрема на Херсонщині, активно нав'язують свою пропаганду, мілітаризуючи школи та використовуючи їх для розміщення військових. Окупанти поширюють підручники з російською пропагандою,

проводять спортивні та культурні заходи на честь російських військових, а також організують мілітарні гуртки на кшталт "Юнармії", що формують ненависть до України серед дітей. В школах на окупованій Херсонщині дітям нав'язують російську пропаганду. У зоні їхньої особливої уваги, зокрема на Херсонщині, – діти та підлітки. За часів російської окупації на Херсонщині чисельність місцевого населення знизилась щонайменше втричі порівняно з мирним часом. Люди виїхали, і відповідно школи не завантажені дітьми. Тому залишились порожніми дуже багато приміщень. Росіяни використовують їх або для розміщення своїх військових, або для проведення якихось мілітарних заходів. Школи, які відкрили росіяни, повністю мілітаризують дітей, використовуючи будь-які методи. Окупанти поширюють нові надруковані підручники з російською пропагандою. Причому вони ці підручники друкують по кілька разів на рік і постійно підвозять. І навесні завозили, і напередодні навчального року. В цих підручниках окрім пропаганди, дуже багато ненависті до України, до її союзників, зокрема, Великої Британії та Польщі. Також росіяни, за її словами, проводять багато спортивних і культурних заходів на честь так званих російських військових, яких діти навіть не знають і чий імена не запам'ятовують. Проте постійно вкладається в пам'ять дітей "гlorифікація" російських військових і ненависть до України. Крім того, окупанти з весни 2024 року посилили мілітарні гуртки на кшталт "Юнармії". Таких організацій дуже багато. Це такі собі неонацистські угруповання, які повністю скопійовані з гітлерівських часів і переорієнтовані на нинішню росію. Проводяться мілітарні вистави для дітей і за їх участі, постійно демонструють фільми про війну – і сучасні, і, здебільше, старі, радянські. Тобто вони працюють комплексно.

https://24tv.ua/rosiyani-navyazuyut-propagandu-dityam-okupovaniy-hersonshhini_n2652064

30.09.2024 росіяни влаштували на підконтрольній їм території Херсонської області "свято возз'єднання". Таким чином, вони намагаються нагадати про проведення незаконних "референдумів", що нібито легітимізували окупацію ними українських територій. Найбільше "пощастило" дітям з села Григорівка Присиваської громади. Їх змусили пройти вулицями населеного пункту, несучи в руках портрети ліквідованих українських колаборантів та російських воєнних злочинців. Про це повідомляють кореспонденти "ІРС-Південь" з посиланням на російські джерела. Це шапіто окупанти гордо назвали акцією "Герої новоросії". За їхніми словами, українські діти мають бути більш "патріотичними" та виховуватись у кращих традиціях "руського міра". Також, на думку окупантів, тільки зараз школярі мають змогу вивчати "правдиву світову історію", тобто насичену викривленими фактами та російськими наративами.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/lenta/340747-rosyani-zmusili-dtey-z-lvoberezhzhyia-hersonschini-provesti-hodu-z-portretami-lkvdovanih-kolaborantv.html>

30.09.2024 Правоохоронці Херсонщини встановили особи російських зловмисників, підозрюваних у розграбуванні оселі. Про це повідомила пресслужба поліції Херсонської області. Правоохоронці з'ясували, що у квітні 2022 року невідомі військовослужбовці рф незаконно проникли на територію одного з домоволодінь адміністративного центру. Окупанти почали самовільно проживати в будинку та користуватись майном господарів. А у червні 2022 року загарбники взагалі розграбували оселю. А саме – заволоділи та вивезли у невідомому напрямку три телевізори, дві газові плити, два холодильники, морозильну камеру, два електричні обігрівачі та генератор, а також весь сільськогосподарський інвентар та будівельні інструменти. Загальна сума завданих жителю Білозерки збитків становила майже чверть мільйона гривень. Вжитими оперативно-розшуковими заходами поліцейські ідентифікували двох військових рф, причетних до вчинення злочину. Це 57-річний уродженець Свердловської області та 44-річний житель Республіки Адигея рф. Слідчі кваліфікували їх злочинні дії як порушення законів та звичаїв війни, вчинене за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України). Поліцейські зібрали достатньо доказів щодо фігурантів й наразі досудове розслідування завершено. Нині обвинувальний акт щодо підозрюваних затверджений Олешківською окружною прокуратурою та скерований на розгляд суду. російським військовим загрожує позбавлення волі на строк від восьми до дванадцяти років.

Фото: Національна поліція

<https://khersonline.net/lenta/340734-rozgrabuvали-domovolodnnya-mirnogo-zhitelya-sldch-polcyi-hersonschini-zavershili-rozsliduvannya-schodo-dvoh-vyskovih-rf.html>

Інформація щодо наслідків екогеноциду рф у Херсонській області

22.09.2024 В Азовському морі на Херсонщині меншають медузи і помирають дельфіни. Про зменшення кількості сцифоїдних медуз корнеротів в Азовському морі (всюди, крім Таганрозької затоки) повідомили у прес-службі Азово-Чорноморської філії Всеросійського науково-дослідного інституту рибного господарства і океанографії. Йдеться про незначне зменшення. Як пише, посилаючись на державний комітет водного і рибного господарства рф, окупаційне «Донецкое агентство новостей», популяція медуз у Азовському морі нікуди не зникне, поки там буде підвищена солоність. Вона, у свою чергу, може зменшитись лише, якщо повноводнішим стане Дон - основне джерело прісної води. А от чому в Азовському морі масово помирають дельфіни, поки ніхто з вчених не сказав. За даними окупаційного телеграм-каналу «Геническ онлайн. Херсонская область» узбережжя Арабатської Стрілки вкриті нині десятками їх туш. Найбільше мертвих морських ссавців - у Стрілковому, море біля якого глибше. Автори фотографій переживають, чому не проводиться ветеринарно-санітарна експертиза мертвих дельфінів, адже вони можуть бути інфіковані і становити цим загрозу для людей. Пропагандисти також звернулись до окупаційних мнс і КП «Тандем», аби ті прибрали трупи.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/top/340323-v-azovskomu-mor-na-hersonschin-menshayut-meduzi-pomirayut-delfni.html>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами рф по місту Херсон та населених пунктів Херсонської області

22.09.2024 російські війська продовжують підступні атаки – завдають удари по громадах Бериславського та Херсонського районів, намагаються знищити об'єкти інфраструктури, житловий фонд, автотранспорт та завдати якомога більшої шкоди мирним жителям. Минулої доби по населених пунктах ворог гатив із мінометів, артилерії та БпЛА. Під вогневим ураженням армії рф перебували Херсон, Антонівка, Садове, Придніпровське, Білозерка, Комишани, Томина Балка, Берислав, Бобровий Кут, Нововоронцовка та Зміївка. В результаті обстрілів пошкоджено 38 об'єктів: багатопверховий та 20 приватних будинків, два автобуси та 11 автомобілів, дві адмінбудівлі, приміщення банку та газопровід. У Нововоронцовці в результаті артилерійського обстрілу пошкоджено адміністративну будівлю, три приватні будинки та автомобіль. Від нічних артилерійських обстрілів противника також потерпали Комишани, Антонівка, Білозерка і Томина Балка. У населених пунктах пошкоджено щонайменше сім приватних будинків та газопровід. У Бериславі внаслідок атаки ворожого дрона постраждав 49-річний чоловік, який дістав мінно-вибухову травму, контузію та вогнепальне поранення ноги. Вночі російський ворог вдарив із БпЛА по Антонівці. Внаслідок вибуху отримав поранення 43-річний чоловік, його доправили до лікарні з вибуховою та черепно-мозковою травмами, контузією та уламковим пораненням голови. Вдень обстріли селища поновилися, противник застосував одночасно дрони та міномет. Пошкоджень зазнали маршрутний автобус та два приватні будинки. По медичну допомогу звернулася 43-річна жителька Розливу, яка 20 вересня потрапила під ворожий обстріл. У жінки діагностували мінно-вибухову травму та контузію. російські війська не припиняють щоденні обстріли Херсона. Вдень у Дніпровському районі росіяни скинули вибухівку з дрона на автомобіль, за кермом якого був 41-річний поліцейський. Правоохоронець перебував поза виконанням службових обов'язків. Він отримав вибухову травму та непроникаюче уламкове поранення грудної клітини. У тому ж районі від удару з ворожого безпілотної пошкоджено ще один автомобіль, будівлю банку та отримав поранення 86-річний перехожий. Літнього

чоловіка ушпиталили з мінно-вибуховою травмою та уламковим пораненням ноги. Пізніше внаслідок чергових дронних атак отримали поранення 53-річна жінка та 57-річний чоловік, пошкоджено багатоповерховий і приватний будинки, а також шість автомобілів. По житлових кварталах Дніпровського району ворог бив і з артилерії. Пошкоджень зазнали адмінбудівля, п'ять приватних будинків, автомобіль та отримала контузію 73-річна жінка. Зранку в Центральному районі міста військові рф атакували з БПЛА цивільний автомобіль. Внаслідок вибуху поранено 50-річного водія, якого доправили до лікарні з вибуховою та черепно-мозковою травмами, контузією та множинними уламковими пораненнями спини. Корабельний район потерпав від артилерійських ударів, там пошкоджено приватний будинок. Дронами-камікадзе типу «FPV» армія рф наносила удари по центральних кварталах міста та прибережній зоні у Дніпровському районі. На місцях російських обстрілів працювали всі профільні служби. Поліцейські проводили огляд місць подій, збирали речові докази та фіксували наслідки ударів військ рф. За минулу добу поліція відреагувала на 248 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 6 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

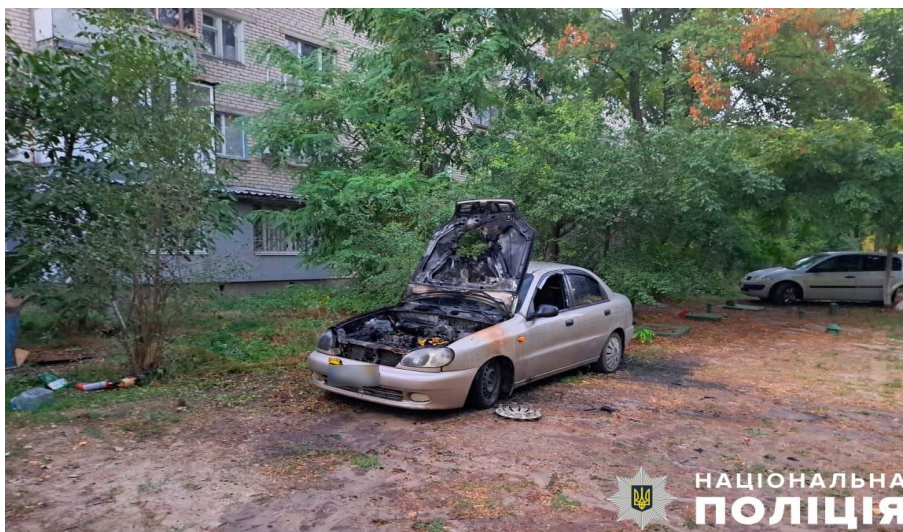

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-v-rezultati-rosiiskoi-ahresii-poraneno-deviat-liudei-sered-nykh-politseisky-politsiia-fiksuie-naslidky>

23.09.2024 російські війська продовжують підступно атакувати мирне населення Херсонщини, завдаючи ударів по громадах Бериславського та Херсонського районів. Минулої доби ворог атакував бригаду медичних працівників та намагався завдати якомога більшої шкоди місцевим жителям, руйнуючи житловий сектор. По населених пунктах правобережжя армія рф гатила з артилерії, мінометів, танків та БпЛА, також застосовувала FPV-дрони. Від ударів противника потерпали Херсон, Антонівка, Томина Балка, Садове, Придніпровське, Кізомис, Понятівка, Велетенське, Станіслав, Гончарне, Ромашкове, Берислав, Качкарівка, Милове, Заможне, Золота Балка, Нововоронцовка та Михайлівка. Пошкоджень зазнали 27 об'єктів: 16 приватних та три багатоквартирні будинки, 5 автомобілів, карета «швидкої допомоги» та газопроводи. Зранку поблизу Ромашкового російські військові з БпЛА вдарили по кареті «швидкої допомоги». Внаслідок вибуху автомобіль зазнав пошкоджень. Постраждали 58-річний фельдшер та 50-річний водій. У них контузії, вибухові та черепно-мозкові травми. Під артилерійським обстрілом противника перебувала Антонівка. Поранено 70-річного місцевого жителя, його доправили до лікарні з уламковими пораненнями, мінно-вибуховою та черепно-мозковою травмами. Також по селищу війська рф гатили з міномета й скидали боєприпаси з БпЛА, пошкоджено п'ять приватних будинків та автомобіль. З артилерії армія рф била і по Нововоронцовці. Мінно-вибухові травми і вогнепальні рани отримали двоє чоловіків віком 33 та 40 років. У Кізомисі росіяни скерували FPV-дрон на автомобіль сільськогосподарського підприємства. Внаслідок удару постраждав 51-річний водій, у нього діагностували контузію. Транспортний засіб зазнав пошкоджень. Сили рф дроном типу «FPV» атакували і Качкарівку, пошкоджено житловий будинок. У Понятівці під удар російського безпілотної потрапив 30-річний волонтер. Він дістав вибухову травму, термічні опіки рук і обличчя. У Велетенському та Миловому атаки ворожих БпЛА призвели до пошкоджень двох приватних будинків. У Томиній Балці, Станіславі та Золотій Балці артилерійським вогнем пошкоджено чотири приватні будинки. Від самого ранку у Херсоні ворог тероризував мікрорайон «Таврійський», застосовуючи артилерію. Під удар потрапили три багатоповерхівки, там понівечені балкони, пробито дах та пошкоджено ліфтове обладнання. Через кілька годин з артилерії війська рф обстріляли приватний сектор мікрорайону «Північний». Снарядами пошкоджено три приватні будинки, газопровід та поранено 49-річну жінку, у неї травма спини. війська рф били з БпЛА по Дніпровському району міста, пошкоджено три автомобілі та приватний будинок. Внаслідок скидання вибухівки із російського дрона тяжко поранено 57-річного чоловіка. У потерпілого діагностували мінно-вибухову та черепно-мозкову травми, травматичну ампутацію передпліччя, уламкові поранення голови й тулуба, опіки різних частин тіла. На місцях обстрілів працювали слідчі, вибухотехніки та криміналісти. Поліцейські проводили огляд місць подій, збирали речові докази та фіксували наслідки ударів військ рф. За минулу добу поліція відреагувала на 337 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 16 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-v-rezultati-rosiiskikh-atak-deviat-liudei-otrymaly-poranennia-sered-iakykh-medyk-ta-volonter-pravookhorontsi-dokumentuiut-naslidky-vorozhykh-vluchan>

24.09.2024 російська армія продовжує з особливою жорстокістю обстрілювати деокуповані населені пункти Херсонського та Бериславського районів. Ворог мстить людам, намагаючись знищити житловий сектор, прицільно б'є по медичних та навчальних закладах, практично щодня внаслідок ворожих ударів є постраждалі та загиблі мирні жителі. Минулої доби противник вкотре обстрілював житлові квартали з артилерії, мінометів, танків, реактивних систем залпового вогню, авіації та БПЛА. Під ударами армії рф перебували Херсон, Антонівка, Садове, Станіслав, Понятівка, Томина Балка, Широка Балка, Велетенське, Білозерка, Берислав, Нова Кам'янка, Суханове, Хрещенівка, Потьомкине, Михайлівка, Бургунка, Новорайськ та Зміївка. Пошкоджень зазнали 35 об'єктів: багатоповерховий та 17 приватних будинків, об'єкт критичної інфраструктури, медичний та навчальний заклади, дитячий садочок, приміщення банку та офісу, вісім автомобілів, сільгосптехніка, гараж і газопровід. На світанку окупанти скинули боєприпас із дрона на Понятівку. Внаслідок атаки 61-річний місцевий житель

отримав вибухову травму, множинні уламкові поранення живота і стегна. війська рф атакували дронами Антонівку. Мінно-вибухову травму і уламкове поранення ноги отримала 65-річна місцева жителька. Постраждав і 67-річний чоловік, у нього множинні термічні опіки кінцівок, спини, грудної клітини та дихальних шляхів. У селищі пошкоджено три приватні будинки. російські війська атакували безпілотниками Станіслав. Під ворожі удари потрапили 58-річна жінка та двоє чоловіків віком 20 і 40 років. Люди дістали вибухові травми, контузії й уламкові поранення. Велетенське армія рф обстрілювала з реактивних систем залпового вогню. Поранено 35-річну жінку, в неї вибухова та черепно-мозкова травми, контузія та уламкове поранення голови. У Бериславі через удар ворожого БпЛА загинув 59-річний чоловік та отримала поранення 71-річна жінка. Поблизу Нововоронцовки 23 вересня в результаті артилерійського обстрілу загинув 38-річний чоловік. Артилерійським вогнем пошкоджено три приватні будинки у Білозерці, два у Понятівці, три будинки та газопровід у Станіславі. Дронами типу «FPV» окупанти били по Михайлівці, Широкій Балці та Антонівці, пошкоджено житловий будинок і мікроавтобус. З авіації противник вдарив сімома керованими бомбами по Новій Кам'янці, Сухановому та Хрещенівці. Значно пошкоджено дві школи, оселі місцевих жителів, старостат, будинок культури та отримала контузію 62-річна жінка. Вдень у Дніпровському районі Херсона росіяни скинули вибухівку з БпЛА на комунальників. Внаслідок удару отримав поранення 57-річний водій трактора, у чоловіка мінно-вибухова травма, уламкові поранення грудної клітини та кінцівок. Комунальна техніка зазнала пошкоджень. Також через скиди вибухівки із безпілотників травмувалася 21-річна жінка і двоє чоловіків віком 34 і 44 роки. У людей вибухові травми й уламкові поранення. Через дроніві атаки пошкоджено медзаклад, шість автомобілів, приміщення банку, багатоповерховий будинок та гараж. По району війська рф гатили і з артилерії, пошкоджено дитячий садочок та офісне приміщення. Один зі снарядів влучив у приватний будинок, де травмувалася 66-річна жінка. По медичну допомогу звернувся 41-річний херсонець та двоє жителів Томиної Балки, які отримали поранення через ворожі обстріли кілька днів тому. На місцях обстрілів працювали слідчо-оперативні групи поліції, які вилучали уламки ворожих снарядів та фіксували злочини. За минулу добу поліція відреагувала на 366 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 30 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/dvoie-zahyblykh-ta-17-poranykh-poskodzheni-medychnyi-ta-navchalni-zaklady-politsiia-khersonshchyny-fiksuie-naslidky-vorozhykh-obstriliv>

25.09.2024 російські війська продовжують тероризувати правий берег Херсонщини, зокрема обласний центр, постійними атаками. Для ударів вони використовують широкий спектр озброєння. Минулої доби по населених пунктах Херсонського та Бериславського районів противник гатив із артилерії, мінометів, танків, реактивних систем залпового вогню, авіації та БПЛА. Від ударів ворога потерпали Херсон, Антонівка, Садове, Придніпровське, Станіслав, Комишани, Музиківка, Наддніпрянське, Зимівник, Білозерка, Новодмитрівка, Томина Балка, Широка Балка, Інженерне, Берислав, Монастирське, Шляхове, Михайлівка, Золота Балка, Велика Олександрівка та Гаврилівка. Поліція зафіксувала пошкодження 53-х об'єктів: 20 приватних та дев'яти багатоквартирних будинків, об'єкта критичної інфраструктури, двох медичних установ, трьох магазинів, шести цивільних та службового автомобілів поліції, сільгосптехніки, газопроводів, ангара та складу. Після опівночі армія рф наносила удари з реактивних систем залпового вогню по Станіславу і Монастирському. Пошкоджені зазнали шість приватних будинків та газопровід. Білозерка потерпала від обстрілів із артилерії та РСЗВ. У селищі пошкоджено газопровід, три багатоквартирні та 10 приватних будинків. Поранено 45-річного місцевого жителя, у нього вибухова травма й уламкове поранення

грудної клітини. У Новодмитрівці російські військові скинули вибухівку з дрона на ангар, пошкоджено п'ять одиниць сільськогосподарської техніки. Ввечері окупаційні війська вдарили з танка по Михайлівці, загинув 72-річний чоловік. Також дроном типу «FPV» росіяни завдали удару по приміщенню сільського старостату, який був неодноразово пошкоджений внаслідок попередніх обстрілів. Вдень російські загарбники вдарили з артилерії по Зимівнику. Загинула 79-річна жінка, 48-річна місцева жителька отримала мінно-вибухову та черепно-мозкову травми, контузію й уламкове поранення передпліччя. У селищі пошкоджено два приватні будинки й автомобіль. Вночі російська авіація бомбила Музиківку, Наддніпрянське, Садове та Антонівку. На населені пункти окупанти скинули 8 керованих бомб. У Садовому відбулося влучання в будинок, з-під завалів якого рятувальники деблокували 82-річного чоловіка та 78-річну жінку. Людей доправили до лікарні з контузіями, мінно-вибуховими та черепно-мозковими травмами. Минулої доби ворожі війська масовано атакували Херсон та передмістя, найбільше потерпала східна частина міста – Дніпровський район, житлові квартали якого розташовані уздовж берегової лінії. Прицільні удари з артилерії, авіації та БПЛА призвели до поранення поліцейського і мирних жителів, руйнувань житлових будівель із подальшим горінням. Зранку російські військові нанесли авіаційний удар двома керованими авіабомбами по закладу культури. Внаслідок потужних вибухів будівля зруйнована, вибуховою хвилею пошкоджено розташовані поруч два багатоквартирні та три приватні будинки, медичну установу, два магазини та склад. Під час обстеження території після авіаудару 41-річний працівник вибухотехнічної служби отримав поранення внаслідок детонації невідомого предмета. Поліцейського доправили до лікарні з мінно-вибуховою травмою та травматичною ампутацією стопи. На житлові квартали району упродовж доби росіяни скидали вибухівки з дронів. В результаті атак поранено трьох чоловіків віком 32, 49 та 56 років. У них діагностували вибухові травми й множинні уламкові поранення різних частин тіла. Також пошкоджено багатоквартирний будинок, медичну установу, магазин, чотири цивільні та службовий автомобілі поліції. Удари з БПЛА наносилися і по центру міста. Внаслідок вибуху постраждав 54-річний чоловік, який перебував на вулиці. У нього вибухова травма, уламкові поранення передпліччя та стегна. У Корабельному районі артилерійським вогнем пошкоджено чотири багатоквартирні будинки. Внаслідок атаки безпілотників армії рф по передмістю Херсона – Антонівці, а також артилерійського обстрілу селища отримали поранення шестеро чоловіків віком від 22 до 74 років. В момент ударів потерпілі перебували на вулиці або в будинках. У людей діагностували вибухові травми, уламкові поранення грудної клітини й кінцівок. На місцях обстрілів працювали слідчо-оперативні групи поліції, які вилучали уламки ворожого озброєння та фіксували злочини. За минулу добу поліція відреагувала на 389 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 20 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/armiia-rf-masovano-atakuvala-khersonshchynu-dvi-liudyny-zahynulo-i-15-poraneno-sered-postrazhdalikh-politseiskiy-ie-ruinuvannia-tsyvilnoi-infrastruktury>

26.09.2024 У період з 1 по 26 вересня 2024 року російські війська 2170 разів атакували Херсонщину з дронів. Про це МОСТу повідомили в Херсонській ОВА. За цей період внаслідок атак БПЛА загинули 6 людей, ще 110 отримали поранення, серед них 1 дитина.

<https://most.ks.ua/news/url/stalo-vidomo-skilki-raziv-rosijani-atakuvali-hersonschinu-dronami-za-veresen>

26.09.2024 війська рф вчергове обстріляли правобережжя Херсонської області з реактивних систем залпового вогню, артилерії, мінометів, гелікоптерів та БПЛА різних типів. Від ворожих атак потерпали Херсон, Антонівка, Садове, Придніпровське, Білозерка, Томина Балка, Новотягинка, Станіслав, Берислав, Веселе, Козацьке, Архангельське, Нововоронцовка, Бургунка та Новорайськ. У населених пунктах пошкоджень зазнали 45 об'єктів: 22 приватні та три багатоповерхові будинки, навчальний заклад, 13 цивільних та чотири службові автомобілі поліції, сільгосптехніка.

Зранку військові РФ здійснили комбіновану атаку Берислава, на житлові квартали міста скидали вибухівки з БПЛА та вдарили FPV-дронем. Отримали контузії двоє жінок віком 53 та 59 років, які перебували біля магазину. Також пошкоджено автомобіль. Ввечері окупанти завдали удари з артилерії по Томиній Балці. Внаслідок влучання снаряда по домоволодінню загинула 57-річна жінка та отримав поранення її 62-річний чоловік. У селі пошкоджено два приватні будинки і сільгосптехніку. Після опівночі російські військові вдарили з РСЗВ по Білозерці. Вибухові травми, контузії й уламкові поранення отримали 74-річна жінка та 45-річний чоловік. У селищі пошкоджено два багатоквартирні та 19 приватних будинків, а також автомобіль. Поблизу Станіслава російський FPV-дрон атакував автомобіль поліції. Внаслідок цього постраждав 25-річний правоохоронець, він отримав вибухову травму і контузію. Транспортний засіб зазнав механічних пошкоджень. армія РФ скидала боєприпаси з дронів у Антонівці. Вибухові травми й уламкові поранення отримали четверо чоловіків віком від 43 до 70 років. Масована дронна атака селища тривала кілька годин поспіль. В центрі Херсона через скиди з БПЛА зазнали пошкоджень один цивільний та два службові автомобілі поліції. У Дніпровському районі міста через скидання вибухівок російськими БПЛА постраждали 63-річна жінка та троє чоловіків віком 26, 45 і 60 років. Пошкоджено багатоквартирний будинок та шість автомобілів. Також внаслідок дрової атаки був пошкоджений службовий автомобіль поліції та поранено 20-річну поліцейську. Її доправили до лікарні з вибуховою та черепно-мозковою травмами, струсом головного мозку і вогнепальною раною шиї. Автомобіль зазнав механічних пошкоджень. По Дніпровському району війська РФ гатили і з артилерії, пошкоджено будівлю навчального закладу. В парку на російській протипіхотній міні підірвався 64-річний чоловік. Його доправили до лікарні з мінно-вибуховою травмою та уламковим відкритим переломом ноги. На місцях російських атак працювали всі профільні служби. За минулу добу поліція відреагувала на 455 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 24 провадження за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

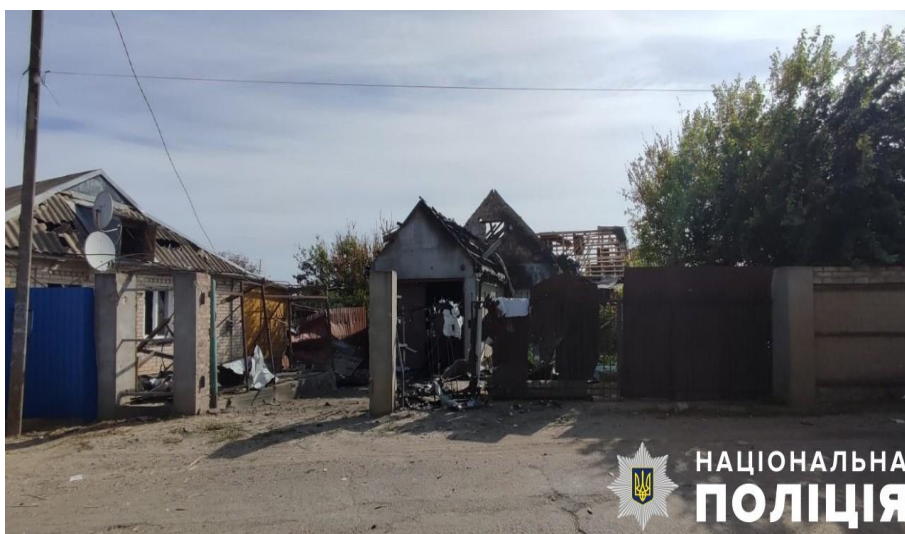

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-vorozhi-obstrily-odna-liudyna-zahynula-ta-16-poraneno-sered-postrazhdalykh-dvoie-politseiskykh>

27.09.2024 російські війська вкотре піддали масованому обстрілу Бериславський та Херсонський райони з реактивних систем залпового вогню, артилерії, мінометів, авіації та БПЛА. Вибухи лунали цілодобово, окупанти безжалісно намагалися знищити цивільну інфраструктуру, цілили по житловому сектору. Під комбінованими атаками ворога перебували Херсон, Антонівка, Садове, Інгулець, Федорівка, Велетенське, Кізомис, Софіївка, Микільське, Комишани, Ясна Поляна, Бургунка та Монастирське. Обстрілами пошкоджено 82 об'єкти: 63 приватні та два багатоквартирні будинки, два навчальні заклади, адміністративну будівлю, об'єкт критичної інфраструктури, магазин, шість автомобілів, п'ять одиниць сільгосптехніки та господарську споруду. Зранку росіяни атакували сімома КАБама населені пункти Херсонської громади. По Інгульцю випустили три керовані бомби, через потужні вибухи пошкоджено 21 приватний будинок. Отримали поранення п'ятеро людей, серед яких двоє дітей віком 4 та 15 років. У постраждалих вибухові травми, контузії, уламкові поранення і переломи. Також від авіаударів потерпали Федорівка та Ясна Поляна. У селах пошкоджено 18 приватних будинків, сільгосптехніка та отримали поранення двоє людей. В обласному центрі бомба поцілила в недіючу будівлю у Дніпровському районі. Отримав поранення 47-річний чоловік, пошкоджено багатоквартирний будинок та навчальний заклад. російські військові скинули боеприпас із безпілотною біля ринку в Антонівці. Мінно-вибухову травму та уламкове поранення ноги отримав 80-річний перехожий. Завдали ударів і з артилерії, пошкоджено шість житлових будинків. ворог наклав артилерійським вогнем Велетенське. Загинув 72-річний місцевий житель, тяжкі поранення отримали двоє чоловіків віком 49 і 66 років. Потерпілих доправили до лікарні з вибуховими травмами, контузіїми, уламковими пораненнями різних частин тіла, а також травматичною ампутацією передпліччя. армія рф била по селищу і з реактивних систем залпового вогню, пошкоджень зазнали шість приватних будинків. У Комишанах у результаті артилерійського обстрілу пошкоджено сільгосптехніку на території фермерського господарства. Упродовж доби під щільним ворожим вогнем перебував і Херсон. Противник обстрілював із артилерії та бив із безпілотною по прибережній частині міста,

тероризуючи місцеве населення та руйнуючи житловий фонд. Найбільше ворог завдавав ударів по Дніпровському району. Там російські військові скидали вибухівки з БпЛА на перехожих, автомобілі й будинки. Внаслідок цих атак мінно-вибухові травми й уламкові поранення отримали троє чоловіків віком 53, 65 і 66 років. Пошкоджень зазнали чотири автомобілі. Район потерпав і від артилерійських обстрілів ворога. Отримали поранення 82-річна жінка та 58-річний чоловік. Зазнали пошкоджень приватний будинок і автомобіль. російські загарбники завдали ударів з артилерії і по центральній частині міста. Один зі снарядів поціли в приватний будинок, де травмувалися троє жінок віком 64, 85 та 87 років. У них вибухові та черепно-мозкові травми, контузії і гостра реакція на стрес. Також пошкоджено навчальний заклад і багатоквартирний будинок. У Козацькому та Широкий Балці на російських протипіхотних мінах підірвалися двоє чоловіків віком 58 та 71 рік. Їх доправили до медзакладів із вибуховими травмами та травматичними ампутаціями стоп. На місцях російських атак працювали всі профільні служби, які надавали допомогу постраждалим, ліквідовували та документували наслідки обстрілів. За минулу добу поліція відреагувала на 394 заяви і повідомлення громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 20 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

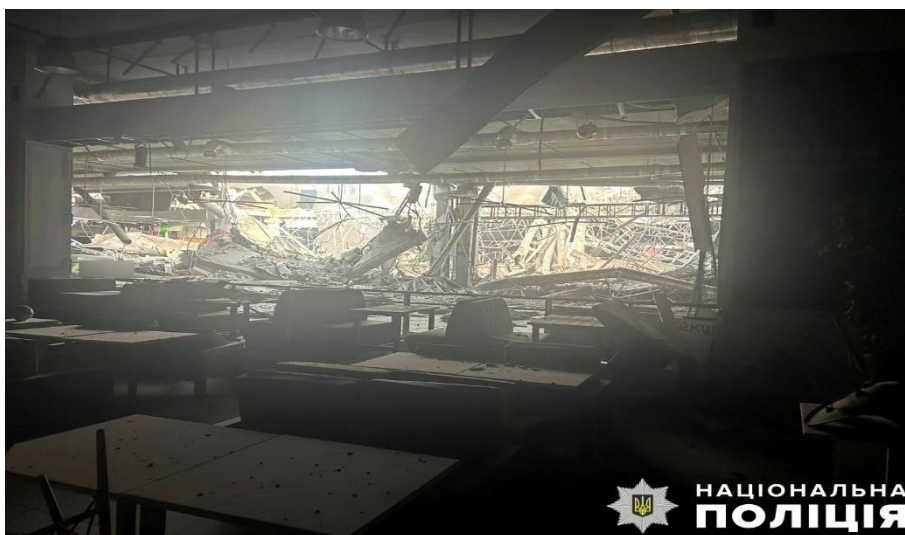

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-rosiisku-ahresiiu-odna-liudyna-zahynula-ta-21-poraneno-sered-postrazhdalikh-dvoie-ditei-politsiia-fiksuie-naslidky>

28.09.2024 Минулої доби військові рф проти мирного населення деокупованої Херсонщини застосовували артилерію, танки, дрони, авіабомби. Внаслідок ворожих

влучань були пошкоджені 30 приватних будинків, багатоповерхівка, три автомобілі та автобус, будівлі навчального закладу та закладу культури, господарча споруда. Нажаль також є загиблі та поранені цивільні громадяни. У Херсонському районі під ворожим вогнем перебували обласний центр, Антонівка, Станіслав, Ромашкове, Новодмитрівка, Широка Балка, Кізомис і Велетенське. На території Бериславського району військові рф атакували Одрадокам'янку, Дудчани, Гаврилівкау, Нову Кам'янку, Михайлівку, Саблуківку, Томарине, Козацьке, Веселе та безпосередньо районний центр. На світанку ворог із артилерії обстріляв Велетенське, Кізомис, Гаврилівку та Станіслав. В результаті одного з вибухів в останньому населеному пункті був пошкоджений приватний будинок. А 48-річний власник оселі отримав контузію та легкі травми голови. Також населений пункт впродовж кількох годин перебував під прицілом дронів-камікадзе. Загалом ворог спрямував на Станіслав щонайменше вісім БпЛА типу FPV. Внаслідок вибухів пошкоджень зазнала будівля закладу культури. Вранці повітряні сили країни-агресора завдала авіаудару дев'ятьма керованими бомбами по чотирьох населених пунктах Бериславському району. В результаті вибухів у Дудчанах було зруйновано та пошкоджено 26 приватних будинків. Також поранень зазнала 68-річна місцева жителька. Жінку госпіталізували з переломом ноги, струсом головного мозку та закритою черепно-мозковою травмою. росіяни завдали артилерійського обстрілу по Новодмитрівці. Внаслідок вибухів снарядів смертельні поранення отримали 75-річна жінка та 72-річний чоловік. росіяни дронами атакували різні вулиці Антонівки. В результаті скидів із БпЛА боєприпасів поранення отримали шість місцевих жителів – 68-річний чоловік та жінки віком 23, 41, 56, 72 та 85 років. Постраждали отримали осколкові поранення та інші травми. Крім цього, пошкоджень зазнав маршрутний автобус. Населений пункт й надалі перебував під прицілом дронів та російської артилерії. Із БпЛА ворог атакував і Берислав. Після опівдня поблизу одного з магазинів у результаті вибуху боєприпаса поранення отримав 49-річний місцевий житель. Також безпілотниками було атаковане й Ромашкове Білозерської територіальної громади. Ввечері артилерійського обстрілу зазнала прибережна частина Центрального району Херсона. Внаслідок вибухів російських снарядів був пошкоджений багатоповерховий будинок, цивільний автомобіль, приміщення навчального закладу. Ще один приватний будинок і автомобіль були пошкоджені в обласному центрі в результаті скиду боєприпасу з БпЛА. Таким самим чином пошкоджень зазнав і легковий автомобіль у Широкій Балці. Загалом за фактами воєнних злочинів армії рф минулої доби слідчі поліції Херсонщини розпочали 20 кримінальних проваджень. Нині проводяться необхідні слідчі заходи для належного документування та розслідування злочинів.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/vnaslidok-rosiiskykh-obstriliv-khersonshchyny-zahynuly-dvoie-tsyvilnykh-zhyteliv-shche-deviat-otrymaly-poranennia-politsiia-fiksuie-naslidky>

29.09.2024 військові рф не припиняють обстріли населених пунктів Бериславського та Херсонського районів, знищуючи житло людей, автотранспорт та завдаючи ударів по об'єктах інфраструктури. Минулої доби країна-агресор атакувала мирне населення з артилерії, мінометів, реактивних систем залпового вогню та БпЛА. Під вогнем противника перебували Херсон, Антонівка, Садове, Білозерка, Кізомис, Широка Балка, Благовіщенське, Микільське, Станіслав, Інженерне, Нововоронцовка, Михайлівка, Одрадокам'янка, Зміївка, а також Веселе та Козацьке Каховського району. У населених пунктах пошкоджень зазнали 26 об'єктів: 18 приватних будинків, шість автомобілів та два автобуси. З реактивних систем залпового вогню окупанти вдарили по Микільському. Через влучання снаряда у приватний будинок загинула 70-річна жінка та отримав поранення 73-річний чоловік. Пошкоджень зазнали щонайменше сім житлових будинків. В результаті артилерійського обстрілу Білозерки пошкоджено три приватні будинки та травмовані двоє жінок віком 56 і 66 років. У людей вибухові травми, контузії й уламкові

поранення. Селище перебувало і під атакою ворожих безпілотників, внаслідок вибухів пошкоджено автомобіль та приватний будинок. російська армія з артилерії вдарила і по Благовіщенському. Отримав поранення 45-річний чоловік, який перебував на подвір'ї. У нього діагностували вибухову травму й уламкове поранення ноги. Внаслідок скидання вибухівки з БПЛА отримав вибухову та черепно-мозкову травми, уламкове поранення плеча і спини 45-річний житель Широкої Балки. По Михайлівці противник вдарив дроном типу «FPV». Внаслідок удару вкотре пошкоджено адмінбудівлю. У Кізомисі та Станіславі артилерійським вогнем пошкоджено три приватні будинки. армія рф вкотре атакувала дронами Дніпровський район Херсона, цілеспрямовано скидаючи боєприпаси на автомобілі та житлові будинки. Внаслідок цих ударів пошкоджено три приватні будинки та стільки ж автомобілів. Дістали поранення 61-річна жінка та четверо чоловіків віком 36, 47, 51 та 63 роки. У передмісті Херсона – Антонівці – внаслідок скидів із БПЛА травмовано 56-річного чоловіка та пошкоджено автомобіль. Двічі ворожі безпілотники атакували громадський транспорт. У маршрутних автобусах внаслідок скидів вибухівок пошкоджено вікна. Пасажири та водії, на щастя, не постраждали. В результаті артилерійського обстрілу пошкоджено приватний будинок. Антонівка перебувала і під атакою FPV-дронів. На місцях ударів росіян працювали всі профільні служби, які ліквідували та документували наслідки обстрілів. За минулу добу поліція відреагувала на 248 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 13 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

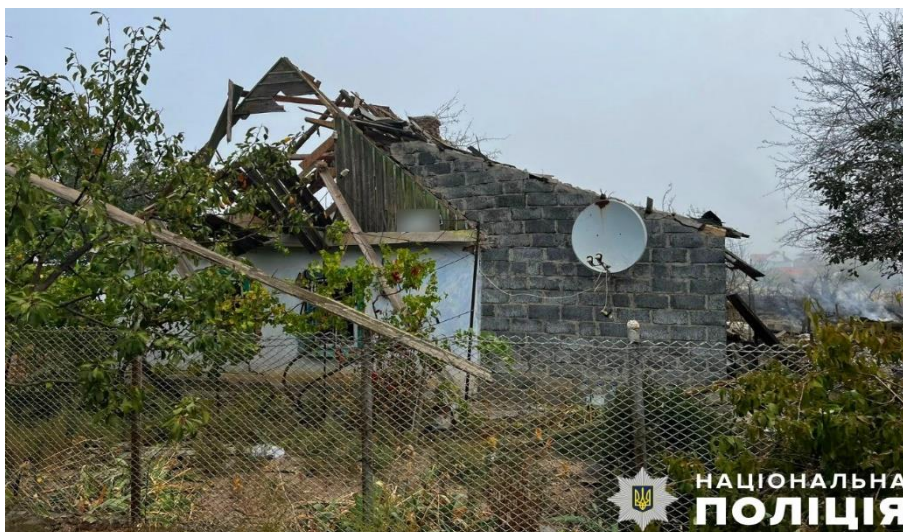

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/armiia-rf-vcherhove-masovano-atakuvala-khersonshchynu-odna-liudyna-zahynula-ta-11-poraneno-politsiia-fiksuie-naslidky>

30.09.2024 Минулої доби війська РФ обстрілювали правобережжя Херсонської області з артилерії, мінометів, танків, БПЛА, завдали авіаційних та ракетних ударів. Під обстрілами противника вкотре перебували деокуповані населені пункти Бериславського та Херсонського районів. Від ворожих атак потерпали Херсон, Антонівка, Придніпровське, Станіслав, Білозерка, Велетенське, Садове, Томина Балка, Первомайське, Берислав, Бургунка, Нововоронцовка, Велика Олександрівка, Іщенка, Старосілля, Золота Балка, Одрадокам'янка. У населених пунктах пошкоджень зазнали 62 об'єкти: 55 приватних будинків, адміністративна будівля, школа, дитячий садочок та чотири автомобілі. Військові РФ здійснили ракетний удар по Великій Олександрівці. Пошкоджень зазнали навчальний заклад, адміністративна будівля та понад 60 приватних будинків. Отримали поранення 37-річна жінка та двоє чоловіків віком 45 і 62 роки. Їх доправили до лікарні з мінно-вибуховими травмами й множинними уламковими пораненнями. Також постраждала 31-річна поліцейська, яка перебувала поза службою, у неї перелом ноги. Дронами типу «FPV» противник бив по Бериславу, Бургунці, Антонівці, по центру та Дніпровському району Херсона. Під артилерійським вогнем армії РФ перебувала Білозерка, там пошкоджено щонайменше чотири приватні будинки. Російські загарбники значно активізували дроніві атаки по населених пунктах Херсонського району. Вдень скинули вибухівку з безпілотною на Станіслав. Поранені 44-річна жінка та 46-річний чоловік, вони отримали вибухові та черепно-мозкові травми, а також контузії. Пошкоджено автомобіль. Через атаку ворожого БПЛА у Велетенському отримав травми 69-річний чоловік, який у момент удару їхав вулицею на велосипеді. У Антонівці в результаті скидання вибухівки біля магазину травмовано 23-річного чоловіка та двох жінок віком 33 і 58 років. Їх ушпиталили з мінно-вибуховими травмами, уламковими пораненнями й переломами. Біля зупинки громадського транспорту через атаку ворожого БПЛА отримали поранення двоє жінок віком 53 і 72 роки. Мінометним вогнем пошкоджено чотири приватні будинки. Вночі по Антонівці противник здійснив авіаудар, скинувши керовану бомбу. У найбільш обстрілюваному районі Херсона, Дніпровському, внаслідок ударів ворожих безпілотною зазнали пошкоджень гімназія, три автомобілі та приватний будинок. Мінно-вибухову травму й уламкові поранення отримав 71-річний чоловік. По медичну допомогу звернулися троє жінок із Білозерки й Херсона, двоє мешканців Томиної Балки та чоловік із Берислава, які отримали поранення внаслідок ворожих обстрілів 25 та 29 вересня. На місцях обстрілів працювали слідчо-оперативні групи поліції, які вилучали уламки ворожих снарядів та фіксували злочини. За минулу добу поліція відреагувала на 350 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 15 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-rosiiski-obstrily-poshkodzheno-ponad-50-budynkiv-19-liudei-poraneno-sered-postrazhdalykh-politseiska>

Інформація щодо відновлення території, житлових будинків та інших об'єктів інфраструктури які були зруйновані під час війни у місті Херсоні та населених пунктах Херсонської області

24.09.2024 Ще дві нові водонапірні башти встановили в Борозенській громаді. Башти, що раніше забезпечували село Садок водою, були не придатні до використання. Їх пошкодили російські окупанти. Заміна гідротехнічних споруд покращить ситуацію з водопостачанням у населеному пункті і майже 230 місцевих жителів будуть забезпечені надійним джерелом водопостачання. Встановлення споруди стало можливим завдяки ГО «Південна стратегія розвитку» за підтримки DCA/NCA в Україні. Також завдяки благодійникам у вересні у селах Садок та Нова Кубань провели очищення трьох свердловин.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Херсон та населеним пунктам Херсонської області з боку країн партнерів

23.09.2024 Відділ Центру надання адміністративних послуг Високопільської селищної ради за підтримки Міністерства цифрової трансформації України отримав від Американського благодійника та БО «Благодійний фонд Євгена Пивоварова» системи зберігання енергії у кількості 3 одиниці. Завдяки цим приладам відділ ЦНАПу та його та віддалені робочі місця тепер забезпечені неперервним живленням необхідного обладнання та освітлення для надання якісних та доступних адміністративних послуг. До того ж, вони можуть зберігати енергію для використання у випадку перебоїв у електропостачанні.

Фото: Бериславська РДА

<https://t.me/beryslavrda/14443?single>

23.09.2024 У Херсоні лікарні отримують 60 комп'ютерів від Латвії. Про це у Facebook повідомило посольство України в Латвії. Техніку для херсонських закладів охорони здоров'я надала Ризька міська рада. Також Латвія передає для Херсона гуманітарний вантаж з кормом для тварин, канцелярськими товарами, солодощами і спортивним інвентарем. Його передають за координації латвійської благодійної організації TEV. Конвой з допомогою відправився сьогодні зі столиці Латвії – міста Рига. Посол України Анатолій Куцевол подякував Латвії за підтримку і допомогу.

Фото: Посольство України в Латвії

Фото: Посольство України в Латвії

<https://most.ks.ua/news/url/u-hersoni-likarnjam-peredadut-kompjuteri-vid-latviji>

25.09.2024 Аграрії Херсонщини можуть отримати рукава для зберігання зерна. Таку можливість пропонують ФАО, Програма USAID «Врожай», у співпраці з Мінагрополітики та за підтримки урядів Канади, Японії, Minderoo Foundation та США через USAID Україна. Подати заявку на участь у програмі можна через Державний аграрний реєстр. Для цього потрібно серед доступних програм підтримки обрати Програму Мінагрополітики, ФАО та USAID щодо розподілу зернових рукавів у прифронтових областях України. Взяти участь у програмі можуть фермери, які: обробляють від 50 до 10 000 гектарів; працюють у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській або Чернігівській областях; зберігатимуть у рукавах лише власно вирощену продукцію; готові взяти на себе витрати за транспортування рукавів від визначеного складу до свого господарства. Кількість рукавів, які фермер може отримати, буде розрахована залежно від кількості отриманих заявок і пропорційно до площі оброблюваних земель – у розрахунку не більше одного рукава на 50 гектарів земель, що обробляються для вирощування зернових та олійних культур. Пріоритет буде надаватись господарствам поблизу лінії фронту або тим, хто зазнав значних пошкоджень інфраструктури.

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

30.09.2024 Громади Херсонщини отримали від міжнародних партнерів техніку для забезпечення населення питною водою. На початку вересня Херсонщина отримала значну гуманітарну допомогу від Програми розвитку ООН в Україні. П'ять громад регіону – Бериславська, Милівська, Тягинська, Новоолександрівська та Новорайська – отримали 5 автоцистерн та 5 мобільних станцій для очищення води. Серед керівників громад був присутній і начальник Новорайської СВА Олександр Шокуров, який, на жаль, пішов з життя. Ця ініціатива є вкрай важливою для Херсонщини, яка досі відновлюється після руйнівної катастрофи на Каховській ГЕС. Передане обладнання дозволить значно покращити ситуацію з водопостачанням у постраждалих населених пунктах і забезпечити місцевих жителів якісною питною водою. Нові фільтраційні станції здатні очищати понад п'ять тисяч літрів води за годину і можуть працювати навіть при відключеннях електроенергії, оскільки обладнані сонячними панелями. У той час завдяки водовозам місткістю десять кубічних метрів громади зможуть забезпечити доставку чистої води до віддалених населених пунктів.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

Інформація про благодійну (гуманітарну) допомогу населенню міста Херсон та Херсонської області

22.09.2024 Юні мешканці Бериславщини отримали нові рюкзаки з усім необхідним для навчання. Такі подарунки дітям передала парафія Мучеників Макавейських у Бериславі та «Карітас Берислав УГКЦ». У межах цієї ініціативи 403 першокласники отримали рюкзаки, наповнені канцелярським приладдям. Ці діти живуть у складних умовах, адже їхні родини мешкають поблизу зони ведення бойових дій. Серед них - переселенці, сироти, діти з багатодітних та малозабезпечених родин, а також постраждалі від війни.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

22.09.2024 Благодійні організації продовжують забезпечувати жителів Херсонщини питною водою. Цього тижня гуманітарний вантаж доставили мешканцям селищ Козацьке та Веселе, що належать до Новокаховської громади. Воду доставили працівники ПКП «Автоцентр», а саму гуманітарну допомогу надав американський некомерційний фонд World Central Kitchen.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

23.09.2024 Благодійники продовжують підтримувати мешканців Бериславщини. Цього разу до Тягинської громади завітали з допомогою представники релігійної громади Християнської церкви "Нове покоління" міста Миколаєва. Для соціально-вразливих категорій населення, ВПО, які проживають в мобільних будинках надано продуктові набори. Отримано овочі, крупи, макаронні вироби, м'ясні та рибні консерви, предмети побуту для кухні для можливого приготування гарячих обідів.

Фото: Бериславська РДА

<https://t.me/beryslavrda/14432>

23.09.2024 У Херсонській області в одній з лікарень облаштували укриття з палатами. Про це у Telegram повідомив начальник ОВА Олександр Прокудін. В укритті встановили необхідне медичне обладнання та облаштували палати для понад 20 людей. Також його обладнали генератором і акумуляторною батареєю. “Це перший об’єкт, виконаний у такому вигляді, як і планувалося”, – написав Прокудін. Допомогли облаштувати укриття з палатами Херсонська обласна організація Товариства Червоного Хреста України та її партнери.

Фото: Херсонська ОВА

<https://most.ks.ua/news/url/na-hersonschini-v-odnij-z-likaren-oblashtuvali-ukrittja-z-palatami>

23.09.2024 Гуманітарні центри Херсонської міської військової адміністрації продовжують надавати допомогу жителям громади. Так, у Шуменському мікрорайоні команда ГО “Сильні бо Вільні” надає допомогу людям з інвалідністю I, II, III груп, багатодітним сім’ям, лежачим та маломобільним особам, пенсіонерам, а також жителям,

які постраждали від російської агресії. Щотижня тут видають продуктові та гігієнічні набори. Родини з дітьми отримують дитяче харчування і підгузки. У гуманітарному центрі жителі мікрорайону завжди мають змогу набрати питної води. Дякуємо за співпрацю нашим постійним партнерам – БФ “Save Ukraine”, Святого Мартина де Поррес, “Коридор ЮА”, “ПЛІЧ-О-ПЛІЧ”, БО “Карітас”, ГО “Сильні бо Вільні” та іншим.

<https://miskrada.kherson.ua/news/humanitarni-tsentry-khmva-prodovzhuiut-nadavaty-dopomohu-zhyteliam-hromady>

24.09.2024 У Високопіллі Бериславського району, фахівці Головного управління ДСНС Херсонщини та Бериславського районного управління організували тренінг для дітей і їхніх батьків. Рятувальники разом із кризовим психологом провели колективні діагностичні вправи «Слон» та «Моя родина», після яких надали консультації батькам. Також учасники та учасниці взяли участь у майстер-класі зі створення «іграшки-символу стабільності» та «символу літа», а також виконували дихально-тілесні вправи для стабілізації емоційного стану. Захід проведено в межах ініціативи зі створення «Центру психологічного розвантаження співробітників ДСНС у Херсоні та мобільного пункту екстреної психологічної допомоги населенню», яку реалізовує ГО «Молоді Ініціативи» у партнерстві з ГУ ДСНС України у Херсонській області за сприяння ПРООН в Україні та фінансової підтримки Уряду Данії.

Фото: Головне управління ДСНС України у Херсонській області

<https://www.facebook.com/DSNSKHERSON>

24.09.2024 Відбулося чергове засідання гуманітарного штабу при Херсонській ОВА. На зустрічі обговорювали нагальні потреби громад та комунальних підприємств. Зокрема, було вирішено надати громадам 20 тонн будівельної суміші для ремонту, 1470 вогнегасників, 975 фільтрів для очищення води, а також 20 бензорізів для аварійних робіт. Крім того, громадам виділили майже 14000 літрів бензину та понад 18000 літрів дизелю для комунальних підприємств і генераторів. Херсонська ТЕЦ отримає 20 тонн щебеню, а працівники аварійних служб – 744 літри питної води.

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

24.09.2024 Благодійники доставили гуманітарну допомогу для жителів модульного містечка, розташованого у Чорнобаївській громаді. Благодійний фонд “Небо України”

для покращення умов проживання людей, які втратили свої домівки через обстріли, передав необхідні речі. Це – засоби гігієни, стільці, лавки, столи, постіль, посуд тощо. Цю потребу озвучили самі жителі під час зустрічі з заступником начальника Херсонської ОВА Ярославом Шаньком. Тож це питання було опрацьовано і вирішено у найкоротші терміни. Нині у модульному містечку мешкають близько сорока людей з прибережних населених пунктів Херсонщини, які щодня обстрілює російська армія. Внаслідок цих атак вони залишилися без житла та майже всього майна.

Скріншот з відео: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

24.09.2024 Реалізація проєкту "Мобільні клініки Херсонщини" триває. Упродовж минулого тижня команда медиків благодійного фонду Fortitude UA відвідала низку населених пунктів Бериславщини. Це — Нововознесенське, Новомиколаївка, Новопетрівка, Архангельськ, Старосілля, Довгове та Новодмитрівка. Місцеві жителі мали можливість проконсультуватися з сімейним лікарем, неврологом, офтальмологом, ендокринологом та кардіологом. Крім того, спеціалісти проводили необхідні лабораторні дослідження та УЗД обстеження. Загалом медики надали допомогу понад 660 пацієнтам. Благодійний фонд Fortitude UA продовжує реалізовувати проєкт "Мобільні клініки Херсонщини" у партнерстві з Міжнародним комітетом порятунку та за підтримки Ukraine Humanitarian Fund.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

24.09.2024 Мобільні бригади медичної допомоги відвідали Велику Олександрівку та Білу Криницю. Протягом двох днів УЗД- лікар та інфекціоніст проконсультували близько 50 жителів та обстежили майже 70. Серед пацієнтів – діти та літні люди, які мають проблеми з серцем та захворювання шлунково-кишкового тракту. Також одну з мешканок медики в гострому стані госпіталізували до районної лікарні. Візит бригади організувала компанія "CASERS" у межах програми “Український фонд швидкого реагування”, яку втілює IREX за підтримки Державного департаменту США.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

24.09.2024 Низка благодійних організацій, серед яких Червоний Хрест України та «Мирне небо Харкова», у співпраці з Херсонською міською військовою адміністрацією надають гуманітарну допомогу людям пільгових категорій, старшим 60 років та родинам

з дітьми. Про це повідомляє Роман Мрочко у Facebook. Брендований автобус ХМВА вирушає туди, де потребують підтримки або додаткової допомоги. Вчоргове здійснено адресну доставку до Корабельного району міста: більше 160 продуктових наборів від наших надійних друзів і партнерів - БО "Global Empowerment Mission Ukraine" у партнерстві з Howard G Buffett Foundation.

<https://khersonline.net/lenta/340398-blagodyniki-prodovzhuyut-nadavati-gumantarnu-dopomogu-hersoncyam.html>

25.09.2024 У Херсоні працює хаб допомоги родинам з дітьми. Хаб працює в укритті та обладнаний усім необхідним для розвитку й спілкування дітей і батьків. Нині в Херсоні працюють декілька таких хабів, де проводять заняття для розвитку та соціалізації дітей, а також надають консультації та підтримку батькам. Відкриття простору стало можливим завдяки ГО “Успішна жінка” за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та Міністерства закордонних справ і міжнародної торгівлі Канади у межах проекту “Надання психосоціальної підтримки та кейс-менеджмент родин з дітьми у Херсонській області, які постраждали внаслідок війни”.

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

27.09.2024 У Великій Олександрівці на Херсонщині облаштували ігрову кімнату для дітей та кабінет психолога для їх батьків. Їх облаштування ініціювала комунальна установа “Великоолександрівський інклюзивно-ресурсний центр”. Про це у Facebook повідомила організація “Південна стратегія розвитку”. Вона профінансувала облаштування кімнати і кабінету грантом Групам взаємодопомоги в 10 тисяч доларів. За ці гроші були придбані безкаркасні м’які меблі, дитячий ігровий комплекс з драбиною, гіркою, кільцями, розвиваючі набори, дитячий сухий басейн і т. д. Також забезпечені умови для надання психологічної допомоги, проведення індивідуальних консультацій, занять з дітьми, тренінгів, групових заходів з соціальної адаптації, психологічного розвантаження дітей та батьків. Гранти групам взаємодопомоги реалізовує організація “Південна стратегія розвитку” у співпраці з українськими офісами організацій DanChurchAid, Norwegian Church Aid та Kirkens Nødhjelp (за підтримки Гуманітарного фонду для України).

<https://most.ks.ua/news/url/u-velikij-oleksandrivtsi-oblashtuvali-ditjachu-kimnatu-ta-kabinet-psiologa>

27.09.2024 Від вересня 2023 року й до цього часу Український Червоний Хрест спільно з Всесвітньою Продовольчою Програмою видав у Херсоні вразливим верствам населення вже понад 200 тисяч гуманітарних продуктових наборів. Ми підвозимо допомогу на ті локації, де жителі можуть оперативнo й максимально безпечно їх отримати, фактично «під двері».

<https://redcross.org.ua/news/2024/09/91568/>

27.09.2024 Начальник Херсонської МВА на зустрічі з головами ОСББ розповів про те, хто отримує в Херсоні гуманітарну допомогу. 23 000 людей громади Херсона – похилого віку або з інвалідністю – щомісяця отримують продуктові набори завдяки організації Українського Червоного Хреста (за підтримки WFP). У центрах надання гуманітарної допомоги населенню Херсонської міської військової адміністрації

продуктові комплекти WFP від БФ “Мирне небо Харкова” отримують ті, хто втратив роботу та має статус безробітного (стоять на обліку в Центрі зайнятості та мають відповідну довідку), матері-одиначки чи одинокі батьки, малозабезпечені, багатодітні родини. Щомісяця це майже 16 000 наборів. Також до старостинських округів, тобто в сільську місцевість, пільговикам здійснюють доставку продуктових наборів та питної води команди World Central Kitchen та “Global Empowerment Mission Ukraine” у партнерстві з Howard G Buffett Foundation. У зв’язку з тим, що повністю закрити потреби 100-тисячної територіальної громади силами благодійних організацій неможливо, ХМВА адресно доставляє гуманітарну допомогу пільговикам, які не охоплені благодійниками, котрі з нами співпрацюють. Списки, які ретельно перевіряються, подають голови ОСББ або органів самоорганізації населення. “Ацентую увагу: гуманітарна допомога не є обов’язковою. 100 тисяч людей, які зараз проживають у громаді, забезпечити нею постійно – не реально. Тим більше, триває така робота скоро вже як 2 роки. Але ми продовжуємо співпрацювати з нашими постійними друзями та партнерами і намагаємось залучати в громаду нових благодійників, щоб жителі, які залишаються у зоні активних бойових дій, були забезпечені найнеобхіднішим”, - зазначив начальник Херсонської МВА Роман Мрочко.

<https://pivdenukraine.com.ua/2024/09/27/xto-otrimuye-gumanitarnu-dopomogu-v-prifrontovomu-xersoni-video>

28.09.2024 Просторі класи, нові матеріали для навчання, а головне - живе спілкування. Тепер все це мають школярі однієї з «підземних» шкіл області Херсонщини, які з першого вересня повернулись за парти. З реалізацією проєкту допомогли донори. Зокрема, Фонд Федора Шпиґа виділив кошти на ремонт, а USAID допоміг облаштувати класи, вентиляцію та опалення. Частину коштів на відновлення спрямували з місцевого бюджету. У листопаді мають відкрити ще два класи. А повністю завершити ремонтні роботи планують навесні. Навчатись у закладі бажають діти із сусідніх сіл. Тож за сприяння Херсонської облдержадміністрації було виділено кошти на ремонт та придбання автобусів, щоб учні мали можливість безперешкодно дістатись до школи.

Фото: Херсонська ОВА

<https://khersonline.net/top/340670-v-hersonsky-ova-pokazali-odu-z-pdzemnih-shkl-oblast.html>

29.09.2024 Медичні бригади продовжують допомагати мешканцям Херсонщини. Команда мобільної клініки громадської організації "Фонд Паляниця" PAL-UA здійснила кілька виїздів у населені пункти Херсонщини. Минулого тижня жителі сіл Інгулець, Киселівка та Правдине мали можливість безкоштовно проконсультуватися з лікарями. Невролог, хірург, гінеколог, ЛОР і психолог надавали необхідну допомогу. За цей час оглянули 62 пацієнтів, провели 97 консультацій. Цього тижня мобільна клініка відвідала села Миролобівка, Федорівка та Євгенівка. До складу команди приєднався також сімейний лікар. Вони оглянули 78 людей і провели 90 консультацій.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

30.09.2024 Діти з Херсонщини вирушили на оздоровлення до "Артеку". У межах оздоровчої кампанії п'ятеро дітей з Херсонської області вирушили на VIII тематичну зміну " Національно-патріотичний вишкіл "Гортуємось до Перемоги" до молодіжно-дитячого центру "Артек". Це дітлахи з населених пунктів, які постійно обстрілює російська армія, – Токарівки, Микільського та Високого. Вони матимуть можливість долучитися до заходів, спрямованих на розвиток лідерських якостей та громадської активності. На дітей чекає насичена культурна та розважальна програми, а ще – низка корисних та розвивальних активностей. Вдячні Укрзалізниці та БО «Helping to leave» за трансфер.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

30.09.2024 Понад 30 тонн цибулі отримали медзаклади та мешканці Херсонщини. Волонтери благодійного фонду Альберта Черепахи передали цибулю для потреб 13 медичних закладів області, а також місцевим мешканцям Чорнобаївської, Білозерської, Станіславської та Музиківської громад. Допомогу надало сільськогосподарське підприємство з Генічеської громади, яке було релоковане в Дніпропетровську область і зараз поступово відновлює свою діяльність та займається овочівництвом.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

30.09.2024 Двадцятьоро дітей з Херсонщини пройдуть психологічну реабілітацію. На запрошення благодійного фонду «Дитяча щаслива земля» діти, які мешкають у Степанівці, Біляївці, Зеленівці та Херсоні, вирушили до дитячого медико-соціального центру психологічної реабілітації «Чілдренс лакі ленд». Малеча зможе відновитися, поспілкуватися із психологами, позбутися тривожності та стресів, подолати страхи та відновити своє ментальне здоров'я. Вдячні за організацію трансферу Укрзалізниці та БО «Helping to leave».

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

30.09.2024 Понад 21 000 продуктивних наборів отримали херсонці у вересні. Український Червоний Хрест спільно з Всесвітньою Продовольчою Програмою продовжують підтримувати найуразливіші верстви населення у Херсоні — самотніх людей похилого віку 60+ та осіб з інвалідністю. Волонтери Херсонської обласної організації Українського Червоного Хреста доставляють гуманітарну допомогу саме в ті райони, де люди по декілька днів не виходять з будинків через постійні обстріли.

Фото: Український Червоний Хрест

<https://redcross.org.ua/news/2024/09/91816>

30.09.2024 Херсонщина. Населені пункти області щоденно зазнають обстрілів. На днях ударів зазнали населені пункти Херсонського та Бериславського районів з різних видів озброєнь. Команда Херсонського загону швидкого реагування Українського Червоного Хреста першою прибула на місце одного з обстрілів. Волонтери надали першу

психологічну допомогу постраждалим, здійснили поквартирний обхід двох будинків для виявлення тих, кому необхідні перша допомога.

Фото: Український Червоний Хрест

<https://redcross.org.ua/news/2024/09/91732>

Інформація про життя громадян України в прифронтовій зоні та на тимчасово окупованій території Херсонської області

22.09.2024 Президент рф видав указ, який передбачає соціальні гарантії тим росіянам, які переїдуть на тимчасово окуповані території України. Йдеться про загарбані райони Донеччини, Луганщини, Запоріжжя, Херсонщини та Криму. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Виплати обіцяють насамперед тим “відкомандированим” спеціалістам, котрі привезуть із собою усю свою сім’ю. Кошти немалі – від трьох до п’яти мільйонів російських рублів. Найбільш затребуваними для окупаційних адміністрацій є працівники, які можуть облаштовувати рубежі\позиції та перевозити вантажі, а також будівельники для “відновлення” об’єктів інфраструктури знищених російськими військами українських міст. На тимчасово захоплених територіях росіяни досі не можуть завершити формування своїх окупаційних адміністрацій. Наразі окупанти шукають зрадників для роботи в адміністраціях й інших фейкових структурах.

<https://khersonline.net/lenta/340309-putn-planuye-zaseliti-timchasovo-okupovan-teritoryi-ukrayini-blagonadynimi.html>

22.09.2024 На тимчасово окупованих територіях дефіцит кадрів стосується усіх галузей, зокрема й освіти. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Ворог планує набрати лекторів для захоплених університетів з числа “ветеранів сво”, навіть без досвіду роботи. Єдиною умовою працевлаштування є наявність вищої освіти та бажання переїхати остаточно на ТОТ. Таким чином у москві планують розв’язати три проблеми за раз: подолати дефіцит, працевлаштувати бойовиків та завезти в регіон росіян. Проте проблемою є те, що кількість окупантів вищою освітою невелика, а з них не всі охочі ставати “лекторами” й переїжджати на ТОТ.

<https://khersonline.net/lenta/340308-vorog-planuye-ukomplektuvati-shtat-feykovih-vnz-na-tot-veteranami.html>

22.09.2024 З 1 жовтня окупаційний Херсонський базовий медичний коледж таки переходить на очне навчання. Про це повідомила окупаційна «Комсомольская правда». Раніше вже повідомлялось, що багато студентів з росії, яким сподобалось вчитись заочно, приїжджати на навчання на окуповану Херсонщину не хочуть. При цьому багато хто обґрунтовано боїться за свою безпеку. «До цього навчальний заклад, знаходячись в умовах евакуації, використовував дистанційний формат, що протирічить наказу Міністерства освіти рф - в росії майбутні медики вчаться лише очно», - уточнила окупаційна агітка. Навчання, написали пропагандисти, планується почати саме 1 жовтня «на території Генічеського муніципального округу». Таким чином у Генічеську може з'явитись відразу два окупаційних медколеджі - Генічеський і Херсонський. «У зв'язку зі змінами учні повинні повідомити керівництво коледжу про продовження навчання очно, або взяти академічну відпустку, або, наприклад, обрати інший навчальний заклад росії», - написала «КП». Чи залишиться після цього бодай декілька бажаючих вчитись очно, велике питання.

<https://khersonline.net/lenta/340303-okupacyniy-medichniy-koledzh-taki-perehodit-na-ochne-navchannya.html>

22.09.2024 росіяни створюють реєстр іноземців, які перебувають у країні незаконно, в якій гауляйтери погрожують внести українців, що відмовляються від отримання паспорта рф. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Після внесення українцю на його рідній землі буде заборонено керувати автомобілем, користуватися банківськими послугами, реєструвати власність, укладати та розривати шлюби, а також оформляти дітей у дошкільні та навчальні заклади. За задумом кремля це має наростити темпи паспортизації населення тимчасово окупованих територій, адже наразі українці продовжують саботувати отримання червоної макулатури ворога.

<https://khersonline.net/lenta/340307-okupanti-pogrozhuut-ostatochno-pozbaviti-prav-ukrayincv-na-tot-bez-pasporta-rf.html>

23.09.2024 росіяни зареєстрували за своїми законами міську публічну бібліотеку на вулиці Маріїнській, 66 в Скадовську. Про це свідчить інформація з російських реєстрів. «Скадовську міську публічну бібліотеку» зареєстрували 17 вересня. Зробили це під старою назвою Центральної бібліотечної системи. Зареєстровану за російськими законами бібліотеку незаконно очолила олена вербицька. Її законною директоркою є Марія Боднарюк.

<https://most.ks.ua/news/url/rosijani-zarejestruvali-za-svojjimi-zakonami-biblioteku-v-skadovsku>

23.09.2024 Окупаційна адміністрація Олешок повідомила про спробу ліквідації незаконного місцевого депутата та головного лікаря багатопрофільної лікарні володимира харлана. Також про подію в Telegram написав голова окупаційного уряду Херсонської області андрій алексеевко. Колаборанти і окупанти не повідомляють деталей про спосіб, але стверджують, що напад на харлана відбувся близько 16:00 біля його будинку. В результаті нього володимир харлан та його водій нібито отримали поранення, а дружина харлана начебто загинула. володимир харлан народився 12 серпня 1947 року у Польщі. У 2020 році він балотувався до Херсонської обласної ради від «Блоку володимира сальдо». За перехід на бік росіян СБУ повідомляла харлану про підозру в

пособництві державі-агресору. У 2023 році він обрався до незаконної місцевої ради в Олешках від партії “Єдина росія”.

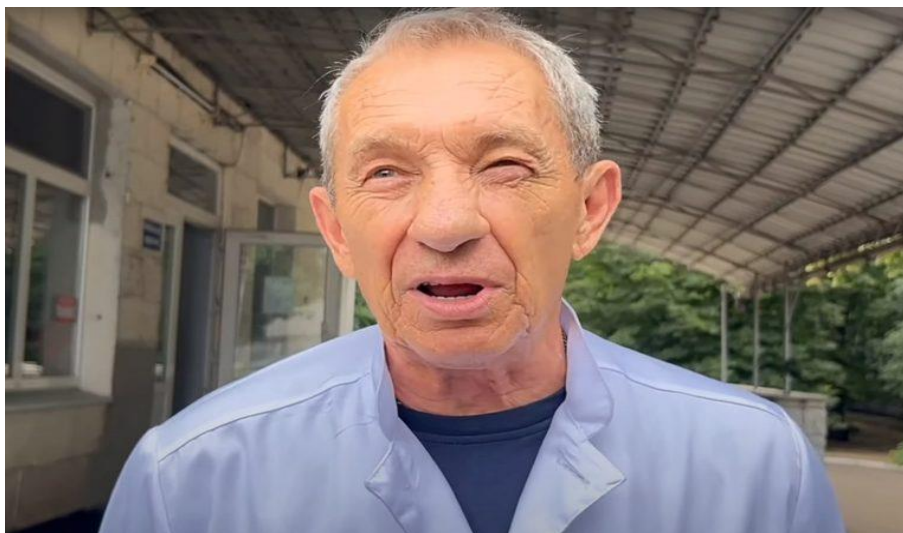

Фото: Соцмережі

<https://most.ks.ua/news/url/v-oleshkah-sprobuvali-likviduvati-nezakonnogo-mistsevogo-deputata>

23.09.2024 Окупанти планують створення реєстру іноземців та загрожують українцям позбавленням прав на Херсонщині. Про це редакції Район.Генічеськ стало відомо з окупаційних джерел інформації. На окупованих територіях Херсонщини російська окупаційна влада готується до створення реєстру іноземців, які перебувають в окупації «незаконно». За інформацією, отриманою з місцевих джерел, гауляйтери планують вносити до цього реєстру місцевих, які відмовляються отримувати паспорти рф. Після внесення до цього реєстру, українці на своїй рідній землі зіткнуться з серйозними обмеженнями. Окупанти погрожують заборонити їм: керувати автомобілями, користуватися банківськими послугами, реєструвати власність, укладати або розривати шлюби, а також оформлювати дітей у дошкільні та навчальні заклади. Цей крок є частиною більш широкої стратегії кремля, мета якої — прискорити темпи паспортизації населення на окупованих територіях. Незважаючи на це, українці продовжують саботувати отримання російських паспортів, демонструючи свою незгоду з політикою окупантів. Таким чином, реалізація цього реєстру може призвести до ще більшого напруження у відносинах між окупаційною владою та місцевими мешканцями, які намагаються зберегти свою ідентичність і права на своїй землі.

<https://khersonline.net/lenta/340334-okupanti-planuyut-stvorennya-reyestru-nozemcv-na-hersonschin-stalo-vdomo-kogo-voni-tudi-vnesut.html>

24.09.2024 росіяни створили у Новоолексіївці на ТОТ Херсонської області хуторську казачу спільноту “Свято-Покровське”. Про це свідчить інформація з російських реєстрів. Спільноту зареєстрували 20 вересня в будинку № 154 по вулиці Центральній. Очолив її юрій круглов. Він також виступив одним з 16 співзасновників спільноти. Після розпаду Радянського Союзу та появи російської федерації казаки стали одним з інструментів упокорення місцевого населення – вони співпрацювали з російськими силовиками, разом з ними нападали на мітинги критиків влади і т. д.

<https://most.ks.ua/news/url/rosijani-stvorili-u-novooleksijivtsi-hutorsku-kazachju-spilnotu>

24.09.2024 Жителі ТОТ Херсонщини не поспішають перереєструвати свої земельні ділянки за законодавством рф. Окупаційна влада Херсонщини повідомила, що жителі лівобережної Херсонщини не поспішають перереєструвати за російським законодавством свої земельні ділянки. Про це сказав так званий губернатор Херсонської області володимир сальдо. «Залишається поки що в дуже слабкій динаміці – це реєстрація і постановка на облік всієї землі, яка є в Херсонській області. З мільйона з гаком гектарів, всього лише 11 тисяч зараз зареєстровано», – зазначив він. сальдо також додав, що власники земель сільськогосподарського значення “не проявляють активність у її реєстрації”.

<https://most.ks.ua/news/url/zhiteli-tot-hersonschini-ne-pospishajut-pererejestrovuvati-svoji-zemelni-diljanki-za-zakonodavstvom-rf>

24.09.2024 Окупаційна влада вирішила відкрити школу в селищі Асканія-Нова Каховського району на лівобережній Херсонщині, але так і не спромоглася зробити цього до 1 вересня 2024 року. Про це пише "Гривна". Цього літа окупаційна влада Херсонської області заявила, що в новому навчальному році буде відкрито школу в селищі Асканія-Нова, а перед цим в ній зроблять ремонт. На початку серпня навчальний заклад відвідав «губернатор» сальдо зі свитою та пропагандистами й розпорядився підготувати школу, «яка була занедбана з українських часів», до відкриття 1 вересня. Насправді ж загальний вигляд школи Асканії-Нови почав змінюватися ще близько 10 років тому. І не лише зовні заклад було осучаснено, а й всередині почалося оновлення. А перед повномасштабним вторгненням рф, у 2021 році, у школі проводили ремонт приміщень за урядовою програмою «Спроможна школа». А приводити до ладу приміщення в школі сьогодні насправді потрібно, та це ніяк не пов'язано з «українською занедбаністю», а з тим, що у будівлі школи довгий час після початку окупації жили російські військові, які після себе вони залишили страшний безлад. У тому ж пропагандистському відео «губернатору» сальдо доповідають, що наразі в школі немає ні комп'ютерної техніки, ні необхідного приладдя. А головне – абсолютно спустошений харчоблок, де навіть посуд зник. Колаборанти пояснюють, мовляв, вони все вивезли до школи в сусідній Хлібодарівці. Однак враховуючи схильність російських окупантів до мародерства, особливо їхню «любов» до мікрохвильовок, таке пояснення зрадників викликає великі сумніви. Вочевидь, школу розграбували саме військові, адміністрація ж тепер шукає цьому виправдання. При цьому окупаційна влада вирішила перекласти на плечі батьків асканійських школярів прибирання безладу в школі. 30 серпня в селище приїхала «міністерка освіти Херсонської області» – колаборантка людмила ковтунш, на зустріч з якою окупанти зігнали батьків. «Там їм сказали, що треба йти відмивати школу – мовляв, ваші ж діти будуть навчатися. Але більшість батьків висловили протест. Вони відповіли: хто загадив, той нехай і прибирає», – розповіла місцева жителька Олена. Жінка додала, що, за словами «міністерки», школу в Асканії-Новій планують відкрити чи то 1 жовтня, чи то 1 листопада. І оскільки працювати в ній нікому, то в селище мають приїхати російські вчителі-гастролери.

<https://khersonline.net/lenta/340441-yak-okupanti-namagayutsya-vdkriti-shkolu-v-askanyi-novy.html>

24.09.2024 Цього разу жителів окупованого приморського міста за живе зачепили платіжки за користування комунальними послугами, цифри у яких, на їх думку, написані

«на око». Оскільки більше нікому, скаржились генічани просто в інтернет -на один з окупаційних телеграм-каналів. «У комунальних службах який безлад??? - спитав когось генічанин Микола Величенко. - їх же судити треба за перевищення повноважень. Показники у них «на око». Обдиралівка». «По водному також треба піднімати питання, - підтримала його містянка Майє Асанова. - За якими критеріями вони ставлять розцінки? Один пенсіонер особисто на свої потреби витрачає за місяць 5 кубів води, а полив городу, якого немає, 27 кубів. Виходить, поливає півсела». «За весь рік не бачила жодного контролера, - написала генічанка Ірина Володимирівна. - Стосовно перерахунку, вже рік ніхто нічого не робить. Обіцяли, що прийдуть і подивляться, чи є що поливати. Було б обіцяно. Нікого поки не було. Доведеться звертатись у прокуратуру». «У Риковому також пишуть від ліхтаря. Платіжки скажені», - підтримала генічан дописувачка Наталія Василівна. А жителі вулиці Вокзальної у Генічеську поскаржились на окупаційних комунальників в окупаційний «Народний фронт». Виявилось, що працівники тамтешнього КП під корінь спиляли великі дерева біля однієї зі споруд, яку ремонтують під офісну споруду. «Дізнаємось обґрунтування вирубки і, як мінімум, доб'ємось компенсаційної висадки», - написав телеграм-канал «народнофронтівців». Що зроблять окупанти, аби ті саджанці під пекучим південним сонцем прийнялись і швидко вирости, вони не пояснили.

<https://khersonline.net/lenta/340387-genchani-ne-perestayut-skarzhitis-na-okupacynih-komunalnikv.html>

25.09.2024 Гауляйтер сальдо вигадав «традицію» губернаторського балу на окупованій Херсонщині. Про це редакції Район.Генічеськ стало відомо з окупаційних джерел інформації. Окупаційна адміністрація на Херсонщині продовжує спроби створити ілюзію «нормального» життя під окупацією. Цього разу гауляйтер володимир сальдо заявив про намір відновити так звану «традицію» губернаторського балу для студентів. За його словами, подібні заходи нібито проводилися раніше в Херсоні, присвячуючи їх важливим датам, таким як завершення навчального року. Ця заява сальдо — не більше ніж вигадка, оскільки подібних заходів у минулому не існувало. Окупанти намагаються створити образ «культурного відродження» на окупованих територіях, використовуючи для цього вигадані традиції. Метою таких заходів є не лише створення пропагандистської картинки, але й намагання нав'язати нове бачення майбутнього регіону, де «губернаторські бали» стають символом окупаційної влади.

<https://henichesk.rayon.in.ua/news/744730-gaulayter-saldo-vigadav-traditsiyu-gubernatorskogo-balu-na-khersonshchini>

25.09.2024 Окупаційна влада незаконно створила на лівобережжі Херсонщини Перший херсонський кооператив. Очолив його місцевий фермер павло кім. Про це свідчить інформація із російських реєстрів. Організацію зареєстрували у селищі Благодатне Скадовського району. Основним видом її діяльності є “діяльність в області права”. 44-річний павло кім – уродженець міста Янгіюль, Ташкентської області Узбекистану. У Благодатному кім проживає з 2009 року. Особистого сільськогосподарського бізнесу він не мав, а працював на фермерських господарствах. З початком російської окупації Херсонської області павло кім обійняв посаду в т. зв. “громадської палати” Херсонської області. Крім цього, він добровільно пройшов “курси лідерства” в партійній школі Єдиної росії. Також чоловіка зробили членом російської політичної організації “ОПОРА” та призначили головою незаконного комітету з

сільського господарства Херсонської області. За інформацією місцевих телеграм каналів, під безпосереднім керівництвом кіма здійснюється незаконне вивезення і продаж сільгосппродукції українських фермерів. Павло Кім також є керівником ТОТ “Рассвет” на тимчасово окупованих територіях Херсонщини, яку зареєстрували минулого року. З моменту реєстрації “підприємство” не мало жодного контракту чи тендеру ні з юрособою, ні з фізичними особами. Наприкінці 2023 року кім став довіреною особою кандидата в президенти рф володимира путіна.

Фото: росЗМІ

<https://most.ks.ua/news/url/nezakonnij-pershij-hersonskij-kooperativ-ocholiv-kim>

25.09.2024 Голова окупаційної адміністрації області володимир сальдо заявив, що ТОТ Херсонщини «остаточно інтегрувалася у всі сфери життя росії». Про це у Telegram повідомило одне з пропагандистських видань ТОТ Херсонської області. За словами сальдо, «інтеграція» Херсонщини у сфери життя росії стосується системи управління, соціального забезпечення, освіти, медицини і культури. Також вона стосується економіки та інфраструктури. При цьому на ТОТ, наприклад, досі тривають реєстрації захоплених бюджетних закладів України за російськими законами, а місцеві жителі не поспішають реєструвати свою землю за законодавством рф. Також самі росіяни відміряли тимчасово окупованим територіям України часу на «інтеграцію» до 1 січня 2026 року, а на зрівняння з середнім рівнем життя у рф дали часу взагалі до 2030 року. Дата «інтеграції» визначена незаконними угодами про анексію ТОТ України, а зрівняння з середнім рівнем життя у росії – президентом володимиром путіним.

<https://most.ks.ua/news/url/saldo-virishiv-scho-tot-hersonschini-ostatochno-integruvalasja-u-vsi-sferi-zhittja-rosiji>

25.09.2024 Голова окупаційної адміністрації області володимир сальдо через 2 дні після замаху на незаконного депутата володимира харлана в Олешках заявив, що диверсії і «теракти» на ТОТ Херсонщини залишились в минулому. Про це у Telegram повідомило одне з пропагандистських видань ТОТ Херсонської області. За словами сальдо, в окупації вже нібито майже ніхто не хоче допомагати Україні, бути інформатором і навідником.

До речі, на День міста Херсон проукраїнське підпілля на ТОТ області розклеїло патріотичні листівки у Генічеську, Скадовську і Новій Каховці.

<https://most.ks.ua/news/url/terakti-u-minulomu-saldo-cherez-2-dni-pislja-zamahu-na-zradnika-v-oleshkah>

25.09.2024 На ТОТ Херсонської області створили групу шпигунів за населенням у кіберпросторі. Про це у Telegram повідомило одне з пропагандистських видань ТОТ Херсонщини. Група кібершпигунів почала роботу в липні та вже виявила 16 випадків публікації нібито "протиправного контенту". Тепер цю групу захотіла підтримати окупаційна влада на чолі з гауляйтером окупованої частини області володимиром сальдо. Їй допоможуть в забезпеченні матеріально-технічною та фінансовою підтримкою, йдеться і повідомленні.

<https://khersonline.net/lenta/340490-na-tot-hersonschini-stvorili-grupu-kbershpigunv-schob-sldkuvati-za-naseleennyam.html>

25.09.2024 На окупованій Херсонщині російські загарбники планують значно збільшити обсяги видобутку українського газу з родовища у селі Стрілкове на Арабатській Стрілці. Як повідомляють окупаційні ЗМІ, після реконструкції газопроводу в Генічеську продуктивність постачання зросте в п'ять разів — з 100 до 500 тисяч кубічних метрів газу на добу. Цей крок окупанти намагаються виправдати покращенням «надійності» газопостачання для місцевих жителів, особливо в зимовий період. За словами марії лопатіної, керівниці відділу газової промисловості так званого «міністерства» окупаційної адміністрації, роботи з реконструкції мають завершитися до початку опалювального сезону. Насправді, окупаційна влада намагається отримати контроль над ще більшими обсягами українських природних ресурсів. Це свідчить про подальше поглиблення експлуатації Херсонщини для власних потреб загарбників.

<https://khersonline.net/lenta/340491-okupanti-planuyut-zblshiti-kradzhku-ukrayinskogo-gazu-na-arabatsky-strlc-v-pyat-razv.html>

25.09.2024 Окупаційний губернатор Херсонщини володимир сальдо місто на Арабатській Стрілці язиком «побудував», тепер взявся за рибзаводи. «їх потрібно побудувати з новими технологіями, можливостями зберігання риби, сучасними холодосховищами, щоб згодом транспортувати продукцію на іншу територію росії». Тим часом у «столицю» окупованого регіону - Генічеськ, який завжди славився рибою, Ті якраз з території росії переважно і привозять. Минулими вихідними, наприклад, свіжої риби на Центральному ринку Генічеська було дуже мало. Бичків продавали від 150 до 250 руб/кг. Ціна залежала від розміру. Лобань коштував 400, калкан - від 300 до 400 руб/кг. Ціни на солону привозну рибу були наступними: хамса - 220, оселедець - 250 - 300, скумбрія - 750, форель - 1300, сьомга - 2000 руб/кг. Копчена скумбрія коштувала 850, марлін - 1500 руб/кг. Морожена привозна риба продавалась трішки дешевше: скумбрія - 420, хек - 450 - 470, минтай - 250, філе минтая - 400, мойва - 350, оселедець і салака - по 200, пангасіус - 375, кижуч - 770, форель - 1050 руб/кг.

<https://khersonline.net/lenta/340498-riboyu-v-okupovanomu-genchesku-torguyut-perevazhno-privoznoyu.html>

26.09.2024 Окупанти вирішили увіковічити пам'ять про своїх ліквідованих в Україні військових, називаючи на честь цього біосміття вулиці на підконтрольній їм території Херсонщини. Ба більше, російські ЗМІ заявляють, що відповідна ініціатива йде нібито

від самих жителів лівобережжя, які “подали ідею перейменувати вулиці на честь солдатів сво, що відзначилися”. Про це повідомляють кореспонденти “ІРС-Південь” з посиланням на російські джерела. “У Генічеську відбулася зустріч губернатора Херсонської області Володимира Сальдо з активною молоддю регіону. Альошкінський округ на зустрічі представляли Карина Бондарчук – молодий вчитель Брилівської школи та Валерія Окунєва – учениця 11 класу цієї школи. Учениця й висловила ідею – привласнити вулицями херсонських міст та сіл імена героїв спеціальної військової операції. Ініціативу відразу підтримав губернатор Володимир Сальдо”, – зазначають росіяни. Звичайно, навряд чи б дитина додумалась до того, щоб перейменувати вулиці українських населених пунктів на честь російських убивць. Проте росіянам треба продемонструвати, що ця ініціатива йде саме “від народу”, створивши таким чином ілюзію підтримки населенням лівобережжя Херсонщини таких безглузвих рішень.

Фото: росЗМІ

<http://www.t.ks.ua/rosiyani-pereymenovuvatimut-vulici-na-livoberezhzhi-hersonshchini-na-chest-tak-zvanih-geroyiv-svo>

26.09.2024 Окупанти навчають колаборантів, як виявляти «нелояльні» сім’ї на Херсонщині. Про це редакції Район.Генічеськ стало відомо з окупаційних джерел інформації. На окупованих територіях Херсонської області російські окупаційні влади активізували кампанію з навчання вчителів та психологів, що полягає в алгоритмах виявлення та здачі «нелояльних» сімей. За інформацією окупаційних ЗМІ, представники поліції провели робочі зустрічі з педагогами та психологами в школах Новотроїцького району. Під час цих зустрічей обговорювалися способи виявлення ознак можливих правопорушень, пов’язаних із дітьми, а також алгоритм дій у разі отримання інформації про такі випадки. Як стверджується, учасники зустрічей дійшли до спільної думки, що забезпечення безпеки дітей є спільною відповідальністю поліції, педагогів, психологів та батьків. Таким чином, окупанти намагаються створити мережу інформаторів серед місцевих освітян, які б могли виявляти та повідомляти про будь-які прояви незгоди з окупаційним режимом. Ці дії викликають серйозне занепокоєння серед населення, оскільки вони не лише порушують права людей, а й створюють атмосферу страху і

недовіри в громадах. Такі заходи є частиною загальної стратегії окупаційної влади щодо контролю над місцевим населенням і спроби зміцнити своє становище на захоплених територіях.

<https://khersonline.net/lenta/340516-okupanti-navchayut-vchitelv-kolaborantv-z-gencheskogo-rayonu-yak-viyavlyati-neloyaln-smyi-na-hersonschin.html>

26.09.2024 Віце-прем'єр росії марат хуснуллін незаконно порушує державний кордон України вже не вперше. Цього разу він приїхав в окупований Генічеськ, аби побачити новобудови. Але таких, цілком зрозуміло, у місті не знайшлось. На робочій зустрічі у приміщенні Генічеської РДА, де нині базується окупаційна адміністрація, хуснуллін доручив сальдо, як пишуть пропагандисти, «розвернути масштабне житлове будівництво». А ще «відзначив ріст економічної активності місцевих підприємств і висловив надію на збільшення податкової бази регіону». Фейковий губернатор везти москвича на Арабатську Стрелку не став. Подумав, мабуть, що той вже також не вірить у його розповіді про будівництво там міста. А от в «оновленому головному корпусі Херсонського технічного університету» делегація побувала. Як повідомив окупаційний телеканал «Таврия» «головний корпус навчального закладу у Генічеську площею 1,2 тисячі квадратних метрів оновили повністю». Добре, що хоч не написали: побудували. Ця споруда біля колишнього Генічеського винзаводу недалеко від в'їзду у Генічеськ з боку Новоолексіївки збудована досить давно. Раніше у ній розміщувалась філія справжнього ХНТУ, після її закриття працював цех приватної швейної фабрики. Все, що зробили, окупанти - це пофарбували у різні кольори однотонний фасад і трішки підремонтували всередині. А з Арабатською Стрелкою, по якій сальдо обіцяв прокласти швидкісне шосе до Керчі, вчинити ще простіше - на старі аеродромні плити просто нанесли нову розмітку. «Нова розмітка російського зразка, нанесена за всіма правилами, зробить безпечнішим переміщення між Генічеськом і Стрелковим», - не забула похвалити окупаційних автодорівців агітка «Комсомольская правда».

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/top/340558-nchogo-z-novozbudovanogo-rosyskomu-vce-premyeru-u-genchesku-tak-ne-pokazali.html>

26.09.2024 «Збирання врожаю кавунів завершено на 95 %, до цього моменту вдалось зібрати близько 9 тисяч тонн», - заявив окупаційному «Херсонському агентству новостей»

фейковий губернатор володимир сальдо. Додав, що у наступному році більше кавунів не сіятимуть. У сенсі: більше, ніж було цьогоріч. Зрадник також зізнався пропагандистам, що крадені на Херсонщині кавуни окупанти у цьому році вивозили не лише до Криму, а і на ринки Краснодару, Воронежу і «навіть» москви. «Кавун є неофіційним символом регіону, - додав. - Завдяки безпрецедентним заходам державної підтримки і можливості освоєння нових ринків збуту, у цьому році баштанних було посіяно і зібрано більше, ніж у минулому». Звісно, що більшість зі сказаного - зухвала брехня. Фермерам, нагадаємо, обіцяли субсидії - вони набрались кредитів і посіяли кавуни, але гроші досі не прийшли. Може, через це «аграрії не збільшуватимуть площу посівів кавунів у 2025 році», як сказав «губернатор»? Хоча підрив окупантами Каховської ГЕС також є вагомою причиною. «Збільшувати площу посіву кавунів в умовах, коли вони можуть засохнути без поливу і дощів, для аграріїв надто ризиковано. Тому на наступний рік площа баштанів в організованих господарствах збережеться на рівні цього року», - сказав Сальдо, уточнивши, що цьогоріч було посіяно майже 500 га. Чи сіятимуть кавуни за таких умов взагалі у наступному році - велике питання.

<https://khersonline.net/top/340559-saldo-skazav-scho-na-lvoberezhzh-blshe-kavunv-ne-syatimut.html>

27.09.2024 Незважаючи на посуху і відсутність поливу, врожай пшениці на лівобережжі окупантів все ж порадував. Про це в ефірі програми «Вечерний Херсон» на окупаційному «Радио Таврия» розповів керівник окупаційної Херсонської зернової компанії сергій кива. «Якість зерна дуже виросла, - сказав він. Близько 70 % продукції - продовольча пшениця, яка перероблюється на борошно - затребуваний продукт у світі». Окупант також нагадав, що в окупантів «є вихід у бік Чорного моря», і висловив сподівання, що «найближчим часом ми зможемо запустити порти, що знаходяться у самій області, що ще покращить позицію, тому що ми знімемо витрати по логістиці.. Паралельно ми ведемо зовнішньоекономічні контракти зі збуту: перемовини з Африкою, дружніми країнами, Єгиптом Сирією і так далі. Найближчим часом плануємо налагодити свій експорт». А от фігурант бази «Миротворець», фейковий депутат фейкової обласної думи від «ЛДПР» сергій мамаєв ринки збуту, якщо вірити окупаційному телеграм-каналю «Капитан Очевидность в Херсоне», знайшов раніше за всіх. Канал звинуватив «депутата» у тому, що «у 2022 році, коли багато маленьких фермерських господарств і приватні хлібороби опинились у розгубленості і нерозумінні, як реалізувати свою продукцію під час початку перехідного періоду і податкова належним чином не працювала», мамаєв «під повним заступництвом сальдо став бігати і пропонувати, як представник нової адміністрації регіону, як новий росіянин, свої послуги з реалізації сільськогосподарської продукції. Наївні фермери у надії на відтерміновану оплату віддавали свій врожай мамаєву». А зараз, пише канал, «коли його питають про гроші за зерно, звинувачує людей у вимаганні і залякує судами». І навряд такий мамаєв на лівобережжі один.

<https://khersonline.net/lenta/340624-kradenu-na-hersonschin-pshenicyu-okupanti-hochut-vivoziti-u-druzhn-krayini.html>

27.09.2024 «У Генічеську на перехресті вулиць Петровського і К. Маркса відбулась серйозна ДТП, у результаті якої постраждала 53-річна жінка, - повідомив окупаційний телеграм-канал «Русский Геническ». - Вона була госпіталізована у Генічеську ЦРЛ з діагнозом: черепно-мозкова травма». Це те саме перехрестя, нагадаємо, на якому

окупанти встановили нові дорожні знаки, змінивши пріоритетність проїзду. Вони чомусь захотіли, аби головною стала вулиця Лазурна (Карла Маркса), а не Відродження (Петровського). Водії, які до того десятиліттями їздили через це жваве перехрестя, на нові дорожні знаки уваги не звертають, тому ДТП там відбуваються ледь не щодня. Тим часом голова окупаційного уряду Херсонської області андрей алексеенко у своєму телеграм-каналі запустив опитування: «Які автодороги ви вважаєте, потрібно відремонтувати у цьому і наступному році у першу чергу?» Варто нагадати, що ще рік тому той самий алексеенко заявив, що на лівобережжі повним ходом йде ремонт автодоріг, якого не було 40 років. «І не буде», - мав тоді додати. Хоча перед самим повномасштабним вторгненням росії ремонт у рамках «Великого будівництва» таки відбувався. В окупації про таке залишається лише згадувати.

<https://khersonline.net/lenta/340626-na-perehrest-z-novimi-dorozhni-znakami-u-genchesku-znovu-stalas-dtp.html>

27.09.2024 «Ну, давай, робото улюблена, нападай, я всю тебе виконаю», - написано на плакаті, який повісила у себе у кабінеті директорка окупаційної Рубанівської школи Великолепетиського «муніципального округу». Інша справа, як люди без спеціальної освіти її виконують? І як взагалі їх допускають до роботи з дітьми? Вкотре ці питання читачі окупаційних соцмереж почали ставити після інтерв'ю пропагандистів з «вчителькою» історії і правознавства окупаційної Тавричанської школи Каховського «муніципального округу» ксенією литвин. «У лютому 2022 року, з початком спецоперації, багато педагогів пішли зі шкіл, - розповіла колаборантка. - Але я, хоч і не була пов'язана з викладанням раніше, вирішила взяти ситуацію у свої руки і стати вчителем. І сьогодні я щаслива - мені дуже подобається працювати з дітьми, спілкуватись з ними, бачити їх радісні обличчя. Я сама немов молодшаю з ними!» Раніше на телеграм-каналі окупаційної адміністрації було розміщено інтерв'ю з директоркою цієї ж школи наталією гальченко, яка до повномасштабної фази війни очолювала Асканійську дослідну станцію Інституту зрошуваного землеробства. Тепер от замість сільгоспкультур «виросує» дітей. Хоча відомі випадки, коли у школах люди взагалі без освіти працюють. «Для расеї це нормально, - прокоментувала новину з «вчителькою» Литвин одна з дописувачок телеграм-каналу «Осведомленный Геническ». - Охоронець став фізруком, повія - вчителькою, зек - лікарем. Соціальні сходи». Тим часом в Архангельській Слободі того ж «муніципального округу» навіть охоронців з повіями знайти на купу вчительських посад не можуть. Директор окупаційної школи аброрбек дехноков у телеграм-каналі окупаційної адміністрації пропонує хоча б комусь прийти на посади вчителів інформатики, англійської мови, статистики, педагога-організатора, заступників директора з навчально-виховної, виховної роботи і безпеки, соціального педагога, радника директора з виховання і взаємодії з дитячими громадськими організаціями та, навіть, медсестри.

<https://khersonline.net/lenta/340608-vchitelyami-u-shkoli-okupovanoyi-hersonschini-berut-vsh-kogo-ne-ln.html>

27.09.2024 На окупованих територіях Херсонської області однією з ключових проблем для цивільного населення залишається погана якість мобільного зв'язку. В деяких громадах області, мережа майже відсутня. російські спеціалісти нічого з цим зробити не можуть, посилаючись на те, що Херсонщина є прифронтовим регіоном. Щоб якось виправити цю проблему, на окупованих територіях області свою роботу обіцяє

розпочати оператор “Фенікс”, що з’явився у так званій “днр”. Ось тільки попри пафосну назву, “Фенікс” досі не зумів забезпечити якісним зв’язком навіть окуповану частину Донеччини. Про це повідомляють кореспонденти ІРС-Південь, посилаючись на російські джерела. Донецький “Фенікс” працює аж ніяк не краще, ніж інші російські оператори, що вже намагаються забезпечити зв’язком окуповану частину Херсонщини. Населення так званої “днр” постійно скаржиться на відсутність покриття та проблеми з сигналом. Тож “Фенікс”, схоже, намагається просто урвати свою частину ринку мобільного зв’язку на окупованій території Херсонщини. Якість тут ніхто навіть не обіцяє.

<https://khersonline.net/lenta/340609-pokraschiti-yakst-moblnogo-zvyazku-na-lvoberezhzh-hersonschini-sprobuje-operator-z-tak-zvanoyi-dnr.html>

27.09.2024 «Фільми про возз’єднання Донбасу, новоросії і росії показали школярам Херсонської області на проекті «Киносреда», -повідомив телеграм-канал окупаційної обласної організації партії «Єдина росія». - Наймасовіший показ відбувся у кінотеатрі «росія» у Генічеську, де зібрались 500 дітей. Фільми зачіпали історичне підґрунтя подій на Донбасі і новоросії, а також розповіли про повсякденне життя нових суб’єктів росії». Навряд чи діти самі «зібрались» дивитись таку ересь. їм і щопонеділкових «Розмов про головне» з вихвалянням путіна і його посіпак вистачає. Навіть незважаючи на те, що кіно про «возз’єднання» було безкоштовним.

<https://khersonline.net/lenta/340603-gencheskim-shkolyaram-pokazuyut-flmi-pro-okupantv-monstrv.html>

27.09.2024 «Розмір прожиткового мінімуму у Херсонській області вище, ніж при київській владі - вдвічі, - прибріхує у своєму телеграм-каналі голова окупаційної адміністрації павло філіпчук. - Виросла у нас у купівельна спроможність - у 3 - 8 разів». «При цьому я ж не на Місяці живу, - додав колаборант (хоча хто таким словам Паші-Космосу повірить?). - Як незручно, якщо на сто верст навколо - банкоматів на пальцях порахувати. Та й ті ламаються». Тим часом в окупованому Генічеську цих самих банкоматів повно, а от купівельна спроможність «чомусь» «у 3 - 8 разів» не зросла. «Мені просто цікаво, коли ціни на ринках, на оренду квартир, на нерухомість врегулюються?» - запитала невідомо кого в одному з окупаційних чатів одна генічанка. «Тоді, коли не буде помиту. Закономірність ринку», - відповіла їй друга. «Орендодавці і місцеві комерсанти роблять наголос на військових. А те, що цивільних - більше 50 %, їх обходить», - додала третя. Цікаво, що ціни на продукти у каховських магазинах філіпчук у своєму каналі ніяк не коментує. А вони навіть після штучного «заниженнями» працівниками його окупаційної адміністрації залишаються високими.

<https://khersonline.net/lenta/340604-na-vartst-produktiv-na-lvoberezhzh-vplivayut-rosysk-vyskov.html>

28.09.2024 За даними мешканців Скадовського району, підтверджених супутниковими знімками, влітку 2024 року росіяни влаштували військове стрільбище поблизу колись курортного, а нині тимчасово окупованого рф селища Хорли в Скадовському районі Херсонської області. Інформацію про регулярні тренування солдатів російської окупаційної армії на невеликому півострові Гіркий кут у Чорному морі Центру журналістських розслідувань впродовж літа повідомляли місцеві мешканці.

У самому селі майже втричі через окупацію зменшилася кількість мешканців, а місцеві бази відпочинку окупанти перетворили на військові бази.

<https://khersonline.net/lenta/340657-blya-kurortnogo-selischa-horli-na-hersonschin-okupanti-oblashtuvali-polgon.html>

28.09.2024 російські пропагандисти прекрасно розуміють, яку вагу має друковане слово на території, яку вони залишили без якісних телевізійних та інтернет-ЗМІ. Це друковане слово, щоправда, огидне і брехливе, але саме таке пропаганді й треба - поневоле не можна дати отямитись, не можна дати досягнути, наскільки велику біду принесли у їх дім загарбники. «Газета набуває все більшої популярності у населення, адже в умовах постійних обстрілів з боку ЗСУ і нестабільного інтернету «Алешкинський вестник» є головним джерелом інформації, яке відображає реальну картину подій, що відбуваються на прифронтовій території», - пише окупаційна агітка «Надднепрянская правда». Її «редактор» євген білий, який раніше працював у двох херсонських газетах і на одеському сайті, наразі, крім окупаційної обласної, очолює переважну більшість окупаційних районних «газет» лівобережжя. Наприклад, агітку «Нова Каховка». Про окупаційну ж обласну «газету» пропагандисти написали наступне: «Особливо важливим видання є для населених пунктів, які межують з зоною бойових дій - для людей це практично єдине інформаційне джерело зв'язку з рештою території Херсонщини і росії у цілому. Кожен випуск «Надднепрянской правды» оперативно доставляють навіть у найвіддаленіші села регіону». Та і цього окупантам мало. Відтепер створювати агітки вони навчають і школярів. В окупованих Хорлах, наприклад, недавно відбулась «медіашкола», яку її організатор андрей фетісов назвав просто і прямо: «Курс молодого інфобійця». Тобто, пропагандисти і не думають приховувати, що головне для них - не доносити інформацію, головне для них - воювати. За інтереси кремля, звісно. Окупаційна агітка «Юнармейская правда», яку пропагандист випустив з дітьми, повідомила: «Протягом робочого тижня кореспондент ІА «Комінформ» з Сиктивкара андрей фетісов знайомив хорлівських і горьковських юнармійців з основами журналістики і азами репортажної фотографії». Варто нагадати, що фетісов був першим «редактором» агітки «Каланчакський вестник», яка друкувалась тоді (у 2023 році) у Сиктивкарі - столиці республіки Комі. Нині «газета» друкується на обладнанні окупаційної адміністрації у Каланчаку, а «редагує» Ті колишня українська журналістка, а нині «головний спеціаліст прес-служби адміністрації Каланчацького муніципального округу» галина єрмишко.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/lenta/340663-drukovanoyi-propagandi-na-okupovany-hersonschin-staye-blshe.html>

29.09.2024 Серед купи пропагандистських федеральних телеканалів, які наразі змушені дивитись мешканці окупованої частини Херсонщини, є канал міністерства оборони «Звезда». Днями у його ефірі ведучі телепередачі «Здравствуйте, товарищи!» іван кондаков і ольга белова не першими серед колег брехали по ЗСУ, які «обносили магазини у Курській області». І, може, пропагандистам хтось би і повірив, аби не одна деталь. кондаков невідомо звідки «дівнався» про те, що «українських солдатів дуже здивували низькі ціни на продукти». Зокрема, «сосиски по 35 рублів». белова тут же підтримала товариша, і вже обоє резюмували: мовляв, українці, перестаньте чинити опір російській армії - і у ваших магазинах будуть такі дешеві сосиски. Те, що це дуже схоже на нацистську пропаганду часів минулої війни, відразу кидається у очі, але мова про інше. Пропагандисти або є патологічними брехунами, або настільки відірвані від простих людей, що не ходять у магазини і не знають цін. Тим часом найдешевші сосиски у магазинах окупованого Генічеська коштують 210 рублів. Але це такі, які навіть кішки з собаками відмовляються їсти. Найдешевшими їстівними є по 330 руб/кг. Кращими є по 370 і 440, а найкращими - по 530 рублів за кілограм. Сардельки коштують по 550, 590 і 630 руб/кг, варена ковбаса - 580 - 670, копчена - 530 - 900 і, нарешті, найдорожча сирокочена ковбаса вартує 1095 - 1850 рублів за кіло! Зрозуміло, що на останню пенсіонери, яким окупанти виплачують по 10 тисяч рублів у місяць, ходять лише дивитись.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/lenta/340708-sosiski-po-35-rublv-rosyska-propaganda-znovu-nahabno-breshe.html>

29.09.2024 «Перший заступник губернатора Херсонської області відвідав школу у селі Тарасівка, у якій відбувається реконструкція, - повідомила у соцмережі окупаційна адміністрація «Альошкінського муніципального округу». - ігорь чагаєв оглянув школу, залишившись під великим враженням від виконаної роботи». Вразити його, як видно з

фото, мали купи будівельного сміття у дворі. А от читачів таких «новин» продовжує вражати нахабна російська пропаганда. «Відкрилась школа у селі Тарасівка ще у 1967 році, і з того часу навчальний заклад не бачив такого масштабного ремонту, - пишуть брехуни. - Українська влада вважала непотрібним, щоб діти нашого округу знаходились у просторих, сучасних класах і вчилися у комфортних умовах. Зараз це змінилось при підтримці регіону-шефа Калінінградської області». Окупаційну Вадимську школу у Каланчацькому «муніципальному окрузі» «ремонтують» «шефи» з Мордовії. Дітей у неї вже пустили, але «ремонт» триває, а, отже, гроші на нього продовжують виділятися. «Все це відремонтували за літо за федеральною програмою, - написав у своєму телеграм-каналі голова окупаційного уряду Херсонщини андрей алексеевко. - В оновленій школі вже вчаться діти з декількох сіл району. «У порівнянні з тим, що було - земля і небо», - говорять вчителі. Хоча навчальний процес почався для всіх класів, модернізацію навчального комплексу продовжуємо - йде капремонт спортзалу. Будівельники повинні завершити його до холодів, коли займатись спортом дітям можна буде лише у приміщенні. Разом з регіоном-шефом - республікою Мордовія намітили план подальшої роботи у школі. Повністю завершимо її модернізацію і благоустрій у наступному році». алексеевко пообіцяв, що за цей рік мордовські будівельники зведуть новий спортивний майданчик, зроблять освітлення і благоустрій подвір'я, утеплять фасад та ін. Тобто, грошей з федерального бюджету ще буде вкрадено немало.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/lenta/340689-okupanti-prodovzhuyut-mtuvati-remont-shkl-na-hersonschin.html>

29.09.2024 На ТОТ півдня та сходу України продовжує загострюватися соціально-економічна криза, яка є наслідком низки факторів: воєнної агресії рф, руйнування економічної інфраструктури, порушення ланцюгів постачання, відсутності міжнародних інвестицій та намагання ворога втягнути окуповані території у своє правове та інформаційне поле. Ситуація у цих регіонах все більше нагадує економічний колапс із серйозними наслідками для місцевого населення. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Внаслідок бойових дій, окупаційні війська знищили значну частину промислових та інфраструктурних об'єктів. Зокрема такі як заводи, порти, транспортні вузли. Усе це відбулося внаслідок значних руйнувань та через відсутність робочої сили було зупинено. Також, російсько-окупаційні війська навмисно знищують

критичні інфраструктурні об'єкти, щоб ускладнити економічне відновлення України. Це призводить до масових скорочень робочих місць, зниження рівня зайнятості та зростання рівня бідності серед місцевих жителів. На ряду із цим, окупаційна влада організовувала вивезення українських ресурсів на територію росії, щоб ще більше виснажити економічний потенціал регіону. При цьому, окупаційна адміністрація разом з російсько-окупаційними військами та активно руйнували соціальну сферу. Оскільки інфраструктура в окупованих регіонах практично зруйнована або не функціонує належним чином. Медичні заклади не можуть забезпечити повноцінну медичну допомогу через брак ліків, медичного обладнання та кваліфікованого персоналу. Заклади освіти перебувають у жалюгідному стані, а діти шкільного віку змушені навчатися за пропагандистськими програмами, які не лише не відповідають українським державним стандартам, а містять відверту дезінформаційну кампанію направлену проти України в цілому. В контексті цього, місцеві РОА намагаються примусово інтегрувати окуповані території в російське соціальне та економічне середовище, нав'язуючи свої правила гри. Наприклад, місцеве населення змушене приймати російські паспорти для отримання базових соціальних послуг, що є прямим порушенням прав людини та звичаїв війни. Крім цього, варто згадати, що тимчасово окуповані території відчувають дефіцит базових продуктів харчування, медичних товарів та засобів гігієни. Постачання з підконтрольних Україні регіонів фактично заблоковане, а російська логістика не здатна забезпечити потреби населення. Внаслідок цього люди страждають від нестачі найнеобхіднішого, що призводить до гуманітарної катастрофи. Представники РОА створюють штучний дефіцит для того, щоб примусити населення співпрацювати з ними або приймати російське громадянство в обмін на базові товари та послуги. В підсумку зазначимо, що соціально-економічна криза на ТОТ півдня та сходу України загострюється з кожним днем, і її наслідки можуть бути довготривалими. Руйнування інфраструктури, занепад економіки, порушення соціальних стандартів та відсутність української правової системи створюють глибокі рани для регіону. Відновлення цих територій потребуватиме масштабних зусиль як з боку України, так і міжнародної спільноти після перемоги України.

<https://khersonline.net/lenta/340696-na-tot-pvdnya-ta-shodu-ukrayini-zagostryuyetsya-socalno-ekonomchna-kriza.html>

29.09.2024 В громаді Нової Каховки на лівобережжі Херсонщини залишилось близько 17 тисяч жителів. До повномасштабного вторгнення військових рф у громаді проживало майже 56 тисяч людей. Про це проекту Радіо Свобода “Новини Приазов'я” повідомив міський голова Нової Каховки Володимир Коваленко. Він зазначив про те, що в деяких селах громади місцевих жителів виселили й там постійно відбувають обстріли: “У нас велика проблема для сільських населених територій, які в складі Новокаховської громади – Дніпряни, частина Основи, вся прибережна зона. Там з будинків практично виселені мешканці, постійні обстріли цих територій. І там немає світла вже багато часу”. Також Коваленко додав, що у Новій Каховці зруйновані приватні житлові будинки та багатоповерхівки, а також парки: “У місті вже зруйнована велика кількість житлового фонду, як приватного, так і багатоповерхового. У нас фактично сплюндроване наше найбільше надбання – цей відомий парк у три кілометри вздовж лівого берега”.

<https://vgoru.org/novini/v-gromadi-novoyi-kaxovki-na-xersonshhini-zalilos-blizko-17-tisiac-ziteliv>

30.09.2024 Залишаючи росіян без допомоги, тамтешні медики їдуть на окуповану Херсонщину. «Ми працівники федерального центру медицини катастроф «Південний» приїхали на прохання мінздорів'я Херсонської області для надання медичної допомоги місцевому населенню, - розповіла пропагандистам педіатр ляйсан абдулліна. - А також у рамках всеросійського екологічного суботника ми з нашими колегами висаджуємо дерева на території нашої ЦРЛ». Дерева біля лікарні у Генічеську висаджували і торік, але про те, що їх треба поливати, окупаційне керівництво медзакладу «не знало». Цього разу саджанці також можуть не прийнятись, бо садили їх з зеленим листям. Якщо непрохані гості так лікують пацієнтів, як саджали дерева, то хворим не позаздриш. Хоча пропагандисти запевняють, що без «прикомандированих» з росії лікарів медицини на лівобережжі не було б. Наприклад, як зізналась у соцмережі окупаційна адміністрація Чаплинського «муніципального округу», на лівому березі немає жодного дитячого хірурга, і маленьких пацієнтів батьки змушені возити на операції у Крим. Це, пишуть, тоді, коли немає хірурга з Апельметьєвського району Татарстану кірілла булатова, який приїздив вже декілька разів, і недавно з успіхом видалив 8-річному хлопчику пахову грижу. «Поки є така можливість діти з радістю йдуть на операцію до лікаря», - повідомляє фейкова адміністрація. З радістю на операцію?! Це ще треба вміти так брехати! А в окупаційній Скадовській лікарні місяць має відпрацювати лікар максім гореленко з Пскова, який, цитуємо пропагандистів, «має багатий досвід малоінвазивних і важких порожнинних операцій, а також хірургічного лікування онкозахворювань». Близько тисячі операцій, запевняють пропагандисти, провів в окупованому Каланчаку хірург з Саранська, що у Мордовії, владімір шалін. «Жителі Каланчака доброзичливі, завжди говорили спасибі», - розповів хірург пропагандистам. Хто лікує їхніх пацієнтів у росії, доки вони тут, ніхто з приїжджих медиків не розповідає.

<https://khersonline.net/lenta/340757-zalishayuchi-rosyan-bez-dopomogi-tamteshn-mediki-yidut-na-okupovanu-hersonschinu.html>

30.09.2024 Значна частина атак російських безпілотників по Херсону і мешканцям міста – навчання російських операторів дронів. Про це розповів директор департаменту у справах ЗМІ та зв'язків із громадськістю Херсонської міської військової адміністрації Денис Путінцев. За словами Путінцева, є інформація, що російських військових, які навчається керувати безпілотними летальними апаратами (БПЛА) привозять на лівий берег Дніпра, на відстань, максимально наближену до Херсона, і пропонують вражати в Херсоні будь-які цілі, які потраплять у поле зору. Денис Путінцев каже, що за період у щонайменше останні два тижні в Херсоні внаслідок ворожих обстрілів та атак з БПЛА не постраждав жоден з об'єктів, які використовують військові, натомість постраждало чимало цивільних об'єктів.

<https://most.ks.ua/news/url/rosijski-vijskovi-vikoristovujut-herson-jak-uchbovu-tsil-pid-chas-navchan-operatoriv-droniv-hmva>

30.09.2024 До повномасштабного вторгнення військових рф у Новій Каховці Херсонської області працювало понад 1 тисяча 200 медиків та персоналу. Зараз залишається до 20. Про повідомив міський голова Нової Каховки Володимир Коваленко. Він розповів, що однією із найбільших проблем залишається доступ до медичної допомоги. «Бувають моменти, коли 120 людей хочуть записатися до єдиного терапевта, який там залишився. Звичайно, їх прийняти не можуть. А якщо захворювання більш

важке, треба їхати в кращому випадку в сусідню Каховку, куди автобуси вже майже не ходять, далі Генічеськ, або навіть Сімферополь у Криму, де контрольні перевірки, паспортний режим і потрібна російська страховка медична”, – додав він.

<https://vgoru.org/novini/odniji-iz-naigostrisix-problem-zalisajetsia-dostup-do-medicnoyi-dopomogi-u-novii-kahovci-na-xersonshini>

30.09.2024 У Скадовському районі дружина російського військового радить колегам-вчителям не приїздити в Україну. Немає у росіян великої підтримки на окупованій Херсонщині. Росіянка, яка працює в школі у Михайлівці Скадовського району, скаржиться на мовчазне ігнорування її місцевими жителями. Вона радіє, що її чоловік-військовий зі зброєю в руках знайшов їй житло і надає захист, – зазначається в повідомленні, яке вона опублікувала для колег з РФ. Вона відверто говорить, що якби не чоловік, а вірніше його зброя, то вчителька з Росії там би не затрималася. Окупантка жаліється землякам в РФ. Сподіваємося після загибелі чоловіка, вона швидко повернеться додому й розповість правду про війну. Таке життя в окупантів на лівобережжі Херсонщини – їх супроводжує ненависть. Лівий берег буде вільним, – повідомляє телеграм-канал “Степ і море”.

<https://pivdenukraine.com.ua/2024/09/30/u-skadovskomu-rajoni-druzhina-rosijskogo-vijskovogo-radit-kolegam-vchitelyam-ne-pri%20zditi-v-ukra%20nu>

Інформація про евакуацію цивільного населення та підприємств з міста Херсон та Херсонської області

24.09.2024 На підконтрольні уряду України території повернули 16-річного юнака та 18-річну дівчину, яка позбавлена батьківського піклування, з ТОТ Херсонської області. Про це у Telegram повідомив начальник ОВА Олександр Прокудін. Юнаку та дівчині нададуть медичну, психологічну, гуманітарну та соціальну допомогу. “Кожне повернення – це окрема спецоперація, яка потребує надзусиль. Порятунком наших громадян цього разу займалася благодійна організація «Save Ukraine»”, – уточнив очільник ХОВА.

<https://most.ks.ua/news/url/na-pidkontrolni-ukrajini-teritoriji-povernuli-junaka-i-divchinu-z-tot-hersonschini>

27.09.2024 Україна повернула на підконтрольні уряду території 9 дітей і 20-річного хлопця з братом. Серед них є частина дітей з будинку-інтернату в Олешках на ТОТ Херсонщини. Про це у Telegram повідомив парламентський уповноважений з прав людини Дмитро Лубінець. Діти воз’єдналися зі своїми родинами. Частина з них самостійно звернулись до Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Повернення дітей здійснили за посередництва Катару.

Фото: Омбудсман України

<https://most.ks.ua/news/url/ukrajina-povernula-dvoh-ditej-z-budinku-internatu-v-oleshkah>

28.09.2024 Жахиття окупації вже позаду ще для трьох дітей з Херсонщини. На підконтрольну Україні територію повернули хлопчиків, віком від 13 до 17 років. Про це у Фейсбук повідомив керівник Херсонської ОВА Олександр Прокудін. Двоє дітей - з особливими потребами, які до початку повномасштабного вторгнення виховувалися в Олешківському дитячому будинку-інтернаті. окупанти вивезли цих дітей до Скадовська та росії. Завдяки зусиллям Офісу Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, їх вдалося повернути. Наразі діти в безпеці, отримують медичну та психологічну допомогу. "Вдячний всім, хто докладав надзусиль для порятунку наших дітей. З початку 2024 року на підконтрольну територію України повернули 206 дітей з Херсонської області", - написав у повідомленні Прокудін.

<https://khersonline.net/lenta/340653-na-pdkontrolnu-ukrayin-teritoryu-povernuli-sche-troh-dtey-z-hersonschini.html>

Інформація щодо розмінування території Херсонської області

26.09.2024 З 19 до 25 вересня 2024 року на правобережжі Херсонщини виявили та знешкодили 1 тисячу 735 вибухонебезпечних предметів. Загалом від початку повномасштабного вторгнення сапери знищили 204 тисячі 920 вибухових пристроїв. Про це повідомила Херсонська ОВА. Також вибухотехніки за тиждень обстежили понад 79,1 гектара територій, понад 5 тисяч 337,1 гектара полів, 0,1 гектара водойм та 66 об'єктів. У дописі зазначається, що наразі розміновано 54,5% деокупованої території Херсонської області.

<https://vgoru.org/novini/na-deokupovanii-xersonshhini-za-tizden-zneskodili-ponad-1-tisiacu-700-vibuxonebezpecnix-predmetiv>

Запорізька область

Інформація щодо злочинів та геноциду проти громадян України, які знаходяться на тимчасово окупованій території Запорізької області

23.09.2024 Богдан Галета — священник Української греко-католицької церкви. 16 листопада 2022-го у Бердянську його викрали російські силовики. Чоловік провів у колоніях майже два роки. Його кували та пропонували співпрацю з фсб. Він продовжував молитися з іншими ув'язненими та приймати сповіді. 28-го червня 2024-го 59-річного священника разом з ще дев'ятьма цивільними повернули в Україну. У ніч на 28 лютого 2022-го рф окупувала Бердянський район. "Протягом дев'яти місяців нас ніхто не чіпав. Ми займалися християнською практикою і думок виїхати не виникало", — розповідає Богдан Галета. Він пригадує, як приймав біженців, що тікали з Маріуполя через Бердянськ. А його колега отець Іван Левицький проводив молебень під час мітингів на підтримку України. Час від часу чоловік помічав автівку з літерою "Z", що їздила навколо храму. Тоді здогадався, що діло йде до затримання. Зайшли двоє чоловіків в камуфляжі та масках, з автоматами. Сказали, що затримують щоб перевірити особистість, тому що отець Богдан проводив молитви без дозволу, що це пропаганда". Це сталося 16 листопада 2022-го. Отців доставили в СІЗО в центрі Бердянська. Як пригадує Богдан Галета, туди привозили людей, які не приймали російські паспорти, не погоджувались на "референдум" не ішли на співпрацю зі спецслужбами. Всіх їх намагалися змусити підписати якісь папери. "Я чув крики, когось кували. Потім ті люди поверталися в камери й розповідали, що з ними робили. Це жахливі речі".

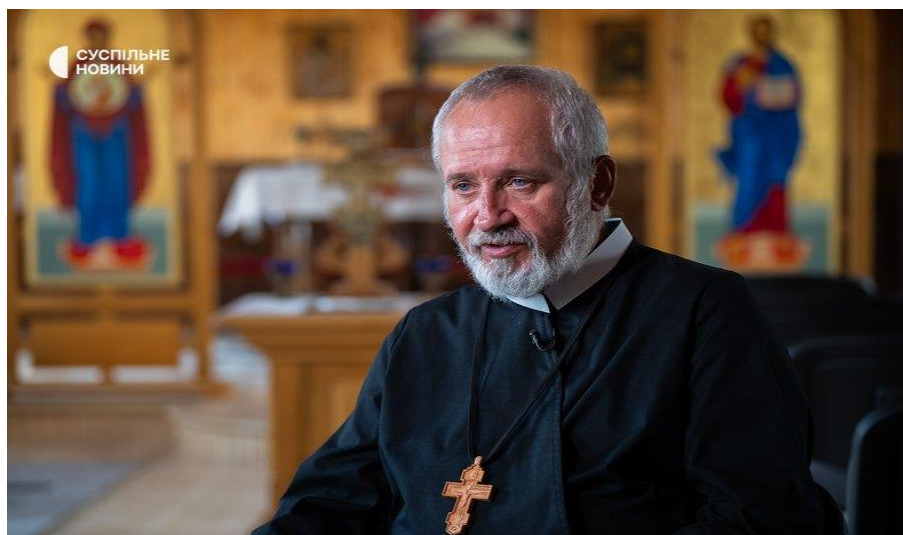

Фото: Суспільне Новини/Олександр Сова

Богдану Галеті теж запропонували підписати документи. Там йшлося, що він, нібито, був присутній при обшуку монастиря, де знайшли гранату. Отець відмовився. Також в СІЗО священнику вперше запропонували співпрацю з фсб. Надалі це ставалося іще декілька разів. Його відповідь залишалася незмінною: "Я вже маю співпрацю — з Господом Богом". Після чотирьох місяців у СІЗО священників перевели до колонії №77, теж у Бердянську. "Мене посадили в одиночну камеру і приставили до неї музичну колонку. Її

вмикали о п'ятій ранку і вимикали о першій ночі. Треба було слухати радянську музику. Також було чути крики людей під час тортур", — розповідає Богдан Галета. Загалом, його утримували у Бердянську дев'ять місяців. Восени 2023-го Галету та Левицького перевели до колонії №4 у Горлівці Донецької області. Там утримували, в основному військовополонених. На момент прибуття отців, в колонії було майже 1800 полонених, серед них багато "азовців", каже Галета: "Азовцям давали світлішу одягу, щоб вони виділялися. На них більше тисли, більше били, більше застосовували торттури". Серед усіх місць позбавлення волі в Горлівці було найтяжче, розповідає чоловік: "Атмосфера постійного приниження. Усі мали говорити тільки російською мовою. Три рази на день співати гімн росії. Під час нічних перевірок били палками по ліжках, світили в очі — не давали заснути. Під час їжі били електрошокерами. Казали, що Україна уже знищена, що Запоріжжя, Харків — російські. Отримати можна було за будь-що. За те, що очі підвів, поглянув на когось. Це, крім того, що когось особисто викликали на допити, торттури".

Фото: сторінка AndriiYurash у соціальній мережі X

Полоненим постійно вигадували роботу на кшталт щипати траву, переносити цеглу, викопувати ямки, ходити по території навприсядки, пригадує Галета: "Виникали думки, що зламаюся. Бажання смерті було постійне. Але вони не дадуть тобі вмерти, вони хочуть мучити. Коли бачать, що людина може щось собі заподіяти, її переводять в окрему камеру, де за нею наглядають". Попри те, що обидвом священникам заборонили молитися, а греко-католицьку церкву називали сектою, Богдан Галета пішов до старости казарми та попросив дозволу на короткі молитви зранку і ввечері: "Ми мали до 10 хвилин щоб почитати "Отче наш" та "Богородиця Діва". Після сніданку, частина людей, яка знала, що буде молитися, забігала у кімнату, де зберігали книжки, там була Біблія. Так само ввечері. А ще ми могли колами ходити по подвір'ю колонії, тоді були розмови, сповіді. Люди розповідали, як їх брали в полон, казали про торттури, що пережили, про свої сімейні трагедії. У цих розмовах я не на все міг відповісти, але говорив: "Давай помолимося". Обмін. "Нас погрузили в бус. Я почув жіночі голоси й зрозумів, що формують групу для чогось. Думка, про те, що це обмін з'явилася, коли нас уже переміщували гелікоптером до кордону Україна-Білорусь. Там розв'язали очі і я побачив усміхнені обличчя наших хлопців, українські прапори", — розповідає Галета подробиці обміну. Після повернення він живе в монастирі у Львові, де починав монаше служіння.

Зараз отець продовжує молитися за всіх полонених та мир в Україні й чекає куди його направлять "нести слово Боже".

<https://suspilne.media/842329-molitvi-u-poloni-ta-bazanna-pomerti-istoria-uvaznenna-ta-zvlnenna-svasennika-ugkc-bogdana-galeti/>

24.09.2024 російські загарбники звинувачують 25-річного жителя окупованого Бердянська Запорізької області у «публічних закликах до здійснення екстремістської діяльності, скоєних з використанням інтернету». Про це заявляє незаконно створений «следственный комитет рф по Запорожской области». окупанти стверджують, що у травні 2022 року бердянець нібито «розміщував у Telegram-каналі коментарі, що містять ознаки приниження людської гідності до російських громадян, пов'язаних із загрозою застосування насильства». Його схопили російські силовики з незаконного так званого «центра по противодействию экстремизму гу мвд россии по Запорожской области». Наразі чоловік перебуває під вартою, а його справу скерували до суду. «Якщо раніше «неугодних» бердянців штрафували, то зараз окупанти борються зі свободою слова та найменшим спротивом на тимчасово окупованій території радикально. «За виправдання екстремізму та тероризму» обвинуваченим загрожує від 5 до 7 років позбавлення волі», — зазначає законна голова Бердянської міської військової адміністрації Вікторія Галіціна.

<https://1news.zp.ua/okkupanty-zaderzhali-zhitelya-berdyanska-hotyat-zasudit-za-prizyv-y-ekstremistskoj-deyatelnosti>

27.09.2024 Зірка колишньої гауляйтерки з Мелітополя уманець давно закотилася під нари. Але її мерзенні справи продовжують жити, і досі гублять долі людей. Так, ще будучи царицею морів і коней, уманець призначила винним у своєму викраденні 2014 року, жителя Костянтинівки на ім'я Павло Кишинець. Хлопець під тортурами зізнався на камеру, і в тому, що він агент СБУ, і член «Правого сектора», і катерину вкрав теж він. Часи змінилися, уманець - у в'язниці. Але попри сумнівну репутацію уманець, якій перестали вірити навіть рашисти, езекуція над Павлом Кишинець триває. Згідно з інформацією з російських джерел, мелітопольця внесли до переліку терористів та екстремістів. Про це стало відомо буквально днями. Судячи з усього, Павло потрапив у систему м'ясорубки рашистського «правосуддя», і тепер йому доведеться пройти всі кола пекла.

[https://ria-m.tv/ua/news/361107/melitopoltsya-yakiy-nibito-vikrav-gaulaytera-kriminalnitsyu-vnesli-do-spisku-ekstremistiv-\(video\).html](https://ria-m.tv/ua/news/361107/melitopoltsya-yakiy-nibito-vikrav-gaulaytera-kriminalnitsyu-vnesli-do-spisku-ekstremistiv-(video).html)

29.09.2024 Новий виток агресії почався на тимчасово окупованих територіях Запорізької області, включно з Мелітополем. Федеральна служба безпеки вдається до витончених способів вербування агентів. Як стало відомо редакції РІА-Південь, фсб відстежують людей в окупації, родичі яких працює в місцевих та держаних органах влади. Далі в будинок до таких людей приходять з обшуком і викрадають заручників. Після цього на телефони чиновників надходять погрози. Рідних обіцяють звільнити тільки після того, як чиновник погоджується на співпрацю. Як підтвердження готовності співпрацювати з фсб, від держслужбовця, який проживає в Україні, вимагають переслати якісь документи, фотографії. Натомість обіцяють не лише випустити заручника, а й організувати виїзд чиновника та його сім'ї в любую країну світу. Таких агентів називають

«насіння» або «фаст-фуд» (через швидке вербування і короткий термін роботи,- ред.). Практика показує, що в такий спосіб витягнути родича на окупованій території з полону не виходить. А ось сам завербований ризикує отримати солідний термін за держзраду аж до довічного.

<https://ria-m.tv/ua/news/361075/u-zaporizkiy-oblasti-ta-v-melitopoli-pochastishali-vipadki-kradijki-rodichiv-ukrainskih-chinovnikiv.html>

Інформація щодо наслідків екогеноциду рф у Запорізької області

23.09.2024 Внаслідок обстрілів рф Запоріжжя, що відбулися 22 вересня, три ділянки в середмісті зазнали ураження, повідомили спеціалісти Державної екологічної інспекції Південного округу. "Суттєвих пошкоджень зазнали житлові будинки, заклади соціальної сфери та бізнес. Встановлено площу вирви, яка складає понад 6 метрів завширшки та довжиною 10 м. Крім цього, загальна площа засмічення землі відходами руйнації складає понад 2 тис. м²", — йдеться у повідомленні Держекоінспекції.

Фото: Державна екологічна інспекція Південного округу

<https://susplne.media/zaporizhzhia/842147-naslidki-raketnoi-ataki-zaporizza-16-ludej-distali-poranen/>

25.09.2024 Запоріжжя оговтується після чергового ворожого обстрілу 24 вересня по житловим будівлям Комунарського району. Спеціалістами Державної екологічної інспекції Південного округу зафіксовано понад 1000 кв. м засмічених територій відходами від руйнувань та частин снарядів. Крім цього, інспекторами визначено площу вирви у 16 кв. м на одному з кладовищ міста та відібрано в проби ґрунту з метою проведення лабораторних досліджень. Всі отримані матеріали використовуються для розрахунків завданих збитків та оперативно передаються до правоохоронних органів.

Фото: t.me/pivdendei

Фото: t.me/pivdendei

<https://suspihne.media/zaporizhzhia/843745-raketna-ataka-rf-po-zaporizzu-sestero-ludej-poraneni/>

26.09.2024 Вкотре Запоріжжя здригається від вибухів посеред ночі. 25 вересня ураження зазнали житлові будівлі Шевченківського району. Спеціалісти Держекоінспекції Південного округу обстежили пошкоджену територію. Про це повідомляє Державна екологічна інспекція Південного округу. Інспектори зафіксували, що площа захаращення уламками боєприпасів та відходами руйнації, у тому числі будівельними відходами, складає понад 1 300 квадратних метрів. Вирва, утворена ворожим снарядом, має довжину чотири метри, таку ж ширину та сягає у глиб на понад один метр. Фахівці відібрали проби ґрунту для проведення лабораторних досліджень. Отримані матеріали використають для розрахунків збитків, заподіяних державі під час дії воєнного стану. Дані передадуть до правоохоронних органів для долучення до кримінальних проваджень.

Фото: Держекоінспекції Південного округу

Фото: Держекоінспекції Південного округу

Фото: Держекоінспекції Південного округу

<https://1news.zp.ua/ekologicheskie-posledstviya-udarov-po-zaporozhyu-zagryaznenno-1300-kvadratnyh-metrov-territorii>

29.09.2024 Державна екологічна інспекція Південного округу повідомила, що внаслідок атаки рф в Запоріжжі зафіксовано понад 2000 м² засмічених територій

відходами від руйнувань та частин боєприпасів в Олександрівському, Шевченківському та Комунарівському районах.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/845371-armia-rf-vcergove-masovano-atakuvala-zaporizza-e-poraneni>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами РФ по місту Запоріжжя та населеним пунктам Запорізької області

Вчора, 22 вересня, близько 23-ї години ворог атакував Запоріжжя з авіації. Всього в місті зафіксовано 3 «прильоти». Десятки будинків пошкоджені, а кількість постраждалих станом на 10 годину ранку збільшилася до 17 осіб, серед яких 15-річний хлопець. Як виглядають пошкоджені будинки та що відбувається на місці влучань, дивіться в репортажі Акценту. Оскільки влучання були в центрі міста, постраждали не тільки житлові будинки, а й багато офісних приміщень, кафе, ресторанів, бібліотека, благодійний фонд та інші установи. На місцях «прильотів» немає воронки, але вибухова хвиля мала радіус декілька сотень метрів. В списку постраждалих закладів опинилися ресторан «Перспект», «Тирло», «Пурічвені», «NOSH», «П'яна вишня», «АромаКава», «Мімо», «Охара», «Мармеладни Джек», «Франсуа» та інші.

Фото: akzent.zp.ua

Фото: akzent.zp.ua

Фото: akzent.zp.ua

У житлових будинках пошкоджені вікна, балкони, подекуди вибухова хвиля позривала бетонні шматки стін, повністю повилітали рами, є пошкодження покрівель. Місцеві жителі, волонтери і комунальники розбирають скло у квартирах і біля будинків. У квартирі була бабуса. Вона спала. Чудом не постраждала, лише кілька подряпин. Від удару вирвало шматок бетону. Повністю вибило одне вікно, — розповідає хлопець Данило, який з другом розбирає завали в постраждалій квартирі.

Фото: akzent.zp.ua

ворог продовжує системно наносити удари по цивільній інфраструктурі. За добу майже 400 обстрілів, 9 обстрілів з авіаційних засобів ураження. Є три локації, які постраждали безпосередньо в Запоріжжі., — розповів перший заступник голови обласної державної адміністрації Мовчан Руслан. Майже з перших хвилин після удару на місці працювали рятувальники. Всього залучалося 92 рятувальника і 19 одиниць техніки. Майже 40 звилин знадобилося, аби вивести людей в безпечні місця і деблокувати в деяких квартирах людей. За допомогою спеціального обладнання рятувальники зрізали двері і виводили людей. Всього було евакуйовано 27 осіб, — прокоментувала Юлія Барішева, начальниця відділу зв'язків зі ЗМІ та роботи з громадськістю ГУ ДСНС України в Запорізькій області. Станом на 10-ту годину відомо про 25 пошкоджених будинків. Комунальні служби

виконують роботи з зашивкою віконних отворів листами OSB. Вже використано 200 квадратів данного матеріалу. Також залучені робітники усіх комунальних підприємств, вони допомагають зі збором і вивозом будівельного сміття. Тривають роботи з обстеження конструктивних елементів будинків. Є пошкодження покрівель, — розповіла начальниця відділу капітального ремонту департаменту з управління житлово-комунальним господарством Запорізької міськради Інна Внукова.

<https://akzent.zp.ua/yak-viglyadayut-budinki-pislya-aviaudariv-po-zaporizhzhju-reportazh/>

23.09.2024 Пізно ввечері 22 вересня мешканці центральної частини Запоріжжя здригнулися від вибухів. За словами мешканки постраждалого будинку Ольги, все відбулося в одну мить. За секунду вилетіло скло з вікон, а середня рама впала на телевизор. Ще один мешканець будинку Валерій розповів, що мешкає на першому поверсі, розповів, що в його квартирі повилітали віконні рами, навіть балкон. Чоловік чув три вибухи. Окрім самого факту прильоту та руйнувань мешканця Запоріжжя засмучує і те, що це відбулося незадовго до зими. «Я з будинку навпроти. Таке зарево було, дім трусило. Потім подивилась - в мене на балконі вікна повилітали. Добре що моя квартира у двір виходить, тому в мене мало пошкоджень, а у людей, в яких вікна на вулицю - вікна порозбивало та повилітало все», - говорить Ельвіра. За її словами, в її будинку постраждалих немає. «Я стояла в спальні і вибух. Я бігом до зали - шукати вихід. Спочатку подумала, що це вибух газу начебто. Почали падати на голову осколки, штукатурка - все падало. Вікна повилітали всюди одразу», - ділиться переживаннями ще одна постраждала жінка. Вона звернулася за медичною допомогою, проте довелося трішки зачекати, адже постраждалих багато. У жінки постраждала від осколків рука. Медики надали необхідну допомогу.

Фото: ria-m.tv

Фото: ria-m.tv

[https://ria-m.tv/ua/news/360759/jurnalisti-ria-pivden-vzyali-komentar-u-meshkantsiv-postrajdalih-budinkiv-ta-likariv-zaporijjya-eksklyuziv-\(dodano-video\).html](https://ria-m.tv/ua/news/360759/jurnalisti-ria-pivden-vzyali-komentar-u-meshkantsiv-postrajdalih-budinkiv-ta-likariv-zaporijjya-eksklyuziv-(dodano-video).html)

23.09.2024 Як люди оговтуються після нічного обстрілу — дізнавались кореспонденти Суспільного. Місцева жителька Аліна каже, що саме під час вибухів поверталася з роботи, коли приїхала додому, побачила свою квартиру пошкодженою: "Двері у ванну вилетіли — скрізь скло. Вікон на кухні немає, шматка стіни немає. М'який диванчик — він весь розвалився. Телевізор злетів зі стіни. Усе розкидане, побите, потрощене. На балкон виходити не можна. Нам сказали, що він може впасти. Уся квартира в склі. Фіранка висіла на вікні, а ваза стояла на підвіконні. Вся постіль у склі".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Під час обстрілу зазнала поранень місцева жителька Надія Шоріна. Жінка розповідає, що в момент удару відпочивала, а прокинулася від того, що на неї посипалося скло: "Це жах: я ніколи не очікувала, що на наш будинок таке може впасти. Я прокинулася від того, що на мені лежить скло, а інше — біля дивану. Я вся в крові була. Це було жахливо. Відвезли мене в міську лікарню, перев'язали рани". Тетяна Сніжко, невістка Надії Шоріної, каже, що жінку з квартири деблокували рятувальники: "Мама Надія зателефонувала, каже, що вікна лежали на ній. Їй порізало ноги, руки. Рятувальники її визволяли, бо двері

заклинило. Ми приїхали, а її на швидкій відвезли. Ми її забрали, зараз вона піднялась забрати речі".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Заблокованими у квартирі опинилося подружжя Книшів, їм теж допомогли вийти рятувальники: "У цей момент дружина помідори закривала. І воно як бахнуло — все полетіло. Її почало трусити так, що я заспокоїти не міг. Ми вийти не могли, бо нас заблокувало. Кіт десь сховався, не можемо знайти. Дуже злякалися. Воно такий звук був: " Жух!" Мене з дивану скинуло, а дружину в коридор відкинуло". Прокинулася від звуку вибуху 73-річна Людмила Левіна, її квартира теж зазнала пошкоджень: "Я в момент удару на ліжку спала. У голові осколки скла були. Вибито вікно. Фіранку туди віднесло — усе в склі було. Я не знаю, як все розказати, це треба все відчутти. Хоч казали, щоб не прибирали уламки, щоб фіксували, але ми не можемо не прибирати: нам тут спати". Наталія, переселенка з Бахмута, каже, що вибухи чула не вперше, у рідному місті переживала подібні моменти: "Там я пережила теж саме, коли ми вночі лягли спати й прокинулись від того, що на нас посипалося скло. Ми те саме робили, що й там: піднялися та пішли прибирати. Доведеться знов шукати квартиру".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Фото: Суспільне Запоріжжя

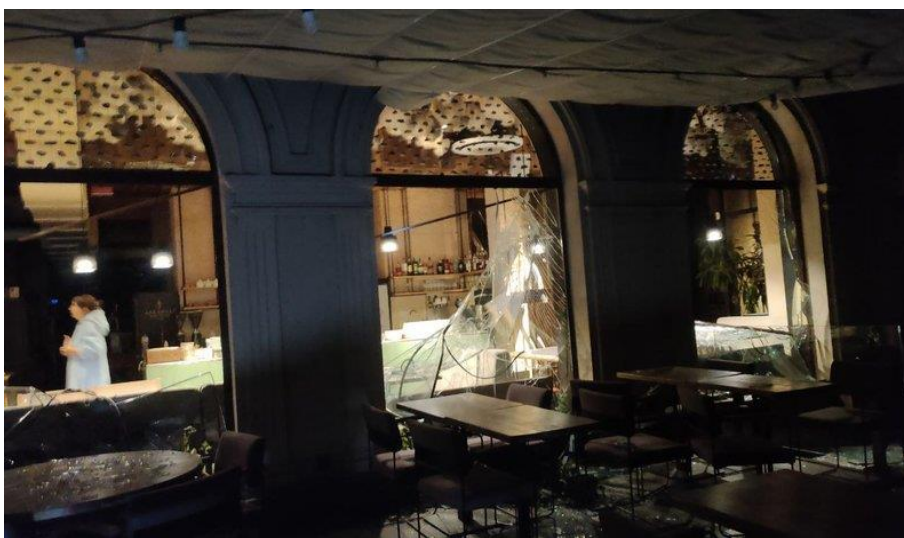

Фото: Суспільне Запоріжжя

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/842083-a-vsja-v-krovi-bula-ce-bulo-zahlivo-ocevidci-pro-nicnij-rosijskij-obstril-zaporizza/>

23.09.2024 Не тільки Запоріжжя - вночі росіяни масовано атакували Комишуваську громаду. Під обстріл потрапив і Запорізький район. В ніч з 22 на 23 вересня росіяни масовано атакували не тільки Запоріжжя, а й Запорізький район. Ворог завдав удару по території Комишуваської громади. Про це повідомили у телеграм-каналі селищної ради. Під обстріл потрапили селища Комишуваха та Зарічне. Пошкоджено житлові будинки, але поранених або загиблих, на щастя немає. За даними Запорізької обласної прокуратури, 22 вересня 2024 року близько 23:00 ворог завдав три авіаційні удари по Запоріжжю, ще чотири прийшлись на територію Запорізького району. У Запоріжжі на цей час - 21 поранений, дві жінки перебувають у лікарнях - 94-річна та 23-річна. У них мінно-вибухові травми. Зазначимо, що 23-річна запоріжанка потрапила до лікарні вдень 23 вересня. За словами її лікарки Наталії Василівни, дівчина поступила до медичного закладу у свідомості зі скаргами на головний біль. "У пацієнтки тяжка черепно-мозкова травма, перелом основи черепа та двосторонній перелом скелета черепа обличчя. Зараз вона перебуває в тяжкому стані в реанімації", – повідомила лікарка.

Фото: zprz.city

Фото: zprz.city

https://zprz.city/news/view/ne-tilki-zaporizhzhya-vnochi-rosiyani-atakuvali-komishuvasku-gromadu?utm_source=ukr.net&utm_medium=referral&utm_campaign=rss

24.09.2024 23 вересня близько п'ятої години вечора російські війська здійснили ракетний обстріл цивільної інфраструктури Запоріжжя та його передмістя. Зазнав руйнувань об'єкт критичної інфраструктури. Цього ж дня після дев'ятої вечора ворог продовжив атакувати обласний центр та територію Запорізького району. Про це повідомляє Запорізька обласна прокуратура. Внаслідок авіаобстрілу загинув чоловік, ще чотири людини травмовано, серед них 15-річний хлопець та 13-річна дівчина. Інформація щодо постраждалих уточнюється. Зазнали руйнувань промислові об'єкти, будинки приватного сектору та інша цивільна інфраструктура, пошкоджено автівки. За процесуального керівництва Запорізької обласної прокуратури розпочато досудове розслідування у кримінальних провадженнях за фактами порушення законів та звичаїв війни (ч. 1, ч. 2 ст. 438 КК України). Його здійснюють слідчі Управління СБУ в Запорізькій області.

Фото: Запорізька обласна прокуратура

Фото: Запорізька обласна прокуратура

Фото: Запорізька обласна прокуратура

<https://1news.zp.ua/raketnye-i-aviaczionnye-obstrely-zaporozhya-rassleduyut-kak-narushenie-zakonov-i-obychaev-voyny-foto>

24.09.2024 В лікарні після вчорашніх обстрілів Запоріжжя залишаються дві дитини 13 та 14 років, а також 83-літня жінка. Підлітків доставили до медзакладу з акубаротравмою. Вони знаходилися недалеко від епіцентру вибуху та були травмовані через ударну хвилю. Про це повідомляє Запорізька обласна військова адміністрація. «Діти будуть оглянути ЛОРом з приводу можливих травмувань барабанної перетинки, підтвердження або виключення черепно-мозкової травми. З великою долею вірогідності з ними все буде добре», — повідомив лікар Сергій Михайлович. Також була госпіталізована 83-річна жінка. Вона отримала травми від уламків скла та побутових предметів. «Жінка має множинні уламкові сліпі поранення лівої привушної ділянки, спини, правої та лівої сідниць. Їй надана хірургічна допомога. Зроблена первинна хірургічна обробка ран. Постраждала знаходиться під наглядом хірургів», — повідомила лікарка Олена Святославівна.

<https://1news.zp.ua/vrachi-rasskazali-o-sostoyanii-postradavshih-ot-nochnyh-udarov-po-zaporozhyu-gospitalizirovani-dvoe-detej-i-pozhilaya-zhenshhina>

24.09.2024 Як люди оговтуються після нічного обстрілу — дізнавались кореспонденти Суспільного. Катерина Басова, місцева жителька, розповіла, що в момент вибуху була вдома:

Фото: Суспільне Запоріжжя

"Це був такий шок, ледь не серцевий напад був. Дуже страшно. Зараз служби всі приїхали, поки нічого незрозуміло. Видають нам шифер, чекаємо". Наразі Катерина шукає людей, кому можна віддати собаку загиблого чоловіка, поки його мати перебуває у лікарні: Світлана Кір'язі, мешканка пошкодженого будинку, почула вибух, коли збиралася лягати спати: "Десь о пів на 12. Я сиділа в кухні і ось цей гучний вибух і на мене стеля впала на голову. Стеля пластикова, ось цей пластик мене зачепив, а чоловік вже спав, полетіло скло, але він був накритий, все обійшлося. Нічого немає. Все розбите будинок сина теж. Машина сина теж вся побита".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Фото: Суспільне Запоріжжя

Марина Самонькіна, місцева жителька каже: її будинок зазнав значних руйнувань: "Стелі впали, небо видно, вікон взагалі немає, двері переклинило. Вибухнуло так, що й стелі полопались і до сусідів дірки. Страшно, жінка та сама лишилася, немає сина, немає хати. Хороший був хлопець. Вони там щось із мамою робили, позавчора листя замітали. У них там стіни нема, хати нема, нічого нема".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Місцевий житель Костянтин Грудко розповів, що в момент вибуху був на власному подвір'ї. Внаслідок обстрілу в його приватному будинку пошкодило вікна та двері. Також руйнувань зазнав гараж чоловіка: "Ні вікон, ні дверей, все пошкоджено. Тварини розбіглися. Був на вулиці прямо перед двором. Я почув свист, попадали на землю. Були разом з тещею та сусідом. Почув один вибух і все відразу посипалося. Це секунда, не можна рухатися, воно бухнуло, піднялися з землі та зайшли швидко в будинок. В нас все обійшлося. На машині скло розбило лобове, і так все побито, вікна, двері, стеля, виїзд в гараж, ворота їх також завернуло всередину. В гаражі все розбито", — розповів Костянтин.

Фото: Суспільне Запоріжжя

В помешканні місцевої жительки Олександри вибиті вікна та пошкоджений фасад будинку. Вибух застав у власному ліжку, розповіла жінка: "В нас немає вікон. Тільки прибирали, а що на вулиці навіть не дивилися. Ми не спали, тільки лягли. Бог милував. Нижче через дорогу в будинок (влучили, - ред.). Там пожежа почалася. А що на вулиці: двері повиривало. Шифер, половини хати немає. Всі господарчі будівлі зруйновані. Навпроти в сусідів таке ж: бабусі склом ногу поранило. Все посипалося, полетіло".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Почула свист, коли годувала собаку, розповіла місцева жителька Наталія Глущенко. У приватному будинку жінки пошкоджено фасад та паркан, в самій оселі повилітали шибки, зазначила жінка: Місцевий житель Ладо Чікобава у момент вибуху вийшов на вулицю, де чоловіка застав повторний російський обстріл. Авіаудари прийшлись по помешканню його сусіда, який загинув внаслідок отриманих травм: В момент удару був на вулиці. Після першого удару — його почув, вийшов на вулицю дивитись, що відбувається. Дивлюся — дим підіймається. І ще другий був удар, пішла хвиля. І третій — вже був свист. Я був біля автівки сусіда, ліг і бабах, і полетіли іскри, в мене на светрі, я навіть запах почув. А я лежав під авто. А потім підіймаюся, дивлюся, а в сусіда побито все: кімнати, вікна". Загиблого чоловіка звали Євген, жив з матір'ю. В момент удар чоловік спав у власному будинку, розповів Ладо: "Мій сусід через дорогу, який помер сьогодні. Жили через паркан, за 3 метри. Знав і його, і його маму. Навіть сьогодні ввечері, я на город ходив і він, десь годині о 8. Але я нічого не казав, бо темно вже було. Так, своє поробив, він також. А через 2 години — все, людини немає".

Фото: Суспільне Запоріжжя

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/842905-duze-zlakalasa-naslidki-nicnogo-masovanogo-udaru-armii-rf-po-zaporizzu>

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/842927-stini-nema-hati-nema-nicogo-nema-so-kazut-ocevidci-pro-nicnij-masovani-j-udar-rf-po-zaporizzu>

24.09.2024 24 вересня російські військові завдали чергового ракетного удару по Запоріжжю, про що повідомив голова місцевої ОВА Іван Федоров. За його словами, влучили в об'єкт критичної інфраструктури. Крім того, телеграм-канал "Донбаський партизан" повідомив, що в результаті ракетного удару комплексу "Іскандер-М" постраждало підприємство "Мотор Січ". Про місце влучання повідомляють російські телеграм-канали, викладаючи кадри вибуху. За їх словами, удар припав на цех, де виробляють авіаційні двигуни АІ-450, що використовуються, зокрема, у турецьких безпілотниках Акінци. Внаслідок цього будівля цеху частково зруйнована, що спричинило значні втрати для виробництва.

Скріншот з відео: t.me/dvish_alive/39813

<https://www.stopcor.org/ukr/section-uaneews/news-rosiya-zavdala-raketnogo-udaru-po-motor-sich-poshkodzheno-tseh-virobnitstva-aviadviguniv-24-09-2024.html>

24.09.2024 У селі Мала Токмачка, що у Запорізькій області, ворожий FPV-дрон влучив у цивільну людину. Про це в Телеграмі повідомив начальник Запорізької обласної військової адміністрації Іван Федоров. Чоловік знаходився на вулиці, коли ворог поцілив у нього. Правоохоронці, які виїхали на подію, констатували смерть місцевого мешканця.

<https://www.061.ua/news/3835872/fpv-dron-vbiv-meskanca-maloi-tokmacki>

25.09.2024 У вівторок, 24 вересня, у період з 21:30 до 21:52 у Запоріжжі пролунали вибухи. росіяни завдали чотири удари (попередньо - КАБами) по Комунарському району. Про це повідомили у відділі комунікації поліції Запорізької області. Під атаку потрапив приватний сектор, деякі будинки тут зруйновані вцент, інші мають значні пошкодження. Станом на 23:45 відомо про шістьох постраждалих, з них - троє деблоковані з-під завалів.

Фото: Національна поліція

Як повідомив голова ЗОВА Іван Федоров, двоє поранених наразі перебувають у лікарнях, ще четверо від госпіталізації відмовилися. На місцях влучань працюють поліцейські, рятувальники, вибухотехніки, парамедики поліції та інші профільні служби міста.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Жителі приватного сектору в Комунарському районі Запоріжжя досі не можуть оговтатись від шоку після атаки ворога, що сталася вночі 24 вересня. Після чотирьох вибухів один приватний будинок зруйновано вщент, ще понад 30 домоволодінь пошкоджено. Також знищено з десяток автівок.

Фото: zoda.gov.ua

Країна-агресорка атакувала мирних жителів міста, коли люди саме відпочивали вдома. Замість спокійного вечора та міцного сну мешканцям Комунарського району довелось усю ніч прибирати уламки скла та будівельних матеріалів. «Від вибухової хвилі вирвало вікно, і воно разом зі склом впало мені на голову. Від прильоту двері зачинились так, що в них заклинив замок», – розповідає місцева жителька Тетяна. Жінка виявилась заблокованою в кімнаті. На допомогу прийшли рятувальники. Вони звільнили Тетяну та допомогли їй заспокоїтись.

Фото: zoda.gov.ua

«Учора рятувальні служби провели нереально якісну роботу з евакуації постраждалих. За це ми їм дуже вдячні», – зауважив голова Запорізької ОДА Іван Федоров. Ділиться пережитим жахом і пані Інна. Вона разом із чоловіком у момент прильоту перебувала на кухні, вікна якої виходили на епіцентр вибуху. «Нас відкинуло в іншу кімнату. Уламками пробило бойлер, і по кухні розлилась гаряча вода. Чоловіку поранило ноги уламками скла від дзеркала», – повідомила жителька Запоріжжя. Від ворожого обстрілу зазнав значних ушкоджень і будинок пенсіонерки Людмила Василівна. Жінка каже, що від поранень її врятувала ковдра. «Я почула свист, а потім тріск та вибух. І полетіло скло все на мене.

Пил піднявся. Я босоніж пішла на вулицю. Прийшов сусід і допоміг мені вийти, – говорить Людмила Василівна. На місці руйнувань працюють аварійно-ремонтні служби. Вони усувають наслідки ворожої атаки: забивають віконні отвори, розбирають завали та вивозять будівельне сміття.

Фото: zoda.gov.ua

<https://www.zoda.gov.ua/news/71032/zhiteli-zaporizhzhya-ogovtujutsya-vid-chergovoji-nichnoji-rosiyskoji-ataki.html>

<https://zprz.city/news/view/rosiyani-zavdali-udariv-kabami-po-privatnomu-sektoru-v-zaporizhzhji-e-poraneni-foto>

25.09.2024 На сайті Запорізької обласної державної адміністрації повідомили, що двоє постраждалих від нічної атаки вже виписалися з лікарні. А одна жінка лежить в реанімації у важкому стані. Раніше ми писали, що їй 48 років і постраждала отримала множинні травми. Про її стан розповів лікар Юрій Геннадійович: "У пацієнтки вогнепально-уламкові поранення лівого плеча, передпліччя, стегна та гомілки. Відкритий багатоуламковий перелом малої гомілкової кістки зі зміщенням, вогнепально-уламкове поранення верхньої кінцівки. Закритий вивих стопи. Вогнепально-уламкове поранення лівої надбрівної дуги. Травматична ерозія, крововилив та поранення надбрівної дуги. Акубаротравма. Їй провели первинну хірургічну обробку та встановили апарат зовнішньої фіксації на малу гомілкову кістку, ампутували палець кисті. Стан пацієнтки наразі важкий. Вона отримує всю необхідну терапію".

<https://zprz.city/news/view/amputovali-palets-u-yakomu-stani-postrazhdali-vid-nichnoi-ataki-zaporizhzhya-vorozhimi-aviabombami-video>

25.09.2024 Крім Запоріжжя під атаку модифікованими КАБами 24 вересня потрапила й Кушугумська громада. Другий вечір поспіль крім Запоріжжя під російський обстріл потрапляє Кушугумська громада. Так, ввечері 24 вересня в селищі Балабине пролунав вибух, який пошкодив електричну мережу. Частина населеного пункту без електроенергії, проте близько 14:30 його вже відновили, повідомив голова Кушугумської громади Володимир Сосуновський. За словами голови громади, прильот стався близько 21:30. "Було дуже гучно. Буквально в 500 метрах від житлових будинків. У когось вікна полопалися, шифер частково. Слава Богу, ніхто не постраждав. Було пошкоджено всю

інфраструктуру електроенергії селища Балабине. Порвало дроти, знищено лісопосадку за територією населеного пункту", — зазначив Володимир Сосуновський.

Фото: zprz.city

<https://zprz.city/news/view/u-500-metrah-vid-zhitlovih-budinkiv-rosiyani-atakuvali-kabami-selishhe-balabine-foto>

26.09.2024 В ніч на 26 вересня окупанти вчергове здійснили обстріл Запоріжжя, попередньо - керованими авіабомбами. Десятеро людей отримали поранення, зокрема й дитина. Зруйновано та пошкоджено понад 20 будинків З очевидцями обстрілу поспілкувалися журналісти "Суспільного Запоріжжя". Від обстрілу будинок Лариси Крючкової значно постраждав - вибило вікна та знесло дах. Вони з чоловіком дивом не постраждали: "Я спала в залі. Вікно висипалося, хоч і скотчем клеїла, але не допомогло. Хвиля велика була. Я не знаю, як чоловік тут не постраждав. Він лежав, я почала кричати: "Юра, Юра!" А він тоді відгукнувся, каже: "Зараз я з себе скло струшу". Обстріл стався приблизно о 23:10... Я ніколи не боялася, а тепер боюся... Але треба триматися... Син служить зараз, сказав, що приїде, допоможе. Ми поки тут, треба хоч до зими підготувати... Нічого не хочеться - байдужість. Дуже важко...", - розповідає Лариса. Людмилу від обстрілу врятував її собака. Після першого вибуху він вибіг з хати, і вона за ним. Жінка отримала травму голови та довгий час була у шоківому стані.

Фото: Національна поліція

Фото: /t.me/etozp

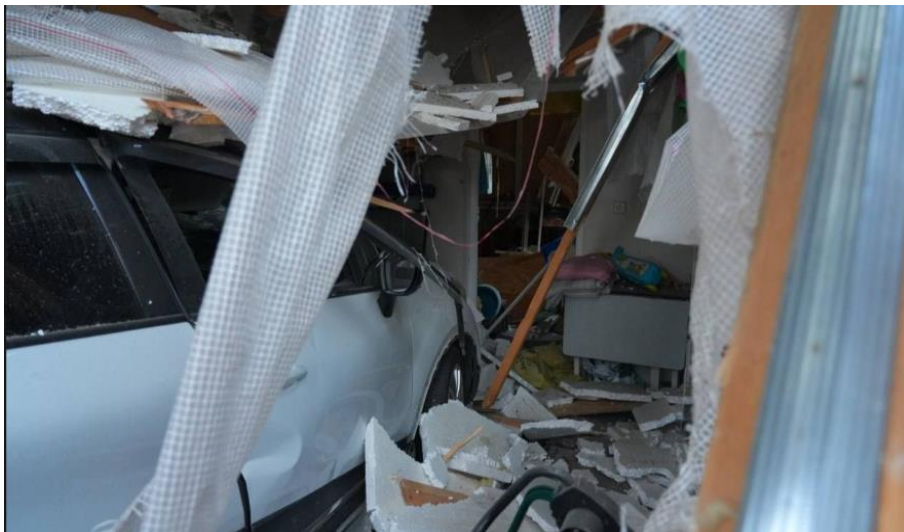

Фото: /t.me/etozp

"Собака наш боїться вибухів, і я побігла за ним. Якби не вибігла на вулицю, нічого б від мене не залишилось б - все розбите. Я дістала поранень: голова розбита. Мене вчора хотіли забрати в лікарню, але я не схотіла. Я бігла, а воно по мені чи плитою, чи хвилею. Потім отямилась, почала виповзати. Спочатку був шок: не могла навіть води попити,

зубами клацала, але жити треба", - каже Людмила. Павло разом із дружиною ховався в коридорі. Від вибуху у їхній домівці вибило всі вікна. "Ховалися в коридорі, і як прилетіло - аж дах піднявся і я на місце впав. 10 вікон - всі вилетіли з рамами. Люди кричали, ми почали допомагати. У сусіда будинок загорівся, газова труба прорвалася, ми не могли не перекрити. Але рятувальники все швидко зробили. Дружині погано дуже, у неї істерика. Були вибухи й раніше, а це вже і ми дочекалися". Мешканка Віра знаходилася у спальні, коли пролунали вибухи: "Гахнуло перший раз - ми одразу вскочили, сіли й сидимо. Тоді спалах - другий раз, а тоді вже третій раз - і все полетіло. Після першого вибуху чоловік вийшов на вулицю, каже, що там дим. Влучили метрів 15 від нашого будинку. До війни тільки заїхали, побудували. Дві стіни відійшло, лампочки повипадали, вікна, стелі. Всі живі - це найголовніше". Одна з авіабомб вибухнула за 20 м від триповерхового будинку, де живе Сергій зі своєю матір'ю. Вибуховою хвилею вибито вікна та вхідні двері, перевернуто в кімнатах усі речі та меблі, а в кухні зруйновано частину стіни. Те, що всі живі, чоловік назвав везінням. "Як бахнуло, у мене рама вилетіла. Оглушило мене. Я нічого не чую. Стовп диму. Мама мені кричить із залу, вона якраз спала. А там вийшло так, що вона спала й осколок, напевно, пролітав і в стіні зробив дірку, це дивом її не вбило", — розповів він. Ще одна авіабомба розірвалася на сусідній вулиці, навпроти будинку Віктора. Будівля наполовину зруйнована, пошкоджено і гараж, і машину. "Нас урятувало диво, тому що все розбито, все. Я весь був би поранений. А якби я тут проходив, де була яма, то я б вибухнув. Тут стояла машина, вона підлетіла і відлетіла аж на кут", — розповів він. Воронку від вибуху обстежили сапери та криміналісти. Дійшли висновку, що тут детонувала керована авіабомба вагою 250 кг. Осколки снаряда Віктор знайшов у себе в машині. "Я в машині своїй знайшов уламки з коригованої авіаційної бомби (КАБ), яка прилетіла. Були люди, які розуміли в цьому, яма достатня, 250 кг, десь так, вони сказали", — додав Віктор.

Фото: t.me/ivan_fedorov_zp

Це вже четверта ніч, коли російські війська атакують Запоріжжя авіабомбами. За цей час одна людина загинула, поранення отримали близько сорока, зокрема четверо дітей. Чотири житлових будинки повністю зруйновано, пошкоджено понад 200 приватних будинків і понад 100 багатоповерхівок.

https://zprz.city/news/view/ta-quot-boyusya-ale-treba-trimatisya-ta-quot-rozpovidi-ochevidtsiv-pro-nichnij-obstril-zaporizhzhya?utm_source=ukr.net&utm_medium=referral&utm_campaign=rss
<https://uatv.ua/uk/nas-vryatuvalo-dyvo-armiya-rf-zavdala-udaru-kabamy-po-zhytlovyh-rajonah-zaporizhzhya-video>

26.09.2024 Війська РФ обстрілюють Запоріжжя четвертий вечір поспіль. Внаслідок авіаатаки на місто, яка сталася близько одинадцятої години ночі, постраждали десять людей. Отримавши першу допомогу, більшість з них відмовилася від госпіталізації. У лікарні залишається важкопоранений 25-річний чоловік, за життя якого борються лікарі. Про це повідомляє Запорізька обласна військова адміністрація. «Стан пораненого важкий, але стабільний. Він прооперований. Зараз у свідомості. Пацієнт має ураження печінки, діафрагми та легень. У нього мінно-вибухова травма. Зараз йому вже краще, але поки що чоловік знаходиться в реанімації», — повідомив лікар Андрій Анатолійович. Мешканці понівечених будинків намагаються оговтатись від пережитого, прибирають уламки скла та цегли, провідують сусідів. «Були сильні вибухи. Вікна всі на мене впали. Усе в хаті розбито», — розповіла місцева жителька. Оглядає свій зруйнований будинок і 76-річна Наталія Михайлівна. В момент російської атаки вона вже спала, однак одразу прокинулася. «Я накрилась ковдрою і молилась, щоб більше не було вибухів. Але незабаром пролунав другий. І в той же момент все почало сипатись. У мене в спальні під стіною стоїть піаніно. Якби не воно, то стіна на мене б завалилась. Піаніно втримало вибухову хвилю», — каже жінка. Запоріжець Андрій зазначив, що від травмувань його врятувало правило «двох стін». «Під час тривоги ми сіли в коридорі. Почули приліт і як посипались вікна. Вже після відбою вийшли й побачили, що моя кімната повністю знищена. Якби я там знаходився, то навіть не знаю, що б зі мною було», — розповів чоловік. Наслідки ворожого обстрілу ліквідують комунальні служби, рятувальники, правоохоронці та волонтери. Вони обстежують будинки, забивають вікна плитами ОСБ і фіксують злочини росіян.

Фото: 1news.zp.ua

Фото: 1news.zp.ua

Фото: 1news.zp.ua

<https://1news.zp.ua/zhiteli-rasskazali-o-vzryvah-v-zaporozhe>

28.09.2024 27 вересня сапери ДСНС знищили одну бойову частину та два касетних елементи від реактивної системи залпового вогню «Ураган», 2 артилерійські снаряди калібру 100 та 152 мм, виявлені у населених пунктах Пологівського та Запорізького районів.

Фото: ДСНС Запоріжжя

Також, впродовж доби у результаті ворожих обстрілів виникло 4 пожежі у Пологівському районі. Так, у місті Гуляйполе надзвичайники ліквідували займання 2 житлових будинків, 2 господарських споруд, гаражу та 3 автомобілів загальною площею 160 кв.м. У місті Оріхів горіли надвірні споруди на загальній площі майже 200 кв.м.

Фото: ДСНС Запоріжжя

Для забезпечення побутових потреб населення у прифронтових населених пунктах співробітники ДСНС підвезли 300 літрів питної та 31 тону технічної води. Всього від ГУ ДСНС залучалося 7 одиниць техніки та 24 рятувальники.

<https://akzent.zp.ua/u-zaporizkij-oblasti-nadzvichajniki-likvidovali-naslidkiv-vorozhiv-obstriliv-foto/>

29.09.2024 У неділю, 29 вересня, з 5:25 до сьомої години ранку російські війська нанесли один з наймасованіших авіаційних ударів по місту Запоріжжю. окупанти 13 разів вдарили КАБами по території обласного центру, інформують у поліції. Одне із влучань прийшлося по житловій багатоповерхівці, внаслідок чого будинок було частково зруйновано. З-під завалів багатоповерхівки деблокували громадянку, її госпіталізували. Ще чотири влучання зафіксовані поблизу об'єкту інфраструктури та у приватному секторі. Вибуховою хвилею та уламками пошкоджені складські приміщення, будинки, транспортні засоби громадян. Станом на 8 годину було відомо про п'ятьох постраждалих, а вже станом на 12:20 їхня кількість зросла до 14 осіб. Серед них 4 чоловіків, 9 жінок та

17-річний хлопець. У ДСНС повідомляють, що в одному місці сталося руйнування багатоповерхівки з 1 по 4 поверхи.

Фото: Нацполіція

Фото: ДСНС Запоріжжя

Фото: ДСНС Запоріжжя

Також рятувальники ліквідували загоряння 9 автомобілів та 5 гаражів на загальній площі 300 кв.м. В інших місцях частково зруйнований один одноповерховий житловий будинок та ще 10 пошкоджених. Надзвичайники також ліквідували загоряння газопроводу. Наразі аварійно-рятувальні роботи на місцях ударів завершено. Секретар міськради Регіна Харченко повідомила, що для ліквідації наслідків атаки було задіяно 83 одиниці спецтехніки та 222 особи. Мерія прийняла 76 заявок стосовно пошкодженого житла, утім, ніхто з громадян не звернувся для поселення у шелтери.

Фото: ДСНС Запоріжжя

За інформацією очільника Запорізької обласної військової адміністрації Івана Федорова, ворог скинув бомби Олександрівському, Шевченківському та Комунарському районах міста, понівечивши 15 багатоповерхівок і десятки приватних осель. Одна з жінок в 4-поверховому будинку була затиснута між зруйнованими конструкціями квартири й рятувальна операція тривала 2 години, розповів Федоров.

Фото: Нацполіція

Фото: ДСНС Запоріжжя

Очільник Запорізької ОВА Іван Федоров повідомив, що до медиків звернулися вже 16 людей, постраждалих від ворожої атаки на Запоріжжя. Внаслідок обстрілу поранені дев'ять жінок, п'ять чоловіків та дві дитини — хлопець 17 років та дівчинка 8 років. У лікарні залишаються дві постраждалі жінки. Стан жінки, яку рятувальники дістали з-під завалів, медики оцінюють як важкий.

Фото: Нацполіція

Окрім того, повідомив глава області, були пошкодження міської інфраструктури та залізниці. Внаслідок обстрілу станції Запоріжжя-1, як поінформували в Укрзалізниці, пошкоджено будівлю вокзалу та вікна в поїзді № 40 Запоріжжя — Солотвино. Постраждалих серед пасажирів та залізничників немає, але сталися затримки з потягами.

Фото: focus.ua

Фото: focus.ua

Запорізька обласна прокуратура розпочала досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом порушення законів та звичаїв війни (ч. 1 ст. 438 КК України).

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/670535-rosiya-skinula-13-kabiv-na-zaporizhzhya-postrazhdalo-14-lyudey-shcho-vidomo-foto-video>

29.09.2024 Як люди оговтуються після обстрілу — дізнавались кореспонденти Суспільного. Жителька пошкодженої багатоповерхівки Галини розповіла, що в момент вибуху була у власній оселі. Внаслідок обстрілу жінка дістала поранень, а у квартирі пошкоджені стеля, вікна та двері: "Я сиділа в кріслі, полетіло все, вікна, двері, все абсолютно. Немає балкона, оно діра. У сусіда знизу двері заклинило. Було темно, але я відчула, що все обличчя в крові — скло летіло. Диво, що я залишилась так. Здається, що з тобою такого не буде. Завалило стелю, ледве можна було пройти", — розповіла Галина.

Фото: Суспільне Запоріжжя

Фото: Суспільне Запоріжжя

На кілька годин заблокованими у власній оселі опинились Вероніка й Артем та їх домашні улюбленці. "Прокинулися після першого вибуху і пішли до коридору сиділи. Бачимо стіни на нас летять. Ми швидко взяли сумку, якісь речі, почали шукати тварин. Тварини забилися під ліжка. Найстрашніше те, що ми лишалися заблоковані й ти не можеш вийти. Квартири немає просто". Надзвичайники деблокували подружжя, а також врятували їх собаку та кішку на прізвисько Меган. "Ми нашу кішку взагалі знайшли на Хортиці і забрали, їй три роки. А собака у нас десантник взагалі, ми його з другого поверху спускали. З ним все добре, він у батьків чоловіка вдома відпочиває, а ми за кішкою приїхали".

Фото: Суспільне Запоріжжя

У квартирі Надії обстрілом пошкоджено вікна та зовнішню частину фасаду. Після першого вибуху жінка спустилась в укриття, яке розташоване поблизу: "Така вибухова хвиля, що повилітали вікна, від цього ми прокинулись. Побігли в бомбосховище. Слава богу, встигли спуститись. У квартирі в основному це скло, вікна не закриваються, та зовнішнє облицювання. Стан шоку". На момент обстрілу у власній квартирі була і Вікторія: "Чули перший вибух, потім другий вибух, пішли в коридор і тут приліт. Тепер погано все. Все, що було у квартирі поруйнувалося: вікна, двері. Будемо жити у родичів, знайомих. З родиною вдома були, найменшій моїй дитині 10 років. Злякалися дуже. Ми зібрали документи та вийшли на вулицю, побачили, що все зруйновано, машини горять, дерева лежать", — розповіла Вікторія.

Фото: Суспільне Запоріжжя

Почула сирену й вибухи та спустилась в укриття і мешканка зруйнованого будинку Любов: "Після 4 ранку прозвучала сирена, швидко, я не встигла вдягнутися, був вибух. Потім я спускаюся в підвал, на третій сходинці та чую щось шипить, свистить і неймовірний вибух, дим, горить, гаражі, це жах. Хай всі слухають сирену і йдуть в укриття, це важливо, в укритті багато людей було". Вибухом також пошкодило квартиру Анастасії. Жінка переселенка з тимчасово окупованого Бердянська й два з половиною

роки живе у Запоріжжі. В її оселі повилітали шибки, розповіла Анастасія: "Була вдома, спочатку пролунав перший вибух, але він десь далеченько був. Я думаю, ну ок. Піду далі спати, але тут чую звук дуже жахливий, відчуваю, що зараз буде щось дуже близько і я підскакую, вже летять вікна, я хапаю свого кота і вибігаю в укриття. Повилітало скло, вікна і з рамами повністю, по всіх кімнатах таке. Злякалися сильно, так, але добре, що нешкоджена, в мене страх, що я сплю і на мене летять вікна скло і мене ріже, я ціла. Кілька подряпин". Також ранковою атакою рф пошкоджено приватні будинки в іншому районі міста, зокрема в оселі місцевої мешканки Світлани: "Я відсунула диван, дістала нижню нішу, сина під диван, сама за диван. Якби не сховалися скло на нас би полетіло, все скло було на дивані. Двері заблокували не могли вийти. Коли це все закінчилось, я почула, що люди на вулиці й виходила через вікно". У місцевого жителя Юрія зазнали пошкоджень будинок та автівка. Чоловіка врятувала шафа, яка затримала частину стіни: "Все, все пошкодили: авто немає, будинку немає. Стелі потріскалися, двері, вікна повилітали. Речі та меблі все там перемішалось. На мене впав великий телевізор і він мене врятував у спальні. Його хвилею відкинуло на мене і плюс з боку від спальні стіна не зруйнувалася, бо стояла шафа, придавила, якби не шафа, то мене б стінкою придавило. Шафа нахилилася, але витримала. Водогін перебило, вода текла і газ горів, факел хвилин 40 був".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Фото: Суспільне Запоріжжя

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/846753-zdaetsa-so-z-tobou-takogo-ne-bude-ocevidci-pro-naslidki-rankovoi-ataki-rf-na-zaporizza>

30.09.2024 окупанти завдали. Внаслідок масованої атаки по Запоріжжю 29 вересня цього травмувалося 16 людей. Двоє жінок зараз перебувають у лікарні, стан однієї - дуже важкий, повідомляє голова ЗОВА Іван Федоров. Обидві жінки знаходяться у відділенні інтенсивної терапії. 73-річна мешканка Запоріжжя зараз у вкрай важкому стані в реанімації, лікарі борються за її життя. 35-річну жінку доставили в лікарню після того, як деблокували її з-під завалів. Вона перебуває на апараті штучної вентиляції легень. Її стан - стабільний, вона у свідомості. Після обстрілів Запоріжжя протягом всього вересня, в лікарнях залишаються сім людей.

https://zprz.city/news/view/odna-zhinka-znahoditsya-v-reanimatsii-yakij-stan-postrazhdalih-vid-udaru-po-zaporizhzhyyu?utm_source=ukr.net&utm_medium=referral&utm_campaign=rss

Інформація про відновлення території, житлових будинків інших об'єктів інфраструктури, які були зруйновані під час війни та в населених пунктах Запорізької області

22.09.2024 У Комишувській громаді Запорізької області волонтери будівельного батальйону “Добробат” продовжують усувати наслідки російських атак та відновлюють будинки місцевих мешканців. Про це повідомили у телеграм-каналі запорізького будівельного батальйону “Добробат”. Наразі вісім волонтерів виконують будівельні роботи у приватному будинку в одному з населених пунктів Комишуваської громади. Зокрема, вже зняли стару пошкоджену крівлю, провели подальші підготовчі роботи та розпочали викладати новий шифер.

Фото: Будівельний батальйон “Добробат”

“Через постійні російські обстріли Запорізької області, немає жодного перепочинку у волонтерів місцевого осередку Добробату”, – йдеться у повідомленні. Відновлювальні роботи добровольці планують завершити через декілька днів.

Фото: Будівельний батальйон “Добробат”

https://www.inform.zp.ua/uk/2024/09/22/296750_u-komyshuvasi-volontery-prodovzhuyut-vidnovlyuvaty-budynky-pislya-rosijskyh-atak

27.09.2024 Наслідки останніх атак на Запоріжжя — 40 постраждалих, з яких 1 людина загинула. Троє запоріжців госпіталізовані, одна жінка у важкому стані. Які ще наслідки ударів по місту та яка допомога надається запоріжцям? Про це повідомив голова Запорізької обласної військової адміністрації Іван Федоров. Також зафіксовано руйнування на 5 локаціях, постраждали щонайменше 100 житлових будинків. У Запоріжжі комунальні служби закривають вікна ОСБ плитами та відновлюють дахи будинків. Завдяки підтримці міжнародних партнерів, у частині будинків встановлюють нові вікна. Мешканці одного з будинків, який не підлягає відновленню, отримають сертифікати на нове житло. Постраждалі отримують можливість

тимчасового розселення та компенсацію у розмірі 10 тисяч гривень для проживання, доки їхні оселі не відновлять.

<https://forpost.media/novosti/naslidky-ataky-na-zaporizhzhia-iak-vidnovliuietsia-misto.html>

27.09.2024 У Запоріжжі електрики повернули світло 50 родинам, які були знеструмлені через російські обстріли минулої ночі, 26 вересня. Про це сьогодні, 27 вересня, повідомили в пресслужбі ПАТ "Запоріжжяобленерго". Зазначають, що також енергетики усунули низку технологічних порушень в електромережах Запорізького району та заживили загалом 1627 абонентів у 18 населених пунктах: "Станом на 08:00 27 вересня внаслідок бойових дій на прифронтових територіях Запорізької області без енергопостачання залишається 3731 споживач", — йдеться в повідомленні.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/845523-elektriki-zazivili-50-rodin-aki-buli-znestrumleni-vnaslidok-obstriliv-rf-po-zaporizzu-oblenergo>

29.09.2024 Рух поїздів до та зі станції Запоріжжя-1 відновлено після масованої російської атаки по обласному центру. Про це йдеться у повідомленні "Укрзалізниці". "Залізничники оперативно відновили пошкоджені ділянки колії, зараз працюємо над відновленням живлення", - зазначається в повідомленні. В "УЗ" додали, що наразі всі поїзди в регіоні рухаються під резервними тепловозами. Це може генерувати незначні затримки, але жоден рейс не скасовано.

https://censor.net/ua/news/3512394/ruh_poyizdiv_u_zaporijji_vidnovleno

30.09.2024 Працівники «Запоріжелектротрансу» усувають наслідки ворожих авіаударів, в результаті яких пошкоджено трамвайні колії та контактні мережі. Ремонтні бригади провели аварійно-відновлювальні роботи і рух трамвайних маршрутів №12 і 15 вже відновлено з обмеженням швидкості руху по пр. Моторобудівників. Про це повідомили в «Запоріжелектротрансі». Сьогодні продовжуються роботи по заміні хрестовини, рейок та відновлення дорожнього покриття. На сторінці "Запоріжелектротрансу" в Фейсбучі оприлюднили фото трамвайних колій, пошкоджених внаслідок авіаудару:

Фото: www.061.ua

<https://www.061.ua/news/3838121/v-zaporizelektrotransi-pokazali-poskodzeni-vnaslidok-vorozih-atak-tramvajni-kolii>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Запоріжжю та населеним пунктам Запорізької області з боку країн партнерів

24.09.2024 За підтримки Українського Червоного Хреста у рамках проекту «Посилення гуманітарного реагування у малозабезпечених, віддалених та сільських районах в найбільш постраждалих регіонах України» встановлено чотири мобільних укриття біля соціальних хабів Українського Червоного Хреста в громадах Запорізької області. Тепер мешканці Біленьківської, Тернуватської та Новоолександрівської громад біля громадських місць матимуть захист від вибухових хвиль та уламкових поранень. В одному укритті одночасно можуть перебувати від 10 до 15 осіб. Встановлення укриттів відбулося за підтримки Німецького Червоного Хреста, Данського Червоного Хреста та Європейського Союзу.

Фото: redcross.org.ua

<https://redcross.org.ua/news/2024/09/91154/>

Інформація про благодійну (гуманітарну) допомогу населенню міста Запоріжжя та Запорізької області

27.09.2024 Запорізька обласна організація Українського Червоного Хреста передала генератор потужністю 96 кВт через Запорізьку міську раду для потреб Міської лікарні екстренної та швидкої медичної допомоги. Стабільне електропостачання є критичним для лікарень та інших соціальних установ, особливо під час обстрілів чи екстрених ситуацій, в умовах нестабільної енергетичної інфраструктури. Завдяки цьому обладнанню лікарня зможе безперервно надавати допомогу пацієнтам, серед яких є діти, соціально незахищені категорії населення та внутрішньо переміщені особи. Забезпечення енергетичної стабільності дає змогу не лише зберегти життя, а й створити безпечні умови для лікування та реабілітації пацієнтів.

Фото: Червоний Хрест

<https://redcross.org.ua/news/2024/09/91374>

30.09.2024 БО "Мережа 100 відсотків життя. Запоріжжя" разом із Всесвітньою продовольчою програмою World Food Programme продовжують допомагати тим, хто постраждав від війни в Україні. У рамках програми інституційного харчування надаються продукти харчування лікарням, притулком, дитячим будинкам та іншим установам, де мешкають люди, які опинилися в складних життєвих обставинах. Серед яких Будинки Милосердя "Рука надії", який здійснює приготування та роздачу гарячих обідів вразливим категоріям населення, які мешкають у місті Запоріжжя. Ця ініціатива є надзвичайно важливою, забезпечує стабільне та збалансоване харчування для найбільш вразливих верств населення. Кожен заклад готує їжу з отриманих продуктів, забезпечуючи теплими та поживними стравами людей, які цього найбільше потребують. Особливо це важливо для тих, хто перебуває в місцях, де немає можливості самостійно придбати або приготувати її.

Фото: БО "Мережа 100 відсотків життя. Запоріжжя"

https://www.facebook.com/zpnetwork/?locale=uk_UA

Інформація про життя громадян України в прифронтовій зоні та на тимчасово окупованій території Запорізької області

22.09.2024 В тимчасово окупованому Бердянську зараз великий дефіцит кадрів. Ситуація критична через нестачу працівників у ключових сферах міського життя. Проблема охопила медичну, освітню та комунальну галузі, що суттєво впливає на якість життя місцевого населення. Про це пише Вікторія Галіціна, очільниця Бердянської міської військової адміністрації. «Для багатьох вакансій навіть не вимагається вища освіта, що свідчить про критичність ситуації», – пише посадовиця. Найбільший дефіцит кадрів до комунального підприємства «Бердянськводоканал». Туди шукають працівників, як на робітничі спеціальності, так і на інженерні. Нагадаємо, у квітні з підприємства звільнилося близько 20 працівників. Майже за пів року окупаційна адміністрація так і не змогла вирішити цю проблему, що призвело до погіршення ситуації з водопостачанням у місті. «Відсутність кваліфікованих фахівців призводить до частих аварій та проривів у комунальних мережах. Ситуація ускладнюється тим, що проблеми з кадрами спостерігаються і в інших критично важливих сферах міського господарства», – резюмує Галіціна.

<https://1news.zp.ua/situacziya-kriticheskaya-v-okkupirovannom-berdyanske-bolshoj-deficzit-kadrov>

22.09.2024 Незаймані війною міста, такі як Бердянськ та Мелітополь, окупанти хочуть зробити вітриною "російського світу". Проте грошей на амбітні проекти не вистачає. окупанти планують завершити прокладання газопроводу Бердянськ-Мелітополь до кінця жовтня. Про це із посиланням на проросійські змі, повідомляє Локатор-Медіа. російське міненерго розробило план забезпечення постійного газопостачання окупованої частини Запорізької області через територію "днр". До середини жовтня загарбники прокладуть новий газопровід Бердянськ—Мелітополь завдовжки понад 100 км. У перспективі планується з'єднати Бердянськ із газопроводом Херсон-Крим. Однак через скорочення бюджету на даному етапі будівництво зупиниться у Мелітополі, оскільки коштів на продовження робіт поки що немає.

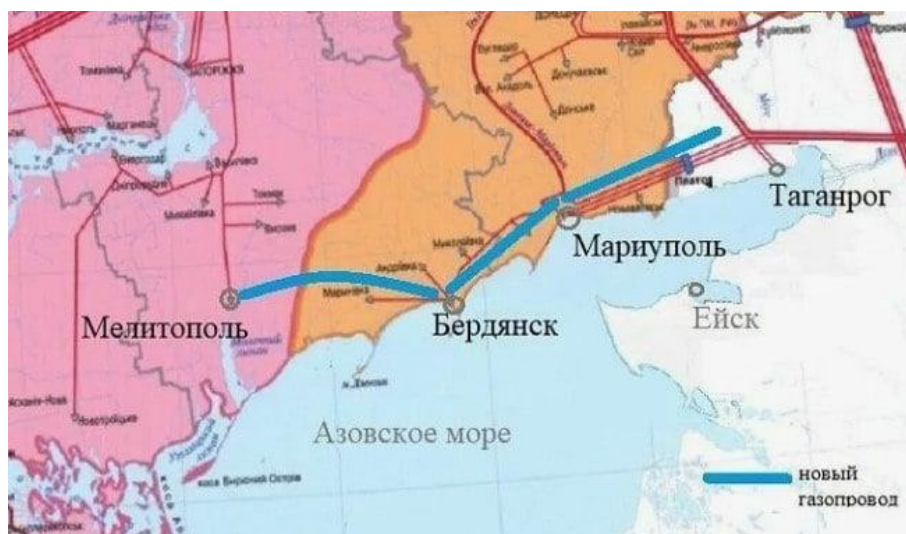

Фото: російське джерело

Відомо, що російське Міненерго почало розробляти план постійного газопостачання окупованої частини Запорізької області ще 2022 року. Тоді загарбники, що прокладання нової газової труби займе півтора-три місяці. Із цього моменту минуло вже майже два роки.

[https://ria-m.tv/ua/news/360676/dotyagnut-lishe-do-melitopolya-v-okupantiv-ne-vistachae-groshey-na-vikonannya-obitsyanki-danoi-dva-roki-tomu-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/360676/dotyagnut-lishe-do-melitopolya-v-okupantiv-ne-vistachae-groshey-na-vikonannya-obitsyanki-danoi-dva-roki-tomu-(foto).html)

22.09.2024 псевдо-губернатор Запорізької області є.балицький видав черговий указ. Цього разу він спрямований на усунення прямих конкурентів його кишенькового батальйону імені судоплатова. В указі від 16 вересня 2024 року, опублікованому на сайті гауляйтера, ідеться про те, що "у зв'язку з розформуванням штатів і відсутністю необхідності у функціонуванні автономної некомерційної організації "народне ополчення Запорізької області"" він постановляє скасувати (ліквідувати) цю окупаційну структуру. Уточнюється, що остаточно процес ліквідації має завершитися протягом трьох місяців.

[https://ria-m.tv/ua/news/360615/melitopolskiy-gaulayter-likviduvav-narodne-opolchennya-boitsya-zasviy-batalyon-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/360615/melitopolskiy-gaulayter-likviduvav-narodne-opolchennya-boitsya-zasviy-batalyon-(foto).html)

22.09.2024 Загарбники пропонують до 5 млн. рублів російським родинам, які переїдуть до окупованих територій Запорізької області. Таке відбувається не тільки на тимчасово окупованих територіях Запорізької області. Те ж саме рашисти пропонують і щодо переїзду в Донецьку, Луганську, Херсонську області та Крим. Про це повідомляє Центр національного спротиву. "Виплати обіцяють насамперед тим "відкомандированим" спеціалістам, котрі привезуть із собою усю свою сім'ю. Кошти немалі – від трьох до п'яти мільйонів російських рублів", - йдеться у повідомленні. Зазначається, що на тимчасово захоплених територіях росіяни й досі не можуть завершити формування своїх окупаційних адміністрацій. Серед найбільш затребуваних – працівники, які можуть облаштувати рубежі й позиції, перевозити вантажі, будівельники.

<https://ria-m.tv/ua/news/360636/zagarbniki-proponuyut-do-5-mln-rubliv-rosiyskim-rodinam-yaki-pereidut-do-okupovanih-teritoriy-zaporizkoi-oblasti.html>

23.09.2024 Наразі в Оріхівській громаді залишається 1312 людей, розповів Микола Вініченко, начальник Оріхівської МВА, в інтерв'ю «Першому Запорізькому». 900 з них мешкають в самому Оріхові, інші – в 3 селах. «Ми постійно ведемо розмови з місцевими мешканцями стосовно евакуації до Запоріжжя. В нас є свої автомобілі, на яких можемо вивезти людей з речами. Але, ті хто хотів виїхати, вже виїхав. Інші люди не хочуть виїжджати», – каже Микола Вініченко. Мешканців прифронтової громади виживають за рахунок гуманітарної допомоги. Їсти готують на дровах, буржуйках, чи маленьких газових печах, які видали людям в рамках міжнародної гуманітарної допомоги. Нині в місті залишилось 5 пунктів незламності, в трьох з яких люди проживають на постійній основі.

<https://ria-m.tv/ua/news/360698/gotuyut-isti-na-drovah-ta-meshkayut-u-punktah-nezlamnosti-yak-jivut-meshkantsi-orihivskoi-gromadi.html>

28.09.2024 російські окупанти створюють у школах Мелітополя, який третій рік перебуває під їхнім контролем, казарми для дітей. Про це повідомили у Центрі національного спротиву. За даними ЦНС, створення таких казарм є частиною російської

програми з мілітаризації українських дітей. "У тимчасово окупованому Мелітополі окупанти розпочали впровадження кремлівської програми з мілітаризації українських дітей "служу отечеству". Для цього активно залучаються бойовики армії рф. Зокрема голова обласної асоціації терористів "сво" олександр остапенко разом із місцевими колаборантами на базі місцевих шкіл створює спеціалізовані класи-казарми для учнів старших класів", - йдеться у повідомленні. Водночас у ЦНС наголосили - дії росіян це спроба створити майбутній мобілізаційний резерв для російської армії. "Через подібні "виховні" заходи російська влада намагається створити нове покоління, лояльне до окупантів і готове брати участь у війнах за інтереси кремля. Подвоїти кількість учнів шкіл з військовою підготовкою окупаційна влада кремля планує вже до кінця цього навчального року. Відбудеться це насамперед на базі нахімовського училища у Маріуполі", - йдеться у повідомленні. У Центрі нацспротиву закликали українців протистояти росії та її злочинній політиці асиміляції українських дітей.

<https://weukraine.tv/suspilstvo/rosijani-na-tot-stvorjujut-u-shkolakh-vijskovi-kazarmi-dlja-ditej-tsns>

28.09.2024 російські загарбники з початку широкомасштабної війни зруйнували вісім медичних закладів Запорізької області, ще 48 медустанов пошкоджені. Про це розповів голова Запорізької ОВА Іван Федоров під час сесії Європейського форуму здоров'я Гаштайн (EHFG). За його словами, через загрозу постійних атак рф у сфері охорони здоров'я Запорізької області потрібно розв'язати декілька задач: перекваліфікувати лікарів різних спеціальностей в лікарів фізичної та реабілітаційної медицини, запровадити дієві програми психологічної підтримки медперсоналу, який працює на тлі постійних ворожих обстрілів. Також необхідно відновити зруйновані заклади охорони здоров'я, укомплектувати їх сучасним медичним обладнанням, підготувати лікарні до роботи в умовах осінньо-зимового періоду та можливого блекауту. «Для подолання всіх цих викликів, в тому числі, активно заручаємось підтримкою міжнародних партнерів», — йдеться у повідомленні голови ЗОВА.

<https://1news.zp.ua/s-nachala-polnomasshtabnogo-vtorzheniya-v-zaporozhskoj-oblasti-razrusheny-vosem-meduchrezhdenij-eshhe-48-poluchili-povrezhdeniya>

28.09.2024 окупанти семимильними кроками перетворюють окупований Мелітополь на клоаку. Бруд і всюди голодні бродячі тварини. Спочатку російські загарбники знищили мелітопольський притулок для бездомних тварин, організувавши в його приміщенні свою військову базу. А в травні 2024 року балицький після двох років окупації та нескінченних скарг заявив, що на стерилізацію та вилов бродячих тварин виділено 10 млн рублів. «Пральню» з відмивання бюджетних грошей на собаках організували на базі регіональної громадської організації "Бердянська служба захисту тварин", яка підписала контракт із "міністерством агропромислового комплексу" Запорізької області. При цьому конкретних підрядників окупанти не називають. Поки що в питанні регулювання чисельності тварин постійно фігурує лише бердянська колаборантка-зооохисниця валентина мамай. А от проблема безпритульних собак, які не дають мелітопольцям життя вже третій рік через бездіяльність і байдужість окупантів тільки зростає. Голодні безпритульні собаки збиваються у зграї, розривають кошенят і дрібних тварин, серед білого дня нападають на дорослих і дітей. Попри гучні обіцянки окупантів, зменшення чисельності бродячих собак ні мелітопольці ні бердянці не

спостерігають. Але факту бродячих тварин годують небайдужі мелітопольці, їх ніхто не стерилізує. Саме на базі «Бердянської служби захисту тварин» працюють такі собі волонтери, які, як показали на пропаганда-тв, за заявкою мелітопольців начебто приїжджають і забирають собак на стерилізацію. Насправді в Мелітополі жодної масової стерилізації собак не проводиться. Зате, за словами городян, вранці на вулицях з'являються трупи тварин. З чого місцеві жителі роблять висновок, що псів просто труять, а бюджетні гроші кладуть собі в кишеню окупаційні чиновники.

[https://ria-m.tv/ua/news/361164/okupovaniy-melitopol-zapolonili-bezdomni-tvarini-ebalitskiy-spisav-10-mln-na-pritulok-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/361164/okupovaniy-melitopol-zapolonili-bezdomni-tvarini-ebalitskiy-spisav-10-mln-na-pritulok-(foto).html)

30.09.2024 Майже 4 тис. споживачів на прифронтових ділянках Запорізької області залишаються без електрики протягом тривалого часу, зокрема і з перших днів повномасштабного вторгнення, а відновити енергопостачання неможливо, повідомив голова ПАТ "Запоріжжяобленерго" Андрій Стасевський. "Уже тривалий час - подекуди з перших днів повномасштабного вторгнення - на прифронтових територіях нашої області без енергопостачання залишаються 3 731 абонент", - сказав він в інтерв'ю "Енергореформи". Стасевський зазначив, що відновити енергопостачання цим споживачам у компанії немає можливості через відсутність фізичного доступу до пошкодженого внаслідок бойових дій обладнання: воно розташоване або безпосередньо на лінії зіткнення, або на тимчасово окупованій території.

<https://interfax.com.ua/news/economic/1017357.html>

30.09.2024 російські загарбники на окупованих територіях активно підтримують темпи залучення місцевих жителів до вступу до лав російсько-окупаційних військ. На жаль, і в Мелітополі через два з половиною роки окупації знайшлися охочі поповнити лави ворожої армії. Як повідомляє Центр національного опору, з початку поточного року близько семи тисяч «добровольців» приєдналися до окупаційної армії на анексованих територіях. «За наявною інформацією, з початку поточного року по сьогоднішній день близько семи тисяч жителів окупованих територій підписали контракт з окупаційними військами. Окупаційні війська мають намір збільшувати показники з мобілізації місцевого населення», - йдеться в повідомленні. Основною і єдиною причиною залучення населення ТОТ до лав зс рф, кажуть у ЦНС, є високий рівень безробіття та складне матеріальне становище. «У контексті цього, російська сторона постійно намагається «підкупити» місцеве населення підписанням контракту з міністерством нападу рф, натомість обіцяють право на отримання земельних ділянок від органів окупаційної влади», - додали у відомстві. У пропагандистському ресурсі відреагували на повідомлення ЦНС і зазначили, що серед новобранців-зрадників щонайменше 400 осіб операторів дронів із Мелітополя. «Хтось не вірив у Мелітопольських. Там тільки дронщиків із Мелітополя чоловік 400», - пишуть пропагандисти.

[https://ria-m.tv/ua/news/361297/stalo-vidomo-skilki-jiteliv-melitopolschini-vstupili-do-lav-okupatsiynoi-armii-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/361297/stalo-vidomo-skilki-jiteliv-melitopolschini-vstupili-do-lav-okupatsiynoi-armii-(foto).html)

Інформація про евакуацію цивільного населення та підприємств з міста Запоріжжя та Запорізької області

22.09.2024 Станом на вересень 2024 року на кордоні із Білоруссю працює лише один пропускний пункт на Волині – «Мокрани-Доманове». За 2,5 роки повномасштабної війни

він залишався менш популярним за інші через свою віддаленість, але тепер саме тут пролягає найближчий шлях з окупації на підконтрольні Україні території. Мешканка Запорізької області розповіла «Відбудові. Запоріжжя» про свій шлях виїзду з окупації через Білорусь. На умовах анонімності з міркувань безпеки своєю історією поділилася мешканка Запорізької області, яка нещодавно виїхала з окупації. В автобусі зазвичай збираються люди з різних міст та сіл Херсонщини, Донеччини та Запорізької області. Першою зупинкою для них стає Новоазовськ, що у Донецькій області. Там на охочих виїхати чекала фільтрація. Це найскладніший і найнервовіший етап. «Фільтрацію проходять лише ті, кому немає 60. Я молодша, тому проходила. Із собою треба, щоб був російський паспорт, бо будуть за це чіплятися. Я відповідала на мільйон питань про все на світі: про себе, дітей, інших родичів. Все було під запис. Телефон також перевіряли. Мало того – вони відновили все видалене. Питали за різні фото та відео – що на них, навіть воно мені, чому видалила. Доходило до маразму, типу «А що це у вас за фото квітів на городі?». За мову питали, чому вона у нас така «дивна». Кажу, що з народження так розмовляю, а вони сміються», - мешканка Запорізької області, яка виїхала з ТОТ. Також, як розповідає жінка, переглядали переписки. Деякі люди навіть проходили поліграф. Набагато жорсткіше перевіряють чоловіків, ніж жінок. Ретельно оглядають особисті речі. За її словами, інколи людей «розвертали» і після фільтрації не дозволяли їхати далі. У таких випадках перевізники не повертають назад гроші. окупанти дуже ретельно вишуковують у телефонах українців бодай щось, що свідчить про підтримку України – фото з прапором, лайки у соцмережах під проукраїнськими постами або повідомлення у месенджерах. Але, зважаючи на свідчення людей, які проходять фільтрацію, нічого приховати не вийде. Після цього йде наступна фільтрація, але її проводять вже українські військові. Однак, попри це процедура не легша. Бо ж будь-який допит після виснажливої кількадечної дороги не може бути легким. «На кордоні нас зустріли волонтери. Напоїли, накормили, дали гуманітарку з усілякими шампунями, гелями для душу, серветками та рушниками. Також нам оформили грошову допомогу. А потім – посадили на потяги кому куди треба. Все це безкоштовно. Було дуже приємно бачити, як волонтери про нас піклуються», - розповіла жінка.

<https://vidbudova.zp.ua/koly-my-nareshti-pobachyly-ukrainskyi-prapor-u-domanovomu-to-zitkhnyly-z-polehshenniam-iaak-meshkanka-zaporizkoi-oblasti-vyikhala-z-okupatsii-cherez-bilorus>

26.09.2024 Поліцейські евакуювали 85-річну мешканку с. Мала Токмачка, що під Оріховом. Її син їхав допомагати сусідові, проте його вбив ворожий дрон. Жінка залишилась одна. Про це повідомляє ГУ Національної поліції в Запорізькій області. "Марія Іванівна мешкала в своєму будинку разом із сином Сашком. Жінка розповідає, що для односельчан він був як "швидка допомога" - ніколи не пройде повз біди інших. То людям хліб розвозить, то допомагає пораненим після обстрілів. Якщо до когось прилетить – завжди приїде, дірки залатає, вікна позабиває", - йдеться у повідомленні.

Фото: Національна поліція

Мала Токмачка знаходиться в кількох кілометрах від лінії фронту. Вчора Олександр визвався допомогти сусідові з перекриттям даху після чергового ворожого обстрілу. FPV-дрон росіян застав його на мотоциклі. Мати не могла знаходитися одна в розбитій хаті і звернулася по допомогу до поліцейських. "Про подію дізнався племінник Марії Іванівни та вирішив прихистити бабусю у себе. Самостійно за нею поїхати він побоявся, адже знає, що село постійно обстрілюють росіяни. Тож звернувся до оріхівських поліцейських з проханням евакуювати родичку. Правоохоронці допомогли спакувати речі та швидко доправили жінку до рідних бронеавтомобілем", - зазначають у поліції.

[https://ria-m.tv/ua/news/361023/do-zaporijjya-evakuyovali-litnyu-jinku-sina-yakoi-vbiv-vorozhij-dron-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/361023/do-zaporijjya-evakuyovali-litnyu-jinku-sina-yakoi-vbiv-vorozhij-dron-(foto).html)

27.09.2024 В окупованому Бердянську на підприємствах збирають заяви про відмову від заборгованості заробітної плати. Зокрема, йдеться про комунальні підприємства "Горліфт" та "Бердянськвода". Про це повідомляє Центр національного спротиву. За даними Спротиву, керівники цих установ, які охоче пішли на співпрацю із ворогом, отримали таку вказівку від російської окупаційної влади. Через це люди почали масово звільнятися із муніципальних підприємств. Зазначається, що взагалі загарбники відчувають критичний брак кадрів на окупованих територіях. Наприклад, колаборанти не можуть впорядкувати роботу громадського транспорту в тимчасово окупованому Донецьку. "Тут на лінії виходять заледве третина автобусів, тролейбусів і трамваїв. Усе через брак водіїв, яких масово мобілізували до лав армії рф", - зазначили у ЦНС.

<https://www.0629.com.ua/news/3837350/u-berdansku-okupanti-zmusuut-komunalnikiv-vidmovlatisa-vid-zaborgovanostej-po-zarplati-cns>

27.09.2024 Мелітополь та район продовжують заселяти «варяги» з Криму. Вони користуються різними програмами, які надають їм росіяни, та переселяються у окуповане місто. Нещодавно викладати англійську мову у Мирненську школу приїхала Антоніна Сидоренко. Її історія – справжній подарунок для пропагандистів. Вона – з Криму, чоловік – солдат окупаційної армії, повідомляє РІА Мелітополь. «Чоловік купив тут житло. Він тут. Він у мене боронить батьківщину. А я хотіла бути ближче до нього...», – розповідає пропагандистам Сидоренко. Директор Центру стратегічного розвитку територій Андрій Орлов пояснив, чому це жителів Криму тягне до Мелітополя: "Не всі кримчани вірять у те, що Крим повернеться до України. Але ж жити в Україні вони хочуть. Такий дуалізм

свідомості відбувається. Таким чином, люди, які переїжджають із Криму до Мелітополя, розуміючи, що Запорізька та Херсонська область будуть декоровані і вони повертаються до України. Але найчастіше виїжджають люди, які мають рідні чи якісь професійні зв'язки в Україні”.

<https://sprotyv.info/news/meshkanczi-krimu-pochali-pereselyatisya-u-melitopol>

27.09.2024 Анатолій Котенко понад тридцять років працює директором Олексіївського опорного ліцею Смирновської сільської ради, що в Пологівському районі Запорізької області. У квітні 2023 року окупаційна влада його депортувала із рідного села та заборонила туди приїжджати протягом 20 років. Нині чоловік проживає на Дніпропетровщині та продовжує працювати в школі. Свою історію Анатолій Котенко розповів Суспільне. Окупація Смирновської громади почалася у квітні 2022 року. Коли ж росіяни підійшли до села Олексіївка, місцеві жителі протягом кількох днів намагалися стримувати колону військових, розповідає Анатолій Котенко: "Третього квітня рухалася величезна колона. Група людей разом із головою сільради вийшли назустріч, пробували пояснити, що ми — мирні люди, ми не хочемо бачити окупантів, що ми не дозволяємо їм сюди проїжджати. Але зрозуміло, що колону, де 600 одиниць техніки, зупинити було неможливо. Тому після того, як командир цієї колони заявив, що або жителі пропускають, або він дасть наказ на відкриття вогню та постраждає все село, пройдуть, як кажуть, “вогнем і мечем”, тоді люди пропустили цю колону. Іншого виходу не було". У серпні 2022 року напередодні нового навчального року окупанти прийшли до Анатолія Котенка та запропонували очолити місцеву школу, працювати за російською програмою: "Основний лейтмотив був, що “школа повинна працювати, діти повинні вчитися, це ваші діти, нікуди їм не дітися, їм треба знання". Але за російською програмою я працювати відмовлявся. Говорили, що ми будемо шкодувати, що втратили роботу, що приїдуть вчителі з росії, з Пензенської губернії, яка є шефом Пологівського району. Ну і давили на відповідальність перед батьками, перед дітьми". Загалом 11 разів окупанти приїжджали до Анатолія Котенка, і щоразу під час розмови емоційне напруження та тиск посилювався: "Жодного разу вони не представлялися, жодного разу не показували документів, завжди були в балаклавах, озброєні й у формі російських Збройних сил чи їхніх спецформувань. І знову ж таки питали: “Чому не йдеш на роботу, чому не навчаєш, чому перешкоджаєш, де подів техніку комп’ютерну?” Чим далі, тим жорсткіше була позиція". 14 вересня 2022 року, коли окупанти вчергове приїхали до Анатолія Котенка, від розмов перейшли до прямих погроз — вбити і його, і дружину: "Надвечір приїхали, відібрали телефони, ноутбуки, вивезли в степ, клацали за спиною затвором пістолета, питали, чому не повинні мене розстріляти, бо я співпрацюю з українською владою, веду уроки, підписую документи. Залишили нас в степу". У серпні 2023 року окупанти забрали в Анатолія Котенка та дружини українські паспорти, змусили їх написати заяву, що відмовляються від російського громадянства: "І це з погрозами, з тим, що виселять, відвезуть до Василівки, що підете по мінному полю, а якщо вийдете, заберуть в армію, а дружина піде медсестрою в армію. Там і загинете. У мене єдиний документ, який був — це водійські права, а у дружини взагалі жодного з фотографією не було". Анатолій Котенко каже, що попри тиск і погрози окупантів, залишався в селі, бо відчував відповідальність за колектив, учнів, які не виїжджали, та ліцей. Згодом росіяни внесли чоловіка до бази "невиїзних" людей з ТОТ: "Не виїхала третина учнів, третина вчителів

також залишилася, але на співпрацю в перший рік окупації жоден вчитель не пішов. Вони набрали маргіналів, які дуже-дуже далекі від освіти: читати, писати вмієш — значить, вчитель початкових класів. Табличку множення знаєш — значить, вчитель математики. Привезли з Криму директора, котрий був алкоголіком. Його місяць чи два потерпіли й звільнили самі ж".

Фото: особистий архів Анатолія Котенка

У квітні 2023 року до Анатолія Котенка вчергове приїхали окупанти та повідомили, що він незаконно перебуває на території рф, бо немає російського паспорта, тож його депортують та забороняють 20 років приїжджати в рідне село. На збір речей Анатолію та дружині відвели одну годину. Спочатку Анатолія та дружину повезли до Куйбишевого, потім — Бердянська: "На в'їзді до Бердянська нам наділи на голову чорні пакети, завели до якогось заводоуправління, де в кімнаті тримали шість діб. Не пояснюючи, коли це закінчиться, що з нами буде. Годували, воду давали, раз зуміли умитися. До туалету виводили в пакетах на голові. Коли заносили їжу, теж треба було надягати пакет на голову, сідати на диван і відвертатися, не дивитися на них". 22 квітня 2023 подружжя Котенків перевезли до Мелітополя, де оформили документи про депортацію. Після Грузії подружжя Котенків прилетіли до Молдови, квитки допомогли придбати друзі, потім автобусом дісталися Одеси, а звідти вже приїхали на Дніпропетровщину. Після перемоги Анатолій планує повернутися до рідного села:

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/841395-okupanti-pitali-comu-ne-povinni-mene-rozstrilati-istoria-direktora-liceu-deportovanogo-z-tot-zaporizkoi-oblasti>

30.09.2024 Багато жителів Запоріжжя роздумують над евакуацією через регулярні атаки рф по місту. Протягом останньої доби росіяни завдали 393 удари по області, та поранили 16 людей. Як повідомляє РБК-Україна, про це заявив голова Запорізької ОВА Іван Федоров в ефірі телемарафону. За його словами, місцеві жителі знервовані. За його словами, ОВА та військові намагаються знайти рішення того, як зменшити кількість російських обстрілів керованими авіаційними бомбами. "Ми бачимо, що велика кількість мешканців Запоріжжя розглядають можливість виїхати у більш безпечні місця", - сказав Федоров.

<https://www.rbc.ua/rus/news/zaporizhzhia-chastina-zhiteliv-rozglyadae-1727709005.html>

Інформація стосовно ситуації на Запорізькій атомній станції

25.09.2024 російські окупаційні війська продовжують використовувати територію ЗАЕС у військових цілях. За словами голови Центру протидії дезінформації Андрія Коваленка, на об'єкті тренують пілотів FPV-дронів. Ці безпілотники згодом застосовують для атак на мирні українські міста, такі як Нікополь, перетворюючи їх на полігони для тренувань. Таким чином, ЗАЕС фактично стає прикриттям для росії, що становить серйозну загрозу для українського населення та цивільної інфраструктури.

<https://akzent.zp.ua/zagostryuyetsya-situatsiya-na-zaes-okupanti-znajshli-nove-vijskove-zastosuvannya-dlya-strategichnogo-ob-yekta>

27.09.2024 Представники МАГАТЕ обстежили підстанцію Запорізької АЕС, яка за твердженням окупаційного керівництва атомної станції, зазнала атаки дроном. Про це повідомляє МАГАТЕ, передає 061. 26 вересня МАГАТЕ оприлюднило звіт щодо ситуації на окупованій Запорізькій АЕС. У міжнародній організації заявили, що ситуація з безпекою на атомній станції залишається вразливою. Минулого тижня представники місії МАГАТЕ на ЗАЕС шукали укриття через перебування дронів в районі станції, також чули роботу ППО і вибух, а також відвідали місце, яке за твердженням окупаційного керівництва станції, зазнало атаки дроном. окупанти розповіли представникам МАГАТЕ про атаку дрона на підстанцію у 300 метрах від ЗАЕС. На вказаному місці виявили "ознаки певного впливу" на один з трансформаторів підстанції, а також знайшли батареї і металеві частини, ймовірно, безпілотника. Спеціалістів МАГАТЕ допустили до відвідин турбінних залів №3 та 4, однак знову не пропустили до західної частини будівлі.

<https://www.061.ua/news/3837289/odna-z-pidstancij-bila-zaes-jmovirno-zaznala-ataki-dronom-magate>

Інформація щодо розмінування території Запорізької області

22.09.2024 Минулої доби, 21 вересня, сапери ДСНС знищили 13 вибухонебезпечних предметів, виявлених у Запорізькому та Пологівському районах. Про це сьогодні, 22 вересня, повідомили в пресслужбі ДСНС області. Зокрема, знищили: залишки ракети; три одиниці уламково-фугасних касетних елементів боєприпасу від реактивної системи залпового вогню "Ураган"; бойову частину реактивної системи залпового вогню "Град"; 7 одиниць артснарядів калібру 152 мм; саморобний вибуховий пристрій.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/841743-u-zaporizkij-oblasti-saperi-znisili-13-vibuhonebezpecnih-predmetiv-dsns>

25.09.2024 25 вересня до Служби порятунку «101» надійшло повідомлення від запорізького аграрія, що на території його поля знаходиться невідомий вибухонебезпечний предмет. Прибувши на місце події, фахівці ДСНС ідентифікували боєприпас як нездетоновану п'ятисоткілограмову фугасну авіаційну бомбу (ФАБ -500). Сапери ДСНС за допомогою спеціалізованої техніки вилучили й транспортували вибухонебезпечний предмет до спеціально підготовленого місця та знищили з дотриманням правил безпеки.

Фото: ДСНС

<https://ria-m.tv/ua/news/360947/v-zaporijji-pirotehnik-dsns-znischili-voroju-aviabombu.html>

27.09.2024 Сьогодні, 27 вересня, у ДСНС надійшов виклик від громадян про виявлений вибухонебезпечний предмет в одному з селищ Запорізького району. Про це повідомили в ГУ ДСНС України у Запорізькій області. Фахівці ДСНС ідентифікували боєприпас, як нездетоновану двісті п'ятдесяти кілограмову фугасну авіаційну бомбу (ФАБ -250). Сапери ДСНС за допомогою спеціалізованої техніки вилучили й транспортували вибухонебезпечний предмет до спеціально підготовленого місця та знищили з дотриманням правил безпеки.

Фото: ДСНС Запоріжжя

<https://akzent.zp.ua/na-zaporizhzhzhi-znishhili-aviatsijnu-bombu-fab-250-dsns>

Донецька область

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України які знаходяться на тимчасово окупованій території Донецької області

24.09.2024 В росії винесли судовий вирок полоненим військовослужбовцям 55 окремої артилерійської бригади ЗСУ Данилу Верещаку, Артуру Шарамоку та Артему Батюті. Українських захисників звинуватили у підриві мосту та нібито у перешкоджанні евакуації маріупольців. Про це повідомив слідчий комітет рф. За даними російського слідства, 26 лютого 2022 року військові начебто обстріляли міст через річку на автодорозі «Слов'янськ-Донецьк-Маріуполь». До речі, окупанти переплутали назву річок. За їхніми даними, це була річка Калка, насправді - Кальчик, бо на трасі Маріуполь-Донецьк немає такої річки. окупанти навіть порахували збитки від руйнування українського моста. “В результаті споруди було пошкоджено, а державі завдано збитків у розмірі не менше 214 млн рублів”, - стверджують російські слідчі. Крім того, вони вважають, що саме руйнування мосту створило “перешкоди для евакуації мирних мешканців із зони бойових дій”. Насправді саме російські військові не випускали маріупольців з окупованого міста. Нагадаємо, що вони поставили навколо Маріуполя блокпости та влаштували фільтрацію. Вони влаштували городянам, які бажали поїхати з міста, тотальну перевірку на «прихильність» окупантам. Така ж саме фільтрація відбувалась для тих, хто хотів повернутися. Вироком російського суду українських військових засудили кожного на 16 років позбавлення волі із відбуванням у виправній колонії суворого режиму.

Фото: 0629.com.ua

<https://www.0629.com.ua/news/3835781/okupanti-zasudili-na-16-rokiv-troh-ukrainskih-vijskovih-za-pidriv-mostu-bila-mariupola>

27.09.2024 окупаційна влада навмисно виживає українців із міста, їхня мета – зробити Маріуполь начебто етнічно російським. У маріупольців з українським паспортом забирають документи на житло, а людей залишають просто на вулиці. Тих, хто не хоче йти самостійно, депортують. Станом на 2023 рік окупаційна влада вивезла з тимчасово окупованих територій 2 мільйони 800 тисяч українців. Людей заманюють, наприклад,

сертифікатами на житло. Щоправда, виявляється, що помешкання десь у глибинці росії. "Провести процес етнічного заміщення, вивезти українців із ТОТ, завезти на їхнє місце етнічних росіян в регіони, де їм вигідно вивезти, Краснодарський край і на регіони, де в них можуть бути етнічні проблеми з тим, що етнічне населення наростає в своїй кількості і може організовувати протести. Це такі як Татарстан, і Якутія. Відповідно вони вивозять цих людей знову ж таки, щоб світові показати, що на ТОТ існує гуманітарна криза і нібито вони так рятують людей", – пояснив речник Центру національного спротиву Остап. У червні цього року загарбники заявили про намір заселити на тимчасово окуповані території Запорізької області щонайменше 50 тисяч росіян та представників інших народів. "окупаційна влада планує завезти на ТОТ "фахівців" із родинами, зокрема, учасників "есвео", щоб змінити етнічний склад мешканців та зменшити можливість спротиву", – заявив голова Запорізької ОВА Іван Федоров. Обіцяють "сприятливі умови для життя", очевидно за рахунок майна українців, які виїхали або не зуміли довести право власності на житло чи землю. "Їх присутність – це мова, це культура, це освіта насамперед, де вони намагаються максимально русифікувати, щоб зробити наше населення покірним, щоб воно перш за все позбулося свого українського коріння", – пояснив речник Запорізької ОВА Олександр Коваленко. Заселяють росіян та інші народи на окуповані території і для того, щоб приховати хаос та безлад, з яким не може впоратися окупаційна влада. "Щоб на ТОТ жили люди більш лояльні. Це люди, які нічого не мали вдома. Багато з них добровільно примусово їде у відрядження. Там їм обіцяють квартири українців, які були змушені тікати або ж яких депортувати на територію. Їм дають якісь посади незрозумілі в окупаційних адміністраціях. І таким чином заселяють наші території росіянами, східними регіонами, для того, щоб було лояльне населенням і для того, щоб все менше й менше дозволяти партизанському руху працювати на ТОТ", – зауважив речник Центру нацспротиву. Остаточо позбавити прав українців та створити начебто споконвічну російську землю росія планує примусовою паспортизацією. У планах кремля – щоб до кінця 2024 року 60% населення окупованих територій мали документ із двоголовим орлом. Тих українців, які не отримують червону макулатуру, погрожують внести до реєстру іноземців. "Вони на цьому спекулюють всюди. Тобто на наданні будь-яких послуг. Тобто є у тебе паспорт рашкін ти отримуєш соціальну допомогу, адміністартивну, житлово-комунальну. Немає – до побачення. Те саме буде стосуватися і мігрантів, а ті, хто не отримує ні один, ні інший статус, їх будуть депортувати. В тому числі до західної Європи, в тому числі до України, не знаю, як це має бути", – сказав Коваленко. Як наслідок на своїй же території українцям буде заборонено керувати автомобілем, користуватися банківськими послугами, реєструвати власність, укладати та розривати шлюби, а також оформляти дітей у дошкільні та навчальні заклади. А тих, хто отримав російські паспорти, ще й мобілізують до ворожого війська.

<https://www.5.ua/regiony/rf-zminiue-etnichnyi-sklad-naselennia-tot-z-mariupolia-ukraintsiv-vyseliaiut-u-hlybynku-rosii-335306.html>

Інформація про життя громадян України на тимчасово окупованій території Донецької області

22.09.2024 російські окупанти з підрозділів росгвардії передали Маріупольському краєзнавчому музею, що працює на непідконтрольній території, кам'яні фігури половецьких баб. Про це йдеться на офіційному тк росгвардії. Зазначається, що

експонати були знайдені «під час виконання завдань на території днр». Які саме завдання виконували російські окупанти, що дозволили їм «знайти» давно внесені до реєстру історичної спадщини України артефакти, не уточнюється.

<https://www.ostro.org/news/rosijski-okupanty-peredaly-mariupolskomu-muzeyu-znajdeni-pid-chas-vykonannya-zavdan-kam-yani-figury-i491735>

23.09.2024 Після знищення російського складу боєприпасів неподалік села Глибоке на тимчасово окупованій частині Донеччини, російська міліція проводить "зачистки" проукраїнського населення. Про це у Telegram повідомив радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко. Перевірку населення окупаційна влада регіону почала вчора, 21 вересня, у Мелекіному та Білосарайській Косі — силовики перекривали дороги на в'їзд та виїзд, пішки обходять будинки з обшуком, оглядають транспорт та допитують мешканців. "Шукають наших (удачі, ага) та просто проукраїнське налаштованих. Кількість задіяного контингенту росгвардії, поліцаїв, військової комендатури та фсбшників до батальйону загальною чисельністю. Такого ще точно не було. Причина — дуже болюче ураження в Глибокому", — розповів Петро Андрющенко. За даними радника мера Маріуполя, ударом військово-морських сил України знищили від 15 до 17 вантажівок із ракетами для російської армії. "Зачистку" окупаційна влада продовжить у Ялті, Юр'ївці, Урзуфі, Бабах-Тарамі та інших населених пунктах Донеччини. Андрющенко радить підготуватись до перевірок. "Єдине, що не можуть перехопити та відновити росіяни з Телеграму — голосові повідомлення. Саме голосові не тягнуться, просто бачуть, що був пакет даних. Фото/відео — легко. Тому майте на увазі і бережить себе та близьких", — написав Петро Андрющенко.

<https://susplne.media/donbas/841721-u-mariupoli-provodat-zacistku-pisla-vlucanna-na-skladi-boepripasiv-andrusenko/>

24.09.2024 Авто загиблих людей в Маріуполі продають бердянські "перекупи". Про це повідомляє "Спротив Приазов'я". За інформацією партизанів, вцілілі автомобілі вивозять з міста, давши "хабаря" окупаційній поліції. Потім автомобілі перепродають за ринковою ціною. Таким чином, "перекупи" заробляють кошти на трагедії людей, а усе це покривають окупанти", — розповідають у Маріупольській міськраді. Також у міськраді зауважили, що цей приклад є далеко не єдиною ілюстрацією того, що росія перетворила Маріуполь на місто корупційних схем. Зокрема, справжнім бізнесом стала для окупантів та колаборантів так звана "відбудова" зруйнованого міста. "На так званих "ремонтах" будинків мирних жителів заробляють російські підрядники. Квартири загиблих або виїхавших маріупольців перепродають псевдоріелтори або "націоналізує держава". Усе це під обгорткою "відновлення" та "асвабодження", — зазначили у міськраді Маріуполя.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/669576-perekupi-prodayut-avto-zagiblih-u-mariupoli-ukrajinciv-miskrada>

24.09.2024 Вже тиждень місцеві потерпають від пожеж. російська мчс припинила приїжджати ще позавчора. Горять безхозні будинки, поля, камиш, господарства, згоріло вже декілька житлових будинків. Наша активістка пише, що їй дзвонила бабуся, попросила її вивезти з населеного пункту. Бо від диму неможливо дихати, сховатися від нього нема де.

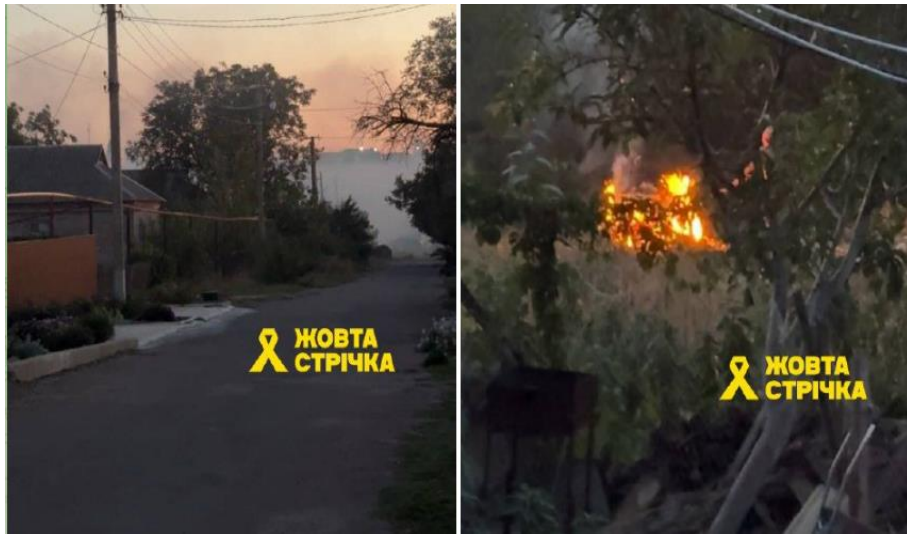

Фото: t.me/yellowribbon_ua

https://t.me/yellowribbon_ua/9596

25.09.2024 У тимчасово окупованому Маріуполі так звані судові пристави передали російським військовим самохідну землерийну машину, яку вилучили у місцевого мешканця. Про це повідомив Центр національного спротиву (ЦНС). Зазначається, що екскаватор марки «Hyundai Robex» був конфіскований під вигаданим приводом і переданий у власність рф. Після чого показово його вручили представникам російських окупаційних військ. російські пропагандисти повідомляють, що екскаватор вилучили у власника у Приморському районі Маріуполя в рамках кримінальної справи. Проте, подробиці справи не розголошують. “Це ще одна схема привласнення майна українців на тимчасово загарбаних територіях України. На господарів складаються протоколи за придуманими злочинами чи правопорушеннями. І у максимально короткий час “законно” передаються у власність країни терориста”, - пояснюють у ЦНС.

<https://www.0629.com.ua/news/3836156/v-mariupoli-okupanti-konfiskovali-u-vlasnika-ekskaerator-ta-peredali-na-potrebi-rosijskih-vijskovih-foto>

25.09.2024 «Мер» окупованого Маріуполя пообіцяв до кінця року відремонтувати 300 приватних будинків. Про це він написав у себе в Телеграм. За його словами, у Маріуполі затверджено міську Програму відновлення індивідуальних житлових будівель, у рамках якої до кінця року буде відремонтовано 300 будинків. Показово, що відновлення, за його словами, торкнеться відносно цілих будинків. «Відновлювальні роботи можуть включати влаштування покрівель, ремонт віконних роз'ємів із заміною пошкоджених віконних блоків, ремонт цегляної кладки стін, заміну входних дверей», - пояснив він. На початок російської агресії, за даними окупаційної адміністрації, у Маріуполі було 49 343 приватних будинки. 7 929 із них повністю зруйновані й не підлягають відновленню. 10 802 приватних будови залишилися недоторканими. Таким чином, ремонту різною мірою потребують понад 30 тисяч будинків.

<https://www.ostro.org/news/mer-okupovanogo-mariupolya-poobitsyav-do-kintsya-roku-vidremontuvaty-300-pryvatnyh-budynkiv-iz-i492070>

26.09.2024 Проектувати та виготовляти безпілотники для потреб армії рф будуть у 47-мій школі тимчасово окупованого Маріуполя. Для цього окупанти відкрили спеціалізований інженерний клас із авіаційним скеруванням. Відбувається це у рамках

реалізації програми путіна під назвою “образованіє”. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Це вже далеко не перший випадок, коли росіяни використовують дітей на тимчасово окупованих територіях України до виробництва зброї, яка згодом вбиває українців та знищує наші міста. Для цього у кремлі видали підручники з “безпілотних авіаційних систем” і забезпечили школи на тимчасово окуповані території України. Випустила їх на росії компанія-виробник дронів “Геоскан” і видавництво “Просвещеніє”. Ціле покоління української молоді стає свідком милітаризації, що створює ілюзію, ніби війна, розв’язана путінською росією на нашій землі, є звичним явищем. Але це не тільки ілюзія. Дітей реально втягують у війну.

<https://sprotyv.info/news/bezpilotniki-na-potrebi-vijni-budut-vigotovlyati-u-shkolah-okupovanogo-mariupolya>

26.09.2024 Центральне опалення не працюватиме цієї зими у тимчасово окупованому Маріуполі в Донецькій області. Незважаючи на заяви місцевих колаборантів про готовність тепломереж на 60%, реальна ситуація є значно гіршою. За інформацією Центру національного спротиву (ЦНС), окупаційна влада не змогла відновити котельні, і до початку зими вони не запустяться. У ЦНС додали, що схожа ситуація спостерігається у Волновасі, яка також перебуває під тимчасовою окупацією. Відновлення тепломереж там залишається фактично на нульовому рівні. Щодо районів Донецької області, таких як Ясинуватський та Новоазовський, повідомляється, що там ситуація ще гірша, і про підготовку до опалювального сезону взагалі не йдеться.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/vidnovleni-kotelni-ne-vidnovleni-okupovanij-mariupol-vzimku-bude-bez-tepla-tsns.html>

27.09.2024 У четвер, 26 вересня, на проспекті Будівельників окупанти відкрили новий пам'ятник. Його встановили ще кілька місяців тому, але весь цей час він був обгорнутий плівкою. Конструкція має назву “пам'ятник строителям-восстановителям” (українською - пам'ятник будівельникам-відновникам). На його відкритті був присутній ватажок “днр” деніс пушилін та його світа. Власне, крім них та декілька перехожих маріупольців, цією “надзвичайною подією” більш ніхто не зацікавився. Проте окупаційна адміністрація Маріуполя влаштувала ціле свято. Перед глядачами виступали діти. Вони були переодягнені у костюми будівельників і виконали відповідний нагоди танцювальний перфоманс. Зауважимо, що група дітей мала синьо-жовті сценічні костюми - патріотичних кольорів України. Цікаво, це було задумано постановниками чи все-таки помилка? Сам пам'ятник є конструкцією з будинків, над якими височить будівельний кран. В соцмережах маріупольці вже пропонують окупантам побудувати пам'ятник будівельникам-руйнівникам. Це вже другий пам'ятник будівельника, який встановили окупанти у Маріуполі. Раніше пам'ятник будівельникам з'явився на виїзді із Маріуполя в бік Бердянську. Він присвячений будівельникам міністерства оборони рф.

Фото: 0629.com.ua

<https://www.0629.com.ua/news/3837164/okupanti-vidkrili-se-odin-pamatnik-budivelnikam-u-mariupoli-video>

27.09.2024 В покинутих будівлях тимчасово окупованого Маріуполя підірвались п'ятеро дітей. Про це 26 вересня повідомив радник міського голови Петро Андрющенко. Інцидент стався на вулиці Калузька на Лівобережжі. "Купа швидких з сиренами. Чи є загиблі та ступінь поранень на зараз не відомі, офіційно-окупаційна влада вже отримала наказ "мовчати", — зазначив Андрющенко. Згодом він уточнив, що один хлопчик госпіталізований у дуже важкому стані. Стан ще однієї постраждалої дівчинки з'ясовували. "Загалом на місце прибуло 5 швидких. Просто жах", — наголосив радник мера. Пізніше він проінформував, що хлопчика готують до операції, у нього в голові уламок. Четверо інших постраждалих "без загрози життю". З'ясувалось, що діти знайшли снаряд, який здетонував. "В цьому моменті варто нагадати, що росіяни припинили організовані роботи з розмінування житлової зони ще минулого року. Тому такого буде більшати. На жаль", — зауважив Андрющенко. Вночі на 27 вересня він розкрив імена усіх постраждалих дітей та деталі щодо їхнього стану: Анастасія Лукач — осколкові поранення, відправлена в Донецька на операцію; Максим Лукач — важкий стан, потрапляння уламка в голову; Анастасія Гнусарьова — осколкові поранення, важкий стан, перебуває в реанімації; Бородай (ім'я невідоме) — учениця третього класу, поруч сестра; Стас Кисельов — семикласник, повезли на операцію в Донецьк. "Чергові дитячі жертви російської агресії. Здоров'я дітям. Вони точно ні в чому не винні", — додав радник міського голови. Ввечері 26 вересня в проросійському Telegram-каналі з новинами Маріуполя проінформували, що на вулиці Калузькій "у покинутому будинку вибухнуло щось" і постраждали п'ятеро дітей. Представник окупаційної влади Донецької області денис пушилін заявив, що діти зазнали поранення "внаслідок київської агресії". "У Маріуполі за необережного поводження зі знайденим вибухонебезпечним предметом поранення зазнали п'ятеро дітей: три дівчинки 10 і 13 років і два хлопчики 10 і 14 років. Три дитини перебувають у тяжкому стані, дві — у стані середнього ступеня тяжкості", — передав він.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/670218-okupantam-nakazali-movchati-u-mariupoli-progrimiv-vibuh-postrazhdali-5-ditey-karta>

28.09.2024 Показові демонстрації у кращих традиціях московської пропаганди того, як відбудовується знищений російськими терористами тимчасово окупований Маріуполь, не відповідають дійсності. Практично паперові будинки, в які ще ніхто не встиг заселитися, розвалюються від найменшого пориву вітру. Але це не єдина біда. Ця зима вчергове буде без центрального опалення для мешканців зруйнованого міста. Попри звіти місцевих колаборантів про готовність тепломереж до опалювального сезону щонайменше на 60 відсотків, реальності це не відповідає. “Відновлені” котельні абсолютно не відновлені і до початку зими запустити їх у роботу окупантам не вдасться. Про такі райони загарбаних територій Донеччини, як Ясинуватський і Новоазовський взагалі годі й говорити. Втім така злочинна безгосподарність російських окупантів не зупиняє їх грабувати місцеве населення. Пошта «Донбасу» з 1 жовтня почне нараховувати комісію при прийомі платежів за житлово-комунальні послуги, які на практиці не надаються. Становитиме вона 1,5% і більше.

<https://sprotyv.mod.gov.ua/kremlivska-kartynka-i-realnist-tymchasovo-okupovanyj-mariupol-zalyshytsya-bez-tepla-zymoyu/>

29.09.2024 Місто остаточно перетворили на смітник. Прислів'я “чисто не там, де прибирають. А там де не смітять” варто замінити на “чисто там, де нема русні”. Однозначно.

Фото: Андрющенко Time

Фото: Андрющенко Time

<https://t.me/andriyshTime>

30.09.2024 росія зробила тимчасово окупований Маріуполь переправним пунктом для техніки й солдатів на лінію бойового зіткнення. Днями транзитом через місто рухалося щонайменше 13 вантажівок і понад 5 тисяч військових. Відомо, що ворожі колони їхали у напрямку Вугледара та Курахового. В етері 24 Каналу депутат Маріупольської міської ради Дмитро Забавін розповів, як маріупольцям вдається фіксувати пересування росіян. Маріупольці, які передають інформацію, зафіксували періодичне пересування військової техніки та живої сили ворога з боку заїзду в Маріуполь й далі у бік виїзду у напрямку Вугледара. Наразі я не можу назвати точну кількість техніки та особового складу, яку окупанти перекинули через Маріуполь, – мовив Забавін. Втім, російська техніка рухається й у зворотному напрямку. Назад відповідно везуть пошкоджену техніку. Є логістичний коридор у два боки й щодо постачання, й щодо вивезення, – зазначив депутат Маріупольської міської ради. Жителі Маріуполя фіксують інтенсивність перевезень через місто, адже ворог не будує дорогу в об'їзд міста. Так звана траса Р-280 "Новоросія" проходить через Ростовську область росії та через Новоазовськ до Маріуполя. Тож усі російські колони з технікою та солдатами йде через місто.

https://24tv.ua/rosiyani-perekidayut-tehniku-cherez-mariupol-yaka-osoblivist_n2652845

30.09.2024 президент країни-терористки рф путін сьогодні по відеозв'язку відкрив Центральну школу мистецтв в окупованому Маріуполі. Керівниця закладу Анна Володимирівна Полторацька, "від імені всіх учнів, викладачів та батьків" подякувала терористу та вбивці за відновлення будівлі, яку розбомбили російські літаки у 2022 році. "Дах над залом був провалений прямим попаданням. Усередині було все побито, весь інструментарій пропав через те, що два роки будівля стояла з вибитими вікнами", – розповіли очевидці.

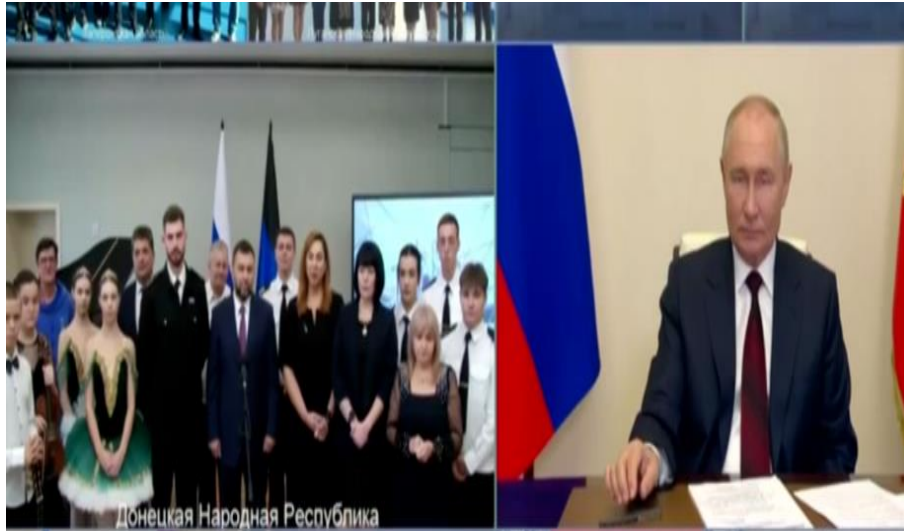

Фото: 0629.com.ua

<https://www.0629.com.ua/news/3838365/terrorist-putin-sogodni-po-videozvazku-vidkriv-centralnu-skolu-mistectv-v-okupovanomu-mariupoli-video>

Інформація про події, які відбуваються в портах на тимчасово окупованій території міста Маріуполь Донецької області

28.09.2024 окупанти «днр» планують відправити першу партію вкраденого українського вугілля за кордон через порт Маріуполя. Про це заявив російський чиновник андрій чертков, відряджений кремлем на посаду «першого заступника голови уряду республіки». Він зазначив, що адміністрації тимчасового непідконтрольних законній владі територій Донецької та Луганської областей налаштували логістику через Маріупольський порт. «Ми хочемо першу партію вугілля відправити за кордон, спробувати, яким чином ми зможемо перевалювати не через Новоросійськ, а через Маріуполь», - розповів чертков. російський чиновник не уточнив, які країни готові купувати крадене вугілля. Цю інформацію озвучив «міністр палива, енергетики та вугільної промисловості лнр» денис ярош. За його словами, «Туреччина і Північна Африка можуть стати покупцями донбаського вугілля».

<https://www.ostro.org/news/okupanty-dnr-planuyut-vidpravyty-pershu-partiyu-vkradenogo-ukrayinskogo-vugillya-za-kordon-cherez-i492581>

АР Крим

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України які знаходяться на тимчасово окупованій території АР Крим

23.09.2024 Оперативна інформація щодо ситуації на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя станом на 23 вересня 2024 року.
Злочини окупації:

Станом на 23 вересня окупанти незаконно ув'язнили 218 осіб, з них 132 — кримські татари. Із загальної кількості 43 — арештовані (з них 28 кримські татари), 151 — ув'язнені (з них 97 кримських татар), 26 — без статусу (з них 6 кримські татари).

Зафіксовано 979 випадків надходження матеріалів складених за ст. 20.3.3 КпАП рф до т.зв. “судів” на території тимчасово окупованого Криму. З них у 875 випадках було винесено постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу або приєднано до іншої справи за іншою статтею та винесено сукупне рішення. У 17 випадках розгляд матеріалів продовжується.

Насильницька мобілізація:

Відбулися поховання щонайменше 1223 солдатів російської армії. 769 із них, ймовірно, були громадянами України. Кількість загиблих може бути більшою, оскільки росія приховує реальні втрати.

Підтверджено взяття в полон щонайменше 40 військовослужбовців рф з окупованого Криму, більшість з яких, ймовірно, є громадянами України.

<https://ppu.gov.ua/press-center/operatyvna-informatsiia-shchodo-sytuatsii-na-tymchasovo-okupovaniy-terytorii-avtonomnoi-respubliki-krym-ta-mista-sevastopolia-stanom-na-23-veresnia-2024-roku>

23.09.2024 За літо 2024 року щонайменше 33 мешканці Криму зазнали моральних принижень, фізичного насильства та інших форм розправи з боку російських силовиків за проукраїнську позицію. Про це йдеться у закритому звіті правозахисної ініціативи Igrade, копія якого є у розпорядженні ще однієї такої ініціативи — "Трибунал. Кримський епізод". За інформацією Igrade, рівень знущань з боку окупаційних силовиків у Криму залишається високим і майже не змінився з весни, за яку зафіксували 34 випадки. Водночас взимку фіксували таких випадків менше, а саме 17. Правозахисники додали, що кримчан піддають одразу кільком репресивним методам тиску та залякування.

<https://suspilne.media/crimea/842247-za-lito-sonajmense-33-proukrainskih-meskanci-krimu-zaznali-moralnogo-i-fizicno-nasilstva-pravozahisniki>

23.09.2024 Підконтрольний рф суд виніс вирок 25-річному підозрюваному в підготовці вбивства російського міністра курортів і туризму Криму, інформують «РІА Новості». Згідно з повідомленням, чоловіка засудили до 12 років позбавлення волі в колонії суворого режиму. Також він має виплатити штраф у розмірі 350 тисяч рублів та моральну шкоду у розмірі одного мільйона рублів. Як стверджувало російське слідство, влітку 2022 року представник спецслужб України схилив до співпраці 25-річного жителя селища Советське. Для вбивства чоловік нібито купив пістолет Glock із патронами та вибухові пристрої, які згодом мав передати виконавцю. Редакція не має у своєму розпорядженні публічних коментарів засудженого. Його ім'я та прізвище Крим.Реалії не називають з етичних міркувань.

<https://ua.krymr.com/a/news-sud-krym-zamakh-na-ministra-vyrok/33130980.html>

23.09.2024 В анексованому Криму суд засудив українця до 14 років колонії суворого режиму у справі про шпигунство (стаття 276 КК) на користь України. Про це повідомляють російські ЗМІ з посиланням на фсб рф. Як пише видання «Медиазона», під наведеним відомством ініціали – М.А. Сухачов – підпадає Михайло Сухачов, проти якого справу за такою статтею спочатку розглядав Свердловський обласний суд рф, а потім його скерували за підсудністю до анексованого Криму. За версією слідства, Сухачов передавав Україні дані щодо роботи зенітно-ракетних підрозділів російської армії на

території окупованої частини Запорізької області. Редакція не має в своєму розпорядженні публічних коментарів засудженого.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-sud-vyrok-ukrainets-14-rokiv-kolonii/33130894.html>

24.09.2024 Викладача російського Державного університету правосуддя у Криму усунули від проведення занять за слова про те, що «українська влада є конституційною та легітимною». Про це повідомляє рух «Жовта стрічка» із посиланням на свою активістку. «Два тижні тому, на парі з конституційного права викладач зазначив, що українська влада обрана відповідно до українських законів та визнаних норм міжнародного права, тому є легітимною і конституційною. З ним почав сперечатися хлопець, який приїхав сюди вчитися з Тули. Сказав, що такого говорити не можна, що це зрада, обурився, що ніхто зі студентів його не підтримав, показово пішов із пари, поскаржився на викладача. Пар з цього предмету немає вже 2 тижні. Зараз староста сказав, що викладача відсторонили за цей випадок. Повна маячня», – цитує активістку рух у своєму телеграм-каналі. «Університет «правосуддя», в якому, як вогню, бояться будь-яких проявів правди, навіть сказаних без жодного ідеологічного підтексту. У цьому росія», – прокоментували це повідомлення у «Жовтій стрічці».

<https://ua.krymr.com/a/news-vykladach-krym-vidstoronyly-lehitymnist-ukrainskoivlady/33132289.html>

24.09.2024 В умовах багаторічної окупації Криму та нещодавньої окупації Півдня України, російська влада продовжує жорсткі репресії проти корінного кримськотатарського народу та інших мешканців регіону. Як зазначає Голова Правління Кримськотатарського Ресурсного Центру, член Меджлісу кримськотатарського народу Ескендер Барієв на своїй сторінці у Фейсбук, попри надії багатьох сімей, що замовчування арештів та обшуків допоможе вирішити питання на місці, окупанти продовжують використовувати сфабриковані кримінальні звинувачення як інструмент залякування. За його даними, протягом останніх днів стали відомі нові випадки переслідувань громадян України: Мурат Кадиров (1991 р.н., м. Севастополь) — заарештований 14 лютого 2023 року за звинуваченням у «фінансуванні тероризму». 8 років тому хлопець перевів на банківську карту 3000 рублів малозабезпеченій людині, що і спричинило затримання з наступним арештом за статтею 205. ч. 1. Його засуджено до 10 років позбавлення волі. Мурат професійно займався греко-римською боротьбою, мав низку нагород за участь у різних змаганнях, був приватним підприємцем. За час перебування у СІЗО-2 зазнав 20 побиттів електрошокером; Рустем Мевлютов (1965 р.н., с. Щасливцеве, Генічеський р-н) — заарештований 8 грудня 2023 року за нібито участь у добровольчому батальйоні імені Номана Челебіджіхана. Засуджений до 3,5 років позбавлення волі; Ескендер Ауджі (1988 р.н., с. Семихатки, Генічеський р-н) — заарештований 25 липня 2023 року і засуджений до 3,5 років за участь у тому ж батальйоні. Має однорічну доньку, відбуває покарання у Володимирському централі рф; Аміна Кадирова – заарештована у січні 2024 року. Уже 7 місяців перебуває із браслетом під домашнім арештом через нібито участь у добровольчому батальйоні імені Номана Челебіджіхана, хоча звісно, що вона не має ніякого стосунку до нього; Ці справи є лише частиною систематичних переслідувань, якими окупанти намагаються придушити будь-який опір та залякати місцеве населення. Проте замовчування таких злочинів лише погіршує ситуацію.

Фото: Кримськотатарський Ресурсний Центр

<https://ctrcenter.org/uk/peresliduvannya-krymskyh-tatar-novi-areshty-ta-vyroky-za-sfabrykovanymy-zvynuvachennyamy>

25.09.2024 В окупованому Криму не шкодують нікого. Репресії зазнають люди незалежно від віку і статі. За даними Кримськотатарського Ресурсного Центру на сьогодні у російських СІЗО та колоніях перебувають 17 політв'язнів похилого віку: Аббозов Сеїтяга – 66 років; Алієв Ренат – 60 років; Бекіров Інвер – 61 рік; Газієв Сервет – 64 роки; Гольденберг Валерія – 63 роки; Довгопола Галина – 69 років; Еюпов Азамат – 61 рік; Кисельов Олексій – 60 років; Литвинюк Олександр – 63 роки; Маладика Володимир – 62 роки; Мамбетов Халіл – 69 років; Муратов Зекір'я – 67 років; Нагаєв Руслан – 60 років; Омеров Енвер – 62 роки; Приходько Олег – 66 років; Сейдалієв Насрулла – 64 роки; Цигіпа Сергій – 63 роки. Більшість з них окупанти вже засудили на строки від 18 до 5 років позбавлення волі. КРЦ наголошує, що з огляду на вік цих політв'язнів такі терміни можуть виявитися смертельними для них. Крім того, треба враховувати той факт, що у кожного із політв'язнів є тяжкі та хронічні захворювання, які особливо виявляються через неналежні умови утримання у СІЗО та в'язницях, системне ігнорування скарг правоохоронними органами, а також неналежну та несвоєчасну медичну допомогу. Згідно з Мінімальними стандартними правилами поводження з ув'язненими, всі вони мають право на регулярну медичну допомогу, яку вони звичайно ж не отримують. А величезні терміни в колоніях та в'язницях для людей похилого віку з проблемами зі здоров'ям є окремою формою тортур.

<https://ctrcenter.org/uk/v-krymu-rosiyanu-peresliduyut-17-politvyazniv-pohylogo-viku-krcz>

25.09.2024 Активіста Рустема Сейтхалілова, засудженого до 14 років ув'язнення, вивезли з в'язниці Ульяновської області до російської колонії. Про це «Кримській солідарності» повідомила його дружина Ельзара Сейтхалілова. За її словами, це сталося 24 вересня о сьомій годині ранку. Наступного дня він зателефонував офіційному зв'язку «Зонателеком» і повідомив, що знаходиться в місті Казань. 27 березня 2019 року в Криму проходили наймасовіші обшуки у селищах Кам'янка, Строганівка та Біле Сімферопольського району. Рустем Сейтхалілов був серед двох десятків затриманих кримських татар мусульман. 18 березня 2022 року Південний окружний військовий суд

засудив Рустема Сейтхалілова до 14 років ув'язнення. 7 липня 2023 року Апеляційний військовий суд у Москві залишив рішення чинним.

Фото: Кримська солідарність

<https://crimean-solidarity.org/news/2024/09/25/politzaklyuchennogo-rustema-sejtxalilova-etapirovali-iz-tyurmy-v-ulyanovskoj-oblasti-3029>

26.09.2024 Відома історикиня Гульнара Абдулаєва розповіла про зміни Ханського палацу та чому він більше ніколи не матиме шансів потрапити до списку об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. «Якщо мова про матеріальну спадщину, то після 1944 року у нас залишилися крихти, але й вони зараз руйнуються. Точніше, їх планомірно нищать, стирають історичну й генетичну пам'ять кримських татар із території самого Криму. Зокрема, ми втрачаємо Ханський палац, який уже не може увійти до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО, тому що автентичність споруди порушена. Ми знаємо, що ЮНЕСКО нічого не змогло зробити навіть із Херсонесом Таврійським, який теж руйнують, хоча він уже є в списку», — зауважила історикиня. Нагадаємо, що раніше КРЦ зазначало, що під виглядом «реставрації» російські окупанти продовжують руйнувати знаменитий Ханський палац в окупованому Бахчисараї. На жаль, зараз ми спостерігаємо, як руйнується пам'ятник XVI століття, який є унікальною архітектурною пам'яткою та єдиним у світі зразком кримськотатарської палацової архітектури.

<https://ctrcenter.org/uk/hanskyj-palacz-vzhe-ne-zmozhe-opynyty-s-u-spysku-ob%ca%bcyektiv-yunesko>

26.09.2024 Вже тиждень політв'язень Олександр Сізіков перебуває в СІЗО №1 міста Акмесджит (Сімферополя), але його готують до нового етапування за межі півострова. Про це повідомили журналісти видання «Грати». «Він рухається на дотик», — підкреслили у повідомленні. Адвокат політв'язня Софіє Шабанова впевнена, що стан здоров'я Сізікова виходить за межі тих захворювань, які дозволяють відбувати термін за ґратами. Нагадаємо, Олександра Сізікова заарештували 7 липня 2020 року в результаті масових обшуків і необґрунтованих звинувачень у справі «Хізб ут-Тахрір». Окрім нього, були заарештовані ще шестеро осіб, яких відправили до СІЗО. Через повну втрату зору Сізікова помістили під домашній арешт. Однак 13 вересня 2024 року апеляційний

військовий суд рф визнав Сізікова таким, що може відбувати покарання у виправній установі, що є порушенням основоположних прав людини.

<https://ctrcenter.org/uk/nezryachogo-politv%ca%bcyaznya-oleksandra-sizikova-gotyut-do-etapuvannya-za-mezhi-krymu>

27.09.2024 Наразі за даними Кримськотатарського Ресурсного Центру зафіксовано 362 політичних в'язнів і переслідуваних за кримінальними «справами» за період окупації Криму, 226 із них – представники кримськотатарського народу. За даними КРЦ, категорія «Жертви окупації Криму» складається з 5 підкатегорій залежно від статусу переслідуваного: засуджені та відбувають покарання у колонії (171, 104 – кримські татари); мають обмеження чи випробувальний термін (48, 25 – кримські татари); у СІЗО (52, 34 – кримські татари); звільнені (57, 35 – кримські татари); переслідуються (34, 28 – кримські татари).

<https://ctrcenter.org/uk/za-period-okupacziyi-krymu-zafiksovano-362-peresliduvanyh-u-kryminalnyh-spravah-krcz>

27.09.2024 У підконтрольному рф Сімферопольському районному суді Криму призначено розгляд справи про адміністративне правопорушення щодо незалежної кримськотатарської газети «Къырым», повідомляє «Кримський процес». Як зазначається, юридичній особі висунуто звинувачення за статтею 13.15 КпАП «Зловживання свободою інформації». Засідання призначене на 16 жовтня. Як з'ясував «Кримський процес», видання звинувачується за відсутність маркування у тексті організацій, визнаних «іноземними агентами». У тексті з описом біографії радянської правозахисниці Людмили Алексєєвої зазначалося про її співпрацю наприкінці 1970-х років із «Радіо Свобода» та «Голосом Америки», які, за вимогами російської влади, мають згадуватися лише з позначкою про визнання «іноземними агентами». Активісти зазначають, що це буде третій судовий процес щодо газети за останні пів року.

<https://ua.krymr.com/a/news-kyrym-sud-vtretie/33137776.html>

27.09.2024 Кримськотатарському Ресурсному Центру стало відомо, що політв'язню Рустему Гугуріку продовжили термін утримання у ШІЗО виправної колонії №8 в Улан-Уде. Він там залишиться ще на 5 днів. Нагадаємо, що чоловіка помістили в ШІЗО на 15 днів ще 10 вересня без будь-яких причин. Відомо, що наразі у камері, в якій утримується Гугурік, перебуває 60 людей.

Фото: Кримськотатарський Ресурсний Центр

<https://ctrcenter.org/uk/politychnomu-v%ca%bcyaznyu-rustemu-guguryku-prodovzhyly-termin-utrymannya-u-shizo>

27.09.2024 В тимчасово окупованому Криму силовики затримали двох чоловіків, яких росіяни підозрюють у «шпигунстві» та «роботі на українські спецслужби». Стверджується, що один із затриманих – 45-річний житель Криму. Він нібито самостійно зателефонував на гарячу лінію Служби безпеки України по відкритому GSM-каналі мобільного зв'язку і запропонував свою допомогу. «Громадянин підтвердив бажання сприяти СБУ на конфіденційній основі шляхом надання інформації, що цікавить іноземну сторону, і передав відомості про географічні координати встановлення ППО в Керчі, що входить до системи захисту Кримського мосту. Інформація була передана противнику для використання при завданні ракетних ударів», – заявили окупанти. Ще один із затриманих – нібито 43-річний іноземець, який погодився співпрацювати із ГУР МО України на території Севастополя. Стверджується, що чоловік «передавав відомості про місця дислокації на території міста озброєння, військової техніки, підрозділів та об'єктів ЗС рф».

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-zatrimali-dvox-cholovikiv-za-shpigunstvo-ta-robotu-na-ukra%dl%97nski-specsluzhbi.html>

30.09.2024 Стан здоров'я засудженого російським судом кримчанина Руслана Абдурахманова значно погіршився. Про це його дружина Феріде повідомила Кримськотатарський ресурсний центр. «Він був хворий ще до вторгнення. Ми його готували до операції з видалення трьох гриж у шийному відділі хребта. Крім того, у нього 40 відсотків не надходить у мозок кров, оскільки має невралгію», – зазначила вона. Дружина Абдурахманова додала, що у чоловіка німіє ліва частина голови і всього тіла, після чого він знепритомнює. «Він дуже потребує медичного лікування. Прошу допомогти нам повернути чоловіка та батька додому», – закликала Феріде. Абдурахманова російські силовики затримали навесні 2022 року в селі Азовське на Херсонщині. Засуджений судом рф до п'яти років колонії суворого режиму за участь у батальйоні імені Номана Челебіджихана Абдурахманов також розповів про тортури з боку російських силовиків.

<https://ua.krymr.com/a/news-ruslan-abdurakhmanov-zdorovia-krym/33140972.html>

30.09.2024 Апеляційний військовий суд Власихи (московська область, рф) залишив чинним вирок фігуранту справи «кримських мусульман» Раїфу Февзієву. Про це повідомив адвокат Едем Семедляєв, інформує «Кримська солідарність». Рішення було ухвалено ще 27 вересня. «Вже стало поганою традицією, коли апеляційні суди не приймають доводів захисту, самих засуджених, незважаючи на те, що Раїф у дебатах виступав майже дві години. Але суд залишив вирок Південного військового суду чинним», – повідомив Семедляєв. За словами адвоката, Февзієв «прийняв з гідністю» це рішення і разом зі своєю сім'єю вважає, що його справа і подібні – політичні.

Фото: Кримська солідарність

<https://crimean-solidarity.org/news/2024/09/30/apellyacionnyj-sud-ostavil-v-sile-prigovor-imamu-raifu-fevzievu-3033>

30.09.2024 ФСВП росії відмовила в переведенні кримського громадянського журналіста Ремзі Бекірова з ВК-33 Республіки Хакасія в колонію ближче додому. Про це повідомляє «Кримська солідарність» із посиланням на його дружину Халіде. Як зазначається, Управління виконання вироків та спеціального обліку заявило, що для переведення Бекірова «обставин, що перешкоджають подальшому відбуванню покарання» журналіста у ВК-33, «не існує». У ФСВП заявили, що засуджених за статтею про «тероризм» відправляють до виправних установ у тих місцях, які визначає відомство. Як зазначила Халіде Бекірова, це вже п'ята її заява про переведення чоловіка в колонію ближче до Криму.

Фото: Кримська солідарність

<https://ua.krymr.com/a/news-fsvp-rosii-perevedennia-zhurnalista-bekirova/33140622.html>

30.09.2024 Співробітники медсанчастини російського СІЗО-1 Сімферополя відмовилися прийняти документи незрячого фігуранта «четвертої бахчисарайської групи Хізб ут-Тахрір» Олександра Сізікова, засудженого до 17 років позбавлення волі. Про це повідомляє «Кримська солідарність» із посиланням на матір кримчанина Олену. За її

словами, документи про всі наявні у сина захворювання не прийняли через нібито застарілі дати. У медсанчастині заявили, що самі проведуть Сізікову медичний огляд. Як розповіла мати кримчанина, після ДТП у 2009 році її син повністю втратив зір, а через інший нещасний випадок у нього вирізали селезінку. У Сізікова також є хронічне захворювання шлунка, шийно-хребетних відділів, через що йому потрібні регулярні масажі та постійне спостереження у фахівців. Увечері 14 вересня Сізікова забрали з дому та відвезли до ІТТ Бахчисарая, не давши зібрати речі, розповідала його мати Олена. У ніч проти 19 вересня його перевели до СІЗО-1. Як зазначають правозахисники, відповідно до російського законодавства, люди з повною втратою зору повинні бути звільнені від відбування покарання у виправних установах. Проте російський суд все ж таки визнав Олександра Сізікова особою, яка може відбувати покарання у виправній установі.

Фото: krymr.org

<https://ua.krymr.com/a/news-sizo-1-simferopolia-dokumenty-sizikov/33140373.html>

30.09.2024 25 вересня стало відомо, що співробітники центру протидії екстремізму мвс в окупованому Крим затримали мешканця смт Первомайське Петра Скрипника. Чоловіка підозрюють у вчиненні дій, спрямованих на дискримінацію збройних сил рф, а також у поширенні забороненої символіки. За даними одного з російських ЗМІ, Скрипник в одному з магазинів свого міста плюнув у коробку, яка була призначена для збору коштів так званим учасникам “сво”. Окрім того, у соціальних мережах він використовував як аватарку символіку українського національно-визвольного руху “Правого сектора”. російські окупанти також провели обшук, під час якого виявили заборонені матеріали. Наразі всі матеріали та інформацію передано до “суду”. Розглядають питання про порушення кримінальної “справи”.

<https://ctrcenter.org/uk/u-krymu-zatrymaly-petra-skrpnyka-yakyj-plyunuv-u-korobku-dlya-zboru-dopomogy-uchasnykam-svo>

30.09.2024 Нещодавно в окупованому Криму було затримано двох чоловіків, яких звинувачують у “державній зраді та шпигунстві”. Серед них 45-річний житель півострова та 43-річний іноземець. Про це повідомили російські медіа. За їх інформацією, 45-річний чоловік зателефонував на “гарячу лінію” СБУ й запропонував свою допомогу. Після

цього він передавав інформацію українській спецслужбі про розміщення сил ППО в Керчі, які прикривають Кримський міст, про рух військових ешелонів та роботу оборонно-промислового комплексу. 43-річний іноземець діяв на території Ак'яру (Севастополя) і збирав дані про дислокацію особового складу, техніки та розташування об'єктів зс рф в інтересах ГУР МО України. Інформацію вони передавали українській стороні для можливого використання під час ракетних ударів. «Порушено кримінальні справи за статтями 275 (державна зрада у формі шпигунства) і 276 (передача, збирання з метою передачі супротивнику відомостей, які можуть бути використані проти Збройних сил російської федерації, вчинені в умовах збройних дій) КК рф відповідно», — повідомили у пресслужбі. Наразі підозрюваних взято під варту рішенням «суду». Їм загрожує довічне позбавлення волі.

<https://ctrcenter.org/uk/rosijske-fsb-zatrymalo-v-krymu-nachebto-ukrayinskyh-shpyguniv>

30.09.2024 Дружина засудженого на 13 років позбавлення волі Сервера Зекір'єва Зарема надіслала листа до Слідчого управління Слідчого комітету російської федерації по Тульській області з вимогою провести перевірку умов утримання її чоловіка. Про це вона розповіла «Кримській солідарності». Дружина політв'язня описала в листі стан свого чоловіка як «сильне отруєння та виснаження» з нападами блювоти та сильних болів у шлунку. Слідчий комітет із Тульської області у відповідь направив документ, у якому закликав виконувача обов'язків керівника слідчого відділу по місту Донській Тульській області організувати розгляд звернення Зекір'євої «за фактом можливих неправомірних дій з боку посадових осіб ФКУ ІК-1 УФСІН росії щодо Тульської області щодо Зекір'єва». У березні та серпні цього року Сервер Зекір'єв вже повідомляв про тортури у виправній колонії № 1 Тульської області. Тоді Зарема Зекір'єва звернулася до регіональної ОНК та прокуратури та отримала відповідь, що умови знаходження її чоловіка у приміщенні камерного типу (ПКТ) «прийнятні для утримання». У політв'язня псується здоров'я. Його рве піною після прийому їжі та тренувань, гирчить у горлі і постійно крутиться голова. На скарги Зекір'єва адміністрація колонії ніяк не реагує. У переводі з ПКТ кримському татарину також неодноразово відмовляли. Співробітники лише раз пояснили, що відправили його туди «за спосіб життя» і регулярно називають його «терористом».

Фото: Кримська солідарність

<https://crimean-solidarity.org/news/2024/09/30/supruga-polituznika-servera-zekiryaeva-trebuet-provesti-proverku-pytochnyx-uslovij-soderzhaniya-ee-muzha-3032>

30.09.2024 Засуджений на 13 років позбавлення волі 56-річний кримськотатарський активіст Яшар Муєдінов розповів про сильний біль у руці та набряки ніг. Політузник повідомив адвоката, який відвідав його у в'язниці Димитровграда Ульяновської області, що в установі немає лікаря-хірурга, який міг би його оглянути. Муєдінов уже неодноразово скаржився на проблеми зі здоров'ям, зокрема на набряк нижніх кінцівок. Про проблему він розповідав своїй дружині наприкінці серпня під час тривалого побачення. З того часу необхідне обстеження політв'язню так і не провели. З сім'єю Яшар Муєдінов зв'язується рідко — лише раз на місяць, через що близькі не можуть дізнатися про можливі ускладнення або зміни його стану здоров'я. «У них раз на місяць є право дзвонити буквально 15 хвилин. <...> Востаннє, коли він дзвонив, навіть 15 хвилин не було — обговорили буквально швидко необхідність гроші на рахунок покласти, що з посилки відправити, а здоров'ю дізнатися часу навіть не вистачило», — розповіла дружина політв'язня Наїля Ібрагімова.

Фото: Кримська солідарність

<https://crimean-solidarity.org/news/2024/09/30/aktivist-yashar-muedinov-pozhalovalsya-na-otek-konechnostej-i-silnye-boli-emu-neobxodim-osmotr-vracha-3034>

30.09.2024 Оперативна інформація щодо ситуації на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя станом на 30 вересня 2024 року:
Злочини окупації:

Станом на 30 вересня окупанти незаконно ув'язнили 218 осіб, з них 132 — кримські татари. Із загальної кількості 43 — арештовані (з них 28 кримські татари), 151 — ув'язнені (з них 97 кримських татар), 26 — без статусу (з них 6 кримські татари). Зафіксовано 979 випадків надходження матеріалів складених за ст. 20.3.3 КпАП рф до т.зв. “судів” на території тимчасово окупованого Криму. З них у 875 випадках було винесено постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу або приєднано до іншої справи за іншою статтею та винесено сукупне рішення. У 17 випадках розгляд матеріалів продовжується.

Насильницька мобілізація:

Відбулися поховання щонайменше 1231 солдатів російської армії. 776 із них, ймовірно, були громадянами України. Кількість загиблих може бути більшою, оскільки росія приховує реальні втрати. Підтверджено взяття в полон щонайменше 40 військовослужбовців рф з окупованого Криму, більшість з яких, ймовірно, є громадянами України.

Пропаганда окупаційних адміністрацій і розпалювання ворожнечі:

Через недбалість окупантів у Криму загострюється енергетична криза. У Сімферополі понад 50 вулиць залишилися без світла через проведення “планових робіт” із ремонту електрообладнання. Всього ж проблеми з електропостачанням спостерігаються у Сімферополі, Саках, Джанкої, а також у селах Вишневе, Біла Скеля, Яблучне, Миронівка, Смарагдове та інших населених пунктах, понад 10 тисяч жителів залишаються без електроенергії, проте окупаційна адміністрація продовжує запевняти, що ситуація перебуває під контролем.

<https://ppu.gov.ua/press-center/operatyvna-informatsiia-shchodo-sytuatsii-na-tymchasovo-okupovaniy-terytorii-avtonomnoi-respubliki-krym-ta-mista-sevastopolia-stanom-na-30-veresnia-2024-roku>

Інформація про життя громадян України на тимчасово окупованій території АР Крим

22.09.2024 За підсумками 8 місяців 2024 року, інфляція склала 105,2%, що на кілька десятків відсотка вище, ніж у грудні 2023 року. На зростання індексу інфляції найбільше вплинуло подорожчання на півострові послуг, заявила керівниця окупаційної служби статистики по Криму та Севастополю ольга балдіна. «У нас подорожчали послуги ЖКГ – якщо порівнювати серпень до грудня попереднього року, то вони зросли на 13,5%, а це багато. Медичні послуги зросли на 6%. Пасажирський транспорт збільшився на 13%. Санаторні послуги зросли в ціні у 1,7 раза, туризм – у 1,3 раза. І освіта подорожчала на 3,4%», – зазначила вона. Загалом індекс інфляції з послуг у Криму становив 110%. А ось товари подорожчали значно менше – інфляція продовольчої групи зафіксована на рівні 104,5%, непродовольчої – 103%.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-zroslo-inflyaciya.html>

22.09.2024 В окупованому Севастополі обіг прибутків кафе та ресторанів скоротився більш ніж удвічі. Відповідні дані оприлюднила організація «Кримстат». За 7 місяців 2024 року обіг коштів склав 4991,3 млн рублів (близько 2500 млн гривень), що становить 37,2% до аналогічного періоду минулого року. При цьому вартість середньостатистичного обіду в закладі харчування суттєво не збільшилася. Тим часом респонденти підконтрольних окупантам місцевих ЗМІ прямо повідомляють, що ресторанний бізнес у регіоні гине: кількість літніх майданчиків зменшилася з сотні до приблизно 40, очікується подальше погіршення ситуації.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-sevastopoli-bilsh-nizh-udvichi-skorotilya-pributki-zakladiv-xarchuvannya.html>

22.09.2024 Окупанти скаржаться, що у Криму аномально спекотне та сухе літо негативно позначилося на галузі тваринництва. У молочних порід скоротилися надої, м'ясні втратили у вазі, а кури стали гірше нестись, при цьому яйця стали дрібнішими. За

словами одного з фермерів, у липні та серпні надої молока помітно знизилися: зазвичай влітку степова червона корова дає в середньому 24-26 літрів молока на день, а в аномальну спеку вдавалося надоїти до 20 літрів. Водночас витрати на утримання корів збільшились. Крім підвищеної витрати води, знадобилося інтенсивне підживлення: через посуху трава пожухла. Якщо раніше за добу на одну корову йшло 7-8 кілограмів фуражу (розмелене зерно з висівками), то цього літа — до 10 кілограмів. Також фермери не виключають подорожчання ціни на яйця, оскільки через спеку різко зросла вартість кормів. У собівартості яйця вартість кормів займає 70-80%, деякі складові кормів подорожчали на 30-50%. Нагадаємо, у Криму через аномальну спеку та відсутність дощів урожайність по ранніх овочах знизилася від 20 до 40%.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-znizilisya-nado%d1%97-u-koriv-i-nesuchist-u-kurej.html>

23.09.2024 Громадянський рух спротиву "Жовта Стрічка" провів масштабну акцію в різних містах тимчасово окупованого Криму. Нові проукраїнські символи з'явилися на відомих локаціях в Ялті, Євпаторії, Керчі, Севастополі та Сімферополі. Про це повідомив рух на своєму каналі у Telegram 23 вересня. "Активісти "Жовтої Стрічки" продовжують боротьбу! Впізнавані і дорогі серцю локації різних міст вкотре були прикрашені стікерами та жовтими стрічками. Бо Крим — це Україна", — зазначили активісти.

Фото: Telegram «Жовта стрічка»

<https://suspilne.media/crimea/842461-dorogi-sercu-lokacii-ruh-zovta-stricka-proviv-masstabnu-akciu-sprotivu-v-krimu>

23.09.2024 В окупованому Севастополі через дефіцит кадрів зачинено дитячий медичний кабінет у лікарні №5, який було капітально відремонтовано та відкрито на прохання місцевих мешканців у 2022 році. За два роки педіатра у поліклінічне відділення знайти так і не змогли, а первинну домедичну медико-санітарну допомогу надавав

фельдшер. 3-є педіатричне відділення дитячої поліклініки на площі Ластовій, 8/10, що приймало дітей з вулиці Генерала Жиділова, було зачинено на невизначений термін у травні 2022 року. Відкритий за кілька місяців медкабінет на вулиці Гранатній частково розвантажив 4-те педіатричне відділення на проспекті Перемоги, 47а, куди скеровували маленьких пацієнтів. Наразі, напередодні сезону поширення інфекційних захворювань, очікується перенавантаження поліклініки, яка приймає за попереднім записом усіх пацієнтів 3-го та 4-го відділень і не могла впоратися з напливом пацієнтів ще в лютому цього року, коли кабінет невідкладної допомоги на Гранітній працював. У 2023 році окупаційний «уряд» Севастополя планував перевести пацієнтів з вулиці Генерала Жиділова до нової дитячої поліклініки на 100 відвідань за зміну на вулиці Красносельського. Проте підрядник з роботами не впорався, і в лютому 2024 року «контракт» на 300 млн рублів (близько 150 млн гривень) з ним було розірвано. Очікується, що новий виконавець добудує поліклініку до кінця 2025 року. Наразі лікарня вдається до безуспішних спроб залучення на роботу необхідних спеціалістів.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-sevastopoli-zachinili-dityachij-kabinet-nevidkladno%d1%97-dopomogi.html>

24.09.2024 На території анексованого Криму не встановлюватимуть модульні бетонні укриття за аналогією із Севастополем, заявив голова російського парламенту Криму володимир константинов. «На даний момент ми це не плануємо, такої потреби немає. Якщо ситуація зміниться, ми це дуже швидко зробимо», – цитують урядовця «РІА Новості». За словами константинова, зараз головне не робити непродуманих рішень, які не створюють нічого, окрім паніки. Раніше російська влада Севастополя пообіцяла встановити 299 залізобетонних конструкцій у місті (пізніше михайло развожаєв підвищив кількість споруд до 600), в яких можна буде сховатися під час тривоги. Через місяць у місті встановили лише 91 укриття: 51 на зупинках, 25 на пляжах та 15 у парках і скверах.

<https://ua.krymr.com/a/news-konstantynov-krym-ne-vstanovliuvatymut-ukryttia/33132465.html>

25.09.2024 російський сервіс пошуку роботи Superjob з'ясував ставлення суспільства до системи шкільної освіти, опитавши економічно активних городян з Криму. З критикою середньої освіти виступив кожен другий мешканець Криму: 49% вважають, що шкільна освіта стала гіршою, ніж 10 років тому. Найчастіше цю думку поділяють ті, кому зараз від 35 до 44 років (60%): «Методики неповноцінні та дають урізаний матеріал», «І з кожним роком все гірше», повідомляє Кримський вітер. За даними опитування, 12% мешканців Криму зазначають, що сучасна шкільна освіта залишилася на тому ж рівні, що й 10 років тому. 13% респондентів упевнені, що шкільна освіта загалом стала кращою. Найчастіше про це говорять ті, хто молодший, — кожен п'ятий віком до 34 років. Також 6 із 10 мешканців Криму впевнені, що сучасна шкільна освіта не дає достатньої кількості корисних практичних навичок та умінь випускникам. Чоловіки говорять про це частіше за жінок. Рівень переконаності у неспроможності знань та навичок випускників зростає з віком опитаних. 17% городян оптимістичніші, на їхню думку, шкільна освіта сприяє розвитку практичних навичок у учнів. Час проведення опитування: 9-22 вересня 2024 року.

<https://sprotyv.info/obshchestvo/meshkanczi-krimu-viznali-shho-osvita-u-shkolah-znachno-pogirshilas-za-10-roki>

25.09.2024 Через недбалість окупантів у тимчасово захопленому Криму загострюється енергетична криза. Часті відключення світла у населених пунктах так звана “влада” пояснює нібито ремонтними роботами на мережах. Нині ситуація значно погіршилася у Саках та Євпаторії. Про це повідомляє представництво Президента України в АР Крим. Проблеми з електропостачанням мають жителі міст Сімферополь, Саки, Джанкой, а також сіл Вишневе, Біла Скеля, Яблучне, Миронівка, Ізумрудне та інших населених пунктів. У Представництві зазначили, що понад 10 тисяч жителів залишаються без електроенергії. Окупаційна “адміністрація” не діє, а тільки запевняє, ситуація під контролем. Так звана “влада” пояснює часті випадки знеструмлення населених пунктів аваріями або проведенням ремонтних робіт на мережах. Окупанти вже ввели графіки планових відключень в окремих районах півострова.

<https://pravdatutnews.com/emergency/2024/09/24/48153-energokryza-v-okupovanomu-krymu-v-deyakyh-rayonah-vvedeni-grafiky>

25.09.2024 У тимчасово окупованому Севастополі після 20:00 російські військові, які займають свої опорні пункти на березі, не пускають цивільних купатися в море. Про це повідомляє Телеграм-канал "Крымский ветер". "На Фіоленті, на Автобати, у Камишевій бухті від морського порту до парку Перемоги, від Любимівки до Орлівки після 20.00 російські військові, які займають свої опорні пункти на березі, не пускають цивільних купатися в море", - йдеться у повідомленні. Зазначається, що уздовж берега пройти ще можна в цей час у деяких місцях, а зайти в море і купатися вже ні. "Намагаються зловити "диверсантів" із боку моря", - написали в Телеграм-каналі.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-tymchasovo-okupovani/3909369-u-sevastopoli-z-vecora-rosijski-vijskovi-ne-puskaut-civilnih-na-plazi-socmerezzi.html>

25.09.2024 В окупованих Щолкіному, Керчі, Судаку та Севастополі з'явилися жовті стрічки та патріотичні графіті. Місцеві активісти вкотре підкреслили, що Крим – це Україна. Про це повідомили активісти руху "Жовта Стрічка" на своєму каналі у Telegram. Ця акція є черговим нагадуванням про незламний опір жителів Криму російській окупації та їхню віру в українське майбутнє півострова. "Будемо нагадувати про ідентичність та приналежність Кримського півострову Україні аж до фактичного повернення Крим під контроль Збройних Сил України. Бо люди пам'ятають, чекають, працюють", — пишуть активісти.

Фото: Telegram "Жовта Стрічка"

<https://susplne.media/crimea/844361-akcia-sprotivu-aktivisti-ruhu-zovta-stricka-nagadali-pro-ukrainsku-identichnist-u-krimu>

25.09.2024 У Сімферополі відбувся жіночий з'їзд «Роль мусульманки в збереженні міжнаціональної єдності та зміцненні патріотизму в росії: традиції та сучасність», організований російською адміністрацією. Про це повідомило представництво президента України в АР Крим. Як зазначається, подібні заходи є спробою рф легітимізувати свій режим через релігійні та культурні інституції. Заяви представників російської адміністрації про «виховання патріотизму через релігійні цінності» лише наголошують на спробах нав'язати кримським мусульманам ідеологію, яка виправдовує агресивну політику росії, йдеться у повідомленні. Представництво зазначає, що подібні заходи є інструментом пропаганди та не мають жодної легітимності з погляду міжнародного права. Вони спрямовані на закріплення окупаційного режиму і є частиною широкої стратегії росії щодо підкорення релігійних громад.

<https://ua.krymr.com/a/news-rosijska-vlada-krym-relihini-zakhody/33134864.html>

26.09.2024 У тимчасово окупованому Судаку росіяни проводять антитерористичні навчання, в яких беруть участь підрозділи територіальної оборони «Барс-Крим» спільно з Міноборони, росгвардією та мвс рф. За даними окупантів, силовики перевіряють автомобілі та встановили мобільні блокпости. Додамо, вже понад тиждень у всьому Криму проходять тренування, спрямовані «на боротьбу з диверсантами», в процесі яких відпрацьовуються дії на випадок проникнення на півострів диверсійних груп.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-okupanti-posileno-perevirayut-avtomobili.html>

26.09.2024 В окупованому Ак'ярі (Севастополі) 810-окрема гвардійська бригада морської піхоти Військово-морського флоту рф почала використовувати цивільних місцевих жителів для зведення фортифікаційних споруд. Про це повідомив партизанський рух «Атеш» у своєму Telegram.

<https://ctrcenter.org/uk/u-ak%ca%bcyari-rosijski-okupanty-zaluchayut-czyvilnyh-do-ukriplennya-mista>

27.09.2024 Після минулих незаконних російських виборів в анексованому Криму втратив свою посаду єдиний кримський татарин, який очолював російську райраду, повідомляє кореспондент Крим.Реалії. Йдеться про колишнього главу російської Білогірської районної ради арсена юнусова. Новим керівником райради став анатолій бугай, обраний російським депутатом від Багатівської сільської ради. У кримському відділенні міжнародного руху за деокупацію Криму #LiberateCrimea вважають, що, незважаючи на збільшення кількості кримських татар у новому скликанні російського парламенту Криму, вплив кримськотатарських колаборантів не зріс. «На сьогодні у російській Раді міністрів Криму лише один кримський татарин – це керівник Мінінформу. Серед комітетів у виконавчій структурі влади – це керівник Держкомнацу і такий самий комітет очолює кримський татарин у російському парламенті Криму. Також від партії «Единая россия» до російського парламенту Криму обрано п'ятьох кримських татар, але серйозних посад у парламенті вони (крім вищезгаданої) не отримали. З урахуванням того, що тепер немає жодного першого керівника районного та міського рівня кримськотатарської національності, можна вважати, що вплив кримськотатарських колаборантів не тільки не зріс, а й навіть слабший у Криму», – зазначили у кримському відділенні #LiberateCrimea. На думку активістів, це пов'язано з недовірою з боку кремля та його кримських ставлеників до кримськотатарського народу в Криму.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-zviltennia-hlava-rairady-krymskotatarskoho-pokhodzhennia/33137592.html>

27.09.2024 У Севастополі, Сімферополі, Євпаторії в Криму, а також в окупованих містах Донеччини, Луганщини та Запорізької області відбулись нові акції противу проти окупаційної влади. Активісти залишили знаки, які підтримують надію на звільнення і змушують окупантів боятися. Про це повідомили активісти руху "Жовта Стрічка" на своєму каналі у Telegram. "Ми лишаємо знаки і символи. Деякі з них місяцями і роками змушують перехожих відчувати надію і радість. Деякі в жаху здираються окупантами і колаборантами і спричиняють їхні нічні жахи", — пишуть учасники руху. Підтримали акцію активісти з Севастополя, Сімферополя, Євпаторії, Донецьку, Маріуполя, Нової Каховки, Токмаку та Лутугиногого.

Фото: Telegram «Жовта стрічка»

<https://suspilne.media/crimea/846019-akcii-sprotivu-ruhu-zovta-stricka-meskanci-okupovanih-teritorij-prodovzuut-borotisa-za-ukrainu>

28.09.2024 Кримські дипломи не визнають як у світі, так і в росії, яка окупувала український півострів. Виняток — деякі дружні до рф латиноамериканські та африканські країни. Проблеми в кримчан виникають не лише з дипломами окупаційних кримських вишів, а й зі шкільними атестатами. Старший тренер національної збірної з греко-римської боротьби Ленур Теміров називає документ про вищу освіту, здобуту під час окупації Криму, "дипломом-пасткою". Він до окупації вчився в Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського у Сімферополі, у 2014 році залишив тоді вже захоплений росіянами виш. Довчався у Києві. "Той диплом, який видається там, він ніде не приймається. Не тільки тут. Я знаю такі випадки, що кримський університет не приймається в самій росії", — сказав Теміров. Експерт Центру громадянської просвіти "Альменда" Олег Охредько заявив, що в окупованому Криму фіксують нову тенденцію. Студенти кримських вишів намагаються на останній навчальний курс перевестися у вищі навчальні заклади на території рф, аби отримати російський диплом. Але не всі популярні російські вищі йдуть на поступки кримчанам, адже бояться потрапити під санкції. За його словами, хоч кримська освіта, здобута під час окупації, не визнається у світі, але деякі дружні до росії латиноамериканські та африканські країни є винятком. Зокрема, Бурунді, Гвінея, Камерун, Малі, Судан, Уганда та Венесуела. Проблеми в кримчан виникають не лише з дипломами кримських вишів, а й зі шкільними атестатами, отриманими на окупованому півострові. Наприклад, атестат з 9 класу Криму, він не визнається Україною. Олег Охредько зазначив, що безперспективність освіти, здобутої в окупаційних вишах, розуміють самі кримчани. За даними росстату, кількість студентів на півострові суттєво зменшилася: в 2015 році їх було 43 тисячі, торік — на 10 тисяч менше. Хоча кількість випускників з року в рік лишається приблизно однаковою.

<https://suspilne.media/crimea/845775-krimskij-diplom-ne-viznaetsa-v-sviti-z-akimi-problemami-stikautsa-ucni-ta-studenti-so-viihali-z-krimu>

28.09.2024 Після масштабних навчань сил територіальної оборони, що почалися в анексованому Криму з масовими блок-постами в прибережних районах і перевітками автомобілів з документами черги перед Керченським мостом з боку Криму відразу зросли, а з боку сусідньої росії стали менше. Активна фаза навчань розпочалася 26 вересня та стала початком масового від'їзду з Криму наляканих туристів. Про це розповіли у кримському відділенні міжнародного руху за деокупацію Криму #LiberateCrimea. «Примітно, що 27 вересня в Криму святкували День туризму і говорили про плани щодо кількості відпочиваючих у оксамитовому сезоні, але які можуть бути туристи, коли на дорогах влаштовується справжнісінький шмон. Наші активісти з приморських населених пунктів повідомляють, що багато туристів налякані та поспішно залишають Крим», — зазначили у кримському відділенні #LiberateCrimea. На думку активістів, навчання аксьонівської тероборони, по суті, зірвали оксамитовий сезон у жовтні.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-aksonovsky-navchannya-rozlyakaly-turystiv/33138702.html>

28.09.2024 У тимчасово окупованому Криму, на 1 червня 2024 року, 2265 підприємств та фізосіб перебували у процедурі банкрутства. Це у півтора рази більше,

ніж за аналогічний період 2023 року, заявили окупанти. На думку віцепрезидента окупаційної Адвокатської палати Криму володимира халаїмова, до такої статистики призвело одразу кілька факторів. «По-перше, підвищення ключової ставки ЦБ РФ, яке почалося з кінця літа минулого року, не дозволило деяким підприємствам та громадянам отримати дешеві кредити. Це призвело до нестачі грошових ресурсів, неможливості рефінансувати кредити, що і спричинило банкрутство. По-друге, знаючи про збільшення порога вимог до боржника — юридичної особи — з 300 тисяч до 2 мільйонів рублів, кредитори прагнули встигнути подати заяви про визнання його банкрутом до набрання чинності відповідними змінами до федерального закону «Про неспроможність (банкрутство)», — заявив він.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-zrostaye-kilkist-bankrutiv.html>

28.09.2024 У Севастополі за сім місяців 2024 року зареєстровано 3365 злочинів, що на 11,7% менше, ніж у січні-липні 2023 року. Такі дані наводить окупаційний Кримстат. При цьому на тлі падіння загальної кількості злочинів зафіксовано значне зростання тяжких та особливо тяжких злочинів – майже на 10%. До таких діянь відносяться, зокрема, вбивства, заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю, згвалтування, насильницькі дії сексуального характеру, розбій, грабїж, викрадення автомобіля, здирство, тероризм. «1180 злочинів віднесено до тяжких та особливо тяжких, що на 9,7 % більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Їхня частка в загальній кількості зареєстрованих злочинів склала 35,1 %», – заявили окупанти.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-sevastopoli-zroslo-kilkist-tyazhkix-zlochiv.html>

29.09.2024 В анексованих Джанкої та Євпаторії російська влада і силовики під виглядом антитерористичних навчань активно шукають чоловіків призовного віку для мобілізації в армію росії, стверджує телеграм-канал «Анти Z», який позиціонує себе як такий, що допомагає уникнути призову до ЗС РФ. «В останній тиждень по всьому півострову встановили мобільні блокпости, військові та поліцейські патрулі проводять інтенсивні перевірки, оглядаючи транспорт та шукають потенційне «м'ясо». Навчання, які нібито спрямовані на боротьбу з диверсантами, насправді спрямовані на посилення контролю над населенням і примусову мобілізацію», – повідомляє канал. Незалежно підтвердити цю інформацію наразі неможливо.

<https://ua.krymr.com/a/news-navchannya-mobilizatsiya-krym/33139508.html>

29.09.2024 На Південному березі Криму обладнали блокпости в рамках антитерористичних навчань, які проводить підконтрольна росії кримська влада спільно з російськими силовиками. За словами очевидців, по обидва боки дороги, що веде до Алушти, встановлені укріплення з мішків із піском. Після масштабних навчань російських сил територіальної оборони, що почалися в анексованому Криму, з масовими блок-постами в прибережних районах і перевітками автомобілів з документами черги перед Керченським мостом з боку Криму відразу зросли, а з боку сусідньої росії стали менше.

<https://ua.krymr.com/a/news-pbk-blokposty-navchannya-krym/33139456.html>

29.09.2024 6 вересня в 6-му микрорайоні окупованого міста Бахчисарая відкрився новий кримськотатарський дитячий садок «Алтин бешик» («Золота колиска»), якому було присвоєно №3. Про це помпезно інформують окупаційні медіа та окупаційна влада Криму. За інформацією окупаційної міської «адміністрації», будівництво дошкільної установи проведено в рамках «федеральної адресної інвестиційної програми». Обсяг фінансування спорудження будівлі, яка «відповідає найсучаснішим нормам і вимогам», склав понад 466 мільйонів рублів (більше ніж 230 млн гривень). Передбачається, що відкриття дитсадка на 240 місць дозволить повністю закрити потреби у дошкільній освіті в окупованому місті. Окремо відзначається, що в дитсадку буде відкрито білінгвальні групи, де діти навчатимуться російською та кримськотатарською мовами.

Фото: росЗМІ

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-baxchisara%d1%97-vidkrili-krimskotatarskij-dityachij-sadok.html>

29.09.2024 Активісти руху "Жовта стрічка" у Сімферополі в окупованому Криму розмістили нові наліпки з гаслом "Сімферополь — це Україна", попри спроби окупаційної влади зупинити український опір. Про це вони повідомили у своєму каналі у Telegram "Жовта Стрічка". Учасники руху наголошують, що окупаційна влада намагається придушити будь-які прояви спротиву, але активісти руху наголошують, що справжню свободу не загасити ані цензурою, ані залякуванням. "На місці зірваного окупантами плакату з'являється два нових, нагадуючи, що справжню свободу не загасити цензурою і залякуванням. Тому в такі непрості часи кримці продовжують свою справу знаючи, що Крим - це Україна!" — додали активісти.

Фото: Telegram "Жовта Стрічка"

<https://suspilne.media/crimea/847031-u-simferopoli-ucasniki-ruhu-zovta-stricka-proveli-novu-akciu-sprotivu>

30.09.2024 У Криму, в смт Лівадія, відкрили пам'ятник імператриці російського походження Марії Олександрівні на честь 200-річчя з дня її народження. Про це повідомляють російські ЗМІ. Пам'ятник було відкрито фондом "Єлисаветинсько-Сергіївське просвітницьке товариство". Його встановили поряд із Хрестовоздвиженською церквою, яка була збудована за участі імператриці. КРЦ наголошує, що ці заходи є частиною системної пропагандистської кампанії, спрямованої на зміну культурної та історичної ідентичності населення окупованого Криму. російська влада намагається впровадити свої наративи, сприяючи переписуванню історії, контролюючи місцеву інфраструктуру та впливаючи на молодь через освітні та культурні програми. Важливою метою цієї пропагандистської кампанії є створення у населення окупованих територій відчуття приналежності до російської історії та культури.

Фото: росЗМІ

<https://ctrcenter.org/uk/u-livadiyi-vidkryly-pamyatnyk-rosijskij-imperatryczy-mariyi-oleksandrivni>

30.09.2024 До «місцевих рад» на ТОТ АР Крим «обрано» 245 «депутатів» кримськотатарського походження. Про це в ефірі телеканалу «Миллет», підконтрольного російським окупантам, повідомив «голова державного комітету в справах міжнаціональних відносин республіки Крим» руслан якубов. «Користуючись нагодою, хотів би сказати нашим шановним громадянам, що завжди треба активно брати участь у реалізації будь-яких державних завдань. Наша колосальна підтримка, яку ми бачили в березні на президентських виборах, незалежно від національності та віросповідання, зараз повторилася вже на виборах до місцевих рад, коли люди обирали вже своїх представників місцевих органів влади. І тепер в нас є той актив, з яким треба далі спільно працювати вже для вирішення найбільш насущних, побутових питань», – висловився колаборант якубов.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/v-okupacijnix-organax-vladi-krimu-opinilisya-245-krimskix-tatar-kolaborantiv.html>

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ ВІЙСЬКОВИМИ ЧАСТИНАМИ ТА
ПІДРОЗДЛАМИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ НА ПІВДЕННИХ
НАПРЯМКАХ ЧОРНОМОРСЬКІЙ І АЗОВСЬКІЙ ОПЕРАЦІЙНИХ ЗОНАХ,
РІЧКАХ ДУНАЙ І ДНІПРО ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ТА
ПОДІЇ У ОДЕСЬКОЇ, МИКОЛАЇВСЬКОЇ, ЗАПОРІЗЬКОЇ, ХЕРСОНСЬКОЇ
ОБЛАСТІ, МІСТІ МАРІУПОЛЬ, АР КРИМ ТА ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ
РЕГІОНІ
Частина IV
(22.09.- 30.09.2024)

Науково-дослідний центр Збройних Сил України “Державний океанаріум”
Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська
морська академія”, 2024